Grimm Kardeşler

GRIMM MASALLARI

Resimleyen: Mustafa Delioğlu

DESTANLAR VE MASALLAR

Masal

JACOB ve W.GRIMM

MASALLAR

(Kinder-und Hausmarchen)

Bu kitabın hazırlanmasında MASALLAR I-II'nin MEB Alman Klasikleri dizisinde yayınlanan ilk baskısı temel alınmış ve çeviri dili günümüz Türkçesine uyarlanmıştır.

Yayına hazırlayan: Egemen Berköz

Dizgi: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.

Baskı: Çağdaş Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.

Şubat 1999

Çeviren:

KEMAL KAYA

Ekitabı Hazırlayan:

Nirvana13

Cumhuriyetimizin 75. yılı coşkusuyla...

Hümanizma ruhunu anlama ve duymada ilk aşama, insan varlığının en somut anlatımı olan sanat yapıtlarının benimsenmesidir. Sanat dalları içinde edebiyat, bu anlatımın düşünce öğeleri en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir ulusun, diğer ulusların edebiyatlarını kendi dilinde, daha doğrusu kendi düşüncesinde yinelemesi; zekâ ve anlama gücünü o yapıtlar oranında artırması, canlandırması ve yeniden yaratması demektir. İşte çeviri etkinliğini, biz, bu bakımdan önemli ve uygarlık davamız için etkili saymaktayız. Zekâsının her yüzünü bu türlü yapıtların her türlüsüne döndürebilmiş uluslarda düşüncenin en silinmez aracı olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyatın, bütün kitlenin ruhuna kadar işleyen ve sinen bir etkisi vardır. Bu etkinin birey ve toplum üzerinde aynı olması, zamanda ve mekânda bütün sınırları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi ulusun kitaplığı bu yönde zenginse o ulus, uygarlık dünyasında daha yüksek bir düşünce düzeyinde demektir. Bu bakımdan çeviri etkinliğini sistemli ve dikkatli bir biçimde yönetmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemeyen Türk aydınlarıa şükran duyuyorum. Onların çabalarıyla beş yıl içinde, hiç değilse, devlet eliyle yüz ciltlik, özel girişimlerin çabası ve yine devletin yardımıyla, onun dört beş katı büyük olmak üzere zengin bir çeviri kitaplığımız olacaktır. Özellikle Türk dilinin bu emeklerden elde edeceği büyük yararı düşünüp de şimdiden çeviri etkinliğine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okurunun elinde değildir. 23 Haziran 1941.

Milli Eğitim Bakanı

Hasan Âli Yücel

SUNUŞ

Cumhuriyet'le başlayan Türk Aydınlanma Devrimi'nde, dünya klasiklerinin Hasan Âli Yücel öncülüğünde dilimize çevrilmesinin, kuşkusuz önemli payı vardır.

Cumhuriyet gazetesi olarak, Cumhuriyetimizin 75. yılında, bu etkinliği yineleyerek, Türk okuruna bir "Aydınlanma Kitaplığı" kazandırmak istedik.

Bu çerçevede, 1940'lı yıllardan başlayarak Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanan dünya klasiklerini okurlarımıza sunmaya başladık.

Büyük ilgi gören bu etkinliği Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanmamış - ancak Aydınlanma Devrimi yarıda kalmasaydı yayınlanacağına kesinlikle inandığımız- dünya klasiklerini de katarak sürdürüyoruz.

Cumhuriyet

I

KURUL SOFRAM KURUL!

Evvel zaman içinde bir terzinin üç oğluyla bir tanecik keçisi varmış. Hepsi onun sütüyle beslenirlermiş. Bunun için de kendisini her gün çayıra götürmek, bol bol beslemek gerekiyormuş. Çocuklar bu işi nöbetleşe yaparlarmış.

Günün birinde büyük oğlan keçiyi kilise alanına götürmüş. En güzel otlar burada bulunurmuş. Hayvanı dolaşıp otlamaya salmış. Akşam üzeri eve dönme vakti gelince sormuş:

- Keçi, karnın doydu mu?

Keçi:

- Yedim, içtim karnım tok;

Tek yaprak yiyesim yok.

Me... me... me...

Oğlan:

- Öyleyse haydi eve!

demiş. Keçiyi ipinden tutmuş, eve getirip ahıra bağlamış.

Yaşlı terzi sormuş:

- E, keçi iyice karnını doyurdu mu bari?

Oğlu:

- Elbette, demiş, yedi içti karnı tok... Tek yaprak yiyesi yok!

Ama babası, bu söze iyice aklı yatsın diye ahıra gitmiş, sevimli hayvanı okşamış:

- Keçi, diye sormuş, sahiden karnın doydu mu?

Keçi:

- Atladım bütün gün sade dağ, dere;

Tok olur mu insan böyle boş yere?

Ağzıma koymadım tek yaprak bile.

Me... me... me... me...

Terzi:

- Bunu da mı duyacaktım?

diye bağırmış, hemen yukarı fırlamış, oğluna:

- Seni gidi yalancı seni... Keçinin karnı doydu demiştin... Oysa hayvanı aç bırakmışsın.

Bu kızgınlıkla duvardaki cetvel tahtasını kapınca oğlanın peşine düşmüş; döve döve kapı dışarı atmış.

Ertesi gün sıra ikinci oğlandaymış. O da bahçe çitlerinin kıyısında, bol otlu bir yer arayıp bulmuş. Keçi bu otları silip süpürmüş. Akşam üzeri, eve dönerlerken sormuş:

- Keçi, karnın doydu mu?

Keçi:

- Yedim, içtim karnım tok;

Tek yaprak yiyesim yok.

Me... me... me...

Oğlan:

- Öyleyse haydi eve!

demiş. Keçiyi götürüp ahıra bağlamış.

Yaşlı terzi sormuş:

- E, keçi iyice karnını doyurdu mu bari?

Oğlu:

- Elbette; demiş, yedi içti karnı tok... Tek yaprak yiyesi yok!

Terzinin bu sözle içi rahat etmemiş, ahıra gitmiş, keçiye sormuş:

- Keçi, demiş, sahiden karnın doydu mu?

Keçi:

- Atladım bütün gün sade dağ, dere;

Tok olur mu insan böyle boş yere?

Ağzıma koymadım tek yaprak bile.

Me... me... me... me...

Terzi:

- Seni dinsiz imansız seni, diye bağırmış, dilsiz ağızsız hayvancağızı aç bırakırsın ha?..

Hemen yukarı fırlamış. Cetvelle oğlanı pataklaya pataklaya kapı dışarı etmiş.

Sıra üçüncüye gelmiş. Oğlan işini sağlam tutmak istemiş. En güzel yapraklı bir fundalık arayıp bulmuş. Keçiyi bunların arasına salmış. Akşam üzeri eve dönerken sormuş:

- Keçi, karnın doydu mu?

Keçi:

- Yedim, içtim karnım tok;

Tek yaprak yiyesim yok.

Me... me... me...

Oğlan:

- Öyleyse haydi eve!

demiş. Keçiyi ahıra götürüp bağlamış.

Yaşlı terzi sormuş:

- E, keçi iyice karnını doyurdu mu bari?

Oğlu:

- Elbette, demiş, yedi içti karnı tok... Tek yaprak yiyesi yok!

Terzi bu söze inanmamış. Gitmiş, keçiye sormuş:

- Keçi, demiş, sahiden karnın doydu mu?

Şirret hayvan:

Atladım bütün gün sade dağ, dere;

Tok olur mu insan böyle boş yere?

Ağzıma koymadım tek yaprak bile.

Me... me... me... me...

demiş. Terzi:

- Seni yalancı köpek seni... Demek sen de ötekiler gibi Tanrı'dan korkmaz, görevini bilmez birisin ha? Bundan sonra beni daha fazla budala yerine koyamayacaksınız! diye bağırmış. Öfkeden çılgına dönerek yukarı

fırlamış, oğlanın sırtına cetvel tahtasını öyle bir indirmiş ki, çocuk kendini evden dışarı zor atmış.

Böylece yaşlı terzi keçisiyle yapayalnız kalmış. Ertesi sabah ahıra inmiş, keçiyi okşamış:

- Gel benim sevgili keçim, demiş, seni çayıra kendim götüreceğim!

Keçinin ipinden tutmuş, keçilerin seve seve yedikleri otların olduğu bir yere götürmüş:

- İşte burada istediğin gibi karnını doyurabilirsin!

demiş. Keçiyi akşama kadar otlamaya salmış. Akşam olunca sormuş:

- Keçi, karnın doydu mu?

Keçi:

- Yedim, içtim karnım tok;

Tek yaprak yiyesim yok.

Me... me... me...

Terzi:

- Öyleyse haydi eve!

demiş. Ahıra götürüp bağlamış. Çıkıp giderken bir kez daha arkasına dönüp sormuş:

- E, bu sefer karnın herhalde doymuştur, değil mi?

Keçi ona da yine:

- Atladım bütün gün sade dağ, dere;

Tok olur mu insan böyle boş yere?

Ağzıma koymadım tek yaprak bile.

Me... me... me... me...

demez mi? Bu sözleri duyunca terzinin aklı başından gitmiş. Üç oğlunu da evden boş yere kovduğunu anlamış:

- Alacağın olsun senin iyilik bilmez yaratık, diye bağırmış, seni defedivermekten bir şey çıkmaz. Seni namuslu, onurlu terziler arasında dolaşamayacak duruma sokayım da bir gör!

Çabucak yukarı çıkmış, usturasını alıp getirmiş; keçinin kafasını sabunladıktan sonra bir güzel tıraş etmiş. Daha sonra eline kamçıyı almış.

(Çünkü oğullarını dövdüğü cetvelle dayak yemesi onurlu bir şey olacakmış; oysa artık buna bile değmezmiş.) Terzi keçiyi öyle pataklamış ki, hayvan can havliyle bir iki sıçrayışta kaçıp kurtulmuş.

Terzi böylece evde tek başına kalıverince içine bir gariplik çökmüş. Ne olurdu, çocukları dönüp gelseydiler? Ama onların nereye kaçıp gittiklerini bilen yokmuş.

Büyük oğlan bir doğramacının yanına çırak girmiş. Yılmadan, usanmadan çalışmış.

Ayrılma vakti gelince ustası ona küçük bir masa armağan etmiş. Görünüşte bu masanın göz alır yanı yokmuş. Bayağı tahtalardan yapılmış, ama hoş bir becerisi varmış. Bir yere konulup da:

- Kurul sofram kurul!

dendi mi, masa hemen beyaz bir örtü ile örtülürmüş. Yanında bir tabak, bir bıçak, bir de çatal peyda olurmuş. Kızartmalarla, haşlamalarla dolu tabaklar, içinde kırmızı şarap parıldıyan büyük bir bardak... görenlerin ağızları sulanırmış.

Oğlan kendi kendine:

- Ömrüm oldukça bu sana yeter!

demiş. Her yanı dolaşmaya başlamış. Bir lokantanın iyi yahut kötü oluşu, yiyecek bir şey bulunup bulunmayışı umurunda bile değilmiş.

Canı istemezse bir yere girip konaklamaz; kırda, ormanda, bir çayırlıkta, nerede olursa masacığını sırtından indirir, önüne kor, sonra:

- Kurul sofram kurul!

dermiş. Bunun üzerine de istediği her şey sofraya geliverirmiş.

Günün birinde aklına babasının yanına dönmek gelmiş: Herhalde Öfkesi geçmiş olmalı.

Hem de bu "kurul sofram kurul"u görünce beni canla başla evine alır diye düşünmüş.

Oğlan evine dönmekte olsun... Bir akşam bir hana varmış. İçerisi tıklım tıklım müşteriyle doluymuş. Ona "hoş geldin" demişler. Yanlarına yemeye çağırmışlar. "Başka türlü yiyecek bulamazsın" demişler.

Marangoz:

- Hayır, demiş, sizin lokmalarınıza ortak olmak istemem. Daha iyisi siz benim soframa buyurun!

Hepsi gülüşmüşler. Kendileriyle şakalaşıyor sanmışlar. Fakat oğlan masasını ortaya koymuş:

- Kurul sofram kurul!

der demez masanın üstü türlü türlü yemeklerle doluvermiş. Bu kadar güzel yemekleri hancı bulup getiremezmiş. Bu yemeklerden çıkan hoş kokular bütün müşterilerin burunlarına dolmaya başlamış.

Marangoz:

- Buyurun kardeşler!

demiş. Müşteriler ikinci çağrıya vakit bırakmamışlar, sofra başına toplanmışlar. Bıçaklarını çıkararak yemekleri atıştırmaya başlamışlar.

En çok şaştıkları şey: Tabak boşalınca onun yerine kendiliğinden bir dolusunun gelişi olmuş. Hancı bir köşede durmuş; bu işin nasıl olduğuna bakarmış. Ne söyleyeceğini şaşırmış. Aklından şunları geçirmiş: "Böyle bir ahçı senin işine ne kadar yarardı!" demiş.

Marangozla sofra arkadaşları gecenin geç vaktine kadar gülüp eğlenmişler. Sonra yatıp uyumuşlar. Oğlan da yatağa girmiş, sihirli masacığını da duvara dayamış. Fakat hancının gözüne bir türlü uyku girmiyormuş. Eski eşyaların yığılı durduğu odadaki eski bir masa aklına gelmiş. Bu, tıpkı berikine benziyormuş. Usulca gidip onu çıkarmış. Oğlanın masasını almış, yerine bunu bırakmış.

Ertesi sabah marangoz yatak parasını vermiş, masacığını sırtına vurmuş. Bunun kendi masası olmadığını aklına bile getirmeden yola koyulmuş. Öğle üzeri babasının evine varmış. Adamcağız oğlunu büyük bir sevinçle karşılamış:

- Sevgili yavrum, demiş, neler öğrendin bakayım?

diye sormuş.

Marangoz oldum, babacığım.

- İyi bir sanat E... gezip dolaştığın yerlerden ne getirdin bakalım?

- Getirdiğim şeylerin en iyisi işte şu masacık babacığım!

Terzi masayı evirip çevirerek iyice gözden geçirmiş; sonra:

- Bunda bir ustalık göstermişe benzemiyorsun. Bu hem eski, hem de kötü masacık işte!

demiş.

Oğlan:

- Öyle ama bu bir "Kurul sofram kurul"dur, demiş, bunu yere koyup da kurulmasını söyledim mi, üzerine en güzel yemekler hemen diziliverir. Yanında da şarabı... İçenin ömrü artar. Bütün eşi dostu, hısım akrabayı çağırın... Yiyip içsinler de yüzlerine kan gelsin.. Bu masa hepsini tıka basa doyurur.

Çağrılılar toplanınca oğlan masasını odanın ortasına koymuş:

- Kurul sofram kurul! demiş. Gel gelelim, masa kıpırdamamış bile.. Dilden anlamayan başka masalar gibi bomboş durmuş. O zaman zavallı oğlan masasının değiştirildiğini anlamış. İnsanlara karşı yalancı çıktığından utanmış. Hısım akrabası onunla alaya başlamışlar. Aç susuz evlerine dönmüşler. Bunun üzerine babası kumaş parçalarını yeniden eline almış; bunları kesip biçmeye yeniden koyulmuş. Oğlan da bir ustanın yanında iş bularak çalışmaya başlamış.

İkinci oğlan bir değirmenciye gitmiş. Yanına çırak girmiş. Yılı tamam olunca ustası demiş ki:

- Bugüne kadar akıllı uslu işini gördün. Ben de sana acayip bir eşek bağışlıyorum. Bu hayvan ne araba çeker, ne de çuval taşır.

Oğlan sormuş:

- Öyleyse ne işe yarar?

Değirmenci:

- Ağzından altın dökülür, demiş. Bunu bir çuval üstüne bastırır da "briklebrit" dedin mi, hayvan hemen önden, arkadan altın çıkarmaya başlar.

Oğlan:

- İşte bu hoş bir şey! demiş. Ustasına teşekkür etmiş, yola çıkmış.

Oğlana para gerekti mi eşeğe "briklebrit" demesi yetermiş. Hemen bir altın yağmuru başlarmış. O zaman bunları eğilip toplamaktan başka bir zahmet kalmazmış. Oğlan nereye gitse her şeyin en iyisini -ucuzuna, pahalısına bakmadan- alabilirmiş. Öyle ya... Kesesi her zaman dopdolu olurmuş. Uzun zaman böylece gezip tozduktan sonra günün birinde kendi

kendine demiş ki: "Babanı aramalısın. Bu altın fabrikası eşeğinle gidersen öfkesi geçer. Seni hoş karşılar."

Oğlan evine gitmekte olsun. Günün birinde ağabeysinin sofrasını çaldırdığı hana varmış.

Eşeğinin yularını da elinden bırakmıyormuş. Hancı hayvanı alıp bir yere bağlamak istemiş. Oğlan:

- Size zahmet olmasın, demiş, eşeğimi kendim ahıra götürüp bağlarım. Onun yerini bilmem gerek.

Hancı bu sözleri tuhafça bulmuş. Böyle kendi eşeğine kendisi bakan adamdan fazla para çıkmayacağını sanmış. Ama yabancı keseye davranıp da iki altın çıkarak güzel şeyler satın almak istediğini söyleyince hancının gözleri faltaşı gibi açılmış. Hemen koşmuş; sürebileceği en güzel şeyleri aramaya koyulmuş. Yemekten sonra müşteri hesap istemiş.

Hancı her şeyi iki katlı hesaplamaktan kaçınmamış. "Birkaç altın daha vereceksiniz"

demiş. Oğlan cebine el atmış. Aksi gibi o sırada parası tükenmişmiş:

- Bana bir dakika izin hancı başı, demiş, gidip para getireyim.

Dışarı çıkarken sofra örtüsünü de alıp götürmüş. Hancı buna bir anlam verememiş, merak etmiş; gizlice oğlanın peşine düşmüş. Müşteri ahırın kapısını arkasından sürgüleyince bir delikten içerisini gözetlemiş. Yabancı eşeğin altına örtüyü yaymış, "Briklebrit" der demez hayvanın ağzından, ardından yere pıtır pıtır altınlar dökülmeye başlamış. Hancı kendi kendine:

- Vay canına, demiş, darphane misin be mübarek? Böyle bir altın çuvalı hiç kötü değil, doğrusu!

Müşteri hesabını ödemiş, yatağına uzanmış. Hancı gece yarısı sessizce aşağıya, ahıra inmiş. Canlı darphaneyi çözmüş, yerine başka bir eşek bağlamış.

Ertesi sabah erkenden oğlan eşeğiyle birlikte yola çıkmış. Bu hayvanı kendi eşeği sanıyormuş. Öğle vakti babasının evine varmış. Adamcağız onu görünce çok sevinmiş, hoş karşılamış:

- Ne oldun bakalım, oğlum?

diye sormuş.

Oğlan:

- Değirmenci oldum babacığım! demiş.

- E.. gezip dolaştığın yerlerden ne getirdin bakayım?

- Bir eşekten başka bir şey getirmedim.

Babası:

- Burada istediğin kadar eşek var. İyi bir keçi olsaydı daha hoşuma giderdi doğrusu!

demiş.

Oğlu:

- Öyle ama bu senin bildiğin eşeklerden değil, demiş, altın yapan bir eşek bu... ona

"Briklebrit" dedim mi, hayvan hemen size bir bez dolusu altın çıkarır. Bütün hısım akrabayı buraya çağırın... Hepsini zengin edeyim!

Babası:

- Pekâlâ, demek artık iğneyle kuyu kazmama gerek kalmayacak, demiş.

Hemen fırlayıp gitmiş; bütün hısım akrabayı oraya çağırmış. Hepsi toplanır toplanmaz değirmenci bir yer açmalarını söylemiş. Çulunu yere yaymış, eşeği ortaya getirmiş:

- Şimdi dikkat edin, demiş. Sonra "briklebrit" diye bağırmış. Gel gelelim yere dökülenler altın değilmiş. Hayvanın incelikten anlamadığı da ortaya çıkmış. Her eşek işi bu kadar ileri götüremezmiş.

Bunu görünce zavallı değirmenci suratı asmış. Dolandırıldığını anlamış. Evlerine yine eli boş dönen hısım akrabadan özürler dilemiş. Bunun üzerine yaşlı adamın yine iğneyi eline almasından, oğlanın da bir değirmenci yanına girmesinden başka çare kalmamış.

Üçüncü oğlan bir tornacının yanına çırak girmiş. Bu iş ince bir sanat olduğu için oğlan uzun zaman burada çalışmış. Ağabeyleri ona bir mektup yollamışlar; işlerinin kötü gittiğini, eve dönerken son gece hancının sihirli mallarına yaptığı işi anlatmışlar. Tornacı, sanatı iyice öğrenip yola çıkmak isteyince ustası ona bir torba vermiş, demiş ki:

- İçinde bir sopa var.

Oğlan:

- Torbayı sırtıma bağlayayım. Herhalde çok işime yarar ama içindeki sopa ne olacak sanki? Yük olmaktan başka neye yarar?

Ustası:

- Bak söyleyeyim de dinle, demiş, biri sana kötülük ederse hemen "sopam çık torbadan"

de! Bunu söyler söylemez sopa dışarı fırlar, oradakilerin ensesinde öyle bir boza pişirir ki, bir hafta kollarını, bacaklarını kımıldatacak halleri kalmaz. Sen "sopam torbaya" deyinceye kadar pataklayıp durur.

Oğlan ustasına teşekkür etmiş, torbayı sırtlamış. Biri kendisine yaklaşıp da üzerine atılmak isteyince:

- Sopam çık torbadan!

dermiş. Sopa hemen dışarı fırlar; rasgelen yerine vurmaya başlarmış. Bu pataklayış o kadar hızlı olurmuş ki, kimse sıra kendine gelmeden önce toparlanıp kaçamazmış.

Akşam vakti genç tornacı, kardeşlerinin dolandırıldığı hana varmış. Torbasını gözünün önüne koymuş. Dünyada gördüğü acayip şeyleri anlatmaya başlamış:

- Evet, demiş, dünyada neler var!... Örneğin bir "kurul sofram kurul" bir "altın çıkaran eşek" gibi türlü türlü hoş şeyler... Ben bunlardan hiçbirini küçük görmem ama benim elime geçen hazinenin yanında bunların hiçbiri beş para etmez. Bu hazine işte şu torbamda duruyor.

Hancı kulak kabartmış; kendi kendine:

- Şu dünyada neler yok ki! demiş. Şu torba herhalde değerli taşlarla dolu olsa gerek. Şunu da kolayca bir ele geçirsem... Öyle ya, hak oyun üçtür derler.

Uyku zamanı gelince müşteri bir kerevetin üzerine uzanmış; torbasını da başının altına koymuş. Hancı müşterinin uykuyu koyulttuğunu sanmış. Ona yaklaşmış. Bu torbayı alıp yerine bir başkasını koymak istemiş.

Yavaş yavaş, dikkatle torbanın yanına gitmiş, ama tornacı deminden beri onu bekliyormuş. Hancı tam dokunacağı sırada:

- Sopam çık torbadan!

diye seslenir seslenmez sopa dışarı fırlamış; hancıyı bir temiz pataklamış. Hancı "aman"

diye bağırdıkça sopa daha hızlı vuruyormuş. Sonunda bitkin bir durumda yere yıkılmış.

O zaman tornacı demiş ki:

- Eğer "kurul sofram kurul"la "altın çıkaran eşek"i getirip geri vermezsen bu şölen yeniden başlayacak.

Hancı boğuk boğuk seslenmiş:

- Aman... aman... Hepsini çıkarıp vereceğim, ama, söyle de şu mendebur, torbaya tıkılsın.

Bunun üzerine oğlan:

- Sizi mahkemeye vermekten vazgeçiyorum ama bir daha başkalarına zarar vermekten sakının! demiş. Sonra:

- Sopam torbaya! diye bağırmış. Hancıyı da bırakmış.

Ertesi sabah tornacı "kurul sofram kurul"u, "altın çıkaran eşek"i de yanına alarak evine, babasının yanına gitmiş.

Terzi oğlunu yeniden görünce çok sevinmiş. Yabancı yörelerde neler öğrendiğini ona da sormuş; oğlan:

- Tornacı oldum, babacığım! demiş.

Babası:

- İnce bir sanat, demiş. E... gezip dolaştığın yerlerden ne getirdin bakalım?

Oğlu:

- Çok değerli bir şey babacığım, demiş. Torbamda bir sopa!

Babası bağırmış:

- Ne?... bir sopa mı?... Doğrusu emeğine değer. Böyle bir sopayı hangi ağaçtan istesen kesebilirsin yahu!

- Ama böylesini değil babacığım. "Sopam çık torbadan" dedim mi sopa hemen torbadan fırlar, bana kötülük niyetinde olana haddini bildirir. Yere yıkılıp "amanTanrı" demedikçe işini bırakmaz. Bakın, bu sopa sayesinde hem "kurul sofram kurul"u, hem de "altın çıkaran eşek"i alıp buraya getirdim. Bunları o hırsız hancı, kardeşlerimden aşırmışmış. Haydi onları çağırın... Hısım akrabayı da çağırın. Hepsinin karınlarını doyuracağım... Ceplerini de altınla dolduracağım.

Yaşlı terzi bu sözlere pek inanmamış ama yine gidip hısım akrabayı toplamış. Tornacı odanın ortasına bir bez yaymış. Eşeği içeri getirmiş. Sonra kardeşine demiş ki:

- Haydi ağabeyciğim, konuş bakalım şununla!

Değirmenci:

- Briklebrit!

der demez altınlar bir sağnak gibi, bezin üstüne dökülmeye başlamış. Herkes taşıyacağı kadar altın toplamadan da bu sağnağın ardı kesilmemiş. (Ne olurdu, sen de orda bulunsaydın değil mi?)

Tornacı sonra gitmiş, küçük masayı getirmiş:

- Ağabeyciğim, demiş, haydi şununla konuş!

Marangozun "kurul sofram kurul" demesiyle birlikte sofra kuruluvermiş. Üzerinde her türlü yiyecekten bol bol varmış. Bunun üzerine öyle bir yemek yenmiş ki, o güne kadar terzinin evinde böyle bir şölen verilmemişmiş. Bütün hısım akraba gece geç vakte kadar orada kalmışlar... Hepsi neşeli, hepsi hoşnutmuşlar.

Terzi iğne ipliğini, cetvel tahtasını, ütüsünü bir dolaba kaldırıp kilitlemiş. O günden sonra da üç oğluyla birlikte rahatça yaşamış.

Terzinin üç oğlunu kovmasına neden olan keçi ne oldu diye merak ediyorsanız, durun, size onu da anlatayım:

Dazlak bir kafayla dolaşmaktan utanmış. Gitmiş, bir tilki inine girmiş. Tilki eve gelince, karanlıkta iki kocaman gözün parıltısını görmüş, korkmuş; geri çekilip kaçmış. Yolda ayıya rasgelmiş. Tilkinin bir şeyden korktuğu yüzünden belli oluyormuş. Ayı:

- Ne oldu sana tilki kardeş? diye sormuş, bu ne surat böyle?

Tilki:

- Ah sorma, demiş, inimde yırtıcı bir hayvan oturuyor. Alev gibi gözleriyle bana öyle bir bakış baktı ki...

Ayı:

- Onu şimdi defederiz!

demiş. Tilkiyle birlikte ine gitmiş, içeri bakmış. Alev alev parlayan bu gözleri görünce onu da bir korku almış. "Bu yabanıl hayvanla bir alış verişim yok benim" diye tabanları kaldırıp kaçmış. Yolda karşısına arı çıkmış. Ayının durumunda bir başkalık olduğunu hemen sezmiş.

- Ayı, demiş suratın neden asık?... Hani senin şakraklığın nerede kaldı kuzum?

Ayı:

- Evet, söylemesi kolaydır... Tilkinin evinde koca gözlü bir yabanıl hayvan oturuyor. Onu oradan defedemedik.

Arı:

- Yazıklar olsun sana ayı, demiş bak ben çelimsiz zavallı bir yaratığım. Yolda beni gören başını çevirip bakmaz bile. Ama bana öyle geliyor ki, bu işte size yardımım dokunacak.

Bunları söyledikten sonra uçarak tilkinin inine varmış... Keçinin tıraşlı, dazlak kafasına konmuş... Öyle bir sokuş sokmuş ki keçi: "Me, me, me..." diye bağıra bağıra yerinden fırlamış; deli gibi kaçmaya başlamış.

O günden beri bu keçinin nerelerde olduğunu bilen kimse çıkmamış.

AL BAŞLIKLI KIZ

Vaktiyle küçük, sevimli bir kızcağız varmış. Onu kim görse beğenirmiş. Hele büyükannesi herkesten çok severmiş. Torununu sevindirmek için neler vereceğini bilemezmiş. Günün birinde ona al kadifeden bir başlık vermiş. Bu başlık kıza çok yakışmış. Onun için başından hiç çıkarmaz, başka renkte başlık da giymek istemezmiş. Bu yüzden küçük kıza

"Al Başlıklı Kız" adını takmışlar.

Günün birinde annesi demiş ki:

- Gel kızım, bak şurada bir parça çörekle bir şişe şarap duruyor. Bunları al, büyükannene götür! Kadıncağız hasta, zayıf.... Biraz yer, içerse belki iyileşir, kendini toplar. Fazla sıcak basmadan haydi yola çık.. Uslu uslu yürü! Yollarda koşma! Sonra düşersin, şişeyi kırarsın... O zaman büyükannen şarapsız kalır. Oraya vardığın zaman "günaydın" demeyi de unutma! Hem de içeri girer girmez köşe bucağa bakmaya başlama!

Al Başlıklı Kız:

- Peki anneciğim, sözünü tutacağım, demiş, annesinin elini öpmüş, evden çıkmış.

Büyükannesi, köyden yarım saat uzakta bir ormanda oturuyormuş. Al Başlıklı Kız ormana girince karşısına kurt çıkmış. Kız bunun ne kadar kötü bir hayvan olduğunu bilmiyormuş.

Bunun için ondan korkmamış. Kurt:

- Günaydın Al Başlıklı Kız, demiş.

- Sağol kurt!

- Böyle sabah sabah nereye gidiyorsun?

- Büyükanneme!

- Önlüğünün altındakiler ne?

- Çörekle şarap... Dün pişirmiştik. Büyükannem hasta da onun için bunları götürüyorum.

Biraz yiyip içer de belki iyileşir, kendini toplar, diye...

- Al Başlıklı Kız! Büyükannen nerede oturuyor?

- Bir çeyrek kadar ötede... Ormanın içinde... Hani üç meşe ağacı yok mu? İşte onların altındaki evde... Biliyorsun değil mi?.. Alt yanında da cevizler var...

Kurt içinden şöyle düşünmüş: "Bu küçük, çıtı pıtı şey yağlıca bir lokma olur... Hem de yaşlı kadından daha lezzetlidir. Kurnazca davranmalısın. Böylelikle ikisini de afiyetle yiyebilirsin."

Bir süre küçük kızla birlikte yürümüş; sonra:

- Al Başlıklı Kız, demiş, bak çevremizdeki şu çiçekler ne kadar güzel!.. Niçin sağına soluna bakmıyorsun?.. Galiba kuşların ne kadar hoş ötüştüklerini duymuyorsun?.. Sanki okula gidermiş gibi dosdoğru yürüyüp duruyorsun. Burası orman... Her yan neşe dolu.

Al Başlıklı Kız gözlerini yukarı kaldırmış. Güneşin yapraklar arasından süzülüşünü, her yanın güzel çiçeklerle dolu olduğunu görünce, kendi kendine:

-Şu taze çiçeklerden bir demet toplayıp büyükanneme götürürsem kimbilir ne kadar hoşuna gider? Daha erken... Nasıl olsa çabucak evine varırım! diye düşünmüş.

Yoldan ayrılmış, ormanın içine dalmış, çiçek toplamaya koyulmuş. Kız çiçeklerden birini koparınca ötede daha güzelini görüyor, onu da koparmak istiyormuş. Böylece ormanın daha iç yanlarına doğru gidiyormuş.

Kurt dosdoğru yoldan giderek büyükannenin evine varmış. Kapıyı çalmış:

- Kim o?..

- Al Başlıklı Kız, sana çörekle şarap getirdi, aç kapıyı!

Büyükanne:

- Tokmağı çeviriver, halim yok, ayağa kalkamıyorum!

diye seslenmiş.

Kurt tokmağı çevirmiş, kapı açılmış. Sesini çıkarmadan içeri girmiş. Doğru büyükannenin yatağına gitmiş, kadıncağızı yutmuş. Sonra giysilerini üzerine geçirmiş, başörtüsünü örtmüş, yatağına girmiş, cibinliği kapamış.

Bu arada Al Başlıklı Kız çiçeklerin peşinde dolaşıyormuş. Kucak dolusu çiçek topladıktan sonra aklına büyükannesi gelmiş. Geri dönmüş, yola koyulmuş. Eve geldiği zaman kapıları açık görünce şaşırmış. Odaya girince de ortalıkta bir değişiklik görmüş. Kendi kendine:

- Hayırdır inşallah, demiş, bugün içime bir korku girdi... Oysa başka zamanlar büyükannemin evine gelince içim açılırdı. Sonra:

- Günaydın! diye seslenmiş. Karşılık alamamış. Yatağa yaklaşmış. Cibinliğin bir ucunu kaldırmış. Büyükannesi yatakta yatıyormuş. Başörtüsünü burnuna kadar çekmişmiş:

- Aman büyükanneciğim, kulakların niçin bu kadar kocaman?

- Sesini daha iyi işitmek için yavrum.

- Ya gözlerin neden bu kadar iri?

- Seni daha iyi görmek için yavrum!

- E, ellerin neden o kadar büyük?

- Seni daha iyi kucaklamak için yavrum!

- Peki, ya ağzın neden bu kadar kocaman, böyle korkunç?

- Seni çıtır çıtır yemek için!

Kurt bu son sözü söyler söylemez yataktan fırlamış, zavallı kızcağızı yutuvermiş.

Kurt karnını doyurunca yeniden yatağa uzanmış; uykuya dalmış, horlamaya başlamış. O

sırada evin önünden avcı geçiyormuş. Kendi kendine:

- Yaşlı kadıncağız ne kadar horluyor? Dur gireyim de bakayım. Belki başına bir şey gelmiştir! demiş, eve girmiş. Yatağın yanına geldiği zaman içinde kurdun yatmakta olduğunu görmüş:

- İşte seni elime geçirdim, koca canavar! Ne kadar zamandır seni arayıp duruyordum zaten! demiş.

Omuzundan çifteyi almış. Kurdun üzerine sıkacağı sırada aklına büyükanne gelmiş. "Belki de kurt onu yutmuştur. Kadıncağızı belki kurtarabilirim" diye çiftenin tetiğini çekmemiş.

Eline bir makas almış. Uyuyan kurdun karnını yarmaya başlamış.

Yarık bir parça büyüyünce al başlık görünmüş. Bir parça daha yarınca küçük kız dışarı fırlamış:

- Aman öyle korkmuştum ki, demiş, kurdun karnı ne kadar karanlıkmış...

Arkasından büyükanne de diri diri dışarı çıkmış. Kadıncağız hemen hemen soluk alamayacak bir durumdaymış.

Al Başlıklı Kız koşup gitmiş, iri taşlar toplayıp getirmiş. Bunları kurdun karnına doldurmuşlar. Kurt uyandığı zaman onları görünce kaçmak istemiş, ama karnındaki iri taşlar çok ağırmış. Hemen yere düşüp ölmüş.

Üçü de çok sevinmişler. Avcı kurdun derisini yüzmüş; alıp evine götürmüş. Büyükanne Al Başlıklı Kızın getirdiği çöreği yemiş, şarabı içmiş, kendine gelmiş.

Al Başlıklı Kız da kendi kendine şöyle demiş:

- Bundan sonra bir daha annenin sözünden dışarı çıkmayacaksın. Doğru yoldan ayrılarak, yalnız başına ormanların içinde dolaşmıyacaksın!

PAMUK PRENSESLE YEDİ CÜCELER

Vaktiyle bir kış ortası... Kar taneleri gökten yere tüyler gibi dökülürken, kraliçenin biri, siyah abanoz çerçeveli bir pencerenin önüne oturmuş, dikiş dikiyormuş. Bu aralık pencereden dışarı bakarken parmağına iğne batmış. Üç damla kan karlar üzerine damlamış. Beyaz kar üstünde bu al renk pek hoş göründüğü için kraliçe aklından şunları geçirmiş: "Ah böyle kar gibi ak, kan gibi al, çerçevedeki tahta gibi kara bir çocuğum olsaydı!" demiş.

Aradan çok geçmemiş; kraliçe bir kız doğurmuş. Bu kız kar gibi ak, kan gibi al renkli, abanoz gibi kara saçlıymış. Bunun için adını "Pamuk Prenses" koymuşlar. Çocuk doğar doğmaz kraliçe ölmüş.

Bir yıl geçince kral başka biriyle evlenmiş. Bu kadın güzelmiş ama pek kendini beğenmiş bir şeymiş. Kimsenin kendinden daha güzel olmasına dayanamazmış. Kadının sihirli bir aynası varmış. Karşısına geçip de içine bakarak:

- Küçük ayna, söyle bakayım, ülkenin en güzel kadını kim?

diye sorunca ayna yanıt verirmiş:

- Bu ülkenin en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri!

Bunun üzerine kadının içi rahat edermiş. Çünkü aynanın doğruyu söylediğini bilirmiş.

Gel zaman, git zaman... Pamuk Prenses büyüyüp gelişiyor; gitgide daha güzel bir kız oluyormuş. Yedi yaşına girdiği sırada kraliçeden bile güzel, ayın on dördü gibi bir kız olmuş.

Kadın günün birinde yine aynasına sormuş:

- Küçük ayna, söyle bakayım, ülkenin en güzel kadını kim?

Ayna dile gelmiş:

- Buranın en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri, ama Pamuk Prenses sizden bin kat daha güzel!

Kadın bunu duyunca irkilmiş; kıskançlığından yüzü sapsarı, yemyeşil olmuş. O saatten sonra nerede Pamuk Prenses'i görse içi burkulurmuş.

Kızdan o kadar tiksinmeye başlamış.

Kıskançlıkla, kendini beğenmişlik, bir yabanıl ot gibi yüreğinde büyümüş, büyümüş...

Artık ne gece, ne gündüz kadında iç rahatlığı kalmamış.

Bunun üzerine bir avcı çağırtmış:

- Çocuğu al, ormana götür, demiş. Artık gözüm görmesin. Onu öldüreceksin... Ciğerlerini de bana getireceksin.

Avcı:

- Peki!

demiş, kızı alıp götürmüş. Pamuk Prensesin suçsuz yüreğini oyup çıkarmak için bıçağını eline alınca kızcağız ağlamaya başlamış:

- Kuzum avcı, canım avcı... Ne olursun kıyma bana... Canımı bağışla... Şu ıssız ormanda dolaşırım, bir daha eve dönmem!

diye yalvarmış. Avcı kızın güzelliğine dayanamamış... Ona acımış:

- Haydi öyleyse git zavallı çocuk!

demiş. "Az sonra yabanıl hayvanlar nasıl olsa seni yerler" diye düşünmüş ama sanki bağrındaki taş da düşmüş. Kızı öldürmeye gerek kalmadığı için rahat bir soluk almış.

Tam bu sırada oradan geçen bir hayvan yavrusunu tutup kesmiş; ciğerlerini çıkarmış.

Kraliçeye bunları götürmüş. Kraliçe aşçısına onları tuzlatıp pişirtmiş, yemiş. Pamuk Prensesin ciğerlerini yedim sanmış.

Çocukcağız koskoca ormanın içinde yapayalnız kalmış. İçine bir korku girmiş. Sanki ağaçların bütün yaprakları kendisini seyrediyorlar sanıyormuş. Ne yapacağını da bilmiyormuş. Koşmaya başlamış. Sivri taşlar üzerinden, dikenler arasından geçip giderken, birçok yabanıl hayvan önünden geçiyormuş ama ona bir şey yapmıyorlarmış.

Çocuk ayaklarının olanca gücüyle akşama kadar koşmuş. Sonunda mini mini bir ev görmüş; dinlenmek için içeri girmiş.

Bu evde her şey o kadar küçük, o kadar cici bici, o kadar temizmiş ki dille anlatılamazmış.

Ortada apak örtülü, yedi tabaklı bir sofra duruyormuş. Her tabağın yanında minicik kaşıklar, yedi küçük bıçakla çatal, yedi tane de ufacık

bardak.

Duvarın önünde yanyana dizili yedi karyolacık varmış. Örtüleri kar gibi akmış. Pamuk Prenses hem çok aç, hem de susuz olduğu için her tabaktan bir parça sebzeyle ekmek yemiş; her bardaktan birer yudum şarap içmiş. Bir kişinin bütün yiyeceğini yiyip bitirmek istemiyormuş. Kızcağız pek yorgun olduğundan karyolacıklardan birine uzanmak istemiş.

Gel gelelim, hiçbiri boyuna uymuyormuş. Biri pek uzun, biri pek kısa geliyormuş.

Sonunda yedinciyi uygun bulmuş. İçine girip yatmış, duasını etmiş, uykuya dalmış.

Ortalık iyiden iyiye kararınca ev sahipleri gelmişler. Bunlar yedi cücelermiş. Dağlardan maden çıkarırlarmış. Hepsi lambalarını yakmışlar. Küçük evin içi aydınlanınca, içeriye birinin girdiğini anlamışlar. Çünkü her şey bıraktıkları düzende durmuyormuş. Birinci:

- Sandalyeme kim oturmuş?

İkinci:

- Tabağımdan kim yemiş?

Üçüncü:

- Ekmeğimden kim koparmış?

Dördüncü:

- Sebzemden kim yemiş?

Beşinci:

- Çatalımı kim kullanmış?

Altıncı:

- Bıçağımla kim kesmiş?

Yedinci:

- Bardağımdan kim içmiş?

Sonra birinci cüce çevresine bakınmış. Yatağında hafif bir çukurluk görmüş:

- Yatağıma kim girmiş?

diye seslenmiş. Öbürleri koşarak gelmişler. Altısı birden:

- Benim yatağımda da biri yatmış!

diye bağrışmışlar. Yedinci cüce ise yatağına bakınca, içinde yatıp uyuyan Pamuk Prensesi görmüş. Öbürlerini çağırmış. Hepsi gelmişler; şaşırarak bağırmışlar:

- Aman Tanrım, ne güzel çocuk bu!..

O kadar hoşlarına gitmiş ki, çocuğu uyandırmaya kıyamamışlar. Yedinci cüce her arkadaşının koynunda bir saat uyuyarak sabahı etmiş.

Ertesi sabah Pamuk Prenses uyanmış. Yedi cüceleri görünce birdenbire korkmuş, ama cüceler ona güler yüz göstermişler:

- Adın ne senin? diye sormuşlar; Kız:

- Benim adım Pamuk Prenses! demiş.

- Nasıl oldu da bizim eve geldin?

Kız üvey annenin kendisini öldürtmek istediğini, avcının ona canını bağışladığını, küçücük evlerini buluncaya kadar bütün gün koştuğunu bir bir anlatmış. Cüceler:

- Bizim evin işlerini görürsen, yemek pişirirsen, yatakları yaparsan, çamaşır yıkarsan, dikiş dikersen, yama yaparsan, sonra her şeyi derli toplu, tertemiz tutarsan bizim yanımızda kalabilirsin. Sana bir şeyden sıkıntı çektirmeyiz!

demişler. Pamuk Prenses:

- Peki, hepsini seve seve yapacağım!

demiş, orada kalmış. Evin işlerini düzene koymuş. Sabah oldu mu cüceler dağlara gider, madende altın ararlarmış. Akşam olunca eve dönerlermiş. O zaman yemekleri hazır olmalıymış. Kız bütün gün evde tek başına otururmuş. Bunun için iyi yürekli cüceler ona şöyle öğüt verirlermiş:

- Üvey annenden kendini koru... Senin burada olduğunu, nasıl olsa, yakında öğrenir.

Kimseyi içeri alma sakın! derlermiş.

Kraliçe, Pamuk Prensesin ciğerlerini yedim sandıktan sonra, en güzel kadının yine kendisi olduğunu düşünür; başka bir şey aklına getirmezmiş. Bir gün aynasının karşısına geçip:

- Küçük ayna, söyle bakayım, ülkenin en güzel kadını kim?

diye sormuş. Ayna dile gelmiş:

- Buranın en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri, ama dağlar başında, yedi cücelerin yanındaki Pamuk Prenses sizden bin kat daha güzel! demiş.

Kadın bunu duyunca irkilmiş. Çünkü aynanın asılsız bir şey söylemediğini biliyormuş. O

zaman avcının kendisini aldattığını, Pamuk Prenses'in sağ olduğunu anlamış. Kızı öldürmek için yeni bir çare düşünmeye başlamış. Çünkü bu kız ülkenin en güzeli kaldıkça kıskançlıktan rahat edemeyeceğini biliyormuş. Sonunda aklına bir çare gelmiş: Yüzünü boyamış, yaşlı bir satıcı kadın kılığına girmiş; tanınmaz bir hale gelmiş. Bu kılıkta yedi dağlara, yedi cücelerin bulunduğu yere gitmiş; kapıyı çalmış:

- Güzel şeyler satarım! diye bağırmış.

Pamuk Prenses pencereden bakmış:

- Güneydın kadınım, demiş, neler satıyorsun bakayım?

Kadın:

- İyi şeyler, güzel şeyler! Her renkten kuşaklarım var!

demiş. Alaca renkli ipeklerden örülmüş bir kuşak çıkarmış. Pamuk Prenses: Bu saf kadıncağızı içeri alabilirim!

diye düşünmüş, kapının sürgüsünü çekmiş: o güzel kuşağı satın almış. Kocakarı:

- Aman ne güzel şeymişsin sen yavrum! demiş; - Dur da şu kuşağı beline güzelce ben sarıvereyim.

Pamuk Prenses'in aklına bir kötülük gelmemiş. Kadının önüne durmuş, yeni kuşağı beline sardırmış. Kocakarı o kadar çabuk, o kadar sıkı dolamış ki, Pamuk Prenses soluk alamaz olmuş... Ölü gibi yere yuvarlanmış. Kadın:

- Haydi bakalım... Bir zamanlar ülkenin en güzeli olmuştun!

demiş, kaçıp gitmiş.

Aradan çok geçmeden, akşam vakti, yedi cüceler eve dönmüşler, ama sevgili Pamuk Prenseslerini yerde serili görünce akılları başlarından gitmiş. Kız sanki ölmüş gibi kıpırdamıyormuş bile. Kızı ayağa kaldırmışlar... Kuşağın sımsıkı bağlanmış olduğunu görünce bunu ortasından kesip açmışlar. Kız yavaş yavaş soluk almaya başlamış... Gitgide vücuduna can gelmiş.

Cüceler o gün olup bitenleri öğrenince:

- O yaşlı satıcı kadın, alçak kraliçeden başka biri değildi, demişler. Biz evde yokken sakın bir daha hiç kimseyi içeri alma!

Kötü yürekli kadın eve döner dönmez aynanın önüne gitmiş:

- Küçük ayna, söyle bakayım, ülkenin en güzel kadını kim?

diye sormuş. Ayna her zamanki gibi:

- Buranın en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri, ama dağlar başında, yedi cücelerin yanındaki Pamuk Prenses sizden bin kat daha güzel! demiş.

Kadın bu sözleri duyunca o kadar kötü olmuş ki, bütün kanı beynine sıçramış. Çünkü Pamuk Prenses'in yine dirildiğini anlamış; kendi kendine:

- Alacağın olsun, demiş, öyle bir şey bulayım ki, seni yok etsin de bak gör!

Bildiği büyücülük yardımıyla zehirli bir tarak yapmış. Sonra başka bir kocakarı kılığına girmiş. Böylece yedi dağlara, yedi cücelerin bulunduğu yere gitmiş. Kapıyı çalmış:

- İyi şeyler satarım!

diye bağırmış Pamuk Prenses dışarı bakmış:

- Haydi yolunuza gidin, demiş, kimseyi içeri alamam.

Kocakarı:

- Bakman da yasak değil ya?

diye zehirli tarağı çıkarıp kıza uzatmış. Tarak çocuğun o kadar hoşuna gitmiş ki, her şeyi unutarak kapıyı açmış. Pazarlıkta uzlaşınca kocakarı:

- Gel şu saçlarını güzelce tarayayım!

demiş. Zavallı Pamuk Prenses'in aklına bir kötülük gelmemiş, kocakarıya güvenmiş.

Kadın daha tarağı saçlarına değdirir değdirmez zehir etkisini göstermiş; kız kendinden geçerek yere yuvarlanmış.

Kötü yürekli karı:

- Ey güzellik örneği, bu kez işin tamam!

demiş, sıvışıp gitmiş.

Bereket versin, yedi cücelerin eve dönme zamanı yaklaşmışmış. Pamuk Prenses'i ölü gibi yerde yatar görünce, ilk akıllarına gelen şey üvey anne

olmuş. Araya taraya zehirli tarağı bulmuşlar. Saçlarının arasından çıkarır çıkarmaz Pamuk Prenses kendine gelivermiş. O

gün olup bitenleri bir bir anlatmış. Cüceler, kendini sakınması, kimseye kapıyı açmaması için onu bir daha uyarmışlar.

Kraliçe evde aynanın karşısına geçmiş:

- Küçük ayna, söyle bakayım, ülkenin en güzel kadını kim?

diye sormuş. Ayna yine önceki gibi:

- Buranın en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri, ama dağlar başında, yedi cücelerin yanındaki Pamuk Prenses sizden bin kat daha güzel! demiş.

Kadın aynanın böyle söylediğini duyunca hırsından zangır zangır titremiş, ter ter tepinmiş:

- Yaşamım pahasına da olsa Pamuk Prenses kesinlikle ölmelidir! diye bağırmış.

Bunun üzerine kimsenin uğramayacağı gizli, uzak bir yerde bir odaya kapanmış. Orada zehirli, pek zehirli bir elma yapmış. Bu elma görünüşte çok güzelmiş. Kabuğunun bir yanı kırmızı, bir yanı akmış. Bu elmayı kim görse hemen alıp yemek istermiş. Fakat ondan bir lokma ısıran kesin ölürmüş. Elma tamam olunca kadın yüzünü boyamış; bir köylü kadını kılığına girmiş. Yedi dağlara, yedi cücelerin bulunduğu yere gitmiş. Kapıyı çalmış. Pamuk Prenses başını pencereden çıkarmış:

- Kimseyi içeri alamam... Yedi cüceler böyle tembih etti!

demiş. Köylü karısı:

- Peki, öyle olsun ama şu elmaları elden çıkarmak istiyorum. Al işte bir tanesini de sana vereyim demiş. Pamuk Prenses:

- Hayır, hiçbir şey kabul edemem!

demiş. Kocakarı:

- Zehirden mi korkuyorsun yoksa? diye sormuş. Bak işte ortasından kesiyorum. Kırmızı yanını sen ye... Ben de beyaz yanını yiyeyim.

Elma öyle ustalıklı yapılmış ki, yalnızca kırmızı yanı zehirliymiş. Pamuk Prenses elmaya imrenmiş. Köylü kadının da bir parçasını yediğini görünce daha fazla dayanamamış; elini dışarı uzatıp zehirli parçayı almış. Gel gelelim, daha ilk ısırdığı parça ağzındayken ölü gibi yere yıkılıvermiş. Kraliçe bu durumu yırtıcı bakışlarıyla seyretmiş. Sonra bir kahkaha atmış:

- Kar gibi ak, kan gibi al, abanoz ağacı gibi kara ha?.. Bu sefer cüceler seni yeniden diriltemeyecekler! demiş.

Kadın eve döner dönmez aynaya sormuş:

- Küçük ayna, söyle bakayım, bu ülkenin en güzel kadını kim?

Ayna dile gelmiş:

- Bu ülkenin en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri!

demiş. Bunun üzerine kadının kıskanç yüreğine su serpilmiş ama kıskançlar ne kadar rahat edebilirlerse o kadar...

Akşam olup cüceler eve döndükleri zaman Pamuk Prenses'i yerde serili görmüşler.

Kızcağızın soluğu çıkmıyormuş, ölmüşmüş. Onu yerden kaldırmışlar. Zehirli bir şey bulur muyuz? diye çevreyi araştırmışlar kızın kuşağını çözmüşler, saçlarını taramışlar, onu suyla, şarapla yıkamışlar. Gel gelelim, hiçbirinin yararı olmamış, yavrucak dirilmemiş.

Cüceler kızı bir tabuta koymuşlar. Yedisi de çevresine oturmuşlar. Üç gün üç gece göz yaşı dökmüşler, ağlamışlar. Kızı gömmek istiyorlarmış ama kız hâlâ canlı bir insana benziyormuş. Yanaklarının al al rengi solmamışmış:

- Bunu kara topraklara bırakamayız!

demişler. Camdan bir tabut yaptırmışlar. Nereden bakılsa içerisi görünüyormuş. Kızı içine yatırmışlar; üzerine altın harflerle hem adını, hem de bir prenses olduğunu yazmışlar.

Sonra tabutu dışarı çıkarıp dağın üzerine koymuşlar. Sürekli içlerinden biri tabutun yanında kalarak nöbet beklemeye başlamış. Hayvanlar da gelir, Pamuk Prenses için göz yaşı dökerlermiş. Önce bir baykuş gelmiş, sonra bir karga, en sonra da mini mini bir güvercin...

Pamuk Prenses uzun, çok uzun zaman böyle tabutun içinde yatmış ama çürüyüp dağılmamış... Görenler uyuyor sanırlarmış. Çünkü hâlâ kar gibi ak, kan gibi al renkli, abanoz gibi kara saçlı duruyormuş.

Gel zaman, git zaman... Günün birinde bir prensin yolu bu ormana düşmüş. Geceyi geçirmek için cücelerin evine gelmiş. Dağın üzerindeki tabutu, içinde yatan güzel Pamuk Prenses'i görmüş. Altın harflerle üzerine yazılı yazıyı okumuş. Cücelere:

- Ne isterseniz vereyim... Bu tabutu bana bırakın!

demiş; fakat cüceler:

- Dünyanın bütün altınlarını verseler yine onu vermeyiz!

demişler. Oğlan:

- Öyleyse bunu bana bağışlayın... Pamuk Prenses'i görmeden yaşayamayacağım. Onun değerini bileceğim... Ona dünyada en çok sevdiğim şey gözüyle bakacağım! diye yalvarmış.

Oğlan böyle deyince iyi yürekli cüceler ona acımışlar; tabutu kendisine vermişler. Prens tabutu uşaklarının omuzuna verip yola çıkmış. Olacak ya, uşakların ayağı bir çalıya takılmış, sendelemişler. Pamuk Prenses'in ısırdığı zehirli elma parçası bu sarsıntıyla boğazından fırlamış. Aradan çok geçmeden de kız dirilmiş, gözlerini açmış, tabutun kapağını kaldırmış, yerinde doğrulmuş:

- Allah allah, ben neredeyim?

diye seslenmiş. Prens sevinçle:

- Yanımdasın!

demiş. Olup bitenleri kıza anlattıktan sonra:

- Seni dünyada her şeyden fazla seviyorum... Gel, babamın sarayına gidelim... Benim yaşam arkadaşım ol!

demiş.

Pamuk Prenses razı olmuş, onunla birlikte gitmiş. Düğünleri pek parlak, pek eğlenceli olmuş.

Bu düğüne Pamuk Prenses'in kötü yürekli üvey annesi de çağrılmışmış. Kadın güzel giysilerini giydikten sonra aynanın karşısına geçmiş:

- Küçük ayna, söyle bakayım, bu ülkenin en güzel kadını kim? diye sormuş. Ayna dile gelmiş:

Buranın en güzel kadını sizsiniz kraliçe hazretleri ama genç kraliçe sizden bin kat daha güzel! demiş.

Bunu duyar duymaz alçak karı ağır bir küfür savurmuş. İçine öyle bir korku girmiş ki, ne yapacağını bilememiş. Önce düğüne gitmek istememiş ama içi rahat etmemiş... Gidip genç kraliçeyi görmek isteğine dayanamamış.

İçeri girince Pamuk Prenses'i tanımış. Korkudan, şaşkınlıktan olduğu yerde donakalmış.

Önceden demir terlikler hazırlayıp ateşe koymuşlarmış. Bunları maşalarla tutarak içeri getirmişler, kadının önüne koymuşlar. Kadın bu kıpkırmızı olmuş demir terlikleri giymek zorunda kalmış. Cansız olarak yere düşünceye kadar kendini oradan oraya çarpmış durmuş.

ORMANDA UYUYAN GÜZEL

Evvel zaman içinde bir kralla bir kraliçe varmış. Tanrının günü:

- Ah bir çocuğumuz olsaydı!

der dururlarmış. Gel gelelim, bir türlü çocukları olmazmış.

Gel zaman, git zaman, günün birinde kraliçe hamamdayken sudan bir kurbağa çıkmış:

- Yakarmaların kabul olunacak, demiş, bir yıl geçmeden bir kız dünyaya getireceksin!

Kurbağanın dediği çıkmış: kraliçe bir kız doğurmuş. Bu kız o kadar güzelmiş ki, kral sevincinden ne yapacağını şaşırmış. Büyük bir tören hazırlamış. Bu törene yalnızca akrabalarını, dostlarını, tanıdıklarını çağırmakla kalmamış; bilgin kadınları da çağırmış.

Çocuğa bunların hayır dua edeceklerini düşünmüş. Ülkesinde bu kadınlardan on üç tane varmış, ama onların yemek yiyecekleri altın tabaklardan on iki tane olduğu için bu kadınlardan birinin evde kalması gerekmiş. Tören pek parlak olmuş. Sona erdiği zaman bilgin kadınlar çocuğa tılsımlı armağanlarını vermişler: biri namus, öbürü güzellik, üçüncüsü zenginlik, kısaca her biri dünyada istenen iyi bir şey bağışlamış. On birinci duasını bitirir bitirmez, birdenbire içeriye on üçüncü kadın girmiş. Törene çağırılmadığı için öç almaya gelmişmiş. Kadın kimseye selam vermeden, kimsenin yüzüne bile bakmadan yüksek sesle:

- Prenses on beş yaşına girince eline bir iğ batsın, ölü olarak yere düşsün! demiş. Yine başka bir söz söylemeden geri dönmüş, salondan çıkmış. Herkes donakalmış. Duasını henüz yapmamış olan on ikinci kadın bu sırada ortaya çıkmış. Kadın deminki kötü duayı büsbütün bozamazmış ama hafifletebilirmiş. Bunun üzerine:

- Prenses ölmesin; yüz yıllık derin bir uykuya dalsın! demiş.

Sevgili çocuğunu bu felaketten korumayı candan isteyen kral her yana fermanlar yollamış; krallık toprakları üzerinde ne kadar iğ varsa hepsinin

yakılmasını buyurmuş. Bilgin kadınların iyilik duaları birer birer kabul olunmuş. Kız o kadar güzel, o kadar ahlaklı, güler yüzlü, akıllı olmuş ki, onu kim görse sevmemek elinden gelmezmiş.

Gel zaman, git zaman... Kızın on beş yaşına girdiği gün kralla kraliçe evde yoklarmış. Kızı sarayda yapayalnız bırakmışlarmış. Kız da köşe bucağı dolaşmaya başlamış. Canının istediği odaya girip çıkıyormuş. Sonunda eski bir kuleye gelmiş. Dar döner merdivenden yukarı çıkmış, küçük bir kapının önüne varmış. Kilidin üzerinde paslı bir anahtar sokulu duruyormuş. Kız bunu çevirince kapı açılıvermiş. İçeride, küçük bir odada yaşlı bir kadın oturuyor, elindeki iğle durmadan bez dokuyormuş. Prenses:

- Günaydın nineciğim, ne yapıyorsun orada? demiş. Kocakarı:

- Bez dokuyorum, diye başıyla işaret etmiş. Kız:

- Böyle oradan oraya koşup duran şey ne bakayım?

diye iği almış... O da bez dokumak istemiş ama daha iğe dokunur dokunmaz kadının kötü duası tutmuş, iği parmağına batırmış.

Kız bu batışın acısını duyduğu anda orada duran yatağın içine düşüvermiş, derin bir uykuya dalmış. Bu uyku bütün sarayı kaplamış. Tam bu sırada saraya dönerek salona girmiş bulunan kralla kraliçe uyuklamaya başlamışlar. Onlarla birlikte bütün saray halkı da uyumuş. Ahırdaki atlar, avludaki köpekler, damdaki güvercinler, duvardaki sinekler, hatta ocakta alev alev yanan ateş de uyuya kalmışlar. Kızartmanın cızırtısı kesilmiş.

Dikkatsizlik eden yamağının saçlarından tutan aşçı çocuğu bırakmış, uykuya dalmış.

Rüzgâr dinmiş... Sarayın önündeki ağaçların tek yaprağı bile kımıldamaz olmuş.

Sarayın çevresinde dikenlerden çepeçevre bir çit yetişmeye başlamış. Bunlar her yıl büyüye büyüye sonunda bütün sarayı kaplamışlar, tepesinden aşmışlar. Artık bir şey görünmez olmuş. Hatta damdaki bayrak bile.

Zaman geçtikçe uyuyan güzelin masalı ülkede dilden dile dolaşmaya başlamış. Ara sıra prensler gelip çitler arasından saraya girmek istemişler. Fakat hiçbiri bunu başaramamış.

Çünkü bu dikenler, sanki elleri varmış gibi, onları sımsıkı yakalamışlar. Delikanlılar burada takılı kalmışlar, kendilerini kurtaramamışlar, bağıra bağıra ölmüşler.

Aradan uzun yıllar geçmiş. Günün birinde ülkeye bir prens daha gelmiş. Yaşlı bir adamın bu dikenli çit hakkında anlattıklarını dinlemiş: Bunun arkasında bir saray varmış. İçinde gayet güzel bir kız yüz yıldan beri uyuyormuş. Onunla birlikte kralla kraliçe, bütün saray halkı uyuyorlarmış. Büyük babasından işittiğine göre de, buraya birçok prens gelmiş.

Dikenli çitten geçmek istemiş, fakat orada takılı kalmış, bar bar bağırarak ölmüşlermiş.

Bunları dinleyen delikanlı:

- Ben korkmam, demiş, gidip uyuyan güzeli göreceğim!

İyi yürekli yaşlı adam oğlanı kararından vazgeçirmeye çalışmış ama oğlan sözlerine kulak asmamış.

O sırada yüz yıl tamam olmuş, uyuyan güzelin uyanma vakti gelmiş. Prens dikenli çite yaklaşınca bunlar iri, güzel çiçekler, oluvermişler. Kendiliklerinden iki yana açılmışlar.

Oğlan rahatça içeri girmiş. Arkasından yine kapanmışlar, eskisi gibi diken olmuşlar.

Sarayın avlusunda oğlan atların, renk renk av köpeklerinin serili yattıklarını, uyukladıklarını görmüş. Damda güvercinler tünemiş, küçük başlarını kanatlarının altına sokmuşlarmış. Oğlan saraya girince duvarda sineklerin uyukladığını, mutfakta ahçının hâlâ yamağı tutmak ister gibi eli uzanmış durduğunu, alazlanacak kara tavuğun önünde hizmetçi kızın oturduğunu görmüş. İlerlemiş, salonda bütün saray halkını uyur bulmuş.

Yukarda tahtın yanında kralla kraliçe yatıyorlarmış. Oğlan biraz daha ilerlemiş. Ortalıkta çıt çıkmıyormuş. İnsan kendi soluğunu duyabilecek gibiymiş. Sonunda kuleye varmış.

Kızın uyuduğu küçük odanın kapısını açmış. Kız burada yatıyormuş. O kadar güzelmiş ki, oğlan gözünü kızdan ayıramamış, eğilmiş kızı öpmüş. Dudağı kızın yüzüne dokunur dokunmaz uyuyan güzel gözlerini açmış, uyanmış, oğlana gülümseyerek bakmış. Bunun üzerine ikisi birlikte aşağı inmişler. Kralla kraliçe, bütün saray halkı birden bire uyanmış.

Birbirleriyle şaşkın şaşkın bakışmaya başlamışlar. Avludaki atlar ayağa kalkarak silkinmişler. Av köpekleri yerlerinden fırlayıp kuyruklarını sallamışlar. Damdaki güvercinler başlarını kanatlarının altından çıkarmışlar, çevrelerine bakınmışlar, sonra kırlara uçmuşlar. Duvarlardaki sinekler

uçuşmaya başlamışlar. Ocaktaki ateş yeniden parlamış, yemeği pişirmiş. Kızartma yine cızırdamaya başlamış. Aşçı, yamağına öyle bir tokat aşk etmiş ki, oğlan bar bar bağırmış. Hizmetçi kız tavuğun tüylerini alazlayıp bitirmiş.

Prens ile uyuyan güzelin düğünleri pek parlak olmuş. ikisi de ömürlerinin sonuna kadar dirlik düzenlik içinde yaşamışlar.

BREMEN KENTİ ÇALGICILARI

Vaktiyle bir adamın bir eşeği varmış. Bu eşek çuvalları bıkmadan usanmadan yıllarca değirmene götürmüş. Fakat artık gücü kalmamış, işe yaramaz bir duruma düşmüş. Sahibi onu boş yere beslemek istemiyormuş. Eşek de işlerin yolunda olmadığını sezmiş, başını alıp çıkmış, Bremen yolunu tutmuş. Orada kent çalgıcısı olabileceğini sanıyormuş.

Eşek böylece az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş; yolda boylu boyunca yatan bir av köpeğiyle karşılaşmış. Hayvan, koşmaktan yorulmuş köpekler gibi soluyup duruyormuş.

Eşek sormuş:

- Ne soluyup duruyorsun böyle bakayım, bekçi baba?

Köpek:

- Sorma, demiş, yaşlandım. Günden güne güçten düşüyorum. Avda koşamıyorum diye sahibim beni öldürmek istedi... Ben de kaçıp kurtuldum. Bundan sonra karnımı nasıl doyuracağım bilmem!

Eşek:

- Sana bir şey söyleyeyim mi, demiş, ben Bremen'e gidiyorum... Kent çalgıcısı olacağım...

Benimle gel, sen de bandoya gir! Ben lavta çalarım, sen de davul...

Bu öneri köpeğin hoşuna gitmiş. İkisi birlikte yola çıkmışlar. Aradan uzun zaman geçmemiş. Yolun kıyısında bir kedi görmüşler. kedinin suratından düşen bin parça oluyormuş.

Eşek:

- Ne o? İşin sarpa mı sardı yoksa, yaşlı palabıyık? demiş.

- İnsanın başında ateşler yanarken nasıl neşeli olur? Artık yaşım ilerledi. Dişlerim kütleşti... Farelerin peşinde koşacağıma sobanın arkasında oturup pinekliyorum. Bu yüzden hanımım beni suya atıp boğmak istedi. Ben kaçıp kurtuldum ama son pişmanlığın yararı olmuyor. Şimdi nereye gideyim?

- Bizimle birlikte gel. Müzikten anladığın bilinir. Oraya varınca kent mızıkacısı olursun!

Kedi bu sözü hoş karşılamış, onlarla birlikte yola çıkmış.

Bu üç yurt kaçağı bir çiftliğin önünden geçerken selamlık kapısının üstünde cıyak cıyak öten bir horoz görmüşler; eşek:

- Sesin insanın iliğine kemiğine işliyor... Neyin var kuzum? demiş. Horoz:

- Havanın güzel olacağını haber verdim. Bugün bizim sevgili hanımımızın günüdür.

"Kristkind"ciğin gömleğini yıkamıştı. Onu kurutmak istiyor. Ama yarın pazar, konuklar gelecek. Onun için hanım hiç acımadan aşçı kadına söyledi. Yarın benim çorbamı yiyecekmiş. Nasıl olsa bu akşam kellem uçacak. Bari ben de gırtlağım yırtılıncaya kadar bağırayım dedim.

Eşek:

- Zavallı albaş, demiş, öyleyse bizimle gel daha iyi. Biz Bremen'e gidiyoruz. Nerede olsan ölümden daha iyisini bulabilirsin. Sesin güzel... Hepimiz bir arada şarkı söylersek hoş bir şey olacak kesin.

Horoz bu öneriyi beğenmiş. Dördü birlikte yola çıkmışlar.

Bunlar bir günde Bremen'e varamamışlar. Akşam olunca bir ormana gelmişler; burada geceleyelim demişler. Eşekle köpek büyük bir ağacın altına uzanmışlar. Kediyle horoz da dallara çıkmışlar, ama horoz en tepedeki dalları daha güvenli bulmuş, oraya uçup tünemiş. Horoz uykuya dalmadan önce bir kez daha çevresine bakınmış. Uzakta küçük bir ışık görür gibi olmuş, arkadaşlarına seslenmiş: "Işık görünüyor, yakınlarda bir ev olsa gerek!" demiş.

Eşek:

- Öyleyse kalkalım, hemen oraya gidelim. Burada rahat edilmiyor demiş.

Köpek orada birkaç parça kemik, biraz et bulursa pek hoşuna gideceğini düşünmüş.

Bunun üzerine ışığın bulunduğu yana doğru yola koyulmuşlar. Yaklaştıkça ışığın parıltısı artmış. Sonunda haydutların barındığı eve gelmişler.

İçlerinde en irisi eşek olduğu için pencereye o yaklaşmış, içeriye bakmış. Horoz sormuş:

- Neler görüyorsun, babacan?

Eşek:

- Neler mi görüyorum? demiş. Kurulmuş bir sofra... Üstünde her türlü yiyeek, içecek var...

Haydutlar oturmuş, keyif çatıyorlar.

Horoz:

- Tam bize göre bir iş, demiş.

Eşek:

- Ah sorma kardeş demiş, şu sofranın başında biz olsak ne olurdu sanki?

Haydutları buradan nasıl kaçıralım? diye her kafadan bir ses çıkmış. Sonunda bir çare bulmuşlar: Eşek ön ayaklarını kaldırıp pencereye dayayacak. Köpek eşeğin sırtına çıkacak.

Kedi köpeğin üstüne tırmanacak. Horoz da uçacak, köpeğin tepesine konacak!

Dedikleri gibi yapmışlar. Sonra biri işaret verince hep bir ağızdan şarkı söylemeye başlamışlar: Eşek anırmış, köpek havlamış, kedi miyavlamış, horoz da ötmüş. Sonra şangur şungur pencereden içeri dalıvermişler!

Haydutlar bu korkunç bağırışmayı duyunca oldukları yerde havaya fırlamışlar. İçeriye herhalde bir hortlak girdi sanmışlar. Evden çıkıp ormana doğru kaçmaya başlamışlar.

O zaman dört ahbap sofranın başına kurulmuşlar, haydutların artıklarına saldırmışlar.

Sanki kırk yıldan beri açmış gibi, yemekleri atıştırmışlar.

Dört çalgıcı işlerini bitirine ışığı söndürmüşler. Herkes kendi keyfine göre rahat edebileceği bir yer aramış: Eşek gübrelerin üzerine uzanmış, köpek kapı arkasına, kedi ocakta sıcak külün yanına, horoz da bir tüneğin üstüne...

Yol yorgunu oldukları için az sonra da hepsi uykuya dalmış.

Vakit gece yarısını geçmiş. Haydutlar uzaktan bakmışlar, artık evde ışık yanmıyor, her yan da sessiz. Elebaşıları:

- Boş yere mantara basmamalıydık ama oldu! demiş.

İçlerinden birini oraya yollamış, eve baktırmış. Gönderilen adam her yanı sessiz bulmuş, mutfağa girmiş. Lamba yakmak istemiş. Kedinin parıldayan gözlerini yanık ateş sanmış, kükürtlü bir çöp almış, bunu ateşte tutuşturmak istemiş. Ama kedi şakadan anlar mı?

Hemen adamın suratına atılmış, tırmık içinde bırakmış.

Haydudun korkudan ödü patlamış, arka kapıdan fırlayıp kaçmak istemiş ama oracıkta yatan köpek üstüne saldırmış, bacağını ısırmış. Adam avludan, gübrelere basıp kaçarken eşek de arka bacaklarıyla hatırı sayılır bir çifte savurmuş. Bu gürültülere uyanan horoz da:

- Ö ö rö ö... diye avazı çıktığı kadar ötmeye başlamış.

Haydut alabildiğine koşarak soluk soluğa elebaşının yanına gelmiş:

- Sormayın demiş, evde korkunç bir cadı oturuyor. Suratıma doğru tısladı, uzun tırnaklarıyla yüzümü gözümü tırmaladı. Kapının önünde bir herif duruyor. Elinde bir kama var. Bacağıma sapladı. Avluda bir karakoncoloz yatıyor. Beni meşe sopasıyla patakladı. Damda da yargıç oturuyor: "Getirin şu keratayı bana!" diye bar bar bağırıyordu.

Zor kaçıp kurtuldum ellerinden...

O günden sonra haydutlar bir daha eve girme gözüpekliğini gösterememişler ama burası dört Bremen çalgıcısının pek hoşuna gitmiş. Artık buradan çıkıp gitmek istememişler.

YEDİ KARGALAR

Bir adamın yedi oğlu varmış. O kadar istermiş de bir kızı olmazmış. Günün birinde karısı ona müjde vermiş: Gebe olduğunu söylemiş. Çocuk dünyaya gelmiş. Bu seferki kızmış.

Buna çok sevinmişler ama, çocuk pek cılız, pek ufacık bir şeymiş. Bu yüzden de evde vaftiz edilmesi gerekmiş.

Vaftiz suyu getirsin diye babası, oğullarından birini kuyuya yollamış. Öbür altı oğlan da onun peşinden gitmişler. Hepsi de suyu önce kendisi doldurmak istiyormuş. Bu yüzden testi kuyuya düşmüş. Oğlanlar oldukları yerde kala kalmışlar; ne yapacaklarını şaşırmışlar. Hiçbiri eve dönmeye cesaret edememiş.

Çocukların hâlâ dönmediklerini gören baba:

- Yezit oğlanlar kesin oyuna daldılar! demiş.

Kızın vaftizsiz öleceğinden korkuyormuş. Canı çık sıkılmış:

- İnşallah hepiniz karga olursunuz!

diye ilenmiş. Daha sözünü bitirmeden başının üstünde bir hışırtı işitmiş. Havaya bakmış; kömür gibi kara yedi tane karganın uçup gittiğini görmüş.

Anne baba bu ilenci bir daha geri alamamışlar. Oğullarının yedisini de elden kaçırdıklarına çok üzülmüşler. Bütün sevgilerini biricik kızlarına vermişler, onunla bir parça olsun avunmuşlar.

Kız çok geçmeden kendini toplamış, gün geçtik güzelleşmiş ama, başka kardeşleri bulunduğundan uzun zaman haberi olmamış. Ana-babası bunu duyurmamaya çalışmışlar.

Sonunda günün birinde ahalinin kendisinden söz ettiklerini işitmiş. Diyorlarmış ki:

- Kız güzel ama, yedi ağabeysinin başlarına gelen yıkım onun yüzünden oldu.

Bunları duyunca kız çok üzülmüş. Annesine, babasına gidip sormuş:

- Ağabeylerim var mıydı benim? Onlara ne oldu? demiş.

Bunun üzerine ana-babası bu gizi daha fazla saklamak istememişler. Tanrının böyle istediğini, yoksa doğumunun buna neden olmadığını anlatmışlar. Ama kızcağızın içine kurt düşmüş. Kardeşlerini kurtarmayı kafasına koymuş. Bir yerlerde durup dinlenemez olmuş. Sonunda bir gün gizlice yola çıkmış. Ağabeylerinin izini bulmaya, ne pahasına olursa olsun onları kurtarmaya karar vermiş.

Evden çıkarken ana-babamı anarım diye bir yüzük, karnım acıkırsa yerim diye bir dilim ekmek, susarsam içerim diye bir testi su, yorulursam otururum diye de bir iskemle almışmış.

Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş... Sonunda dünyanın öbür ucuna, güneşin yanına varmış ama güneş çok sıcakmış, korkunç bir şeymiş. Hem de küçük çocukları yermiş. Kız hemen buradan kaçmış; doğru aya gitmiş. Ay da pek soğukmuş. Hem de kötü huyluymuş. Çocuğun orada olduğunu anlayınca:

- Burnuma insan kokusu geliyor! diye bağırmaya başlamış.

Kız oradan da çabucak kaçmış; yıldızlara gitmiş. Bunlar ona güler yüz göstermişler. Her yıldız ayrı bir sandalyede oturuyormuş. İçlerinden sabah yıldızı ayağa kalkmış; ona bir aşık kemiği vermiş:

- Yanında bu kemik olmazsa sırça sarayı açamazsın. Oysa kardeşlerin orada... demiş.

Kız bu küçük kemiği almış. Bir mendilin içine sarmış, yola çıkmış. Gide gide sırça saraya varmış. Büyük kapı kilitliymiş. Kız aşık kemiğini çıkarmak için mendili açmış. Bir de ne görsün? Mendil bomboş değil mi? Meğerse kız iyi yürekli yıldızın armağanını yitirmişmiş.

Şimdi ne yapacak? Kızcağız ağabeylerini kurtarmak istiyormuş. Oysa sırça sarayın anahtarını yitirmiş. Bunun üzerine bir bıçak almış. Küçük parmağını kesmiş. Kapıya bunu sokmuş. Bereket versin kapı açılıvermiş.

Kız içeri girince karşısına bir cüce çıkmış:

- Yavrum, demiş, ne arıyorsun burada?

Kız:

- Ağabeylerimi... Yedi kargaları arıyorum!

Cüce:

- Bay kargalar evde değiller. Onlar dönünceye kadar bekleyeceksen gir içeriye!

Bunun üzerine cüce yedi tabak, yedi bardak içinde kargaların yemeklerini içeri getirmiş.

Küçük kız her tabaktan birer lokma yemiş, her bardaktan birer yudum içmiş. Sonuncu bardağın içine de yüzüğü koymuş.

Birden bire havada bir hışırtı, bır kanat hışırtısı duymuş. Cüce:

- Bay kargalar eve geliyor! demiş.

Kargalar gelmiş; yiyip içmek istemişler. Tabaklarını, bardaklarını görünce arka arkaya söylenmeye başlamışlar:

- Tabağımdan kim yemiş?

- Bardağımdan kim içmiş?

- Buna bir insan ağzı değmiş!

Yedinci karga bardağı dikip içerken ağzına yüzük gelmiş. Bakmış. Anne-babasının yüzüğünü tanımış:

- İnşallah kız kardeşimiz buraya gelmiştir... Öyleyse kurtulduk sayılır! demiş.

Kapının arkasında durup bu sözleri işiten kız ortaya çıkmış. Bunun üzerine kargaların hepsi yeniden insan kılığına dönmüşler. Sarmaş dolaş olmuşlar. Hep birlikte evin yolunu tutmuşlar.

HOLLE KADIN

Dul bir kadının iki kızı varmış. Biri hem güzel, hem de çalışkanmış. Öteki ise hem çirkin, hem de tembelmiş; ama kendi öz kızı olduğu için kadın bunu daha çok severmiş. Evde her işi güzel kıza gördürürmüş. Zavallı kızcağız her gün sokakta bir kuyunun başında oturup bez dokurmuş. Hem de o kadar çok çalışırmış ki, parmaklarından kan fışkırırmış.

Günün birinde iplik sardığı makara kan içinde kalmış. Bunun üzerine kız kuyuya eğilerek makarayı yıkamak istemiş. fakat makara elinden kayıp kuyuya düşmüş. Kızcağız ağlaya ağlaya üvey annesine koşmuş. Başına gelen kazayı anlatmış. Kadın çocuğu adamakıllı azarlamış, sonra da çocuğa hiç acımadan:

- Makarayı kuyuya nasıl düşürdünse öyle alıp getireceksin. Sonra karışmam ha... diye bağırmış.

Bunun üzerine kız kuyunun başına dönmüş ama ne yapacağını bilmiyormuş. Makarayı almak için "ne olursa olsun" diye kuyuya atlamış. Atlamış ama aklı başında değilmiş. Az sonra uyandığında, kendini güzel bir çayırlıkta bulmuş.

Güneş parıldıyor, çevrede binlerce çiçek görünüyormuş. Yolda karşısına bir fırın çıkmış.

Fırının içi ekmekle doluymuş. Ekmek kıza seslenmiş:

- Ne olursun beni fırından çıkar, beni fırından çıkar; yoksa yanacağım, çoktan piştim ben...

Kız fırına yaklaşmış, ekmeklerin hepsini kürekle birer birer dışarı çıkarmış. Sonra yoluna gitmiş. Karşısına bir ağaç çıkmış; ağacın üzerinde pıtrak gibi elmalar sallanıyormuş, ağaç kıza seslenmiş:

- Beni silkele, beni silkele... Biz elmalar hep olduk!..

Kız ağacı sallamış, elmalar, yağmur taneleri gibi yere dökülmüşler. Kız ağacın üzerinde hiç elma kalmayıncaya kadar silkelemiş. Elmaları bir araya toplayarak koca bir yığın yapmış, sonra yine yola koyulmuş..

Sonunda küçük bir eve varmış. Penceresinden bir kocakarı bakıyormuş. Kadının dişleri pek iriymiş. Bunları görünce kızın içine korku girmiş. Oradan kaçmak istemiş. Fakat yaşlı kadın arkasından seslenmiş:

- Sevgili çocuk, neden korkuyorsun? Gel burda kal; evin bütün işlerini güzelce yaparsan sana bir kötülüğüm dokunmaz. En çok dikkat edeceğin şey yatağımı güzel düzeltmek, iyice silkelemektir. Bunu yapınca yatağın içindeki kuş tüyleri uçar. İşte o zaman yeryüzüne kar yağar. Benim adım Holle Kadın'dır.

Kocakarı böyle tatlı tatlı konuşunca kızın içi ferahlamış; orada kalmaya karar vermiş. İçeri girerek işine başlamış. Evin her işini seve seve yapıyormuş, yatağı her zaman o kadar güçlü silkeliyormuş ki, tüyler kar parçaları gibi uçuyorlarmış. Bu yüzden kadının evinde rahat bir yaşam geçiriyor, kötü söz işitmiyor, her gün kızartmalar, kebaplar yiyormuş.

Küçük kız uzun zaman Holle Kadın'ın yanında kalmış; fakat içinde hep bir üzüntü duyuyor, bunun nedenini kendisi de bilmiyormuş. Sonunda bunun farkına varmış; yurdunu özlemişmiş. Her ne kadar buradaki yaşamı kendi evindekinden bin kat daha iyi geçiyormuşsa da, o yine evine dönmek istiyormuş. Bir gün dayanamamış, Kocakarı'ya demiş ki:

- Evimi çok göreceğim geldi. Bu ayrılık acısına dayanamıyorum. Burada, yerin altında geçen yaşamım çok iyi ama artık daha fazla kalamayacağım. Yine yukarıya dönmek istiyorum.

Holle Kadın:

- Evine dönmek isteyişin hoşuma gitti. Bugüne kadar bana çok iyi hizmet ettiğin için, seni ben kendi elimle yukarı çıkaracağım, demiş.

Kızı elinden tutmuş; büyük bir kapıya doğru götürmüş. Kapı açılmış. Kız tam kapının altına geldiği zaman güçlü bir altın yağmuru başlamış. Durduğu yerle annesinin evi arasında çok az aralık varmış. Kız evin bahçesine girdiği zaman horoz kuyunun üzerine çıkmış, ötmeye başlamış.

- Ö ö rö ö, altından küçük bayanımız yine geldi!

Kız eve girmiş, annesinin yanına gitmiş. Her yanı altınla kaplı olduğu için kendisini hem annesi, hem üvey kız kardeşi güleryüzle karşılamışlar.

Kız başına gelenleri bir bir anlatmış. Annesi, bu altınların nasıl elde edildiğini öğrenince çirkin, tembel kızına da bunları kazandırmak istemiş. bu kızını da kuyunun başına oturtarak bez dokutmaya başlamış.

Makarasının kana bulanması için kız parmağına iğne batırmış. Elini dikenli çitlere vurmuş. Sonra makarayı kuyuya atmış. Arkasından da kendisi atlamış. Öbür kız gibi kendini bir çayırda bulmuş. Aynı yoldan yürümeye başlamış. Fırına vardığı zaman ekmek yine bağırmış:

- Ne olursun beni dışarı çıkar, beni dışarı çıkar, yoksa yanacağım. Çoktan piştim ben!..

Fakat tembel kız:

- Doğrusu üstümü başımı kirletmeye vaktim yok!.. demiş yoluna gitmiş. Az sonra elma ağacının yanına varmış. Ağaç seslenmiş:

- Ne olursun, beni silkele, kuzum beni silkele... Biz elmalar hep olduk!

Kız:

- Ya... çok bilmişsin... seni silkeleyim de kafama elmalar düşsün değil mi? demiş; geçip gitmiş.

Holle Kadın'ın evine vardığı zaman hiç korkmamış. Çünkü onun koca dişlerini önceden duymuşmuş. Hemen kadının hizmetine girmiş. İlk gün çok çalışmış. Holle Kadın'ın her dediğini yapmış. Kocakarının kendisine vereceği altınları düşünüyormuş. Fakat ikinci gün tembelliğe, işleri başından savmaya başlamış. Üçüncü gün bu tembellik bir kat daha artmış. Sabah bir türlü yatağından kalkmak istemiyormuş. Tembel kız Holle Kadın'ın yatağını da yapmıyormuş. Bu yüzden tüyler de uçuşmuyormuş. Çok geçmeden bu durum Holle Kadın'ı kızdırmış. Kızı işinden çıkarmış.

Tembel kız buna seviniyormuş. Altın yağmurunun yağacağını umuyormuş. Holle Kadın onu da büyük kapıya kadar götürmüş. Fakat kız kapının altına gelince altın yerine kocaman bir kazan dolusu zift başından aşağı boşalmış.

Holle Kadın:

İşte bu da senin hizmetlerinin ödülü!... demiş. Kapıyı kapamış. Tembel kız eve dönmüş.

Her yanı zifte bulanıkmış. Yine kuyunun başında duran horoz kızı görünce:

- Ö ö rö ö, pasaklı küçük bayanımız yine geldi diye ötmeye başlamış. Kıza bulaşan bu zift ömrü oldukça üzerinde kalmış.

KURTLA YEDİ OĞLAK

Evvel zaman içinde yaşlı bir keçinin yedi yavrusu varmış. Bir anne çocuklarını nasıl severse o da yavrularını öyle severmiş. Günün birinde keçi, yavrularına yiyecek bulup getirmek için ormana giderken onları çevresinde toplamış:

- Sevgili çocuklarım demiş; ben ormana gidiyorum. Kendinizi kurttan sakının. Eğer kurt evimize girerse hepinizi kıtır kıtır yer. Bu alçak çok kez türlü kılıklara girer, ama kaba sesinden, kapkara ayaklarından onu hemen tanıyabilirsiniz!

Küçük oğlaklar:

- Sevgili annemiz, demişler, gözün arkada kalmasın... Güle güle git, güle güle gel... Biz kendimizi koruruz.

Keçi melemiş, iç rahatlığıyla yola çıkmış.

Aradan çok zaman geçmemiş. Evin kapısını biri çalmış:

- Sevgili çocuklar diye seslenmiş, kapıyı açın bakayım. Anneniz geldi, hepinize bir şeyler getirdi.

Fakat oğlaklar kurdun kalın sesini tanımışlar; içerden seslenmişler:

- Sen annemiz değilsin... Onun sesi hem ince, hem de tatlıdır. Senin sesin kalın. Sen kurtsun!

Bunun üzerine kurt bir dükkâna gitmiş, iri bir tebeşir parçası satın almış, bunu yemiş, sesini inceltmiş. Sonra geri dönerek yine kapıyı çalmış:

- Sevgili çocuklar, kapıyı açın bakayım, demiş; anneniz geldi, hepinize ormandan bir şeyler getirdi.

Kurt kapkara ayaklarını pencereye dayamışmış. Oğlaklar bunu görünce yine bağırmışlar:

- Sana kapıyı açmayız. Annemizin ayakları seninkiler gibi kara değil. Sen kurtsun!

Kurt yine geri dönmüş, bir fırıncıya gitmiş:

- Ayağımı bir taşa çarptım demiş; üzerine biraz hamur sürer misin ?

Fırıncı kurdun ayaklarına hamuru sürmüş. Kurt bu kez değirmenciye koşmuş:

- Ayaklarıma bir parça un serp demiş.

Değirmenci kendi kendine:

- Kurt yine birini aldatmak istiyor demiş, un vermek istememiş. Fakat kurt:

- Dediğimi yapmazsan seni yerim! diye bağırınca değirmenci korkmuş, hemen bir avuç un alarak kurdun ayaklarına serpmiş. İnsanlar böyledir zaten!

Bunun üzerine alçak hayvan üçüncü kez eve gitmiş, kapıyı çalmış:

- Sevgili çocuklar, kapıyı açın bakayım demiş; anneniz geldi, hepinize ormandan bir şeyler getirdi.

Oğlaklar bağrışmışlar:

- Önce ayaklarını göster de anneciğimiz olup olmadığını anlayalım! demişler.

Kurt ayaklarını pencereye dayamış. Oğlaklar bunların beyaz olduğunu görünce kurdun sözlerine inanmışlar... Kapıyı açmışlar. Bir de ne görsünler?.. Bu giren kurt değil mi?

Oğlaklar ne yapacaklarını şaşırmışlar, saklanacak yer aramışlar. Biri masanın altına kaçmış. İkincisi yatağa sokulmuş. Üçüncüsü sobanın içine girmiş. Dördüncüsü mutfağa saklanmış. Beşincisi dolaba girmiş. Altıncısı çamaşır sepetinin altına sokulmuş. Yedincisi de duvar saatinin içine girmiş. Fakat kurt vakit yitirmeden birer birer hepsini yakalayıp tutmaya başlamış. Yalnızca saatin içindeki yedinciyi bulamamış. Karnı da oldukça doyduğu için onu aramaktan vazgeçmiş, çıkıp gitmiş.

Evin önünde geniş bir çimenlik varmış. Orada bir ağacın altına sırt üstü yatmış, uyumaya başlamış.

Aradan çok zaman geçmeden keçi anne eve dönmüş. Aman Tanrım! Bir de ne görsün?

Evin kapısı ardına kadar açık. Masa, sandalyeler devrilmiş. Çamaşır sepeti paramparça olmuş, yatıyor. Yastıklarla yorganlar yerlere atılmış...

Keçi anne yavrularını aramış; hiçbir yerde bulamamış. Birer birer adlarını çağırmaya başlamış. Hiçbirinden karşılık alamamış.

Sonunda sıra sonuncunun adına gelmiş. O zaman ince bir ses duyulmuş:

- Duvar saatinin içindeyim, anneciğim!

Keçi, yavrusunu oradan çıkarmış. Küçük oğlak kurdun gelişini, öbür kardeşlerinin hepsini yediğini anlatmış. Keçi annenin, zavallı yavruları için ne kadar gözyaşı döktüğünü kestirebilirsiniz. Sonunda bu acıyla dışarı çıkmış. Küçücük oğlak da birlikteymiş.

Çayırlığa vardıkları zaman kurdu bir ağacın altında yatar bulmuşlar. Öyle horluyormuş ki, ağacın dalları titriyormuş. Keçi anne kurdu uzun uzun seyretmiş. Karnında bir şeylerin kıpırdadığını, oradan oraya gidip geldiğini görmüş. İçinden:

- Aman Tanrım, demiş, yoksa kurdun akşam yemeği yaptığı yavrularım hâlâ sağ mı?

Bunun üzerine küçük oğlak eve kadar koşa koşa giderek makası, iğne-ipliği getirmiş. Keçi anne canavarın karnını yarmış. Daha küçük bir yarık açılır açılmaz oğlaklardan biri kafasını dışarı çıkarmış. Bir parça daha yarınca altısı da arka arkaya fırlayıp çıkmışlar.

Hepsi dipdiri sapsağlammışlar. Meğer kurt aç gözlülüğü yüzünden bunları çiğnemeden yutmuşmuş. O andaki sevinci bir düşünün! Hepsi sevgili annelerinin boynuna sarılmışlar.

Hoplayıp, sıçramaya başlamışlar. Keçi anne demiş ki:

- Haydi bakalım, şimdi gidip, taş toplayıp getirin... Uyanmadan şu dinsiz imansızın karnına dolduralım.

Yedi oğlak çabucak taşları bulup getirmişler; kurdun karnını tıklım tıklım doldurmuşlar.

Sonra keçi anne çabucak derisini dikmiş. Bu arada kurt bir şey sezmemiş, yerinden bile kıpırdamamış.

Kurt uykusunu alınca ayağa kalkmış. Karnı taşla dolu olduğu için pek susamışmış. Bir pınarın başına gidip su içmek istemiş. Yürürken oraya buraya kımıldadıkça karnındaki taşlar çarpışmaya, takırdamaya başlamış. Bunun üzerine kurt: Şu acayip işe bak!

Karnım bir şeyle dolmuş;

Yuttuğum altı oğlak

Sanki birer taş olmuş!

demiş. Pınar başına varınca suya doğru eğilip içmek istemiş. Gel gelelim, karnındaki taşlar yüzünden suya yuvarlanmış. Bağıra bağıra boğulup gitmiş.

Yedi oğlak bunu görünce koşa koşa gelmişler:

- Kurt öldü! Kurt öldü! diye bağrışmışlar. Anneleriyle birlikte pınarın çevresinde hoplayıp dönmüşler.

KURBAĞA KRAL YAHUT DEMİRDEN HEINRICH

Evvel zaman içinde bir kral varmış. Bu kralın kızları pek güzelmişler. Ama en küçüğü o kadar güzelmiş ki çok şeyler görmüş olan güneş bile, ne vakit bu kıza rasgelse hayran olurmuş. Kralın sarayına yakın bir yerde büyük, karanlık bir orman bulunuyormuş. Bu ormanda yaşlı bir ıhlamur ağacının altında bir kuyu varmış. Pek sıcak günlerde prenses ormana gider; bu serin kuyunun başında otururmuş. Can sıkıntısını gidermek için de yanına bir altın top alır, havaya atıp tutarmış. Bu, kızın en sevdiği oyunmuş.

Gel zaman, git zaman... Günün birinde prensesin, havaya attığı altın topu eline düşmemiş, yere çarpmış, yuvarlana yuvarlara dosdoğru suya dalmış. Prenses topun arkasından baka kalmış. Top gözden kaybolmuş. Kuyu o kadar derin, o kadar derinmiş ki, dibi görünmezmiş. Bunun üzerine kız ağlamaya başlamış. Ağladıkça ağlıyor, bir türlü üzüntüsü yatışmıyormuş. Kız böyle hıçkırıp dururken biri kendisine seslenmiş:

- Neyin var, prenses? Öyle acı acı bağırıyorİçinden de şunları geçirmiş: "Ahmak kurbağanın saçmalarına da bak! Suda kendi gibilerin arasında oturup kuvak kuvak eder durur. Kurbağadan insana dost mu olurmuş?"

Kurbağa, kızın verdiği sözü duyunca, kafasını suya çekmiş, dibe dalmış. Bir süre sonra ağzında topla yüze yüze yukarı çıkmış, topu çayıra fırlatmış.

Prenses, en sevdiği oyuncağını yeniden görünce pek sevinmiş. Topu yerden almış, fırlamış gitmiş.

Kurbağa arkasından bağırırmış:

- Bekle, beni de birlikte götür... Ben senin gibi koşamam ki...

Fakat onun, gücü yettiği kadar kuvak kuvak diye bar bar bağırması ne işe yarar ki? Kız buna kulak bile asmamış, eve koşmuş. Zavallı kurbağayı unutuvermiş. Kurbağacık da yine kuyunun dibine inmiş.

Ertesi sabah, kız kralla, bütün saray adamlarıyla birlikte sofrada oturup altın tabağından yemeğini yerken mermer merdivenlerden şırıp şırap, şırıp

şırap diye birinin çıktığını duymuşlar. Az sonra, bu gelen kapıyı vurmuş:

- Küçük prenses, kapıyı aç! diye seslenmiş.

Kız koşmuş, dışardakinin kim olduğunu görmek istemiş. Kapıyı açar açmaz karşısında kurbağayı bulmuş. Kapıyı hızla kapamış, sofraya dönüp yerine oturmuş ama korkudan da bitmiş. Kral, kızın yüreğini güm güm çarpar görünce:

- Neden korktun kızım, demiş, yoksa kapının önünde bir dev mi var, seni alıp götürmek mi istiyor?

Kız:

- Hayır, demiş, dev değil; pis kurbağa!

- Kurbağa senden ne istiyor?

- Ah babacığım... Dün ormanda kuyunun başında oturmuş oynuyordum. Altın topum suya düştü. Çok ağladım. Bu kurbağa onu çıkarıp bana getirdi. Üzerime çok düştüğü için ben de kendisini dost edineceğime söz verdim. Onun sudan çıkabileceğini hiç ummamıştım. İşte şimdi dışarda... İçeri girmek istiyor.

Bu arada kurbağa ikinci kez kapıyı çalıp seslenmiş: Kralın küçük kızı, aç kapıyı gireyim,

Dün kuyunun başında, serin suyun yanında

Bana verdiğin sözü tuttuğunu göreyim.

Kralın küçük kızı, aç kapıyı gireyim! Bunun üzerine kral:

- Verdiğin sözü tutmalısın, demiş, git, ona kapıyı aç!

Kız gitmiş, kapıyı açmış. Kurbağa hoplayarak içeri dalmış. Kızın peşinden sandalyesinin yanına kadar gelmiş; orada oturmuş:

- Kaldır beni, yanına al! diye seslenmiş. Kral buyuruncaya kadar kız aldırmamış.

Kurbağa sandalyeye çıktıktan sonra sofranın üstüne de alınmak istemiş. Sonunda sofraya çıkınca kıza:

- Altın tabağını yanaştır, birlikte yiyelim demiş.

Kız bunu da yapmış ama, seve seve yapmadığı görülüyormuş. Kurbağa şapur şupur yemeği yemiş. Fakat lokmalar kızın boğazına dizilmiş. Sonunda kurbağa demiş ki:

- Karnımı tıka basa doyurdum, yorgunum. Haydi beni odana götür... İpek yatağını düzelt de yatıp uyuyalım.

Prenses ağlamaya başlamış. Soğuk kanlı kurbağadan tiksiniyormuş. Ona dokunmaya cesaret edemiyormuş. Nasıl olup da güzel, temiz yatağında yatacakmış.

Fakat kral öfkelenmiş:

- Sıkıntılı zamanında sana yardım edenden tiksinmemelisin!

demiş.

Bunun üzerine kız kurbağayı iki parmağıyla yakalamış, yukarı götürmüş, bir köşeye bırakmış. Fakat kız yatağa girince kurbağa sürüne sürüne gelmiş:

- Yorgunum, demiş, ben de senin gibi rahat rahat uyumak isterim. Beni al, yoksa gidip babana söylerim.

O zaman kız fena halde Öfkelenmiş, kurbağayı tutup kaldırmış, olanca gücüyle duvara fırlatmış:

- Al sana rahatlık bakalım... Seni mundar kurbağa seni! demiş.

Fakat kurbağa yere düşer düşmez kurbağalıktan çıkmış; güzel gözlerinin içi gülen, bir prens olmuş. Babasının isteği üzerine de kızın sevgili dostu, kocası olmuş. O zaman, kötü yürekli bir cadının onu büyüleyerek bu kılığa soktuğunu kıza anlatmış. Ondan başka kimsenin kendisini kuyudan kurtaramayacağını söylemiş. Sabahleyin ikisi birlikte oğlanın ülkesine gitmeye karar vermişler. Sonra uyumuşlar.

Ertesi sabah, güneş onları uyandırdığı sırada sekiz kır at koşulu bir araba gelmiş. Atların başlarında beyaz devekuşu tüyleri varmış. Altın zincirlerle arabaya bağlıymışlar. Arkada genç kralın uşağı sadık Heinrich duruyormuş. Efendisi, bir kurbağa kılığına girdiğinden beri sadık Heinrich'in kalbi o kadar üzüntü içindeymiş ki, yüreği acıdan, kederden çatlayıp dağılmasın diye, kalbinin çevresine demirden üç çember koydurmuşmuş.

Araba genç kralı alıp ülkesine götürmek için gelmişmiş. Sadık Heinrich ikisini de kucaklayıp arabaya yerleştirmiş. Kendisi de arkadaki yerine oturmuş. Bu kurtuluştan dolayı çok seviniyormuş.

Bir parça yol aldıkları sırada Prens arkasında bir çatırtı duymuş; sanki bir şey parçalanmış gibiymiş. Bunun üzerine arkasına dönüp seslenmiş:

- Heinrich, araba mı kırıldı? Bir baksana!

- Merak etme hiç prens, korku gelmesin sana!

Kuyunun dibinde bir iğrenç kurbağayken siz,

Onulmaz acılarla kıvranırken kalbimiz

Yüreğime sardığım çemberlerden biri bu!

Yolda bu çatırtı bir daha, bir daha olmuş. Her defasında prens araba kırıldı sanmış. Oysa bunlar, sadık Heinrich'in yüreğindeki çemberlerin kopup parçalanışıymış. Çünkü efendisi kurtulmuş, mutlu olmuşmuş.

KÜL KEDİSİ

Zengin bir adamın karısı hastalanmış. Kadın ömrünün sona erdiğini anlayınca biricik kızını yatağının yanına çağırmış:

- Yavrum, demiş, iyi yürekli, uslu olursan Tanrı hep seninle birlikte olacaktır. Ben seni cennetten seyredeceğim, seni koruyacağım!

Bunları söyledikten sonra da gözlerini kapamış, ölmüş.

Kız her gün annesinin mezarına gider, gözyaşı döker; iyi yürekli, uslu bir kız olmaya çalışırmış.

Kış gelince kar mezarın üzerine beyaz bir örtü örtmüş. İlkyazda güneş bu kardan örtüyü sıyırıp kaldırdığı sırada adam bir başka kadın almış.

Kadın eve iki kızını da birlikte getirmiş. Kızlar görünüşte güzel, beyaz şeylermiş ama yürekleri hem kötü, hem de karaymış. Artık zavallı üvey kız için kötü günler başlamış.

Kızlar aralarında şöyle konuşurlarmış:

- Bu aptal kız hep yanımızda mı oturacak böyle?.. İnsan yediği ekmeği hak etmeli!..

Cehennem olsun buradan şu hizmetçi kılıklı şey...

Kızın güzel giysilerini üzerinden soyup almışlar. Soluk, eski bir entari giydirmişler.

Ayaklarına birer takunya geçirmişler:

- Aman şu kurumlu prensese bakın! Ne de süslenmiş!

diye alay etmişler. Kızı mutfağa yollamışlar.

Kızcağız burada sabahtan akşama kadar en ağır işleri görmeye başlamış. Gün doğmadan kalkar, su taşır, ateşi yakar, yemek pişirir, kirlileri yıkarmış. Üstelik kızkardeşler ona türlü muziplikler yaparlar, onunla eğlenirler, küllerin içine bezelyeleri, mercimekleri dökerler; kız oturup bunları ayıklarmış. Akşamları yorgun düşünce de ona bir lokma ekmek vermezlermiş. Zavallı kız ocağın başında küllerin yanına uzanıp yatarmış.

Bu yüzden üstü başı her zaman tozlu, kirli olduğu için ona "kül kedisi" adını takmışlar.

Gel zaman, git zaman... Bir gün babaları panayıra gitmek istemiş. Üvey kızlarına "size ne getireyim?" diye sormuş. Biri:

- Süslü giysiler! demiş.

Öbürü:

- İnciler, elmaslar!.. demiş.

- Ya sen ne istersin kül kedisi?

- Babacığım, eve dönerken şapkanıza dokunacak ilk dal parçasını bana getiriniz!

Adam iki üvey kızına süslü giysiler, inciler, elmaslar almış. Dönüşte yeşil bir korudan atla geçerken şapkasına bir fındık dalı dokunmuş. Bu dalı kırmış, yanına almış. Eve gelince üvey kızlarına istedikleri şeyleri vermiş. Kül kedisine de fındıklıktan kopardığı dalı vermiş. Kül kedisi teşekkür etmiş, doğru annesinin mezarına gitmiş, bu dalı mezarın üstüne dikmiş. Sonra gözyaşlarıyla onu sulamış. Dal tutmuş, güzel bir ağaç olmuş. Kül kedisi günde üç kez bu ağacın altına gider, göz yaşlarını akıtarak yakarırmış. Her defasında da bir ak kuş gelip dallara konarmış. Kız bir şey istedi mi, kuş oradan aşağı bunu atarmış.

Günün birinde kral üç gün, üç gece süren bir eğlenti hazırlamış. Bu eğlentiye ülkenin bütün güzel kızları çağrılıymış. Kralın oğlu bu kızlar arasından bir nişanlı seçecekmiş de ondan... İki kızkardeş, bu törende bulunacaklarını duyunca sevinmişler. Hemen kül kedisini çağırmışlar:

- Saçlarımızı tara... Pabuçlarımızı fırçala... Tokalarımızı ilikle... Kralın sarayındaki eğlentiye gidiyoruz! demişler.

Kül kedisi dediklerini yapmış ama ağlaya ağlaya... Çünkü o da bu eğlentiye gitmek istiyormuş. Üvey annesine gidip yalvarmış, izin istemiş. Kadın:

- Hay kül kedisi hay, demiş. Şu kirin pasınla düğüne de mi gideceksin? Ne giysin var, ne de pabucun... Bir de dans etmek mi istiyorsun?

Kız durmadan yalvarıp yakarınca:

- Bak, bir tencere dolusu bezelyeyi küle döktüm... İki saat içinde bunları ayıklayıp toplarsan eğlentiye gidebilirsin! demiş.

Kız arka kapıdan bahçeye çıkmış:

- Sevgili güvercinler... Kumrular... Gökyüzünün bütün kuşları... gelin, bana yardım edin de şunları ayıklayalım. İyileri şu kaba... Kötüleri kursağa!.. diye bağırmış...

Bunun üzerine mutfağın penceresinden içeriye önce iki beyaz güvercin girmiş; arkalarından kumrular, onlardan sonra da gökteki bütün kuşlar pır pır uçarak gelmişler, külün çevresine dizilmişler. Güvercinler küçücük kafalarını eğerek tık tık tık tık diye işe koyulmuşlar. Öbür kuşlar da tık tık tık tık diye iyi bezelye tanelerini ayıklayıp tencereye doldurmuşlar. Daha bir saat bile geçmeden iş bitmiş, kuşlar uçup gitmişler. Kız tencereyi üvey annesine götürmüş. Artık düğüne gidebileceğini umarak seviniyormuş. Fakat kadın:

- Hayır, kül kedisi, demiş, giysin yok.. Dans edemezsin. Herkes seninle alay eder.

Kız ağlayınca:

- İki tencere dolusu bezelyeyi bir saat içinde küllerin içinden ayıklayabilirsen gidersin!

demiş.

Kadın bunu söylerken içinden "nasıl olsa yapamaz!" diye düşünürmüş. Kadın iki tencere bezelyeyi küllerin içine boşaltmış. Kız yine arka kapıdan bahçeye çıkmış:

- Sevgili güvercinler... Kumrular... Gökyüzünün bütün kuşları!.. Gelin, bana yardım edin de şunları ayıklayalım! İyileri şu kaba... Kötüleri kursağa!

Bunun üzerine mutfağın penceresinden içeriye önce iki beyaz güvercin girmiş.

Arkalarından kumrular, onlardan sonra da gökteki bütün kuşlar pır pır uçarak gelmişler, külün çevresine dizilmişler. Güvercinler küçücük kafalarını eğerek tık tık tık tık diye işe koyulmuşlar. Öbür kuşlar da tık tık tık tık diye iyi bezelye tanelerini ayıklayıp tencerelere doldurmuşlar. Daha yarım saat bile geçmeden iş bitmiş, kuşlar uçup gitmişler. Sonra kız tencereleri üvey annesine götürmüş. Artık eğlentiye gidebileceğini umarak seviniyormuş.

Fakat kadın:

- Bunların hiçbirinin yararı yok. Gidemezsin... Çünkü giysin yok, dans edemezsin.

Yanımızdayken senden utanırız! demiş.

Sonra kıza arkasını dönmüş; iki kibirli kızıyla birlikte acele acele çıkıp gitmiş.

Evde kimseler kalmayınca, kül kedisi, annesinin mezarına, fındık ağacının altına gitmiş:

"Sallan, silkin minik ağaç!"

"Üstüme altın gümüş saç!"

diye seslenmiş. Kuş ağaçtan aşağı sırma ve kılaptan işlemeli bir giysiyle gümüşlü lameden bir iskarpin atmış. Kız çabucak bunları giymiş, eğlentiye gitmiş. Ne kızkardeşleri, ne de üvey annesi onu tanıyamamış. Bunun yabancı bir prenses olduğunu sanmışlar. Altın sırmalı giysiler içinde kız o kadar güzel görünüyormuş ki... Hiçbiri kül kedisini aklına getirmiyor; evde kir pas içinde oturduğunu, küller içinden bezelye taneleri ayıkladığını sanıyorlarmış. Prens kıza doğru gelmiş, elinden tutmuş, onunla dans etmiş. Bir daha da kızın elini elinden ayırmamış. Artık kimseyle dans etmek de istememiş. Bir başkası gelip de onu dansa kaldırmak isterse: "benim dans arkadaşım bu!" dermiş.

Kız akşama kadar dans etmiş. Sonra eve dönmek istemiş. Fakat Prens:

- Seninle birlikte geleceğim! demiş.

Anlaşılan, kimin kızı olduğunu öğrenmek istiyormuş. Kız bir kolayını bulup oradan sıvışmış, güvercinliğe girmiş. Prens beklemiş durmuş. Babası gelince yabancı bir kızın güvercinliğe girdiğini söylemiş. Yaşlı adam içinden "sakın bu kız kül kedisi olmasın?"

demiş. Güvercinliği yıkmak için kazmayla balta getirmiş ama içinde kimseyi bulamamışlar.

Kadınla kızları eve döndükleri zaman kül kedisini kirli giysileriyle küller içinde yatar bulmuşlar. Bacanın içinde donuk ışıklı bir yağ lambası yanıyormuş. Kül kedisi güvercinliğin arkasından atlayıp kaçmış. Koşa koşa doğru fındık ağacına gitmişmiş. Orada güzel giysileri çıkarmış, mezarın üzerine koymuş. Kuş da bunları alıp götürmüş. Sonra soluk renkli entarisini giymiş, mutfağa girip küllerin yanına oturmuş.

Ertesi gün eğlenti yeniden başlayıp da evdekiler gidince, kül kedisi yine fındık ağacına koşmuş:

"Sallan, silkin minik ağaç!"

"Üstüme altın gümüş saç!"

demiş. Bunun üzerine kuş, dünkünden daha gösterişli bir giysi atmış. Kız bu giysiyi giyip eğlenti yerinde görününce herkes güzelliğine parmak ısırmış. Prens de o gelinceye kadar beklemişmiş. Hemen elinden tutmuş. Yalnızca onunla dans etmiş. Başkaları gelip de ona dans önerdikleri zaman: "benim dans arkadaşım bu!" demiş.

Akşam olunca kız gitmek istemiş. Prens peşine takılmış. Hangi eve girdiğini görmek istiyormuş. Fakat kız yine sıvışmış; evin arkasındaki bahçeye girivermiş. Bahçede güzel, iri bir ağaç varmış. Üzerinde nefis armutlar sallanıyormuş. Kız, tıpkı dallar arasındaki bir sincap gibi, ağaca tırmanmış. Prens onun nereye gittiğini anlayamamış ama babası gelinceye kadar beklemiş:

- Yabancı kız sıvışıp gitti. Galiba armut ağacının tepesine çıktı! demiş.

Babası içinden: "Bu kül kedisi olmasın sakın!" demiş. Balta getirtmiş, ağacı devirmiş ama üzerinde kimse yokmuş. Mutfağa girdikleri zaman kül kedisini orada, her zamanki gibi, küllerin yanında yatar görmüşler. Çünkü kız ağacın öbür yanından inmiş, fındık ağacındaki kuşa gidip güzel giysileri teslim etmiş, kendi soluk renkli entarisini giymişmiş.

Üçüncü gün üvey annesi, babası, kızkardeşleri evden çıkar çıkmaz, kül kedisi yine annesinin mezarına gitmiş, ağaca seslenmiş:

"Silkin, sallan minik ağaç!"

"Üstüme altın gümüş saç!"

Bunun üzerine kuş kıza öyle bir giysi atmış ki, o güne kadar böyle süslü, böyle göz kamaştırıcı bir giysi kimsenin sırtında görülmemişmiş. Pabuçlar da som altından işlemeliymiş. Kız bu giysileri giyerek eğlenti yerine varınca, herkes şaşkınlıktan ne diyeceğini bilememiş. Prens yine yalnızca onunla dans etmiş. Biri gelip ona dans önerse:

"benim dans arkadaşım bu!" dermiş.

Akşam olunca kül kedisi gitmek istemiş. Prens de onu evine kadar götürmeye kalkmış.

Fakat kız öyle bir koşmaya başlamış ki, oğlan peşinden yetişememiş.

Gel gelelim, prens bu kez bir kurnazlık düşünmüş: Bütün merdivenlere zift sıvatmış. Kız koşa koşa inerken sol ayağının pabucu bunlara yapışıp kalmış. Prens eğilip bu tek pabucu almış. Mini mini, cici bici, som altınla işlenmiş bir pabuç...

Ertesi sabah bu pabuçla birlikte adama gitmiş:

- Ayağına bu pabuç uyan kızdan başkasıyla evlenemem! demiş.

Bu sözleri işitince kızkardeşlerin ikisi de sevinmişler. Çünkü bunların ayakları pek güzelmiş. Büyük kız pabuçla birlikte odaya gitmiş, ayağına giymek istemiş. Annesi de yanındaymış. Fakat kızın baş parmağı bir türlü pabuca sığmamış. Bunun üzerine annesi kızına bir bıçak vermiş:

- Parmağını kes! demiş, kraliçe olunca zaten yaya yürümene gerek kalmayacak!

Kız parmağını kesmiş. Ayağını zorla pabuca sokmuş. Acıdan dişlerini sıka sıka dışarı çıkmış. Prense görünmüş. Bunun üzerine oğlan kıza nişanlısı gözüyle bakmış. Onu atına bindirmiş. Birlikte çıkıp gitmişler. Yolları mezarın yanından geçiyormuş. Oradaki fındık ağacının üstünde duran iki güvercin seslenmişler:

Pabuç çok dar, içi kanlı

Evde bekler öz nişanlı!

Oğlan kızın ayağına bakmış, kanlar aktığını görmüş. Atın başını çevirmiş... Bu uydurma nişanlıyı evine götürüp bırakmış. Asıl nişanlının bu kız olmadığını söylemiş.

Bu sefer öbür kızkardeşe pabucu giydirmek istemişler. Kız odaya girmiş. Parmakları rahatça pabuca girmiş ama topuğu fazla gelmiş. Bunun üzerine annesi bir bıçak vermiş:

- Topuğundan bir parçasını kes... Kraliçe olunca yaya yürümene gerek kalmayacak zaten!

demiş.

Kız topuğundan bir parça kesmiş. Ayağını zorla pabuca sokmuş. Dişlerini sıka sıka dışarı çıkmış, prense görünmüş. Oğlan kıza nişanlısı gözüyle bakmış. Onu atına bindirmiş.

Birlikte çıkıp gitmişler. Fındık ağacının önünden geçerlerken, dallardaki iki güvercin seslenmiş:

Pabuç çok dar, içi kanlı

Evde bekler öz nişanlı!

Oğlan kızın ayağına bakmış, pabuçtan kanlar aktığını, beyaz çorabı kıpkızıl boyadığını görmüş. Atının başını çevirmiş... Bu uydurma nişanlıyı da evine götürüp bırakmış: "Bu da asıl nişanlı değil; başka kızınız yok mu?" demiş. Adam:

- Hayır demiş, yalnızca ölen karımdan kalan küçük, kılıksız bir kül kedisi var şurda... Ama o size nişanlı olamaz ki...

Prens bu kızı da yukarı yollamasını istemiş: Fakat anne:

- Hayır, hayır, demiş üstü başı pek kirli... Bu kılıkla görünmesi doğru değil!

Fakat oğlan kızı kesinlikle görmek istemiş. Bunun üzerine kül kedisini çağırmışlar. Kız önce ellerini, yüzünü yıkamış, temizlenmiş. Sonra içeri girmiş. Yerlere kadar eğilerek prensi selamlamış. Oğlan kıza sırmalı pabucu uzatmış. Kız bir iskemleye oturmuş.

Ayağındaki kaba takunyaları çıkarmış, pabucu giymiş, pabuç ayağına tıpa tıp gelmiş. Kız doğrulup da prens yüzüne bakınca, bunun, dans ettiği kız olduğunu anlamış:

- İşte asıl nişanlım! demiş.

Üvey anneyle iki kızkardeş korkmuşlar, Öfkeden sapsarı olmuşlar. Oğlan kül kedisini atına bindirmiş. Birlikte çıkıp gitmişler. Fındık ağacının önünden geçerlerken iki beyaz güvercin seslenmiş:

Pabuç uygun, içi kansız,

Nişanlındır işte bu kız!"

Kuşlar bunu söyler söylemez, uçup gitmişler. Kül kedisinin omuzlarına konmuşlar. Sanki kızın mutluluğuna katılmak istiyorlarmış. Genç nişanlılar kiliseye giderlerken, üvey kızkardeşlerden büyüğü sağda, küçüğü solda yürüyormuş. Güvercinler bunların birer gözlerini gagalayıp oymuşlar. Dönüşte büyük kız solda, küçük kız sağda yürüyormuş. Bu kez de güvercinler öbür gözlerini gagalayıp oymuşlar. Böylece kızlar kötülüklerinin, ahlaksızlıklarının cezasını ömürlerinin sonuna kadar kör olarak çekip durmuşlar.

HENZEL İLE GRETEL

Büyük bir ormanın yakınında bir oduncuyla karısı ve iki çocuğu oturuyorlarmış. Oğlanın adı Henzel, kızınki Gretel'miş. Oduncunun kazancı pek azmış. Günün birinde ülkede kıtlık başgösterince artık kuru ekmeği bile bulup getiremez olmuş.

Bir akşam yatağına uzanıp kendi kendine düşünceye daldığı, üzüntüsünden dolayı yatağın içinde dönüp durduğu sırada içini çekip karısına demiş ki:

- Ne yapacağız? Kendimize bir şey bulamazken bu zavallı yavrularımızı nasıl besleyeceğiz?

Kadın yanıt vermiş:

- Biliyor musun ne yaparız? Yarın sabah erkenden çocukları ormanın en sık yerine götürürüz. Önlerine bir ateş yakarız, ellerine birer parça ekmek veririz. Sonra işimize gideriz; onları yalnız başlarına bırakırız. Çocuklar kendiliklerinden evin yolunu bulamazlar. Böylelikle onları başımızdan savmış oluruz.

Adam:

- Hayır demiş, ben bunu yapamam. Çocuklarımı ormanda yalnız bırakmaya içim nasıl dayansın? Çok geçmeden yabanıl hayvanlar onları paramparça ediverirler.

Kadın kocasına:

- Hadi ordan budala, deli, böyle yapmazsak dördümüz de açlıktan öleceğiz. Sen biçtiğin tahtaları o zaman bize tabut yapmakta kullanırsın... Önerisini kabul ettirinceye kadar ona rahat vermemiş.

Adamcağız:

- Fakat zavallı yavrulara acıyorum! demiş.

Açlık yüzünden çocukların gözlerine de uyku girmemiş; üvey annelerinin, babalarına söylediği sözleri duymuşlarmış. Gretel acı acı ağlıyor; Henzel'e şöyle diyormuş:

- Şimdi bize olanlar oldu!

Henzel:

- Sus Gretel, demiş, kederlenme öyle! Ben yapacağımı bilirim.

Büyükler uykuya dalar dalmaz, Henzel ceketini giymiş, yavaşça kapının alt kanadını açmış, dışarı sıvışmış. Parlak bir ay aydınlığı varmış. Evin önündeki çakıl taşları pırıl pırıl parıldıyorlarmış. Henzel eğilmiş, ceketinin cebini bu taşlarla tıka basa doldurmuş. Sonra eve dönmüş. Gretel'e:

- Üzülme sevgili kardeşim, rahat rahat uyu... Tanrı bizi yalnız bırakmaz, demiş; yatağına uzanmış.

Sabahleyin ortalık ağarmaya başlarken kadın gelmiş, çocukları uyandırmış:

- Kalkın bakalım miskinler, demiş, ormana gidip odun getireceğiz.

Sonra ellerine birer dilim ekmek vermiş:

- İşte öğleyin yiyeceğiniz ekmek... Vakti gelmeden bunları yiyip bitirirseniz karışmam.

Sonra akşama kadar aç dolaşırsınız! demiş.

Gretel ekmekleri göğüslüğünün altına saklamış. Çünkü Henzel'in cepleri taşla doluymuş.

Ondan sonra hep birlikte ormana doğru yollanmışlar. Bir süre gittikten sonra Henzel durmaya, başını arkaya çevirerek evlerine bakmaya başlamış. Bunu gören babası:

- Ne diye durup durup arkana bakıyorsun Henzel? Dikkat et, taşlara takılıp düşeceksin, demiş.

Henzel:

- Beyaz kedime bakıyorum babacığım, demiş, damın üstüne oturmuş bana "güle güle"

diyor da.

Kadın bunu duyunca:

- Budala demiş, o gördüğün kedi değil; doğan güneştir, bacanın arkasından görünüyor.

Aslına bakılırsa Henzel de kediye bakmıyormuş. Cebindeki parlak çakıl taşlarını birer birer yola bırakıyormuş.

Ormana girdikleri zaman baba:

- Haydi bakalım çocuklar demiş, odun toplayın. Üşümeyin diye size ateş yakayım!

Henzel ile Gretel çalı çırpı toplayıp getirmişler; bunlardan kocaman bir yığın yapmışlar.

Çalılara ateş verilmiş. Alevler yükselmeye başlayınca kadın çocuklara demiş ki:

- Haydi ateşin başına oturun da dinlenin bakayım çocuklar! Biz ormana gidip odun keseceğiz. İşimiz bitince gelir, sizleri alıp götürürüz.

Henzel ile Gretel ateşin karşısına oturmuşlar. Öğle vakti olunca ekmeklerini yemişler.

Ormandan gelen balta seslerini işittikleri için babalarının yakın bir yerde olduğunu sanmışlar.

Oysa duydukları bu ses balta sesi değilmiş. Bu bir dalmış. Babaları bu dalı kuru bir ağaca bağlamışmış. Rüzgâr estikçe dal sallanıyor, ağaca çarptıkça "tak, tak" diye sesler çıkarıyormuş. Çocuklar uzun süre oturdukları için uykuları gelmiş, yorgunluktan gözleri kapanmış. İkisi de derin bir uykuya dalmışlar.

Uyandıkları zaman ortalık kapkaranlıkmış. Gece olmuş. Gretel ağlamaya:

- Şimdi ne yapacağız; ormandan nasıl çıkacağız? demeye başlamış. Fakat Henzel onu yatıştırmaya çalışıyor:

- Ay doğuncaya kadar bekle.. Ondan sonra yolumuzu buluruz diyormuş.

Testekerlek ay gökte yükselince Henzel küçük kızkardeşinin elinden tutmuş; çakıl taşlarına baka baka yürümeye başlamış. Bunlar, yeni basılmış paralar gibi parıldıyorlar, çocuklara yolu gösteriyorlarmış.

Çocuklar bütün gece yürümüşler. Ortalık ağarırken evlerine varmışlar. Kapıyı çalmışlar.

Kadın kapıyı açıp da karşısında Henzel ile Gretel'i görünce:

- Sizi yezit çocuklar sizi, demiş, bu vakte kadar ormanda işiniz neydi bakayım?... Artık sizi dönmeyecek sanmıştık.

Fakat babaları çok sevinmiş. Çünkü onları yalnız bıraktığına pek üzülmüşmüş.

Aradan çok zaman geçmemiş. Her yanda yeniden yoksulluk başgöstermiş. Çocuklar bir gece annelerinin babalarına şöyle dediğini duymuşlar:

- Yine kıtlık başladı. Evde yarım ekmekten başka bir şey kalmadı. Çoğa varmaz, hepimiz açlıktan öleceğiz. Bu çocuklar başımızdan savılmalıdır. Onları bu kez ormanın daha kuytu yerine götürelim. O zaman yolu bulamazlar. Başka türlü kurtuluş çaremiz kalmadı.

Bu sözler adamın içini sızlatmış. Kendi kendine:

- Son lokmanı çocuklarınla paylaşsan daha iyi olur! diye düşünmüş. Fakat kadın dediğinden dönmüyor, adamı durmadan zorluyormuş. Mademki birinci defasında kadının dediğini yapmış, çocukları ormanda yalnız bırakıp dönmüş. Bunu ikinci kez de yapması gerekiyormuş.

Çocuklar henüz uyanıkmışlar. Konuşulanları dinlemişlermiş. Büyükler uykuya dalınca Henzel yine yataktan kalkmış. Önceki gibi dışarı giderek çakıl taşları toplamak istiyormuş.

Fakat kadın kapıyı kilitlemişmiş.

Henzel dışarı çıkamamış, ama kızkardeşini avutmaktan da geri durmuyormuş:

- Ağlama Gretel diyormuş, rahat uyu, Tanrı bize yardım eder!

Sabahleyin erkenden kadın gelmiş, çocukları yataktan kaldırmış. Ellerine birer parça ekmek vermiş ama bu seferki ekmekler öncekilerden daha azmış. Ormana giden yolda Henzel cebindeki ekmeği ufalamış. Sık sık durarak kırıntılarını geçtiği yerlere dökmeye başlamış.

Babası:

- Henzel demiş, yollarda niçin duruyorsun? Yürüsene!

Henzel:

- Güvercinime bakıyorum demiş, damın üstüne oturmuş; bana "güle güle" diyor da...

Kadın söze karışmış:

- Budala demiş, o gördüğün güvercin değil; doğan güneş!.. Bacanın üstünden görünüyor...

Fakat Henzel ekmek kırıntılarını yola serpmeyi sürdürmüş.

Kadın çocukları ormanın daha içlerine götürmüş. Bugüne kadar buralara hiç gelmemişlermiş. Sonra büyük bir ateş yakılmış. Anne:

- Burada oturacaksınız çocuklar demiş. Yorulursanız bir parça uyuyabilirsiniz. Biz ormandan odun keseceğiz. Akşam üzeri gelir, sizi alıp götürürüz!

Öğle vakti Gretel ekmeğini ortasından bölmüş, kardeşine vermiş. Bir parçasını da kendisi yemiş. Çünkü Henzel kendi payını ufalayarak yollara serpmişmiş. Sonra uykuya dalmışlar...

Akşam olup geçmiş ama zavallıların yanına kimseler gelmemiş. Çocuklar ancak ortalık karardıktan sonra uyanmışlar. Henzel küçük kız kardeşini avutmaya çalışıyor:

- Ay doğuncaya kadar bekle Gretel diyormuş, o zaman serptiğim ekmek kırıntılarını görürüz. Bunlar bize evimizin yolunu gösterirler.

Ay doğunca çocuklar ayağa kalkmışlar, fakat ekmek kırıntılarını bulamamışlar. Çünkü ormanlarda, kırlarda dolaşan binlerce kuş bunları toplayıp yemişlermiş.

Bunun üzerine Henzel Gretel'e:

- Korkma, nasıl olsa yolumuzu bulacağız demiş; ama bu yolu bir türlü bulamamışlar.

Bütün gece, ertesi gün sabahtan akşama kadar gitmişler; ormandan dışarı çıkamamışlar.

Karınları da çok acıkmışmış. Yerde duran birkaç yemiş tanesinden başka yiyecek bir şeyleri yokmuş. Çok yorgun oldukları için yürüyecek güçleri de kalmamışmış. Bir ağacın altına uzanmışlar, uykuya dalmışlar.

Çocuklar baba evinden ayrılalı üç gün olmuş. Yine yürümeye başlamışlar. Fakat gittikçe ormanın daha derin, daha kuytu yanlarına varıyorlarmış. Tez vakitte kendilerine yardım eden bulunmazsa yok olacaklarmış. Öyle vakti bir dal üzerine konmuş güzel, apak bir kuş görmüşler. Bu kuş o kadar güzel ötüyormuş ki, çocuklar oldukları yerde kalmışlar. Onu dinlemişler. Kuş ötmesi bitince kanatlarını çırpmış; önlerinden geçmiş. Çocuklar kuşun peşinden gitmişler. Sonunda kuş küçük bir evin önüne varmış, damına konmuş. Çocuklar eve yaklaşınca, bunun ekmeklerden yapılmış olduğunu, çöreklerle örtülü bulunduğunu görmüşler. Evin pencerelerinde cam yerine akide şekerleri varmış. Henzel:

- Haydi içeriye girelim de karnımızı doyuralım! demiş. Ben saçağın bir parçasını yiyeceğim, Gretel, istersen pencerelerden birini de sen ye!..

Henzel uzanmış; tadına bakmak üzere, saçaktan bir parça koparmış. Gretel ise pencereye yaklaşarak camını kırmaya başlamış.

Onlar böyle uğraşırken içerden ince bir ses duyulmuş;

- Kim karıştırıyor? Bu tıkırtı ne?

Çocuklar:

- Rüzgâr... Rüzgâr... demişler. Ellerindeki parçaları telaşa düşmeden yemeyi sürdürmüşler. Saçaktan aldığı parça çok hoşuna gittiği için Henzel iri bir dilim daha koparmış. Gretel de pencereden ikinci bir parça daha sökmüş. Yere oturmuş, yemeğe başlamış.

Bu sırada kapı birdenbire açılmış; Çok yaşlı bir kadın koltuk değneklerine dayana dayana dışarı çıkmış. Henzel ile Gretel o kadar korkmuşlar ki, ellerindekiler yere düşmüş.

Kocakarı başını sallayarak:

- Aman ne sevimli çocuklar! demiş. Sizi buraya kim getirdi bakayım?.. Haydi gelin içeriye; yanımda kalın... Size benden hiçbir zarar gelmez, korkmayın! Sonra ikisini de ellerinden tutmuş, içeriye almış. Evde onlara güzel yemekler çıkarmış: süt, şekerli çörekler, elmalar, cevizler... Sonra bembeyaz örtülü iki güzel yatak sermiş. Henzel ile Gretel içine girmişler.

Burası o kadar rahatmış ki, çocuklar kendilerini cennette sanmışlar.

Kocakarı kendini çocuklara iyi yürekli bir insan olarak göstermiş ama aslında kötülük yapmayı sever bir cadıymış. Çocukları aldatarak eline geçirirmiş. Bu ekmekten kulübeyi de, onları avlamak için yaptırmışmış. Eline bir çocuk geçti mi onu öldürür, sonra pişirip yermiş. Böyle günlerde sevincinden bayram yaparmış. Cadıların gözleri kırmızı olur, uzakları göremezler. Fakat duyuları hayvanlar gibi güçlü olur, bir insanın yaklaştığını sezerler.

Henzel ile Gretel de eve yaklaştıkları zaman cadı kötü kötü gülmüş:

- Bunlar elime geçti demektir. Artık kurtulamazlar!.. demiş.

O sabah erkenden, daha çocuklar uyanmadan yataktan kalkmış. Çocukların mışıl mışıl uyuyuşlarını, al al olmuş tombul yanaklarını seyretmiş. Kendi kendine mırıldanmış:

- Bunlar tam dişime göre birer lokma olacaklar!..

Sonra Henzel'i kuru elleriyle yakalamış; küçük bir kümese götürmüş, kümesin parmaklıklı kapısını kapamış. Artık istediği kadar bağırıp çağırsın, kaç para eder bakalım?.. Daha sonra Gretel'e gitmiş; kızcağızı tartaklayarak uyandırmış:

- Kalk bakayım miskin! diye bağırmış, kalk da eve su taşı! Dışarda kümesin içinde kapalı olan kardeşine bir şeyler pişir de biraz semirsin... İyice yağlandıktan sonra onu yiyeceğim.

Bunları duyan Gretel acı acı ağlamaya başlamış. Fakat ne yapsa yararsız! Kötü yürekli cadı ne derse yapmak zorundaymış.

Zavallı Henzel'e en güzel yemekler pişiriliyormuş. Fakat cadı Gretel'e yengeç kabuklarından başka bir şey vermiyormuş. Her sabah cadı kümesin yanına sokuluyor:

- Henzel, parmağını dışarı çıkar bakayım; semirdin mi, semirmedin mi? diye sesleniyormuş.

Fakat Henzel kümesin deliğinden bir kemik parçası uzatıyor, gözleri bulanık gören kocakarı bunu Henzel'in parmağı sanıyormuş. Çocuğun bir türlü yağlanmadığını görerek şaşıyormuş.

Aradan dört hafta geçtiği halde Henzel kendisini hâlâ zayıf gösterince cadının sabrı tükenmiş. Artık daha fazla beklemek istemiyormuş. Bir sabah kıza seslenmiş:

- Gretel, çabuk ol, su taşı... Henzel ister zayıf olsun, ister semiz. Yarın onu kesip pişireceğim.

Zavallı kızcağız suyu taşıdıkça içi parça parça oluyormuş. Gözlerinden yaşlar boşanıyor, bu göz yaşları yanaklarından aşağı dökülüyormuş:

- Tanrım bize yardım et, diye yakarıyormuş. Ne olurdu bizi ormandaki yabancı hayvanlar yeseydiler de kardeşimle bir arada ölmüş olsaydık!..

Cadı bunları duymuş:

- Boşuna soluğunu tüketme, diye bağırmış, sana kimse yardım edemez!

Ertesi sabah erkenden Gretel dışarı çıkarak su dolu kazanı yerine koyacak, ateşi yakacakmış. Kocakarı:

- Önce ekmek pişirelim. Ben fırını kızdırmıştım, hamuru da yuğurmuştum! demiş. Zavallı Gretel'i fırına doğru itmiş. Fırının ağzından

alevler çıkıyormuş. Cadı kadın:

- Gir içeri bakalım demiş, fırın iyice ısınmış mı? Ekmekleri sürebilir miyiz?

Amacı, Gretel fırının içine girince kapısını örtmek, kızcağızı kızartmakmış. Bugün onu da yemek istiyormuş.

Fakat Gretel cadının niyetini sezmiş:

- Fırına nasıl girileceğini bilmiyorum ki!.. demiş.

Kocakarı:

- Aptal kaz, diye bağırmış. Fırının ağzı o kadar kocaman ki ben bile içeri girebilirim, işte bak!.. diye fırına yaklaşarak kafasını içeri sokmuş. Bunu üzerine Gretel birden bire kadının arkasına bir tekme yerleştirmiş, cadıyı fırının içine tıkmış, demirden kapağını kapayıp sürgülemiş. Kadın içerden acı acı bağırmaya başlamış ama Gretel buna kulak asmamış.

Koşa koşa oradan uzaklaşmış. Kötü yürekli cadı cayır cayır yansın da görsün gününü!..

Gretel hemen Henzel'in yanına gitmiş. Kümesin kapısını açıp bağırmış:

- Henzel, kurtulduk... Yaşlı cadı geberdi... Henzel, kapısı açılan kafesten kurtulan bir kuş gibi, hemen dışarı fırlamış. Çocuklar sevinçten çılgına dönmüşler. Birbirlerinin boynuna atılmışlar, öpüşmüşler, öpüşmüşler... Artık hiçbir şeyden korkuları kalmamış. Cadının evine girmişler. Evin her köşesinde incilerle, değerli taşlarla dolu sandıklar duruyormuş.

Henzel:

- Bunlar çakıl taşlarından daha iyi demiş. Ceplerini tıklım tıklım doldurmuş. Gretel:

- Ben de biraz alıp eve götüreceğim demiş. Önlüğünü doldurmuş. Henzel:

- Ama şimdi buradan gitmeliyiz; bu cadılar ormanından çıkmalıyız, demiş.

Birkaç saat yol aldıktan sonra büyük bir suyun yanına varmışlar. Henzel:

- Karşıya geçemeyiz ki demiş. Ne bir köprü, ne de bir geçit görüyorum. Burda mini mini bir gemi de yok!.. Gretel:

- Ama bak şurada beyaz bir ördek yüzüyor... kendisinden rica edersek bizi karşıya geçiriverir... demiş, ördeğe seslenmiş:

- Kuzum ördek, canım ördek... Bak Henzel ile Gretel buradalar. Ne köprü var, ne de geçit... Bizi beyaz sırtına al...

Ördek yanlarına gelmiş. Henzel hayvanın sırtına binmiş. Kız kardeşini kendi omuzlarına oturtmak istemiş. Gretel:

- Hayır, demiş, ördek ikimizi birden taşıyamaz... en iyisi bizi teker teker karşıya geçirsin!

İyi yürekli hayvancık bunu yapmış. İkisi de sağ ve esen karşıya geçip bir süre yürüdükten sonra, ormanda geçtikleri yerleri gitgide tanımaya başlamışlar. Sonunda uzaktan babalarının evini görmüşler.

Bunun üzerine koşmaya başlamışlar. Eve girince hemen babalarının boynuna atılmışlar.

Zavallı adam, çocuklarını ormanda bırakıp döndüğü günden beri hiç rahat yüzü görmemişmiş. Bu aralık karısı da ölmüşmüş.

Gretel önlüğünü yere silkelemiş; incilerle değerli taşlar odanın ortasına yayılmışlar.

Henzel de cebindekileri avuç avuç boşaltmış.

O günden sonra bütün üzüntüleri, bütün sıkıntıları sona ermiş. Babayla çocukları büyük bir neşe içinde bir arada yaşayıp gitmişler.

ON İKİ KARDEŞ

Vaktiyle bir kral, bir de kraliçe varmış. Birbirleriyle çok iyi geçinirlermiş. Bunların on iki tane çocukları varmış: hepsi de oğlanmış. Günün birinde kıral karısına demiş ki:

- Eğer doğuracağın on üçüncü çocuk kız olursa, bu on iki oğlan ölmelidir. O zaman kız çok zengin olur, krallık da yalnızca ona kalır.

Tam on iki tane de tabut yaptırmış. Bunların içleri rende talaşıyla doluymuş. Her birine ölü yastıkları da koyulmuş. Kral tabutları kilitli bir odaya yerleştirtmiş. Sonra anahtarı kraliçeye vermiş. Bu gizi kimseye söylememesi için uyarmış.

Anne bütün gün oturup gözyaşı dökermiş. Kraliçenin her zaman yanında bulunan en küçük oğlu Benjamin annesine sormuş:

- Anneciğim, neden bu kadar üzgünsün?

Annesi:

- Sevgili çocuğum, demiş, nedenini söyleyemem.

Kadın odayı açarak, her şeyi hazır, on iki tabutu gösterinceye kadar, oğlan annesine rahat vermemiş. Bunun üzerine kadın:

- Sevgili Benjaminim demiş, bu tabutları baban seninle ağabeylerin için yaptırdı. Eğer bir kız doğurursam hepiniz öldürüleceksiniz. Bunların içine konulup gömüleceksiniz.

Kadın bunları anlatırken durmadan ağlıyormuş. Küçük oğlan annesinin üzüntüsünü yatıştırmak için:

- Sevgili anneciğim, ağlama! demiş. Biz başımızın çaresine bakarız. Buradan kaçıp gideriz.

Kadın:

- Ağabeylerinle birlikte ormana git. Sürekli içinizden biri en yüksek bir ağacın üzerinde bulunsun; nöbet beklesin. Sarayın kulesini gözlesin. Bir oğlan doğurursam beyaz bir bayrak çektiririm. Bunu görünce yine buraya dönebilirsiniz. Yok, bir kız çocuğum olarsa, kırmızı bayrak çektiririm. O zaman buralarda hiç durmadan olanca gücünüzle kaçar, kurtulursunuz. Tanrı yardımcınız olsun! Her gece kalkıp sizler için yakaracağım. Kışın sıcak bir ocak başı bulmanız için, yazın sıcaklardan hastalanmamanız için Tanrı'ya yalvaracağım! demiş.

Kadın onlar için hayır dualar ettikten sonra, on iki kardeş ormana gitmişler. Yüksek bir meşe ağacına nöbetleşe tırmanarak sarayın kulesini gözetlemeye başlamışlar.

Aradan on bir gün geçmiş. O gün nöbet Benjamin'inmiş. Kulede bir bayrağın dalgalandığını görmüş. Bayrağın rengi beyaz değil, kırmızıymış. Bu, hepsinin ölmesi gerektiğini anlatan bir işaretmiş. Ağabeylerinin bunu işitince çok canları sıkılmış:

- Bir kız yüzünden hepimizin ölmesi gerek öyle mi?.. Öyleyse biz de hınç almak için ant içiyoruz; nerde bir kız bulursak al kanını akıtacağız!... demişler.

Bu antı içtikten sonra ormana dalmışlar; en karanlık yerine geldikleri zaman sihirli, bomboş bir kulübe bulmuşlar:

- İşte burada otururuz! demişler. Kardeşleri Benjamin'e dönerek:

- Benjamin, sen içimizde hem en küçük, hem de en zayıfsın. Bunun için evde kalacaksın; evin işlerini göreceksin. Bizler dışarıya çıkarak yiyecek bulup getireceğiz! demişler.

O günden sonra öteki oğlanlar ormana giderler; tavşanlar, yabanıl geyikler, kuşlar, güvercinler vururlar; yiyecek birçok şey de toplayarak Benjamin'e getirirler. Benjamin bu yiyecekleri güzelce pişirir; hepsi karınlarını doyururlarmış. Böylece on iki kardeş tam on yıl bu kulübede yaşamışlar ama bu kadar zaman onlara çok uzun gelmemiş.

Kraliçenin dünyaya getirdiği kızcağız bu arada büyümüş; iyi yürekli, güzel bir kız olmuş.

Alnının ortasında bir altın yıldız varmış. Evde büyük çamaşır yıkandığı günlerden birinde kız çamaşırlar arasında on iki tane erkek gömleği görmüş; annesine sormuş:

- Bu on iki gömlek kimin?.. Babamın desem ona göre çok küçük.

Annesi içini çekerek demiş ki:

- Sevgili yavrum, bu gömlekler senin on iki ağabeyinin gömlekleridir.

Kız sormuş:

- Bu on iki ağabeyim nerede? Bugün kadar adlarının anıldığını duymamıştım.

Anne:

- Onların nerede olduklarını ancak Tanrı bilir. Sanırım dünyanın bir köşesinde dolaşıp duruyorlar! demiş.

Kızı elinden tutarak götürmüş. Kapının kilidini açmış. On iki tane hazır tabutu göstererek:

- Bu tabutlar ağabeylerin için yapılmıştı ama onlar daha sen doğmadan gizlice kaçtılar demiş. Olup bitenleri anlatmış.

Bunun üzerine kız:

- Sevgili anneciğim ağlama! Gidip ağabeylerimi arayacağım, demiş.

Kız on iki gömleği almış, yola çıkmış. Doğru büyük ormana dalmış. Bütün gün ormanda yol aldıktan sonra akşam üzeri sihirli kulübeye varmış. İçeri girmiş; küçük bir oğlanla karşılaşmış. Çocuk sormuş:

- Nereden geliyorsun? Nereye gideceksin?

Kızın çok güzel olduğunu, üzerinde saray giysileri bulunduğunu, alnında bir yıldız parıldadığını görerek şaşırmış.

Kız:

- Ben bir prensesim. On iki ağabeyimi arıyorum. Onları buluncaya kadar dünyanın öbür ucuna bile gideceğim, demiş; ağabeylerinin on iki gömleğini oğlana göstermiş.

Benjamin bunları görünce kızın kendi kardeşleri olduğunu anlamış:

- Ben senin en küçük ağabeyin Benjamin'im, demiş.

Kız sevinçten ağlamaya başlamış. Benjamin de ağlamış. Büyük bir sevgiyle kucaklaşmışlar, öpüşmüşler. Sonra Benjamin:

- Sevgili kardeşim demiş, dikkatli olmamız gerek. Biz aramızda sözleşmiştik: Karşımıza çıkacak her kızı öldürecektik. Çünkü bir kız yüzünden krallığımızdan ayrılmak zorunda kalmıştık.Kız:

- Eğer on iki ağabeyimi kurtarabileceksem seve seve ölmeye hazırım! demiş. Oğlan:

- Hayır, sen ölmemelisin demiş, ağabeylerim gelinceye kadar şu fıçının altına gir. Onlar gelince kendileriyle anlaşırım.

Kız, ağabeysinin dediğini yapmış. Gece öbürleri avdan dönmüşler, yemekleri hazırmış.

Oturup yemek yerlerken sormuşlar:

- Ne var, ne yok?

Benjamin:

- Hiçbir şeyden haberiniz yok mu?

- Hayır!

- Siz ormandaydınız. Ben evde kalmıştım. Oysa ben sizden çok şey biliyorum.

Ağabeyleri bağırmışlar:

- Hadi anlatsana...

Benjamin:

- İlk karşımıza çıkan kızı öldürmeyeceğinize söz verir misiniz? diye sormuş. Ağabeyleri:

- Peki Benjamin, onu bağışladık ama anlat bakalım! demişler. O zaman oğlan:

- Kız kardeşimiz burada, demiş, fıçıyı kaldırınca prenses süslü giysileriyle, alnındaki yıldızla ortaya çıkmış. Bu kız çok güzel, zarif,

nazlıymış. Onu görünce hepsi sevinmişler.

Boynuna sarılarak öpmüşler. Kızı candan sevmişler.

O günden sonra kız, Benjamin'le evde kalmış. Ona yardım etmiş. Öbür on bir kardeş her gün ormana gider, yemek için geyikler, kuşlar, güvercinler tutarak getirirlermiş. Benjamin ile kız bunları pişirirlermiş. Kız yemek pişirmek için odun bulup getirir. Sebzelik otlar toplar, tencereleri ocağa kormuş. On birler dönüp geldikleri zaman yemek hazır olurmuş.

Bundan başka kız evin içini siler, süpürür; eşyayı toplar, yatakları tertemiz yaparmış. Bu yüzden ağabeyleri de kendisini çok severlermiş. Bir arada tatlı tatlı yaşarlarmış.

Günün birinde gene iki kardeş evde güzel bir yemek pişirmişler. Bütün kardeşler toplanınca sofra başına oturmuşlar, yemişler, içmişler. Hepsi neşe içindeymişler.

Oturdukları sihirli kulübenin önünde küçük bir bahçe varmış. Bu bahçede on iki tane zambak çiçeği açarmış. Kız ağabeylerine hoş görünmek için bu on iki zambağı koparmış.

Yemekten sonra her birine bu çiçeklerden birer tane vermeyi düşünüyormuş. Fakat kız bunları koparır koparmaz on iki kardeş birer karga oluvermişler, ormanda uçup gitmişler.

Oturdukları kulübeyle bahçe de ortadan kayboluvermiş. Zavallı kızcağız bu ıssız ormanda yapayalnız kalmış. Çevresine şaşkın şaşkın bakınırken yanında bir kocakarı belirmiş.

Kadın:

- Yavrum, demiş, ne yaptın sen? Niçin on iki beyaz çiçeği oldukları yerde bırakmadın?

Onlar senin ağabeylerindi. Şimdi karga kılığına girdiler, bundan sonra da hep karga kalacaklar!

Kız ağlayarak demiş ki:

- Onları kurtarmak için hiçbir çare yok mu?

Kocakarı:

- Hayır, demiş. Her ne kadar dünyada bunun bir tek çaresi varsa da onu da sen beceremezsin. Kardeşlerini kurtarmak için tam yedi yıl dilsiz kalman gerek. Bu yedi yıl içinde ne konuşacaksın, ne de güleceksin. Bu arada bir

sözcük söylersen, bütün emeklerin boşa gider, ağabeylerin bu tek sözcük yüzünden derhal ölürler.

Bunları dinleyen kız kararını vermiş:

- Kardeşlerimi kurtarmak için ne yapacağımı biliyorum, demiş. Yola çıkmış; yüksek bir ağaç arayıp bulmuş. Üzerine çıkıp oturmuş. Örgü örmeye başlamış. Ne konuşuyor, ne de gülüyormuş.

Gel zaman, git zaman... Günün birinde bir kral ormanda avlanıyormuş. Kralın iri bir tazısı varmış. Köpek, kızın bulunduğu ağaca doğru koşmuş. Çevresinde zıplayarak dolaşmaya, havlayıp ulumaya başlamış. Bunun üzerine kral ağacın yanına gelmiş, alnında altın yıldız parıldayan prensesi görmüş. Kızın güzelliğine o kadar vurulmuş ki, hemen ona seslenmiş, kendisine eş olmak isteyip istemediğini sormuş. Kız hiç karşılık vermemiş ama başını hafifçe sallamış. Bunun üzerine kral ağaca çıkmış, kızı aşağı indirmiş. Atına bindirerek evine götürmüş. Kralla kızın düğünleri çok parlak kutlanmış. Fakat gelin ne gülüyor, ne de konuşuyormuş. Kralla kız birkaç yıl mutlu günler geçirdikten sonra kralın kötü yürekli annesi genç kraliçeyi çekiştirmeye, kötülemeye başlamış. Günün birinde oğluna:

- Bu gelin ahlaksız, terbiyesiz bir dilenci kızıymış. İçinde gizli bir kötülük olmadığı nerden belli? Haydi diyelim ki dilsizdir, konuşamıyor. Anladık ama, hiç olmazsa gülse bari.

Gülmeyen insanın kalbi fesatla dolu olur.

Önceleri kral bunlara inanmak istememiş; ama kocakarı bu sözleri o kadar çok yinelemiş, kızcağıza o kadar çok iftira atmış ki, sonunda kral da bu sözlere kanmış, kızı öldürtmeye karar vermiş.

Sarayın avlusunda büyük bir ateş yakılmış. Kızı bu ateşte yakacaklarmış. Kral sarayın penceresinden yaşlı gözlerle bakıyormuş. Çünkü kızı hâlâ seviyormuş. Kızı ateşin ortasındaki direğe bağlamışlar. Ateş, kızın giysilerini tutuşturduğu sırada, yedinci yıl da tamam olmuş. Birdenbire havada kanat hışırtıları duyulmuş. On iki karga gelip yere konmuş. Ayakları toprağa değer değmez on iki tane erkek oluvermişler. Oğlanlar koşarak ateşi dağıtıp söndürmüşler. Sevgili kızkardeşlerini kurtarmışlar. Onu kucaklamışlar, öpmüşler. Kız ağzını açarak konuşmaya başlayınca niçin dilsiz olduğunu, niçin gülmediğini krala anlatmış. Kral kızın suçsuz olduğunu öğrenince çok sevinmiş. Ondan sonra hepsi bir arada, ölünceye kadar dirlik düzenlik içinde yaşamışlar.

Kötü yürekli üvey ana mahkemeye verilmiş. Kadını, zehirli yılanlarla zeytinyağı dolu bir fıçıya koymuşlar. Bunun içinde inleye inleye can vermiş.

DANSTA PARÇALANMIŞ PABUÇLAR

Vaktiyle bir kralın birbirinden güzel on iki kızı varmış. Bunlar büyük bir salonda, bir arada yatarlarmış. Yatakları yan yana sıralıymış. Akşamları hepsi yataklarına girince kral kapıyı kapar, arkasından sürgülermiş. Fakat sabahleyin kapıyı açtığı zaman pabuçlarının dans edile edile paramparça olduklarını görürmüş. Bunun nasıl olduğuna kimsenin aklı ermezmiş.

Günün büründe kral, kızlarının, geceleri nerede dans ettiklerini öğrenene bu kızlardan birini vereceğini, ölümünden sonra da kendi yerine kral yapacağını ilan etmiş. Fakat ortaya çıkıp da üç gün, üç gece içinde bunu öğrenemeyeni de öldürteceğini bildirmiş.

Çok geçmeden bir prens ortaya çıkmış. Bu işi başaracağını söylemiş. Akşam olunca, kızların yattığı salona bitişik bir odaya götürülmüş. Oğlanın yatağı bu odaya yapılmış.

Burada kalarak dikkat edecek; kızların nereye gittiklerini, nerede dans ettiklerini öğrenecekmiş. Kızların gizli bir iş yapmamaları, başka bir yere çıkıp gitmemeleri için salonun kapıları da açık bırakılmış.

Çok geçmeden oğlanın göz kapakları o kadar ağırlaşmış ki, az sonra uyuyakalmış. Ertesi sabah uyandığı zaman on iki kızın yine dans etmiş oldukları anlaşılmış. Çünkü pabuçlarının altlarında yine delikler varmış.

İkinci, üçüncü akşamlar da böyle geçmiş. Bunun üzerine hiç acımaksızın oğlanın başını vurmuşlar.

Ondan sonra daha birçokları gelmiş. Fakat bir şey yapamamışlar. Bu yolda can vermişler.

Gel zaman, git zaman... Aradan yıllar geçmiş. Günün birinde bir askerin yolu kralın bulunduğu kente uğramış. Savaşlarda aldığı yaralar yüzünden artık askerlik yapamıyormuş. Yolda karşısına bir kocakarı çıkmış. Nereye gittiğini sormuş:

- Doğrusunu istersen ben de bilmiyorum, demiş. Şaka olarak da:

- Prenseslerin nerede dans ettiklerini öğrenerek kral olmak istiyorum! demiş.

Kocakarı:

- Bu, o kadar güç bir iş değil, demiş. Yalnızca, akşamları sana verilen şaraptan içmemelisin. Kendini derin bir uykudaymış gibi göstermelisin!

Sonra ona küçük bir manto vermiş:

- Bu mantoyu giyince görünmez olursun. On iki kızın arkasından her yere gidebilirsin!

Kocakarının bu öğütlerini dinleyen askere cesaret gelmiş. Doğru krala gitmiş. ona damatlığını önermiş.

Onu da öbürleri gibi hoş karşılamışlar. Güzel giysiler giydirmişler. Akşam uyku vakti gelince odasına götürmüşler. Yatağa gireceği sırada kızların en büyüğü gelmiş; ona bir bardak şarap getirmiş. Asker daha önceden çenesinin altına bir sünger bağlamışmış.

Şarabı, ağzına götürüp içermiş gibi yaparak, bu süngere dökmüş. Böylelikle bir damlasını bile içmemiş. Yatağına uzanmış. Bir süre yattıktan sonra, derin bir uykudaymış gibi horlamaya başlamış. Kralın on iki kızı bu horultuyu duymuşlar, gülüşmüşler. Büyük kız:

- Adamcağızın emeklerine yazık oldu, demiş. Bu da tatlı canına kıydı.

Sonra kızlar ayağa kalkmışlar; dolapları, sandıkları açmışlar, en güzel giysilerini çıkarmışlar, aynanın önüne geçerek süslenmişler. Bu akşam da dansa gidebileceklerine sevinmişler. Yalnızca, kızların en küçüğü:

- Siz seviniyorsunuz ama, bilmem neden, bu akşam içimde bir sıkıntı var. Başımıza kötü bir şey gelecek sanıyorum! demiş.

Büyük ablaları:

- Sen korkak bir kazsın zaten demiş, unuttun mu, kaç prens bu uğurda, boş yere canlarına kıydı. Bu askere uyku ilacı bile içermeme gerek yoktu... Budala bir kez uyuduktan sonra nasıl olsa uyanamaz.

Kızlar hazırlandıktan sonra, önce askerin odasına girip bakmışlar. Gözleri sımsıkı kapalıymış. Hiç kıpırdanmıyormuş. Kızlar her şeyin yolunda olduğuna inanmışlar. Bunun üzerine kızların en büyüğü yatağına gitmiş. Eliyle vurmuş. Yatak derhal yerin altına inmiş.

Açılan delikten içeri önce büyük kız girmiş. Arkasından öbür kızlar da girerek gözden kaybolmuşlar.

Bu olup bitenleri güzelce gözetlemiş olan asker daha fazla beklememiş. Mantosunu omzuna almış; sonuncu kızın arkasından o da deliğe girmiş.

Merdivenin ortasında asker arkadan giden küçük kızın eteğine basmış. Kız korkarak bağırmış:

- O ne? Eteğimden kim çekiyor?

Büyük ablası:

- Öyle kuruntulu olma bakayım demiş, belki eteğin bir çengele takılmıştır.

Kızlar inmeyi sürdürmüşler. Merdivenin alt başına inince çok güzel bir ağaçlık yola varmışlar. Bu ağaçların yaprakları gümüştenmiş. Pırıl pırıl parıldıyormuş. Asker kendi kendine: "Buralara geldiğini kanıtlayacak bir belirteçin olmalı!" diye ağaçtan bir dalcık koparmış. Bunun üzerine ağaçtan korkunç bir gürültü duyulmuş. Kızların en küçüğü yine bağırmış:

- Bu da ne?.. Gürültüyü duymadınız mı?

Büyük ablası yine seslenmiş:

- Prenslerimizi yakında kurtaracağımız için şenlik fişekleri atılıyor galiba! demiş.

Başka bir ağaçlık yola gelmişler. Buradaki ağaçların yapraklarıysa altındanmış. Sonunda üçüncü bir ağaçlık yola varmışlar. Bunların yaprakları elmastanmış. Asker her iki türden de birer dal koparmış. Her defasında büyük bir gürültü duyuluyormuş. En küçük korkarak ablalarının yanına sokuluyor; en büyük ablası bunların şenlik fişekleri olduğunu söylüyormuş.

Gide gide büyük bir suyun kıyısına varmışlar. Orada on iki tane mini mini kayık duruyormuş. Her kayıkta güzel bir prens otuyormuş. Bunlar on iki kızkardeşi bekliyorlarmış. Hepsi kızlardan birini almış. Asker de sonuncu kızla birlikte kayığa atlamış. Prens kıza sormuş:

- Anlayamadım, bugün kayık neden bu kadar ağırlaştı? Kürekleri çok zorlukla çekiyorum.

Kız sormuş:

- Acaba neden? Sanki hava sıcakmış gibi, yanıyorum.

Suyun öbür yanında güzel, pırıl pırıl bir şato görünüyormuş. Bu şatodan neşeli müzik sesleri geliyormuş. Kayıkla karşıya geçmişler, şatoya girmişler. Prenslerden her biri sevgilisiyle dansa başlamış. Asker de görünmeksizin bunlarla birlikte dans etmiş.

Kızlardan biri şarap kadehini eline alınca o, bu şarabı içiveriyormuş. Kız kadehi ağzına götürünce içinde şarap olmadığını görüyormuş. En küçük kız bunun farkına varınca yine korkmuş. Fakat en büyük ablası onu hemen susturmuş. Kızlar sabahın saat üçüne kadar dans etmişler. Hepsinin pabuçları parçalanmış. Bunun üzerine dansı bırakmışlar. Prensler kızları yine kayıklara bindirerek karşıya geçirmişler. Bu kez asker en büyük kızın kayığına binmiş.

Kendi kıyılarına varınca kızlar prenslerle esenleşmişler. Ertesi akşam yine buluşmak üzere sözleşmişler. Sarayın merdivenlerine geldikleri zaman asker önden koşmuş, yatağına girmiş. On iki kız yorgun argın yukarı çıkınca yine horlamaya başlamış. Bunu duyan kızlar:

- Bundan da korkumuz kalmadı! demişler.

Sonra güzel giysilerini çıkarmışlar, yerlerine koymuşlar, dansta parçalanmış pabuçlarını yataklarının altına bırakmışlar, uykuya dalmışlar.

Ertesi sabah asker hiçbir şey söylemek istememiş. Bu acayip oyunu bir daha görmek istiyormuş. Bunun için ikinci, üçüncü geceler de kızlarla birlikte gitmiş. Her şey birinci gecedeki gibi olmuş. Kızlar her sefer pabuçları parçalanıncaya kadar dans etmişler.

Üçüncü gece asker, kanıt olmak üzere, oradan bir kadeh alıp getirmiş.

Krala yanıt verme saati gelmiş. Asker, ağaçlardan kopardığı üç dalla, prenslerin sarayından getirdiği kadehi yanına alarak kralın karşısına çıkmış. On iki kız kapının arkasında durarak içeriyi dinliyorlarmış. Acaba asker neler anlatacak diye... Kral:

- Kızlarım geceleyin pabuçlarını nerede parçalıyorlar?

diye sorunca asker:

- Yer altındaki şatoda oturan on iki prensle! diye yanıtlamış. Gördüklerini bir bir anlatmış.

Sözlerini kanıtlamak için getirdiği şeyleri göstermiş.

Bunun üzerine kral, kızlarını çağırtmış. Askerin dediklerinin doğru olup olmadığını sormuş. Kızlar yadsımanın yararı olmayacağını anlamışlar.

Hepsi doğruyu söylemişler.

O zaman kral, kızlarından hangisiyle evlenmek istediğini askere sormuş. Asker:

- Ben artık genç bir insan değilim. Kızların en büyüğünü bana verin! demiş.

Aynı gün kızla askerin düğünleri yapılmış. Kralın ölümünden sonra kendisinin kral olacağı da bildirilmiş.

Prenslere gelince;

Bunlar da kızlarla dans ettikleri gecelerin sayısı kadar bir zaman için ilençlenmiş sayılmışlar.

PARMAK ÇOCUĞUN YOLCULUĞU

Bir terzinin bir oğlu varmış. Bu çocuk o kadar küçük kalmış ki, boyu bir başparmaktan fazla uzamamış. Bunun için ona "Parmak Çocuk" derlermiş. Ama çocuğun cesareti pek fazlaymış. Bir gün babasına demiş ki:

Babacığım, ne olursa olsun ben uzaklara gideceğim!

Babası:

- Pekâlâ oğlum, demiş. Uzun bir iğne almış, lambaya tutarak ucuna balmumundan bir topak yapmış:

- İşte yol için sana bir de kılıç! demiş.

Minik terzi, kendileriyle birlikte son kez bir daha yemek yemek istemiş. Annesinin bu son yemek için neler pişirdiğini görmek üzere fırlayıp mutfağa gitmiş. O sırada yemek hazırmış. Tencere ocağın üzerinde duruyormuş. Oğlan demiş ki:

- Ne yemekler var anne?

Annesi:

- Git, kendin bak işte! demiş.

Parmak çocuk ocağa sıçramış. Tencerenin içine bakmış. Fakat boynunu pek fazla uzattığı için yemeğin buğusu onu almış, yukarı doğru uçurmuş. Bacadan dışarı çıkarmış. Çocuk buğuyla bir süre havada dolaştıktan sonra yine yere inmiş. Artık başka ülkelerdeymiş.

Şurada burada dolaşmış. Bir ustanın yanında iş bulup girmiş, ama yiyecekleri pek beğenmemiş. Ustasının karısına demiş ki:

- Bayan, bize daha iyi yemek vermezseniz çıkıp giderim. Hem de yarın sabah erkenden evinizin kapısına tebeşirle yazarım:

Bol patates, bir parça et,

Kalın burda sağ selamet:

Ustanın karısı çok kızmış:

- Daha ne istiyorsun sanki bücür?.. demiş.

Bir bez parçası kapmış, çocuğa vurmak istemiş. Fakat minik terzi hemen yüksüğün altına kaçmış. Oradan dışarıya bakar, kadına dilini çıkarırmış. Kadın yüksüğü kaldırmış; çocuğu tutmak istemiş ama Parmak Çocuk bez parçasının arasına sokulmuş. Kadın bezin kıvrımlarını açıp onu ararken oğlan masanın yarığına girmiş. Başını dışarı çıkarıp:

- Ce... e... e... ustanın bayanı! diye seslenmiş.

Kadın başına vurmaya uğraşırken Parmak Çocuk çekmecenin altına kaçmış, ama sonunda kadın onu ele geçirmiş, kapı dışarı atmış.

Minik terzi yola çıkmış, büyük bir ormana varmış. Burada bir sürü haydutla karşılaşmış.

Bunlar kralın hazinesini soymak istiyorlarmış. Minik terziyi görüne şöyle düşünmüşler:

"Bu küçücük herif anahtar deliğinden girebilir. Bize kapıları açar." İçlerinden biri seslenmiş:

- Hey bana bak pehlivan! Bizimle birlikte Hazine'ye gider misin? Sürünerek içeri dalıp paraları dışarı atabilirsin!

Parmak Çocuk düşünmüş, taşınmış; sonunda:

- Peki! demiş.

Onlarla birlikte Hazine'ye gitmiş. Orada kapının altını, üstünü gözden geçirmiş. Aralık bir yeri olup olmadığını araştırmış. Az sonra, geçebileceği kadar genişlikte bir aralık bulmuş.

Hemen içeri dalmak istemiş, ama kapının önünde duran nöbetçilerden biri onu görmüş.

Arkadaşına seslenmiş:

- Şurada sürünüp duran çirkin örümcek ne? Dur şunu çiğneyivereyim.

Öbürü:

- Bırak zavallı hayvanı! demiş, sana bir zararı yok ki...

Bunun üzerine Parmak Çocuk kapının aralığından sağ ve esen Hazine'ye girmiş.

Pencereyi açmış. Haydutlar bu pencerenin altında bekliyorlarmış. Paraları birer birer atmaya başlamış. Minik terzi işin en tatlı yerindeyken, kralın hazinesini görmek için gelmekte olduğunu duymuş. Hemen sürüne sürüne bir yere sokulmuş.

Kral paralardan birçoğunun eksildiğini anlamış; fakat bunları kimin çalabileceğine akıl erdirememiş. Çünkü kilitlerle sürgüler yerli yerinde duruyorlarmış. Sonra her şeyin çok iyi korunduğu da görülüyormuş. Bunun üzerine kral çıkıp giderken iki nöbetçiye:

- Dikkat edin! Paranın peşinde biri var! demiş.

Parmak Çocuk yeniden işe koyulunca, nöbetçiler içerdeki paraların kıpırdadığını tiring, tiring tiring, tiring diye sesler geldiğini duymuşlar. Hırsızı yakalamak için hemen içeri dalmışlar. Fakat bunların geldiğini işiten minik terzi daha atik davranıp bir köşeye fırlamış, üstüne altın bir para örtmüş. Hiçbir yanı görülmez olmuş. Bir yandan da nöbetçilerle alay olsun diye: "buradayım!" diye seslenirmiş. Nöbetçiler sesin geldiği yana koşarken o da başka bir köşeye kaçıp, başka bir paranın altına saklanır: "Hey... Buradayım ben!" diye bağırırmış. Bu kez nöbetçiler oraya seğirtirlermiş. Oysa Parmak Çocuk üçüncü bir köşeden seslenirmiş: "Hey... burdayım, burda!" Böylece onları deliye çevirmiş, yorulup gidinceye kadar adamları Hazine'nin içinde oradan oraya koşturmuş, durmuş. Sonra da paraların hepsini birer birer dışarı atmış. Sonuncuyu olanca gücüyle fırlatmış, kendisi de daha atik davranarak bu paranın üzerine sıçramış; onunla birlikte pencereden aşağı inmiş.

Haydutlar kendisinden pek hoşnut kaldıklarını söylemişler:

- Sen pek müthiş bir kahramansın, bizim elebaşımız olur musun? demişler.

Parmak Çocuk onlara teşekkür etmiş, fakat önce dünyayı görmek istediğini söylemiş.

Paraları bölüşmüşler. Minik terzi bunlardan bir tek metelik istemiş. Çünkü daha fazlasını taşıyamıyormuş.

Sonra kılıcını yine beline bağlamış; haydutlara "iyi günler" demiş, yola koyulmuş. Birkaç ustanın yanında işe girmiş. Fakat bu işleri beğenmemiş. Sonunda bir hana uşak olmuş ama hizmetçi kızlar ondan hoşlanmamışlar.

Çünkü onlar kendisini göremedikleri halde, Parmak Çocuk onların gizlice yaptığı her şeyi görüyormuş. Tabaklardan aldıkları şeyleri, kilerden aşırdıklarını hancıya haber verirmiş.

Bunun üzerine kızlar:

- Alacağın olsun, sana gösteririz! demişler. Ona bir oyun oynamaya karar vermişler.

Bir süre sonra hizmetçilerden biri bahçede otları biçerken parmak çocuğu otların yanında hoplayıp zıplar görünce, onu da birlikte biçmiş, otlarla birlikte büyük bir beze bağlamış, gizlice ineklerin önüne atmış. Bu hayvanlar arasında iri, kara bir tanesi varmış. Parmak çocuğu incitmeksizin otlarla birlikte yutmuş. İçerisi çocuğun hoşuna gitmemiş. Çünkü burası kapkaranlıkmış. Işık da yanmıyormuş. İnek sağılırken Parmak Çocuk içerden seslenmiş:

Fıştık fıştık fişte,

Doldu kova işte!

Ama süt sağılırken çıkan gürültüden bu ses duyulmamış. Sonra ev sahibi ahıra girmiş:

- Yarın şuradaki inek kesilecek! demiş.

Bunu duyunca Parmak Çocuk korkmuş. Avazı çıktğı kadar bağırmış:

- Önce beni çıkarın... İçinde ben varım!

Adam bu sesi duymuş ama nereden geldiğini anlayamamış:

- Neredesin? demiş.

Parmak Çocuk:

- Karanın içindeyim! demiş.

Adam bundan bir şey anlayamamış, çıkıp gitmiş.

Ertesi sabah inek kesilmiş. Bereket versin hayvan parçalanırken satır parmak çocuğa dokunmamış ama sucukluk etlerin arasına karışmış. Kasap gelip işe başlarken oğlan avazı çıktığı kadar bağırmış:

- Pek fazla kıyma... O kadar çok kıyma... Etlerin arasında ben varım!

Kıyma bıçaklarının gürültüsü içinde bu sesi duyan olmamış. Zavallı Parmak Çocuk büyük bir tehlike içinde kalmış. Fakat tehlike insanların gücünü artırır, derler. Çocuk kıyma bıçaklarının arasından öyle bir fırlayış fırlamış ki kendisine bir şey olmamış. Sapsağlam kalmış ama kaçıp gidememiş. Yağlarla birlikte bir sucuğun içine tıkılmaktan başka kurtuluş yolu bulamamış. Burası biraz darcaymış. Sonra islenip kurumak üzere sucuğu bacanın içine asmışlar. Burada bir türlü vakit geçiremiyormuş. Sonunda kış gelince bacadan indirmişler. Çünkü müşterilerden birine sucuk

verilecekmiş. Hancı kadın sucuğu dilerken Parmak Çocuk, boynu kesilmesin diye başını fazla uzatmayarak kendini korumuş. Sonunda biçimine getirmiş, dışarı fırlamış.

Başına türlü yıkımlar gelen bu evde minik terzi daha fazla kalmak istememiş. Hemen yola çıkmış ama bu özgürlüğü uzun sürmemiş. Boş kırlarda yoluna bir tilki çıkmış. Onu bir solukta yutuvermiş. Minik terzi:

- Aman bay tilki! diye seslenmiş, boğazınızda takılı kalan benim işte... Beni özgür bırakın ne olur?

Tilki:

- Hakkın var, demiş? Senden ne olacak ki... Babanın evindeki tavuklar için bana söz verirsen seni salıveririm!

Parmak Çocuk:

- Seve seve demiş, tavukların hepsi senin olsun. Ant içiyorum işte!..

Bunun üzerine tilki onu salıvermiş; hem de evine kadar götürmüş. Babası sevgili minik oğlunu yeniden görünce bütün tavuklarını seve seve tilkiye vermiş. Parmak Çocuk:

- Hem sana güzel bir para da getirdim!

diye yolculukta eline geçirdiği meteliği babasına uzatmış.

- Peki ama, yesin diye zavallı tavuklar tilkiye niçin verildi sanki?..

- Hay budala hay... Babana çocuğu, evdeki tavuklardan daha değerlidir de ondan!

ORMANDAKİ EV

Yoksul bir oduncu, ıssız bir ormanın kıyısındaki küçük bir kulübede karısı ve üç kızıyla birlikte oturuyormuş. Bir sabah yine işine giderken karısına demiş ki:

- Bugün öğle yemeğimi büyük kızla ormana gönder. Çünkü öğleye kadar işimi bitiremeyeceğim. Kız yolunu şaşırmasın diye yanıma bir torba darı alıp yollara serpeceğim.

Güneş ormanın tepesine kadar yükselince, kız bir tas çorbayla yola çıkmış. Fakat ormanlarda, kırlarda uçuşan serçeler, çayır kuşları, ispinozlar, kara tavuklar, kanaryalar darı tanelerini çoktan toplayıp yemişlermiş. Bu yüzden kız yolu bulamamış. Gün batıncaya, gece oluncaya kadar sağ ve esen dolaşıp durmuş. Gecenin karanlıkları içinde ağaçlar uğulduyor, baykuşlar ötüyormuş. Kızın içine bir korku girmeye başlamış.

O sırada uzakta, ağaçların arasında parıldayan bir ışık görmüş:

- Orada insanlar olsa gerek. Bunlar beni gece yanlarında alıkorlar! diye düşünmüş; ışığa doğru ilerlemiş.

Çok geçmeden bir evin önüne varmış. Pencerelerinde ışık görünüyormuş. Kız kapıyı çalmış. İçeriden boğuk bir ses:

- Gel! diye bağırmış.

Kız evin karanlık sofasına girmiş. Odanın kapısını vurmuş. Aynı ses:

- Gir içeri, gir! demiş. Kız kapıyı açtığı vakit saçı, sakalı apak bir adamın masa başında oturduğunu görmüş. Adam yüzünü iki eliyle kapamışmış. Ak sakalı masanın üzerinden yere kadar uzanıyormuş. Sobanın yanında üç hayvan uzanmış, yatıyormuş: Küçük bir horoz, mini mini bir tavuk, alaca tüylü bir inek...

Kız başından geçenleri yaşlı adama anlatmış. Geceyi geçirmek için ondan bir yer istemiş.

Adam hayvanlara seslenmiş:

- Güzel tavuk, güzel horoz, alacalı güzel inek! Ne dersiniz buna siz?

Hayvanlar:

- Duks! diye yanıt vermişler. Bunun anlamı: "Bizce uygun" demekmiş.

- Bunun üzerine yaşlı adam, kıza dönerek:

- Burada her şeyden bol bol var! Haydi ocağa git, bize akşam yemeği pişir! demiş. Kız mutfakta ne aradıysa bulmuş. Güzel bir yemek pişirmiş, ama hayvanları hiç düşünmemiş.

Doldurduğu tabakları sofraya getirip koymuş. Ak saçlı adamın yanına oturmuş, karnını tıka basa doyurduktan sonra:

- O kadar yorgunum ki demiş, uzanıp uyuyacağım yatak nerde?

Hayvanlar seslenmişler:

- Onunla yedin, içtin... Bizleri düşünmedin... Geceyi nerde geçirirsen geçir!

Bunun üzerine yaşlı adam:

- Haydi merdivenden yukarı çık. Orada iki yataklı bir oda göreceksin. O yatakları düzelt, beyaz keten çarşaflarını yay... Biraz sonra ben de gelip yatarım! demiş.

Kız yukarı çıkmış. Yatakları düzeltip çarşaflarını yaydıktan sonra, yaşlı adamı beklemeden, bunlardan birinin içine girip uzanmış. Bir süre sonra ak saçlı adam gelmiş.

Elindeki ışığı kızın yüzüne tutmuş. Başını sallamış. Kızın derin uykuda olduğunu görünce döşemedeki kapağı açmış. Kızı, odanın altındaki mahzene indirmiş.

Akşam üstü ortalık kararırken oduncu evine dönmüş. Kendisini bütün gün aç bıraktığı için karısına çıkışmaya başlamış. Kadın:

- Benim suçum yok! demiş. Kız yemeği alarak çıkıp gitmişti... Herhalde yolunu şaşırmış olacak... Sabahleyin dönüp gelir.

Oduncu güneş doğmadan kalkmış. Yine ormana gidecekmiş. Bugün de öğle yemeğini ortanca kızın getirmesini tembih etmiş:

- Yanıma bir torba mercimek alıyorum. Taneleri darınınkinden iridir. Kız bunları daha iyi götür, yolunu şaşırmaz! demiş.

Öğle üzeri kız yemeği alıp yola çıkmış. Fakat mercimekler ortada yokmuş. Ormandaki kuşlar bunları da, dünkü gibi, yiyip bitirmişlermiş. Kızcağız bütün gün ormanda dolaşıp durmuş. Akşam olunca o da yaşlı

adamın evine varmış. İçeri alınmış. Yiyecek bir şeyle, yatacak bir yer istemiş. Ak saçlı adam yine hayvanlara sormuş:

- Güzel tavuk, güzel horoz, alacalı güzel inek! Ne dersiniz buna siz?

Hayvanlar aynı yanıtı vermişler:

- Duks:

Bundan sonra her şey bir gün önceki gibi olmuş: Kız güzel yemekler pişirmiş. Yaşlı adamla birlikte yemiş, içmiş; fakat hayvanları düşünmemiş. Yatacağı yeri sorunca hayvanlar:

- Onunla yedin, içtin... Bizleri düşünmedin... Geceyi nerde geçirirsen geçir!

Kız uykuya dalınca yaşlı adam gelmiş. Kafasını sallayarak kızı seyretmiş. Onu da mahzene indirmiş.

Üçüncü gün sabah oduncu karısına demiş ki:

- Bugün bana yemeği küçük kızla gönder! Bu çocuk her zaman usludur, söz dinler.

Herhalde dosdoğru yoluna gidecek, öbür haylaz kardeşleri gibi ormanda dolaşıp durmayacak!

Fakat annesi bu kızını da göndermek istemiyormuş. "En sevgili yavrumu da mı yitireyim?" demiş. Adam.

- Merak etme; demiş, kız yolunu şaşırmaz! Bu kez bezelye götüreceğim. Yollara serpeceğim. Bunlar mercimekten daha iridirler. Ona yolu gösterirler.

Fakat kız kolunda bir sepetle yola çıktığı zaman kuşlar bezelyeleri yiyip bitirmişlermiş.

Kızcağız nereye gideceğini şaşırmış. Üzüntü içindeymiş. Babasının acıkacağını, yiyecek bir şey bulamayacağını, gecikirse anneciğinin merak edeceğini düşünüyormuş.

Sonunda ortalık kararınca uzaktaki ışığı görmüş. Ormandaki evin yanına varmış. Geceyi orada geçirmesini güler yüzle rica etmiş. Ak sakallı adam yine hayvanlara sormuş:

- Güzel tavuk; güzel horoz, alacalı güzel inek! Ne dersiniz buna siz.

Onlar bir ağızdan:

- Duks! demişler!

Bunun üzerine kız, önünde hayvanların yattığı sobaya doğru gitmiş. Tavukla horozun parlak tüylerini okşamış, alaca ineğin alnını hafif hafif kaşımış. Yaşlı adamın isteği üzerine güzel bir çorba pişirmiş. Tasa koymuş. Sofraya getirmiş, sonra:

- Ben karnımı doyururken bu hayvancıklara hiçbir şey yok mu? Dışarda her şeyden bol bol var. Önce onlara yiyecek getireyim! demiş. Dışarı çıkmış; arpa getirerek tavukla horozun önüne serpmiş. İneğe de bir kucak dolusu güzel kokulu saman vermiş:

- Afiyetle yiyin sevgili hayvanlar! Susadığınız zaman içersiniz diye size serin su da getireyim! demiş. Bir kova su getirmiş. Tavukla horoz hemen kovanın kıyısına sıçramışlar, gagalarını suya daldırmışlar; sonra kafalarını havaya kaldırmışlar. Böylece su içmeye başlamışlar. Alaca inek de bu sudan kana kana içmiş. Hayvanlar yemlerini yiyince kız, yaşlı adamın yanına giderek sofraya oturmuş. Ondan artan yemekleri yemiş. Çok geçmeden tavukla horoz başlarını kanatları arasına sokmaya başlamışlar. Alaca inek de gözlerini kapamış.

Bunun üzerine kız:

- Artık biz de dinlenmeyelim mi? Güzel tavuk, güzel horoz... Alacalı güzel inek! Ne dersiniz buna siz? diye sormuş.

Hayvanlar yanıt vermişler:

- Duks! Sen bizimle birlikte yedin, içtin... Bizim iyiliğimizi, rahatımızı düşündün.. Sana güzel geceler, rahat uykular dileriz!

Kız merdivenlerden çıkmış, yatağı düzeltmiş, tertemiz örtüler örtmüş. İşi bitince yaşlı adam gelmiş, yataklardan birine yatmış. Ak sakalı ayaklarına kadar uzanıyormuş. Kız ikinci yatağa girmiş, duasını etmiş, uykuya dalmış.

Küçük kız gece yarısına kadar rahat bir uyku uyumuş. Fakat ondan sonra evin içinde bir karışıklık olmuş. Evin köşe bucağından gıcırtılar, çıtırtılar duyuluyormuş. Kapılar kendiliğinden açılıyor, duvarlar yumruklanıyormuş. Tavanın kirişleri yerlerinden fırlayacaklarmış gibi sallanıyormuş. Dışarda sanki merdiven yıkılmış gibi büyük bir gürültü olmuş. Az sonra daha güçlü bir çatırtı duyulmuş. Bu kez de evin damı çöker gibi olmuş.

Sonunda her yanı yine sessizlik kaplamış. Kıza hiçbir şey olmamış. Yattığı yerden kımıldanmamış, yine uykuya dalmış.

Sabahleyin ortalık aydınlandıktan sonra uyandığı zaman bir de ne görsün? Kendisi büyük bir salonun ortasında yatıyormuş. Çevresindeki bütün eşya pırıl pırıl parıldıyormuş. Kız sanki bir saraydaymış. Duvarlarda yeşil ipekten fon üzerinde altından çiçekler fışkırıyormuş. Yatak fildişindenmiş. Üstündeki yorgan kırmızı kadifedenmiş. Yanındaki bir sandalyenin üzerinde incilerle işlenmiş bir çift terlik duruyormuş. Kız bunları düşte gördüğünü sanmış. Fakat içeriye çok şık giyinmiş üç uşak girmiş. Ne gibi buyrukları olduğunu sormuşlar. Kız:

- Gidin, demiş, şimdi yataktan kalkacağım, yaşlı adama bir çorba pişireceğim. Güzel tavukla güzel horoza, alacalı güzel ineğe de yem vereceğim.

Kız yaşlı adamın kalktığını sanıyormuş. Onun yatağına bakmış. Fakat yatakta yaşlı adamın yerine yabancı bir erkek yatıyormuş. Dikkatle bakınca bu adamın hem genç, hem de güzel olduğunu görmüş. Adam uyanmış. Yatakta doğrulmuş:

- Ben bir prensim demiş, kötü bir cadı beni ak saçlı, ak sakallı bir yaşlı kılığına sokarak ormanda yaşamaya zorlamıştı. Bir tavuk, bir horoz ve alacalı bir inek kılığında üç uşaktan başka hiç kimse benim yanıma gelemiyordu. Eski durumuma dönmem için yalnızca insanlara değil; hayvanlarada iyilik etmeyi seven, temiz yürekli bir kızın yanıma gelmesi gerekti. İşte bu kız sen oldun. Cadının yaptığı tılsım, bu gece yarısı senin yardımınla bozuldu. Eski orman kulübesi yeniden sarayıma dönüştü.

Yataktan kalkınca prens üç uşağını kızın ana-babasına yollamış. Onları düğüne çağırmış.

Bu sırada kız:

- Ama benim öbür kızkardeşlerim nerede? diye sormuş.

Oğlan yanıt vermiş:

- Onları mahzene kilitledim. Sabahleyin ormana götürülecekler. Kötü huylarını düzeltinceye, zavallı hayvanları aç bırakmayıncaya kadar bir kömürcüye hizmetçilik edecekler!

CÜCELERİN ARMAĞANLARI

Bir terziyle bir kuyumcu birlikte yolculuk yapıyorlarmış. Bir akşam, güneş dağların ardına çekilince, uzaktan yabancı bir mızıka sesi işitmişler. Bu ses gittikçe güçleniyormuş.

Kulakları böyle bir şarkıya alışık olmadığı halde bu müzik o kadar hoşmuş ki, bütün yorgunluklarını unutmuşlar; hızlı hızlı yürümeyi sürdürmüşler. Bir tepeye vardıkları sırada ay da doğmuşmuş. Bu tepede mini mini birçok kadın erkek görmüşler. Bunlar el ele tutuşmuş, büyük bir neşe içinde dönüp duruyorlarmış. Oynarken de çok hoş bir şarkı söylüyorlarmış. Meğer duydukları müzik buymuş. Dönenlerin ortasında, ötekilerden az büyükçe bir yaşlı adam oturuyormuş. Üzerinde alacalı bulacalı bir ceket varmış. Kar gibi ak sakalı göbeğine kadar uzanıyormuş. İki yolcu şaşırarak oldukları yerde kalmışlar, dansı seyrediyorlarmış. Yaşlı cüce, onları çağırmış. oynayan cüceler de ayrılarak yol vermişlermiş. Sırtında bir çıkıntısı olan kuyumcu her kambur gibi oldukça gözüpek bir adammış. Hemen onlara yaklaşmış. Fakat terzi çekingenlik göstermiş, geride durmuş, ama bakmış ki herkes keyfinde, eğlencesinde... Ona da cesaret gelmiş, o da araya karışmış.

Cüceler yine halka olmuşlar, şarkılar söyleyerek çılgın gibi hoplaya zıplaya oynamaya başlamışlar. Bu sırada yaşlı adam, kemerindeki geniş ağızlı bir bıçağı çıkarmış, bilemiş, iyice keskin olduğunu anladıktan sonra bu yabancılara bakmaya başlamış. Adamlar korkmuşlar, ama uzun boylu düşünmeye vakit bulamamışlar. Yaşlı cüce kuyumcuyu yakalamış. Büyük bir el çabukluğuyla saçını sakalını cascavlak tıraş etmiş.

Aynı şey terzinin de başına gelmiş. Bu iş bittikten sonra yaşlı adam, güler yüzle ikisinin de sırtlarını okşamış. Sanki demek istiyormuş ki, karşı koymaksızın bu işi rahatça yaptırdıklarına iyi etmişler. Bunun üzerine adamların korkusu geçmiş.

O zaman yaşlı adam, kıyıda duran bir kömür yığınını parmağıyla göstermiş; ceplerini bunlarla doldurmalarını işaretle anlatmış. İkisi de bunların ne işe yarayacağını bilmedikleri halde; yaşlının dediğini yapmışlar.

Sonra geceyi geçirecek bir yer aramak üzere yola çıkmışlar. Bir dere içine geldikleri zaman komşu manastırın saati gecenin on ikisini çalıyormuş.

Birdenbire şarkı sesleri kesilmiş. Hepsi ortadan kaybolmuşlar. Tepe, ay ışığı içinde sessiz, ıssız kalıvermiş.

İki yolcu barınacak bir yer bulmuşlar. Kuru otların üzerine uzanarak paltolarını üstlerine örtmüşler. O kadar yorgunmuşlar ki, önce ceplerindeki kömürleri boşaltmayı bile unutmuşlar. Vücutlarında duydukları bir ağırlık yüzünden erkence uyanmışlar. Ellerini ceplerine soktukları zaman gözlerine inanamamışlar: Çünkü cepleri kömür yerine saf altınla doluymuş. Saçları, sakalları da bir gün önceki gibi çıkmış, büyümüşmüş. Artık zengin birer insan olmuşlar. Kuyumcu gözü doymaz bir adammış. Bunun için ceplerine daha çok kömür doldurmuşmuş. Bu yüzden onun altınları terzininkilerden bir kat fazlaymış. Açgözlü adama ne verilse daha fazlasını ister. Bunun için kuyumcu terziye bir öneride bulunmuş:

- Buralarda bir gün daha kalalım. Akşam olunca tepeye gidelim. Yaşlı adamın yanından bu kez daha çok altınla dönelim! demiş. Terzi buna razı olmamış.

Bu kadarı bana yeter. Ben hoşnutum. Benimkiyle evleneceğim. (Nişanlısına benimki dermiş.) Mutlu bir insan olacağım! demiş.

Fakat arkadaşının hatırı için bir gün daha orada kalmaya razı olmuş. Akşamleyin kuyumcu omzuna birkaç torba daha asmış. Tepeye giden yola koyulmuş. Geçen geceki gibi cüceleri şarkı söyleyerek dans ederken bulmuş. Yaşlı adam, önceki gibi, onun saçını sakalını tıraş etmiş, kömürlerden almasını işaretle anlatmış. Fakat o, yalnızca ceplerini doldurmakla kalmamış.

Sevine sevine dönmüş. Üzerine paltosunu örtüp yatmış. "Altınlar ne kadar ağır bastırırsa bastırsın dayanacağım!" demiş. Sabahleyin gayet zengin bir adam olarak uyanmak düşlemiyle uykuya dalmış.

Gözlerini açar açmaz, ceplerini yoklamak için, yerinden fırlamış. Bir de ne görsün?

Ceplerinde kömürden başka bir şey yok! "Ne yapalım," demiş "dünkü altınlar duruyor ya, ona da şükür!" Fakat bunların da yeniden kömür olduklarını görünce kuyumcunun aklı başından gitmiş. kömürleri karıştıra karıştıra kapkara olan ellerini alnına götürünce ne saçının, ne de sakalının yerinde olmadıklarını da görmesin mi? İş bununla da kalmamış: Sırtındaki

kambur da iki katlı olmuş, büyümüş. O zaman açgözlülüğünün cezasını gördüğünü anlamış; hüngür hüngür ağlamaya başlamış. Bu gürültüden uyanan iyi yürekli terzi, talihsiz arkadaşını tatlı sözlerle, elinden geldiği kadar, yatıştırmış:

- Sen bu yolculukta bana arkadaşlık ettin demiş, benimle birlikte kal. Bu parayı birlikte harcarız!

Terzi sözünde durmuş. Fakat zavallı kuyumcu ömrü oldukça çifte kamburunu sırtında taşımış. Çıplak kafasından kasketi çıkaramamış.

AKGÜL İLE ALGÜL

Yoksul bir dul kadın, iki küçük kızıyla birlikte küçük bir kulübede oturuyormuş. Bu kulübenin önünde bir bahçe varmış. Bahçede iki gül fidanı dikiliymiş. Bunlardan biri beyaz, öbürü kırmızı güller açarmış. Kadının iki kızı bu gül fidanlarına benzermiş. Birinin adı Akgül, öbürününkü Algülmüş. Bu kızlar çok uslu, çok çalışkan, çok terbiyeliymişler.

Yalnızca Akgül, kardeşinden daha sessiz, daha ağırbaşlıymış. Algül kırlarda, tarlalarda koşup oynamayı, çiçek toplamayı, kuş tutmayı daha çok severmiş. Fakat Akgül evde, annesinin yanında oturur, ev işlerine yardım eder, yahut işi bitince annesine kitap okurmuş.

İki çocuk birbirlerini çok severlermiş. Bir yere gittikleri zaman hiç ayrılmazlar, el ele tutuşarak dolaşırlarmış. Ara sıra Akgül kardeşine:

- Birbirimizden hiç ayrılmayalım! dese Algül hemen yanıt verirmiş:

- Ömrümüzün sonuna kadar ... E mi?

Yavrularının böyle konuştuğunu duyan anne de:

- Elinize geçeni aranızda bölüşün! dermiş.

Çok kez iki kız, yalnız başlarına ormanda dolaşırlar, kırmızı yemişler toplarlarmış.

Ormandaki hayvanlardan hiçbiri kendilerine dokunmazmış. Hatta onları görünce koşarak yanlarına gelirlermiş; Küçük tavşan, elleriyle tuttuğu otları, yaprakları yermiş. Karaca, onların yanında otlarmış. Geyik önlerinden sıçrayarak geçermiş. Kuşlar dallara konup ötüşürlermiş. Başlarına hiçbir kötülük gelmezmiş. Ormanda gecikirler de ortalık kararırsa yosunların üzerine yanyana uzanarak sabaha kadar uyurlarmış. Anneleri bunu bildiği için hiç merak etmezmiş.

Günün birinde, yine geceyi ormanda geçirmişler. Sabahın ilk pembeliği onları uyandırdığı zaman yanlarında oturan, beyaz, parlak giysiler giyinmiş güzel bir çocuk görmüşler.

Çocuk ayağa kalkmış, güler yüzle onlara bakmış; bir söz söylemeden ormana dalmış, kaybolmuş.

Çocuklar çevrelerine bakındıkları zaman ne görseler beğenirsiniz? Meğerse o gece korkunç bir uçurumun kıyısında uyuyakalmışlar. Eğer karanlık içinde bir iki adım daha atsalarmış bu uçuruma düşerek param parça olacaklarmış. Anneleri gördükleri o şeyin, iyi çocukları koruyan bir melek olduğunu söylemiş.

Akgül ile Algül kulübelerini o kadar temiz tutarlarmış ki, içeri bakanların içi açılırmış. Yaz günleri Algül evle ilgilenir; her sabah, annesi kalkmadan, yatağın önündeki masaya bir çiçek demeti kormuş. Bu demette her gülden bir çeşit bulunurmuş. Kış günleri Akgül ateşi yakar, tencereyi ocağa asarmış. Bu tencere sarı bakırdanmış. Fakat temizlikten altın gibi parıldarmış. Akşamları kar yağarken annesi ona:

- Haydi Akgül, git kapıyı sürgüle! dermiş.

Sonra ocağın karşısına otururlarmış. Anne gözlüğünü takar, büyük bir kitap alır, onlara okurmuş. İki kız okunanları can kulağıyla dinlerler, oturdukları yerde örgü örerlermiş.

Yanlarında mini mini bir kuzu yatarmış. Arkalarında bir tüneğin üstünde beyaz bir güvercin durur, başını kanatlarının altına sokarak uyurmuş.

Bir akşam yine böyle rahat rahat otururlarken biri:

- Beni içeri alın! der gibi kapıyı çalmış. Anne:

- Algül, koş kapıyı aç... Bu, herhalde yatacak yer arayan bir yolcu olacak! demiş.

Algül gitmiş, sürgüyü çekip kapıyı açmış. Bu gelenin yoksul bir insan olduğunu sanıyormuş. Oysa öyle değilmiş, gelen bir ayıymış. İri kara kafasını kapının aralığından içeriye sokmuş. Algül avazı çıktığı kadar bağırıp kaçmış. Kuzu acı acı melemeye, güvercin uçmaya başlamış. Akgül annesinin yatağının arkasına saklanmış. Bu durumu gören ayı dile gelmiş:

- Korkmayın... Sizlere zararım dokunmaz... Yarı donmuş bir durumdayım. Odanızda bir parça ısınmaya geldim!

Anne:

- Zavallı ayı!... Ocağın yanına uzan, ama dikkat et de postun tutuşmasın!.. demiş; Sonra kızlarına seslenmiş:

- Akgül... Algül... Çıkın, gelin... Ayı size bir şey yapmaz. Niyeti kötü değil!

Bunun üzerine kızlar gelmişler. onları gören kuzuyla güvercin de yanlarına yanaşmış.

Artık hiçbiri ayıdan korkmuyormuş.

Ayı çocuklara:

- Haydi çocuklar demiş, şu kürkümdeki karları bir parça süpürün bakayım!...

Kızlar süpürge getirmişler; ayının kürkünü iyice temizlemişler. Ayı, ocağın önüne serilmiş, keyifli keyifli homurdanıyormuş.

Aradan çok geçmeden birbirlerine alışmışlar. Ona muzipliğe bile başlamışlar. Çocuklar, ayının tüylerini karma karışık ediyorlar, sırtına çıkıyorlar, yahut ufak bir fındık değneğiyle bacaklarına vuruyorlar, ayı homurdandıkça katıla katıla gülüyorlarmış. Ayı şakalara ses çıkarmıyormuş. Arasıra canı fazla yanarsa:

- Aman Akgül, canım Algül, nişanlını döve döve öldürüyorsun! diye bağırırmış.

Uyku vakti gelip de ötekiler yatağa girince anne, ayıya:

- Tanrı rızası için şuraya, ocağın yanına uzanabilirsin. Böylece soğuktan korunmuş olursun! dermiş.

Ortalık ağarır ağarmaz çocuklar ayıyı dışarı salıverirlermiş. Ayı karlar üzerinde yürüyerek ormana gidermiş. Artık her akşam aynı saatte eve dönüyor, çocuklarla oynuyormuş.

Onlar da kendisine o kadar alışmışlar ki, kara tüylü ahbap eve dönmeden kapıyı sürgülemezlermiş.

İlkyaz gelip ortalık yemyeşil olunca ayı bir sabah Akgül'e demiş ki:

- Artık gitmeliyim. Bütün yaz gelemem.

Algül sormuş:

- Nereye gideceksin sevgili ayı?

- Ormana... Oradaki hazinelerimi kötü huylu cücelerden korumam gerek. Kışın yeryüzü kaskatı donunca, bu cüceler yer altında kalırlar, toprağı delemezler, ama şimdi... Güneş yeryüzünü ısıtınca onlar da toprağı deşerler, yeryüzüne çıkarlar. Hırsızlığa başlarlar.

Ellerine geçen, yahut mağaralarına giren şeyin bir daha gün yüzüne çıkması kolay bir iş değildir.

Bu ayrılışa Akgül çok üzülmüş. Kız kapıyı açıp ayı dışarı çıkarken kürkü kapıya takılmış; bir tutam tüyü çivide kalmış. Akgül, bu tüylerin altın gibi parladıklarını görerek şaşmış.

Fakat buna önem vermemiş. Ayı oradan çabucak uzaklaşmış. Az sonra ağaçların arkasında kaybolmuş.

Bir süre sonra anne, çocuklarını çalı çırpı toplamak üzere ormana göndermiş. Ormanda yere yıkılmış kocaman bir ağaç kökü görmüşler. Bu kütüğün bir kıyısında otlar arasında bir şey hoplayıp zıplıyormuş. Çocuklar uzaktan bunun ne olduğunu anlayamamışlar.

Kütüğe yaklaştıkları zaman yaşlı, buruşuk yüzlü, uzun ak sakallı, mini mini bir cüce görmüşler. Cücenin sakalı ağacın çatlaklarından birine kısılmışmış. Cüce, küçük bir köpek yavrusu gibi, oradan oraya sıçrıyor, fakat bir türlü kurtulamıyormuş. Kırmızı, ateş gibi gözleriyle küçük kızlara dik dik bakıp seslenmiş:

- Ne duruyorsunuz... Gelip de beni kurtarsanız ya!...

Algül sormuş:

- Küçük adam, ne oldu sana?

Cüce yanıt vermiş:

- Kakavan!.. Mutfak için şu ağaçtan bir parça yonga kesmek istedim. Biz kaba, obur insanlar kadar çok şey tıkınmayız ki... İri odun parçaları bize yeten bir lokmacık yemeği yakıverir. Kamayı kütüğe güzelce sokmuştum. İşler yolunda görünüyordu. Fakat uğursuz odun pek kaypakmış. Ben farkında olmadan fırlayıp çıktı. Ağacın çatlağı o kadar çabuk kavuşuverdi ki, güzel ak sakalımı çekip çıkaramadım... İşte şimdi içinde duruyor...

Kurtulup gidemiyorum. Bir de aptal aptal gülüyorlar. Ne acımasız şeymişsiniz siz?..

Çocuklar güçlerinin yettiği kadar uğraşmışlar; fakat sakalı bir türlü çekip çıkaramamışlar.

Bunun üzerine Algül:

- Bari koşayım, gideyim de adamları çağırayım! demiş.

Cüce gıcırtılı bir sesle:

- Hay kuş beyinli budala hay! diye bağırmış. Adamları ne diye çağıracaksınız? Siz ne güne duruyorsunuz? Beni kurtarmak için aklınıza başka çare gelmiyor mu?

Akgül:

- Dur, biraz sabırlı ol, demiş, aklıma bir çare geldi.

Hemen cebinden makasını çıkarmış, sakalın ucundan kesmiş. Cüce kurtulur kurtulmaz, ağacın kökleri arasında duran altın dolu bir torbayı yakalamış; dışarı çıkarmış:

- Hödükler... Güzel sakalımdan bir parçasını kestiniz ha... Bunun için size bir de teşekkür mü edeceğim sanıyorsunuz! diye mırıldanmış. Sonra torbasını sırtlamış; çocukların yüzlerine bile dönüp bakmadan uzaklaşıp gitmiş.

Aradan bir süre geçmiş. Bir gün Akgül ile Algül yemek pişirmek için balık tutmak istemişler. Derenin kıyısına yaklaştıkları sırada, iri çekirgeye benzer bir şeyin suya doğru hopladığını görmüşler. Koşa koşa yanına gitmişler. Cüceyi tanımışlar.

Algül sormuş:

- Nereye gideceksin?.. Herhalde suya dalmak istemezsin.

Cüce bağırmış:

- Aklımı oynatmadım çok şükür... Görmüyor musunuz? Alçak balık beni suyun dibine çekmek istiyor.

Meğer cüce derenin kıyısında balık tutuyormuş. Aksi gibi rüzgâr sakalını oltanın ipine dolamış. Tam o sırada iğneyi de iri bir balık yutmuşmuş. Balık cüceyi kolundan yakalamış, kendine doğru çekmekteymiş. Her ne kadar cüce sazlara, otlara tutunuyorsa da yararı olmuyormuş. Balık nereye çekerse o yana doğru sürüklenip duruyormuş. Suya çekilmek tehlikesi karşısındaymış. Bereket versin kızlar tam zamanında yetişmişler.

Cüceyi sımsıkı tutmuşlar. Sakalını oltadan kurtarmaya çalışmışlar. Fakat emekleri boşa gidiyormuş. Sakalla oltanın ipi birbirine dolanmışmış. Yine makası çıkarıp sakalın ucunu kesmekten başka çare yokmuş. Cüce bunu görünce bağırmaya başlamış:

- Bir adamın yüzünü berbat etmek bir marifet mi sanki sersemler! Önce sakalımın ucundan kestiğiniz yetişmiyormuş gibi şimdi de en yakışıklı kısmını kesip attınız. Bu durumumla eşimin dostumun yanına nasıl

varacağım? Keşke cehennem olup gitseydiniz de beni bu duruma sokmasaydınız.

Sonra sazların arasında duran bir torba inciyi almış. Bir söz söylemeden, bunu sürükleye sürükleye yola çıkmış. Bir kayanın arkasında kaybolmuş.

Bir süre sonra anneleri, iğne, iplik, kordon, kurdele almak üzere kızları kasabaya göndermiş. Yol bir bozkırdan geçiyormuş. Şurada burada iri kayalar varmış. Çocuklar, havada büyük bir kuşun süzüldüğünü görmüşler. Kuş yavaş yavaş üzerlerine doğru geliyormuş. Az sonra kuş, yakınlarındaki kayalardan birine konmuş. Çocuklar acı acı bir ses duymuşlar. Bu sesin geldiği yana doğru koşmuşlar. Bir de ne görsünler? Kartal, eski ahbapları cüceyi yakalamış, götürmeye çalışıyor. Acıma duygusu olan çocuklar hemen cüceyi tutmuşlar, onu bırakıncaya kadar kartalla uğraşmışlar. Az sonra cüce kendine gelince cızırtılı sesiyle bağırmaya başlamış:

- Siz benden ne alıp veremiyorsunuz kuzum? Bakın, incecik giysilerimi parça parça ettiniz.

Sizler ne utanmaz, ne kepaze şeylermişsiniz!

Sonra çok değerli taşlarla dolu bir torbayı alarak kayaların arasından süzülmüş, mağarasına girmiş.

Kızlar onun bu iyilik bilmezliğine alışık olduklarından yollarına gitmişler. Kasabadaki işlerini görmüşler. Eve dönerlerken yine aynı yere gelmişler. Bu vakitten sonra artık oralardan kimse geçmeyeceğini sanan cüce, torbasını açmış, içindeki değerli taşları temiz bir yere yaymış. Batmakta olan güneşin son ışıkları bu taşlara vuruyor, onları pırıl pırıl parlatıyormuş. Her taş bir başka renkte parlıyormuş. Çocuklar oldukları yerde kala kalmışlar. Bunları seyretmeye başlamışlar.

Cüce:

- Ne duruyorsunuz orda? Maymun mu oynatıyoruz? diye bağırmış.

Kirli renkli yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuş. Belki daha birçok küfürler de savuracakmış ama birdenbire güçlü bir homurtu duyulmuş. Ormandan kara bir ayı koşa koşa onlara doğru geliyormuş. Cüce korkudan hoplamış. Fakat mağarasına kaçmaya vakit bulamamış.

Çünkü ayı yanına gelmiş bile.

Bunun üzerine can korkusuyla bağırmış:

- Aman ayı, canım ayı... Ne olursa sizden olur. Bana acıyın. Canıma kıymayın. Neyim varsa vereyim. Bakın, şunlar ne değerli taşlar... Yalnızca bana yaşamımı bağışlayın. Benim gibi ufacık, çelimsiz bir yaratığı öldürüp de ne olacak? Beni yemek isteseniz dişinizin kovuğuna bile gitmem. Bakın, şu iki kötü çocuğu yakalayın. Sizin için en gevrek birer lokma olurlar. İkisi de taze bıldırcınlara benziyorlar. Onları yiyin, Tanrı aşkına!...

Ayı cücenin laflarına kulak asmamış. Bu kötü huylu iyilik bilmez yaratığa pençesiyle bir vurmuş. Cüce kıpırdanmaz olmuş. Çocuklar kaçışmışlar. Ayı, arkalarından seslenmiş:

- Algül... Akgül... Korkmayın... Durun... Sizinle geleceğim!.

Kızlar ayıyı sesinden tanımışlar. Oldukları yerde durmuşlar. Ayı yanlarına gelir gelmez üzerindeki kürk sıyrılıp yere düşmüş. O zaman kızlar karşılarında çok güzel bir delikanlı görmüşler:

Oğlan:

- Ben bir prensim! demiş. Hazinelerimi çalan bu ilençli cüce beni yabanıl bir ayı kılığına sokmuştu. Onu öldürünce yine eski halime döndüm. O da hak ettiği cezasını buldu işte!..

Akgül prensle, Algül de prensin kardeşiyle evlenmiş. Cücenin mağarasına taşıdığı hazineleri aralarında paylaşmışlar.

Yaşlı anne de çocuklarının yanında uzun yıllar mutlu, rahat yaşamış. İki gül fidanını da birlikte getirmiş. Bunlar penceresinin önünde durur; her yıl al, beyaz güller açarmış.

ORMANDAKİ KOCAKARI

Evvel zaman içinde yoksul bir hizmetçi kız, efendileriyle birlikte büyük bir ormandan geçiyormuş. Bunlar ormanın ortasına geldikleri zaman fundalıklar arasından eşkıyalar çıkmış; ellerine geçirdiklerini öldürmüşler. Böylece hepsi ölmüş ama hizmetçi kız, korkuyla kendini arabadan aşağı atarak bir ağacın arkasına saklandığı için, ölümden kurtulmuş. Eşkıyalar alacaklarını aldıktan sonra savuşup gitmişler. Kız da ortaya çıkmış, bu müthiş yıkımı görmüş. Bunun üzerine acı acı ağlamaya başlamış:

- Şimdi ben ne yapacağım? Bu ormandan nasıl çıkacağım? Burada in yok, cin yok. Kesin açlıktan ölüp gideceğim! demiş.

Ormanın içinde dolanıp durur, kendine bir yol arar, fakat bulamazmış.

Akşam olunca bir ağacın altına oturmuş.. Tanrıya gönül bağlamış.. Ne olursa olsun, bir daha buradan kalkmamaya karar vermiş.

Kız bir süre oturunca mini mini apak bir güvercin uçarak kızın yanına gelmiş. Gagasında küçücük bir altın anahtar varmış. Anahtarı kızın eline bırakmış, demiş ki:

- Şuradaki büyük ağacı görüyorsun ya... İşte onun üzerinde küçük bir kilit asılıdır. Bu anahtarcıkla o kilit açılır. İçerde bol bol yemek bulacaksın. Bundan sonra da açlık duymayacaksın!

Bunun üzerine kız ağacın yanına gitmiş, kilidi açmış; küçük bir tas sütle, içine doğramak için beyaz ekmek bulmuş. Bunlarla güzelce karnını doyurmuş. Sonra:

- Tavukların tüneklerine çıktıkları saat geldi. Çok yorgunum. Yatağım olsaydı ben de rahatça uzanırdım! demiş.

Bu sözleri söyler söylemez beyaz güvercin yine gelmiş. Gagasında bir altın anahtar daha getirmiş:

- Ağacın şurasındaki kilidi aç... Kendine bir yatak bulursun! demiş.

Kız kilidi açmış: Güzel, yumuşak bir karyola bulmuş. Duasını etmiş, yatağa uzanıp uykuya dalmış.

Sabahleyin mini mini güvercin, üçüncü kez gelmiş. Bir anahtarcık daha getirerek:

- Ağacın şurasındaki kilidi aç... Giysiler bulacaksın! demiş.

Kız kilidi açınca sırma işlemeli, elmaslarla, zümrütlerle, yakutlarla süslü giysiler bulmuş.

Bunlar o kadar göz kamaştırıcı şeylermiş ki hiçbir kral kızının bile bu kadar güzel giysileri olamazmış.

Kız bu ormanda uzun zaman böyle yaşamış. Mini mini apak güvercin her gün gelir; ona gerekli şeyleri bulup buluştururmuş. Kızcağız tasasız, üzüntüsüz bir ömür sürüyormuş.

Günün birinde güvercin yine gelmiş:

- Benim hatırım için bir şey yapar mısın? demiş. Kız:

- Seve seve yaparım elbette! demiş.

Bunun üzerine güvercin demiş ki:

- Seni küçük bir kulübeye götüreceğim. İçeri gireceksin. Ortada, ocağın başında oturan yaşlı bir kadın göreceksin. Sana "günaydın" diyecek. Sakın ona karşılık verme. Bırak istediğini yapsın, hiç aldırış etme! Kadının sağından geç. Bir kapı göreceksin. Bu kapıyı aç.

Odaya gir. Burada bir masa üzerinde türlü türlü yığınla yüzük göreceksin. Bunlar arasında pırıl pırıl taşlı pek güzelleri vardır. Sen bunları oldukları gibi bırak. Masa üzerindeki yüzüklerin en kötüsünü, en biçimsizini bulup al. Olanca hızınla koşa koşa bana getir!

Bunun üzerine kız kulübeye gitmiş. Kapıdan içeri girmiş. Karşıda yaşlı bir kadın oturuyormuş... Kızı görünce gözlerini açmış; "Günaydın, yavrum" demiş. Fakat kız karşılık vermemiş. Doğru odanın kapısına gitmiş. Yaşlı: "Nereye gidiyorsun hey!" diye bağırmış. Kızın eteğini tutmuş, alıkoymak istemiş: "Burası benim evim. Ben istemeden oraya kimse giremez!" diye bağırmış ama kız hiç sesini çıkarmamış. Yaşlı kadının elinden kurtulmuş, doğruca odaya girmiş.

İçerde bir masa üzerinde koskoca bir yığın yüzük duruyormuş. Bunlar kızın gözleri önünde pırıl pırıl parıldıyorlarmış. Kız bunları masaya yaymış; içlerinden en kötüsünü, en gösterişsizini aramış, ama bulamamış.

Kız böyle aranıp dururken kocakarının dışarda sessizce dolaştığını görmüş. Kadının elinde bir kuş kafesi varmış. Evden kaçıp gitmek

üzereymiş.

Kız kocakarının yanına gitmiş. Kafesi elinden almış. Kız kafesi kaldırıp da bakınca, içinde bir kuş olduğunu görmüş. Kuşun gagasında biçimsiz bir yüzük duruyormuş. Kız bu yüzüğü almış, koşa koşa evden çıkmış.

Dışarda ak güvercinin gelerek bu yüzüğü kendisinden alacağını umuyormuş. Fakat gelen, giden olmamış. Bu sırada bir ağacın gövdesine yaslanmış, bekliyormuş. Kız böyle dururken ağacın yumuşamaya başladığını, dallarının yere doğru sarktığını sezer gibi olmuş. Az sonra da dallar birdenbire onu sarıvermişler; iki kol olmuşlar. Kız çevresine bakınca bu ağacın güzel bir insana dönüştüğünü, kendisini kucakladığını görmüş; şunları işitmiş:

- Sen beni o kocakarının elinden kurtardın. O, kötü bir cadıydı. Beni bir ağaç kılığına sokmuştu. Her gün birkaç saat için beyaz bir güvercin oluyordum... O yüzük kocakarının yanında kaldıkça yine insan kılığına girmem olanaksızdı.

Bunun üzerine oğlanın uşakları da, atları da kurtulmuşlar. Çünkü cadı onları da birer ağaç kılığına sokmuşmuş. Hepsi oğlanın çevresine toplanmışlar.

Az sonra hep birlikte ülkeye dönmüşler. Meğer bu çocuk bir prensmiş. Kızla oğlan evlenmişler, dirlik düzenlik içinde yaşamışlar.

KÖPEKLE SERÇE

Bir çoban köpeğinin kötü yürekli bir sahibi varmış. Onu her zaman aç bırakırmış. Köpek bu adamın yanında daha fazla kalmaya dayanamamış. Günün birinde üzgün bir biçimde başını alıp gitmiş. Yolda karşısına bir serçe çıkmış. Ona demiş ki:

- Köpek kardeş, niçin bu kadar üzgünsün?

Köpek:

- Karnım aç... Yiyecek bir şeyim yok! demiş.

Serçe:

- Sevgili kardeş, gel, birlikte kente gidelim... orada karnını doyururum! demiş.

Bunun üzerine ikisi birlikte kente gitmişler. Bir kasap dükkânının önüne geldikleri zaman serçe köpeğe demiş ki:

- Sen burada dur, beni bekle... Sana şimdi bir parça et koparıp atarım.

Dükkânın üzerine konmuş. Kendisini gören olup olmadığını anlamak için çevresine bakınmış. Kıyıda duran bir eti düşürünceye kadar, orasını burasını gagalamış, durmuş.

Köpek et parçasını kapmış, yiyip bitirmiş. Bunun üzerine serçe:

- Şimdi gel de öbür dükkâna gidelim.. Oradan sana bir parça et atayım.. Onu da ye, karnını iyice doyur!..

Köpek ikinci et parçasını da yiyince serçe sormuş:

- Köpek kardeş, doydun mu?

Köpek:

- Evet, demiş, ete doydum ama bir de ekmek olsa...

Serçe:

- Pekâlâ, demiş, şimdi onu da bulursun... Gel benimle...

Köpeği bir fırının önüne götürmüş. Birkaç ekmek parçasını aşağı düşürünceye kadara gagalamış. Köpek biraz daha isteyince onu bir başka fırına götürmüş. Orada da birkaç ekmek parçası gagalayarak düşürmüş. Köpek bunları yedikten sonra serçe demiş ki:

- Köpek kardeş, artık karnın doydu mu?

Köpek:

- Evet, demiş. Şimdi biraz da kentin dışında dolaşalım.

Bunun üzerine ikisi de yola çıkmışlar; şoseye varmışlar. Hava çok sıcakmış. Bir süre yol aldıktan sonra köpek demiş ki:

- Yoruldum... canım o kadar uyku istiyor ki...

Serçe:

- Pekâlâ, demiş. Haydi uyu... Ben de bir dala konayım.

Köpek caddenin üzerine boylu boyunca uzanmış; derin bir uykuya dalmış. Derken uzaktan, iki fıçı şarap yüklenmiş üç atlı bir araba köpeğe doğru gelmeye başlamış. Serçe köpeğin kıpırdamadığını, nerdeyse ezileceğini görüp haykırmış:

- Arabacı... Köpeği çiğneme... Yoksa seni berbat ederim!

Arabacı homurdanmış:

- Sen beni berbat edemezsin, demiş. Kamçısını şaklatmış, arabasını köpeğin üzerine sürmüş, tekerleklerin altına almış.

Bunun üzerine serçe bağırmış:

- Sen benim köpek kardeşimi çiğneyip öldürdün ama bu sana pek pahalıya mal olacak.

Arabacı:

- Evet, pahalıya mal olur zahir... Sanki bana ne zararın dokunabilir ki... demiş, yoluna gitmiş.

Serçe sezdirmeden arabanın tentesi altına saklanmış; fıçılardan birinin mantarını gagalamaya başlamış. Sonunda mantar delinmiş. Arabacı bir şey sezmeden fıçı aka aka boşalmış. Adam arkasına baktığı zaman arabadan bir şeylerin damladığını görmüş.

Fıçıları yoklayınca bunlardan birinin bomboş olduğunu anlamış:

- Aman Tanrım, mahvoldum! diye bağırmış. Serçe:

- Dur bakalım daha bitmedi, demiş; atlardan birinin kafasına konarak gözlerini gagalayıp oymuş. Arabacı bunu görünce, kazmasını çıkarmış, serçeye vurmak istemiş. Fakat serçe uçuverince kazma atın kafasına inmiş. At cansız olarak yere yıkılmış.

Arabacı:

- Aman Tanrım, mahvoldum!. diye bağırmış.

Serçe:

- Daha bitmedi, dur! demiş. Arabacı iki beygirle yoluna devam ederken serçe yine tentenin altına sokulmuş. İkinci fıçının tıkacını da gagalamış. Fıçının içindeki şarap akıp gitmiş.

Arabacı bunun farkına varınca yine bağırmış:

- Bittim Tanrım!...

Serçe seslenmiş:

- Dahası var!

Bu kez ikinci atın kafasına konarak gözlerini gagalayıp çıkarmış. Arabacı yine kazmasıyla koşup gelmiş. Fakat kuş uçup gidince, kazma atın kafasına inmiş. O da ölmüş. Arabacı yine:

- Ah başıma gelenler! diye bağırınca kuş:

- Daha da var, demiş. Üçüncü atın başına konmuş, gözlerini gagalamış. Arabacı Öfkeden sağını solunu görmeden yine kuşa vurayım derken üçüncü atın kafasını da parçalamış.

Sonra:

- Bittim artık! diye bağırmış. Kuş:

- Dahası var! Şimdi evini de yıkacağım! demiş, uçup gitmiş.

Arabacı arabayı olduğu yerde bırakarak, öfkeden köpürmüş bir halde evine dönmüş.

Karısına:

- Ah başıma gelenleri sorma demiş, şaraplar akıp gitti. Atlarımın üçü de öldü.

Karısı:

- Aman kocacığım demiş, evimize öyle kötü bir kuş geldi ki sorma... dünyada ne kadar kuş varsa hepsini toplayıp getirmiş. Yukarda

buğdaylarımızın üstüne kondular. Hepsini yiyip bitirdiler.

Bunun üzerine adam yukarıya çıkmış. Binlerce, yüz binlerce kuş tavan arasına yerleşmiş, buğdayları yiyip bitiriyorlarmış. Bu kuşların ortasında serçe de varmış. Arabacı:

- Bittim, mahvoldum artık! diye bağırmış.

Serçe:

- Daha bitmedi. Yaptığın işi yaşamınla ödeyeceksin! demiş, uçup gitmiş.

Arabacı bütün malını mülkünü kaybettiği için aşağıya, odasına inmiş. Dişlerini gıcırdata gıcırdata sobanın arkasına oturmuş. Fakat serçe dışarda, pencerenin önüne gelerek ona seslenmiş:

- Arabacı, yaptığının cezasını yaşamınla ödeyeceksin!

Arabacı öfkeyle kazmasını almış, serçeye fırlatmış. Fakat kazma pencerenin camını param parça etmiş; kuşa rasgelmemiş. Serçe içeri dalmış, sobanın üstüne konmuş:

- Arabacı, yaptığının cezasını yaşamınla ödeyeceksin!

diye bağırmış. Arabacı büsbütün çileden çıkmış. Sobayı paramparça etmiş. Odanın içinde serçeyi kovalamaya başlamış. Serçe nereye konduysa arabacı oraya çarparak bütün eşyayı parçalamış. Aynalar, sandalyeler, masalar, en sonunda evin duvarları harap olmuş. Ama kuşa vuramamış. Sonunda kuşu eliyle yakalamış. O zaman karısı:

- Şu kuşu öldüreyim mi? demiş. Arabacı:

- Hayır, diye bağırmış, o kolayca ölmemeli. İnleye inleye can vermeli. Onu yutacağım!

Kuşu almış, bir solukta yutmuş. Fakat serçe arabacının karnında çırpınmaya, uçmaya başlamış; adamın ağzına gelmiş. Başını dışarı çıkararak bağırmış:

- Arabacı, yaptığının cezasını yaşamınla ödeyeceksin!

Arabacı kazmayı karısına uzatmış:

- Karı, demiş, şu ağzımdaki kuşa vur da öldür!

Kadın kazmayı kuşa vurmak üzere indirince kazma arabacının kafasına gelmiş; adamı ölü olarak yere yıkmış. Serçe de uçup gitmiş.

ARI BEYİ

İki prens günün birinde serüven aramaya çıkmışlar. Başlarına öyle işler gelmiş ki, bir daha evlerine dönemememişler. Dummling adındaki küçük oğlan yola çıkarak ağabeylerini aramış. Sonunda onları bulunca oğlanlar alaya başlamışlar: "Biz senden daha akıllı olduğumuz halde bir iş başaramadık. Sen bu budalalıkla dünyayı dolaşmak istiyorsun öyle mi?" demişler.

Üçü birlikte yola çıkmışlar. Bir karınca yuvasının başına gelmişler. Büyük oğlanlar bu yuvayı bozarak karıncaların korkuyla nasıl kaçıştıklarını, yumurtalarını nasıl kaçırdıklarını görmek istemişler. Fakat Dummling:

- Hayvancağızlara ilişmeyin. Onların rahatını bozmanızı doğru bulmuyorum! demiş.

Bunun üzerine yola çıkmışlar. Bir gölün kıyısına varmışlar. Bu gölde çok, hem de pek çok ördek yüzüyormuş. İki büyük kardeş bunlardan birkaçını tutup kızartmak istemişler.

Fakat Dummling razı olmamış:

- Hayvancağızlara ilişmeyin. Onları öldürmenizi doğru bulmuyorum! demiş: Sonunda bir arı yuvasının yanına gelmişler. Bu yuvanın içinde o kadar çok bal varmış ki, dışarlara taşıyormuş. Büyük oğlanlar ağacın altına ateş yakarak arıları dumanla boğmak, balları almak istemişler. Fakat Dummling buna engel olmuş:

- Hayvancağızlara ilişmeyin. Onları yakmanızı doğru bulmuyorum! demiş.

Sonunda bir saraya varmışlar. Bu sarayın ahırlarında taştan yapılmış birçok at varmış.

ortalıkta hiç kimseler görünmüyormuş.

Üç kardeş sarayın bütün salonlarını dolaşmışlar. Sonunda en dipte bir kapıya rasgelmişler.

Bu kapının üzerinde üç tane kilit asılıymış. Kapının ortasında mini mini bir pencere varmış. Bu delikten içerisi görünüyormuş. Oğlanlar odanın

içinde ak saçlı bir cüce görmüşler. Cüce bir masanın başında oturuyormuş. Oğlanlar iki kez seslenmişler. Cüce işitmemiş. Sonunda üçüncü kez seslendikleri zaman cüce ayağa kalkmış, kilidi açmış, dışarı çıkmış. Ağzını açıp bir laf söylemeden onları zengin bir sofraya doğru götürmüş.

Yiyip içmişler. Sonra cüce bunları ayrı ayrı birer yatak odasına götürmüş.

Ertesi sabah ak sakallı cüce büyük oğlanın yanına gelmiş. Eliyle işaret ederek çağırmış.

Onu taştan bir levhanın karşısına götürmüş. Bu levha üzerinde üç buyruk yazılıymış. Eğer bunlar yapılırsa tılsım bozulabilecekmiş. Birinci buyruk şuymuş:

"Ormanda, yosunların altında prensesin incileri bulunuyor. Sayıları bin tane. Bunların aranıp bulunması gerek. Eğer bugün güneş batmadan önce bunlar tam olarak bulunup getirilmezse, bir tanesi bile eksik olsa, onları arayan taş kesilecektir!"

Bunun üzerine, büyük oğlan çıkıp gitmiş. Bütün gün aradığı halde, gün batarken ancak yüz tane inci bulabilmiş. Levhada yazılı olduğu gibi, taş kesilmiş.

Ertesi sabah ortanca oğlan bu serüvene atılmış. Fakat talih ona da ağabeysinden fazla yardım etmemiş. Ancak iki yüz tane inci bulabilmiş. Bunun için o da taş kesilmiş.

Sonunda sıra Dummling'e gelmiş. O da yosunların altında incileri aramış. Fakat bunları bulmak çok zormuş. İş çok yavaş ilerliyormuş. Bunun üzerine bir taşın üzerine oturmuş, ağlamaya başlamış. Bu sırada, vaktiyle yaşamlarını kurtardığı karıncaların kralı, beş bin tane karıncayla birlikte gelmiş. Çok geçmeden küçük hayvanlar bütün incileri toplayıp getirmişler, oraya yığmışlar.

İkinci buyruk şuymuş:

"Prensesin yattığı odanın anahtarını gölün dibinden bulup çıkarmak."

Dummling gölün kıyısına gelince, vaktiyle yaşamlarını kurtardığı ördekler yüzerek gelmişler, suyun dibine dalmışlar; anahtarı bulup getirmişler.

Üçüncü buyruksa bunların en zoruymuş:

"Uyumakta olan üç prensesten en gencini, en sevimlisini tanımak" gerekiyormuş. Fakat bunlar birbirlerine o kadar benziyorlarmış ki, bunları

ayırdedebilmek için bir çare varmış: Uykuya varmadan önce üçü de ayrı ayrı tatlılar yerlermiş. Biri bir şeker parçası yemişmiş.

Ortancası bir bardak şurup içmişmiş. En küçüğü de bir kaşık bal yemişmiş.

Vaktiyle ateşten kurtardığı arıların beyi bu sırada içeri girmiş. Üç kızın da ağızlarını koklamış. Bal yiyen kızın dudağına konmuş. Böylece prens aradığı kızı bulmuş.

Bunun üzerine tılsım bozulmuş. Uyuyanlar uyanmışlar. Taş kesilenler yeniden canlanmış.

Dummling bu kızların en küçüğü, en güzeliyle evlenmiş. Kralın ölümünden sonra tahta geçmiş. Ağabeyleri de öbür kızlarla evlenmişler.

ALTIN KAZ

Evvel zaman içinde bir adamın üç oğlu varmış. Bunlardan en küçüğünün adı Dummlingmiş. Herkes onu aşağı görür; nerde olsa itip kakar, onunla alay edermiş.

Günün birinde büyük oğlan odun kesmek için ormana gitmek istemiş. Aç, susuz kalmasın diye de, annesi ona, yola çıkmadan önce güzel, lezzetli bir çörekle bir şişe şarap vermiş.

Oğlan ormana gelince karşısına ak saçlı, yaşlı bir cüce çıkmış. Selam verdikten sonra:

- Torbandaki çörekten bir parça versene... Şarabından bir yudum alayım, n'olur? Karnım çok aç, hem de pek susadım! demiş.

Fakat akıllı oğlan:

- Çörekle şarabı sana verirsem bana bir şey kalmaz. Haydi çek arabanı şurdan!... demiş.

Cüceyi olduğu yerde bırakmış, geçip gitmiş. Bir ağacı kesmeye başlamış. Çok geçmeden yanlış bir vuruş yapmış. Balta koluna çarpmış. Oğlan ister istemez eve dönmüş. Kolunu sardırmış. Bu işte ak sakallı cücenin parmağı varmış.

Bunun üzerine ortanca oğlan ormana gitmiş. Annesi ona da, ağabeysi gibi, bir çörekle bir şişe şarap vermiş. Onun da karşısına ak sakallı, yaşlı cüce çıkmış; bir parça çörekle bir yudum şarap istemek için durmuş. Ortanca oğlan da pek önlemli görünerek:

- Sana verirsem bana kalmaz: haydi çek arabanı! demiş.

Cüceyi olduğu yerde bırakmış, geçip gitmiş ama bu sözleri cezasız kalmamış. Ağaca birkaç kez vurur vurmaz baltayı ayağına çarpmış. Onu kaldırıp evine götürmüşler.

Bunun üzerine Dummling demiş ki:

- Baba, bırak bir kez de ben gidip odun keseyim!

Babası:

- Ağabeylerin bu işte sakatlandılar. Vazgeç, sen bunu beceremezsin! demiş. Fakat Dummling o kadar yalvarmış ki, sonunda adam:

- Haydi git öyleyse demiş, başına bir iş gelsin de akıllan!

Annesi ona bir yufka ekmeğiyle bir şişe bozuk bira vermiş. Oğlan ormana varınca ak saçlı, yaşlı cüce onun da karşısına çıkmış, selam vermiş:

- Çöreğinden bir parçasını versene... Şişenden bir yudum içirsene... Karnım çok aç, hem de pek susadım... demiş.

Dummling:

- Yanımda yufka ekmeğiyle bozuk biradan başka bir şey yok. Bunlardan istersen şuracıkta oturup yiyelim.

Bunun üzerine oturmuşlar. Dummling yufka ekmeğini çıkarınca ne görsün? Ala bir çörek!

Bozuk bira da çok güzel bir şarap olmuş.

Yemişler, içmişler. Sonra cüce:

- Hem iyi bir yüreğin olduğu için, hem de kendinde olanı başkalarıyla paylaştığın için seni gönendireceğim. Şurada yaşlı bir ağaç var. Onu kesip devir, köklerinde bir şey bulacaksın!

demiş, ayrılmış.

Dummling gitmiş, ağacı kesmiş. Ağaç devrilince köklerinde oturan bir kaz görünmüş. Bu kazın tüyleri som altındanmış. Oğlan kazı oradan çıkarmış, kucağına almış, bir hana gitmiş. Geceyi burada geçirecekmiş.

Hancının üç kızı varmış. Bunlar kazı görmüşler. Bu acayip kuşun ne olduğunu merak etmişler. Altın tüylerinden birer tane edinmek için can atmışlar. Büyük kız: "Nasıl olsa bir fırsatını bulup bir tüy koparabilirim" diye düşünmüş. Dummling bir aralık dışarı çıkınca kazı kanatlarından yakalamış ama eliyle parmakları yapışıp kalmış. Az sonra ortanca kız gelmiş. Onun da aklında bir altın tüy koparmaktan başka bir şey yokmuş. Fakat ablasına dokunur dokunmaz o da takılıp kalmış. Sonunda üçüncü kız da aynı amaçla gelmiş. Bunu görünce ablaları bağrışmışlar: "Çekil Tanrı aşkına, çekil oradan!" Ama kız bundan bir şey anlayamamış; "Onlar neredeyse ben de oradayım!" demiş. Yanlarına gitmiş. Ablalarına dokunur dokunmaz o da takılıp kalmış. Böylece bütün geceyi kazın yanında geçirmişler.

Ertesi sabah Dummling kazı koltuğunun altına almış. Kaza takılı duran üç kız kardeşe aldırış bile etmeden çıkıp gitmiş. Oğlan nereye gitse kızlar da peşinden sürüklenip duruyorlarmış. Kırların ortasında karşılarına papaz çıkmış. Arka arkaya takılı giden bunları görünce:

- Kepaze kızlar demiş, ayıp değil mi? Kırların ortasında bu delikanlının peşine takılmak size yakışır mı?

Böyle diyerek küçük kızın elinden tutmuş. Geri çekmek istemiş, ama kıza dokunur dokunmaz o da berikilere takılı kalmış... O da berikiler gibi oğlanın peşine düşmüş.

Çok geçmeden karşılarına kilisenin hademesi çıkmış. Papaz efendiyi, üç kızın peşine takılıp giderken görmüş, şaşırıp kalmış:

- O o o... Papaz efendi, böyle telaşlı telaşlı nereye? Bugün bir çocuğu vaftiz edeceğimizi unutmayın sakın! demiş.

Papaza doğru koşmuş. Cübbesinin yeninden yakalamış ama o da berikilere takılı kalmış.

Bu beş kişi böyle arka arkaya giderlerken iki köylü kazmalarıyla tarladan dönüyorlarmış.

Bunları görünce papaz seslenmiş. Kendisiyle kilise hademesini kurtarmalarını rica etmiş.

Fakat köylüler hademeye dokunur dokunmaz onlar da takılıp kalmışlar. Böylece yedi kişi Dummling ile kazın peşinden gitmeye başlamışlar.

Oğlan bir kente varmış. Burada bir kral oturuyormuş. Kralın bir kızı varmış. Bu kız o kadar somurtkanmış ki, kimse onu güldüremezmiş. Bunun için kral bir ferman çıkarmış.

Kızı kim güldürürse onunla evlendirecekmiş. Dummling bunu duyunca kazını kucaklamış; peşindekilerle birlikte prensesin karşısına çıkmış. Kız bu yedi kişinin her yere birbiri peşinden gidişlerini görünce kahkahayla gülmeye başlamış. Bu gülüşün arkası bir türlü gelmiyormuş. Bunun üzerine Dummling'le nişanlanmak istemiş ama kral damattan hoşlanmamış. Türlü bahaneler bulmuş. "Bana öyle birini getireceksin ki bir mahzen dolusu şarabı içebilsin" demiş. Dummling'in aklına ak saçlı cüce gelmiş. Ondan yardım görebileceğini düşünmüş. Ormana gitmiş. Ağacı kesip devirdiği yerde bir adamın asık suratla oturmakta olduğunu görmüş. Ne üzüntüsü olduğunu sormuş.

Adam:

- Çok susadım ama çaresini bulamıyorum, demiş, soğuk suyu midem kaldırmıyor. Bir fıçı şarabı içip bitirdim ama kızgın taşa bir damla su ne yapar ki?

Dummling:

- Öyleyse ben sana yardım edebilirim... Haydi benimle gel... Kana kana içecek şarap bulacaksın! demiş. Onu kralın mahzenine götürmüş. Adam büyük fıçılara atılmış. O kadar çok içmiş ki, böğürleri ağrımış. Daha bir gün sona ermeden mahzendeki bütün şarapları içip bitirmiş.

Bunun üzerine Dummling nişanlısını istemiş. Fakat kralın buna canı sıkılmış. Herkesin Dummling dediği bu pis oğlan kızını alıp götürecek diye pek kızmış. Yeni koşullar ileri sürmüş: Bir tepe yüksekliğindeki ekmeği yiyip bitirecek bir adam bulmasını istemiş.

Dummling uzun zaman düşünmeye gerek görmemiş. Hemen ormana gitmiş. Aynı yerde biriyle karşılaşmış. Adam karnına bir ip sarıp duruyormuş. Yüzünde üzüntü çizgileri varmış:

- Bir fırın dolusu ekmek yedim ama insan benim kadar aç olursa bundan ne çıkar? Midem hâlâ bomboş. Açlıktan ölmemek için karnımı iple sarıp sıkıştırıyorum! demiş. Dummling buna pek sevinmiş:

- Kalk benimle gel!.. Tıka basa karnını doyuracaksın! demiş. Onu saraya götürmüş. Kral ülkedeki bütün unları toplatmış, bunlarla ekmek yaptırıp koskoca bir tepe olarak yığdırmışmış. Ormandan gelen adam bu tepenin yanında durmuş, yemeye başlamış. Bir gün içinde o koca tepe ortadan kaybolmuş. Dummling üçüncü kez nişanlısını istemiş.

Fakat kral bir kaçamak daha aramış. Oğlandan hem karada, hem denizde giden bir gemi istemiş:

- Bu gemiyle pupa yelken gelir gelmez kızım eşin olacaktır! demiş.

Dummling doğruca ormana gitmiş. Evvelce çöreğini verdiği ak saçlı cüce orada oturup duruyormuş:

- Senin iyiliğin için o kadar şarabı içtim; yığınla ekmeği yedim. Şimdi sana gemiyi de vereceğim. Bunların hepsini bana iyi davrandığın için yapıyorum! demiş. Oğlana hem karada, hem de denizde giden bir gemi vermiş. Kral bunu görünce artık kızını daha fazla alıkoyamamış. Düğün

yapılmış. Kral öldükten sonra ülke Dummling'e kalmış. O da eşiyle birlikte dirlik düzenlik içinde uzun zaman yaşamış.

DURUMUNDAN HOŞNUT HANS

Hans, efendisinin yanında yedi yıl hizmet gördükten sonra demiş ki:

- Efendim, günüm doldu. Artık eve, annemin yanına dönmek istiyorum. Hesabımı görün!

Adam:

- Bana doğrulukla, yüz aklığıyla, hizmet ettin. Nasıl çalıştınsa öyle de para alacaksın!

demiş.

Oğlana, kafası büyüklüğünde bir altın vermiş. Hans mendilini çıkarmış; bu külçeyi içine sarmış, çıkını omuzuna vurmuş, evin yolunu tutmuş.

Giderken, giderken gözüne bir atlı ilişmiş. Bu adam oynak, çevik bir atın üzerinde dipdiri, keyifli önünden geçip gidiyormuş. Hans bağırmış:

- Ah ata binmek ne hoş şey! demiş. İnsan sandalyeye oturur gibi yerleşir. Ayakları hiç taşa takılmaz. Hem pabuç parasından kurtulur, hem de nasıl yol aldığını anlamaz.

Bunları duyan atlı durmuş:

- Bana bak Hans demiş, öyleyse neden yaya yürüyorsun?

Hans:

- Ne yapayım, demiş; bak, eve götürülecek bir külçem var. Hem de altın. Bu yüzden üstelik belimi de doğrultamıyorum... Omuzlarım acıyor.

Atlı:

- Sana bir şey söyliyeyim mi demiş, gel değişelim. Ben sana atımı vereyim, sen de bana külçeni...

Hans:

- Seve seve kabul ama peşin söyleyeyim ki, bunu taşımakta zorluk çekeceksiniz!

Atlı yere inmiş, altını almış, Hans'ın ata binmesine yardım etmiş; yuları sıkıca tutturmuş:

- Hızlanmasını istedin mi dilini şapırdatıp "hop! hop!" demelisin diye tembih etmiş.

Hans atın üstüne oturup da alabildiğine atı koşturmaya başlayınca sevinçten içi içine sığmamış. Bir süre sonra aklına esmiş; daha hızlı gitmek istemiş. Dilini şapırdatıp "hop!

hop!" demiş. At tırısa kalkmış ama, Hans gözünü açıp kapayıncaya kadar, kendini yerde, bir hendeğin içinde bulmuş. Bu hendek tarlalarla şoseyi ayırıyormuş. Bu sırada ineğini sürerek yoldan geçen bir köylü koşup da tutmasaymış at Hans'ı çiğneyip geçecekmiş de.

Hans kendini toplamış, ayağa kalkmış. Fakat canı pek sıkılmamış. Köylüye demiş ki:

- Ata binmek kötü bir eğlence. Hele insan bunun gibi bir kancığa düşerse. Hem insanı sarsıyor; hem de öyle bir yere atıyor ki nerdeyse boynunu kıracak.. Bundan sonra bir daha biner miyim acaba?.. İneğinizi takdir ederim, doğrusu. İnsan onun arkasından rahat rahat yürür... Fazla olarak sütü, yağı, peyniri de her gün caba... Böyle bir inek almak istersem ne vermem gerekir?

Köylü:

- Madem ki bu kadar hoşunuza gidiyor... Atınızla bu ineği değişirim demiş.

Hans bin teşekkürle razı olmuş. Köylü atın üzerine atlamış, uzaklaşıp gitmiş.

Hans ineğini önüne katarak ağır ağır sürmeye başlamış. Bu alışverişte kârlı çıktığını düşünürmüş:

- Bir parça ekmek buldum mu tamam! İstediğim kadar sütle tereyağı da birlikte yiyebilirim artık. Susadım mı ineğimi sağarım, sütünü içerim. İnsan dünyada daha ne ister? diyormuş.

Bir hana varınca durmuş. Yanında ne varsa hepsini büyük bir iştihayla yemiş. Öğle yemeğini de, akşamınkini de silip süpürmüş. Cebindeki son birkaç hellerle de yarım bardak bira ısmarlamış. Sonra ineğini süre süre annesinin köyüne doğru yol almaya başlamış. Öğle yaklaştıkça sıcak artmış. Hans bol bol bir saat sürecek bir bozkırda bulunuyormuş. Hava o kadar sıcak gelmeye başlamış ki susuzluktan Hans'ın dili damağına yapışmış:

- Şimdi ineğimi sağarım, sütünü içerim demiş.

İneği cılız bir ağaca bağlamış. Yanında kova yokmuş. Deriden kasketini çıkarıp hayvanın altına tutmuş. Uğraşmış, bir damla süt bile gelmemiş. Hans bu sağma işinde beceriksiz olduğu için sabırsızlanan inek, kafasına öyle bir çifte savurmuş ki oğlan tepe taklak yere yuvarlanmış, uzun süre nerede olduğunu bilememiş. Bereket versin, tam o sırada yoldan çekçek arabasıyla küçük bir domuz götüren bir kasap geçiyormuş:

- Bu gürültüler ne?

diye gelmiş. Zavallı Hans'ın kalkmasına yardım etmiş. Hans olup bitenleri anlatmış.

Kasap ona şişesini uzatmış:

- Alın, için de bir parça kendinize gelin! demiş. Anlaşılan inek süt vermek istemiyor. Zaten yaşlı bir hayvan. Böylesi olsa olsa ya koşuma yarar, ya kasaba.

Hans saçlarını okşaya okşaya:

- Tamam, tamam... Ne güzel düşünce!.. demiş. Böyle bir hayvanı eve götürüp kesmek çok iyi bir şey... Kim bilir ne kadar et olur? Ama ben inek etinden pek hoşlanmam. Bana posa gibi yavan gelir. Ah insanın şöyle genç, körpe bir domuzu olsa. Onun tadı başkadır. Hele içine baharat da karışırsa...

Kasap demiş ki:

- Bana bakın Hans, hatırınız için değişmeye razıyım. İneğe karşılık domuzu size bırakacağım.

Hans:

- Hay Tanrı sizden razı olsun! demiş. İneği adama vermiş. Küçük domuzu arabadan indirtmiş, ipinden yakalamış.

Hans yine yola koyulmuş... İşinin her yerde rasgidişini düşünürmüş; nerede canını sıkacak bir şeyle karşılaşsa çok geçmeden işleri yine yoluna giriyormuş. Az sonra bir delikanlıyla karşılaşmış. Koltuğunun altında güzel, beyaz bir kaz varmış. Birbirlerini selamlamışlar. Hans talihinin kendisine nasıl yardım ettiğini, kazançlı değiştirmeler yaptığını anlatmış. Delikanlı da kazı bir lohusa şöleni için götürdüğünü söylemiş:

- Tutun da kaldırın hele diye kazı kanatlarından yakalamış. Bakın ne kadar ağır! Tam altı hafta beside yattı. Kızartmasını kim ısırsa ağzının iki yanından yağlar fışkıracak.

Hans kazı bir eliyle tartarak:

- Evet adamakıllı ağır ama demiş, benim domuzum da yabana atılır gibi değildir ha!

Bu sırada delikanlı çevresine çekine çekine bakınmış, başını sallamış. Sonra söze başlamış:

- Size bir şey söyleyeyim mi demiş, sizin domuz pek tekin bir şey değil. Demin geçtiğim köyde muhtarın domuzlarından biri ahırdan çalınmış. Korkarım, bu domuz o olmasın?

Adamlar salmışlar. Sizi domuzla birlikte ele geçirirlerse kötü bir şey olur. En hafifi sizi karanlık deliğe tıkarlar.

Zavallı Hans'ı bir korku almış:

- Aman Tanrım demiş, ne olur bana yardım edin. Buraları siz daha iyi tanırsınız...

Domuzumu alın da kazınızı bana verin!

Delikanlı:

- Bu şans işi olacak ama neyse demiş, doğrusu, başınıza bir yıkım gelmesine neden olmak istemiyorum!

Bunun üzerine ipi eline almış. Domuzu yan yolların birinden sürüp götürmüş. Zavallı Hans üzüntüden kurtulmuş olarak koltuğunun altındaki kazla ülkesinin yolunu tutmuş.

Kendi kendine:

- Derinlemesine düşünecek olursam bu değiştirmeden kârlı çıkan benim. Bir kez güzel bir kızartma, sonra bol bol sızdırma yağ... Öyle ya üç ayda bir, kaz yağlı ekmek yenir.

Sonunda güzel, beyaz tüyler. Bunlarla kendime bir baş yastığı doldurturum. Üzerinde rahat rahat uyku çekerim. Kim bilir annem ne kadar sevinecek?..

Son köye vardığı zaman orada bir bileyci görmüş. Adam bir yandan çarkı çeviriyor, bir yandan da şarkı söylüyormuş:

Makasları bilerken ince sesler duyarım;

Zaman bana uymazsa ben zamana uyarım!

Hans olduğu yerde durmuş, adamı seyretmiş. Sonunda ona demiş ki:

- İşiniz yolunda anlaşılan... İş başında ne kadar keyiflisiniz!

Bileyci:

- Elbette demiş, sanat elde altın bileziktir. İyi bir bileyci ne vakit elini cebine atsa içinde para bulan bir adamdır. Bu güzel kazı nereden satın aldınız?

- Satın almadım... Domuzla değiştim.

- E, domuzu?

- Bir ineğe karşılık aldım.

- Peki, ineği?

- Bir at verdim de aldım.

- Atı?

- Onun için de kafam kadar kocaman bir altın verdim.

- Öyleyse altını?

- Yedi yıllık hizmetimin ücretiydi.

Bileyci;

- Öyleyse siz her zaman işinizi bilen bir adammışsınız demiş, bu durumda siz öyle olabilirsiniz ki, ayağa kalktığınızda cebinizden paraların dökülüşünü işitirsiniz. Talihinizi bu dereceye kadar çıkarmışsınız.

Hans, sormuş:

- Bunun için ne yapmalıyım?

- Benim gibi bir bileyci olmalısınız. Bunun için bir bileği taşından başka bir şey gerekli değil. Gerisi kendiliğinden gelir. İşte bende bir tane var, ama bir parça bozulmuş... Buna karşılık bana kazınızdan başka bir şey verecek değilsiniz. Olmaz mı?

Hans:

- Bu da soru mu? demiş. Dünyanın en talihli adamı ben olacağım. Elimi cebime attıkça para bulacak olduktan sonra daha fazla ne düşüneyim?

Hemen kazı adama uzatmış, bileği taşını almış. Bunun üzerine bileyci yanında duran kocaman bir adi taşı yakalamış:

- İşte, demiş, size gerekli bir taş daha... Bunun üstüne istediğiniz kadar vurur, eski çivileri döve döve düzeltebilirsiniz. Bunu alın, güzelce saklayın.

Hans, taşları yüklenmiş, sevine sevine yola çıkmış. Gözleri neşeden parlıyormuş:

- Galiba ben eşref saatte doğmuşum, diyormuş, ne istesem oluyor. Sanki büyük bayramda dünyaya gelmişim.

Hans alaca karanlıktan beri ayakta olduğu için yorgunluğunu duymaya başlamış. Açlık da bir yandan. Çünkü dağarcığında ne varsa ineğin sevinciyle yiyip bitirmişti. Sonunda güçlükle yürümeyi sürdürüyormuş. Nerdeyse olduğu yerde kalacakmış. Üstelik taşlar da gittikçe ağır gelmeye başlamış. Bir salyangoz gibi sürüne sürüne bir kır kuyusunun başına gelebilmiş. Burada dinlenmek, serin bir su içerek canlanmak istiyormuş. Otururken, bir zarar gelmesin diye taşları dikkatle yanına, kuyunun kıyısına koymuş. Sonra yere oturmuş, su içmek için kuyuya eğilmiş. Bu sırada dikatsizlik etmiş, hafifçe dokunmuş, taşların ikisi de kuyuya yuvarlanıvermiş.

Hans, bunların dibe inişini gözleriyle görünce sevinçle hoplamış. Hemen diz çökmüş: Başına bela olan bu ağır taşlardan kendisini kurtardığı için, göz yaşlarıyla Tanrı'ya dualar etmiş:

- Dünyada benim kadar talihli adam yoktur! diye bağırmış.

İçi rahat, bütün yüklerden kurtulmuş olarak fırlamış; eve, annesinin yanına varıncaya kadar koşmuş.

ALTIN ÇOCUKLAR

Evvel zaman içinde yoksul bir karı kocanın küçücük bir kulübeden başka bir şeyleri yokmuş. Bugün bulup bugün yerlermiş. Tuttukları balıklarla geçinip giderlermiş. Günün birinde adam su kıyısında oturmuş; ağlarını suya atmış. Bunları karaya çektiği zaman içinden som altın bir balık çıkmasın mı? Adam şaşkın şaşkın balığa bakarken hayvan dile gelmiş; demiş ki:

- Balıkçı, sözüme kulak ver! Beni yine suya atarsan, oturduğun kulübeyi koskocaman bir saraya çeviririm!

Balıkçı şöyle demiş:

- Yiyecek bir şeyim olmadıktan sonra sarayı ne yapayım?

Altın balık:

- Elbet bu da düşünülecek! demiş, sarayda büyük bir dolap olacak. Kapağını açtığın zaman, içinde en güzel yiyeceklerle dolu istediğin kadar tabak bulunacaktır.

Adam:

- Öyleyse istediğini yapacağım! demiş.

Balık:

- Pek güzel ama bunun için koşulum var: Bu talihe nasıl erdiğini dünyada hiç kimseye söylemeyeceksin. Ağzından bir sözcük kaçırdın mı, hepsi yok olup gider.

Bunun üzerine adam sihirli balığı suya atmış, evine dönmüş. Evvelce kulübesinin bulunduğu yerde şimdi koskoca bir saray duruyormuş. Adamcağız gözlerine inanamamış. İçeri girmiş. Karısını süslü bir odada, güzel, pırıl pırıl giysiler içinde oturur bulmuş. Kadın çok sevinçliymiş:

- Nasıl oldu da her şey birdenbire değişiverdi? diye sormuş. Bunlar o kadar hoşuma gidiyor ki...

Adam:

- Evet, demiş, benim de hoşuma gidiyor... Ama karnım çok acıktı. Haydi bana bir parça yiyecek ver!

Kadın:

- Bir şeyler yok... Hem bu yeni evde nereden ne bulacağımı bilmiyorum! demiş.

- Adam:

- Merak etme... Şurada kocaman bir dolap görüyorum. Hele onu bir aç bakalım...

Kadın dolabı açmış: İçinde börek, et, yemiş, şarap duruyormuş. Kadın sevincinden bir kahkaha atmış. Kocasına seslenmiş:

- Canın ne istiyorsa söyle, şekerim...

Sofraya oturmuşlar, yemişler, içmişler. Karınları doyunca kadın sormuş.

- Bu bolluk, bu zenginlik nereden çıktı kuzum?

Kocası demiş ki:

- Bunu hiç sorma... Söyleyemem... Eğer bir kimseye ağzımdan bir söz kaçırırsam, bütün bu mutluluğumuz yine yok olup gider...

Bunun üzerine kadın:

- Pekâlâ, demiş, mademki bilmemem gerek; ben de öğrenmek için can atacak değilim ya!

Fakat kadın bu sözleri içinden gelerek söylememiş. Gece gündüz rahatı kalmamış.

Kocasını durmadan sıkıştırıyormuş. Sonunda adam dayanamamış; bütün bunların, tutup yine bıraktığı sihirli bir altın balığın işi olduğunu anlatmış. Fakat bu sözleri biter bitmez o güzel sarayla, içindeki dolap ortadan kayboluvermiş. Karı koca kendilerini yine o eski balıkçı kulübesinin içinde bulmuşlar.

Adamcağız yine eski işine dönmüş; balık tutmaya başlamış. Fakat bu kez de talih kendisine bir daha yardım etmiş: Günün birinde altın balık yine oltasına düşmüş. Balık dile gelerek:

- Dinle, demiş, beni yine suya atarsan hem o sarayı, hem de kebaplarla, haşlamalarla dolu dolabı geri veririm. Ama dilini tutacaksın, bundan kimseye bir şey söylemeyeceksin.

Sözünde durmazsan onlar yine elinden gider!

Balıkçı:

Bu kez dilimi tutacağım, demiş, balığı suya atmış.

Evde her şey eski parlaklığına dönmüş. Kadın sevincinden ne yapacağını bilemiyormuş.

Ancak her şeyi öğrenme merakı ona yine rahat vermiyormuş. Birkaç gün sonra bu işin nasıl olduğunu kocasından sormaya başlamış; adamcağız epey bir süre susmuş. Fakat kadın canını o kadar sıkmış ki, sonunda dayanamamış, her şeyi anlatmış. Anlatmış ama o anda saray ortadan kayboluvermiş. İkisi de kendilerini yine eski kulübelerinde bulmuşlar.

Adam:

- İşte, demiş, ettiğini beğendin mi? Şimdi yine yarı aç, yarı tok ömrümüz günümüz tükensin de gör!

Karısı:

- Nereden geldiğini bilmediğim bir zenginliği ne yapayım sanki! İçim rahat olmadıktan sonra!.. demiş.

Adamcağız yine balık tutmaya gitmiş. Bir süre sonra altın balığı üçüncü kez tutmuş. Balık yine dile gelerek:

- Dinle, demiş, anlıyorum ki, senin elinden kurtulamayacağım. Ne yapalım, bari beni evine götür... Altı parçaya böl.. Bu parçalardan ikisini karına ver, yesin. İkisini atına ver, iki parçamı da toprağa göm... Bunu yaparsan sana yararı dokunur.

Adam balığı almış, eve götürmüş, dediklerini yapmış.

Gel zaman, git zaman... Toprağa gömdüğü iki parçadan iki altın zambak çıkmış. At, altından iki tay doğurmuş. Karısı da som altından iki çocuk dünyaya getirmiş.

Çocuklar büyümüş, uzun boylu, yakışıklı birer delikanlı olmuşlar Zambaklarla taylar da onlarla birlikte büyümüşler.

Günün birinde çocuklar:

- Baba, demişler, biz altın atlarımıza binerek dünyayı dolaşmak istiyoruz!

Balıkçı, buna biraz canı sıkılarak:

- Siz gittikten sonra ben sizlerden haber alamazsam buna nasıl dayanırım? demiş.

Bunun üzerine çocuklar:

- Şu iki altın zambak burada kalıyor. Onlara bakın; bizim ne durumda bulunduğumuzu öğrenirsiniz. Eğer onlar taptaze duruyorlarsa sağlıklıyız demektir. Solarlarsa anlayın ki hastayız... Eğer çiçekler kuruyup dökülürlerse anlarsınız ki öldük! demişler. Atlarına atlayıp gitmişler.

Bir hana varmışlar. Han kalabalıkmış. Bunlar iki altın çocuğu görünce gülüşmeye, alay etmeye başlamışlar. Bu alayı işiten delikanlılardan biri çok sıkılmış, yoldan vazgeçmiş; geri dönerek eve, babasının yanına gelmiş. Fakat öbür oğlan atına atlayarak yoluna devam etmiş. Gide gide sonunda büyük bir ormana varmış. Atını ormanın içlerine sürmek istediği sırada adamlar kendisine seslenmişler:

- Bu ormandan geçemezsiniz, demişler. Burası haydutlarla dolu... Size kötülükleri dokunur. Hele hem sizin, hem de atınızın altından olduğunuzu görürlerse kesin sağ bırakmazlar.

Oğlan bu sözlere kulak asmamış:

- Bu ormandan kesinlikle geçip gitmeliyim demiş.

Birkaç ayı postu alarak sarınmış. Atını da bunlara sarmış. Böylelikle ikisinin de altından oldukları gözlerden saklanmış. Sonra oğlan iç rahatlığıyla ormana dalmış.

Ormanda bir süre yol aldıktan sonra çalıların arasında bir hışırtı olmuş. Delikanlı birbiriyle konuşan insan sesleri duymuş. Bir yandaki:

- İşte biri geliyor! diye sesleniyormuş.

Öbür yandaki de:

- Bırak yoluna gitsin... Baksana, sırtında ayı postu var.... Yoksulun, çulsuzun biri... Nesini alacağız sanki?..

Bunun üzerine altın çocuk atını sürmüş. Kimseden zarar görmeden sağ ve esen ormandan çıkmış. Günün birinde bir köye gelmiş. Burada bir kız görmüş. Bu kız o kadar güzelmiş ki, oğlan dünyada bundan daha güzel kız olamaz, sanmış. Kıza tutulmuş. Yanına gitmiş:

- Seni candan sevdim, demiş, benim karım olur musun?

Oğlan da kızın hoşuna gitmişmiş:

- Olurum! demiş. Ömrüm oldukça da sana bağlı kalırım!

Hemen düğün hazırlıklarına başlamışlar. Bunlar sevine dursunlar, kızın babası eve gelmiş.

Kızının düğün hazırlıkları yaptığını görünce şaşırıp kalmış:

- Damat nerde? diye sormuş.

Kendisine altın çocuğu göstermişler. Fakat oğlanın üzerinde hâlâ ayı postu duruyormuş.

Baba bunu görünce çok kızmış:

- Ayı postlu bir adam benim kızımı alamaz! diye bağırmış. Oğlanı öldürmeye kalkmış.

Kız dili döndüğü kadar babasına yalvarmaya başlamış:

- Aman babacığım demiş, o benim artık kocam oldu. Hem onu öyle seviyorum ki...

Sonunda adam biraz yatışmış. Fakat bu işe bir türlü aklı yatmamış. Ertesi gün erkenden kalkmış. Kızının kocasını bir daha görmek, onun serseri bir dilenci olup olmadığını anlamak istemiş.

Yatakta yakışıklı, altından bir oğlanın yattığını, ayı postunun da odanın bir köşesine atılmış olduğunu görünce geri dönmüş:

- İyi ki dün kendimi tutmuşum... Yoksa elimden çok büyük bir kötülük çıkacakmış! diye söylenmiş.

Altın çocuk o gece düşünde ava gittiğini, güzel bir geyik kovaladığını görmüş. Ertesi sabah uyanınca nişanlısına:

- Ben ava gidiyorum! demiş.

Kızın içine bir korku düşmüş. Evde kalması için oğlana yalvarmış:

- Başına büyük bir yıkım gelebilir!.. demiş.

Fakat oğlan:

- Kesinlikle gitmem gerek! demiş. Kalkmış, evden çıkarak ormanın yolunu tutmuş.

Aradan çok geçmeden karşısına düşünde gördüğüne pek benzer, gösterişli bir geyik çıkmış.

Oğlan silahına davranmış; geyiği vurmak istemiş; fakat geyik bir sıçrayışta oradan uzaklaşmış. Oğlan hendekler, çalılar aşarak bütün gün geyiği kovalamış ama yorulmamış.

Akşam üzeri geyik kaybolmuş. Altın çocuk çevresine bakınarak giderken küçük bir evin önünde durmuş. Bu evde bir cadı otururmuş. Oğlan kapıyı

çalmış. Yaşlı bir kadın kapıyı açıp sormuş:

- Bu koca ormanın ortasında böyle geç vakit ne arıyorsun?

Oğlan:

- Bir geyik gördünüz mü? demiş. Kadın:

- Evet, demiş, o geyiği tanırım...

Kocakarıyla birlikte kulübeden çıkan bir köpek, oğlanın yüzüne karşı sert sert havlıyormuş. Oğlan köpeğe:

- Sesini kısacak mısın, yoksa seni geberteyim mi? diye bağırmış. Cadı bunu duyunca kızmış:

- Ne?.. Köpeğimi mi öldüreceksin? diye haykırmış; o anda oğlancığı taş yapıvermiş.

Oğlanın zavallı genç nişanlısı boş yere günlerce yolunu beklemiş:

- Aklıma gelen başıma geldi işte! demiş.

Eve dönmüş olan öbür oğlan kardeşi, altın zambakların yanında dururken, bunlardan birinin birdenbire kopup düştüğünü görmüş:

- Aman Tanrım, diye bağırmış, kardeşimin başına büyük bir yıkım geldi galiba... Hemen yola çıkmalıyım... Belki onu kurtarabilirim!..

Babası:

- Gitme, demiş, seni de kaybedersem benim durumum nice olur sonra?

Fakat oğlan:

- Kesinlikle gitmeliyim, demiş, herhalde gitmeliyim!

Altın atına atlayarak yola çıkmış; kardeşinin taş kesilerek yattığı büyük ormana varmış.

Cadı evinden çıkmış; oğlana seslenmiş. Onu da kardeşi gibi yapmak istemiş ama delikanlı cadıya yaklaşmamış:

- Kardeşimi diriltmezsen seni vurup gebertirim! demiş.

Cadı istemeye istemeye taştan delikanlının yanına gitmiş. Parmağıyla dokununca oğlan canlanmış.

İki altın çocuk birbirlerine kavuştukları için çok sevinmişler; kucaklaşmışlar, öpüşmüşler.

Sonra atlarına binerek ormandan çıkmışlar. Oğlanlardan biri nişanlısının yanına, öbürü babasının evine dönmüş.

O zaman baba:

- Kardeşini kurtardığını anlamıştım, demiş, çünkü altın zambak birdenbire doğruldu, yeniden çiçekler açtı.

Bundan sonra ömürlerinin sonuna kadar neşe, mutluluk içinde yaşamışlar.

YOKSUL DEĞİRMENCİ ÇIRAĞIYLA KÜÇÜK KEDİ

Değirmenin birinde yaşlı bir değirmenci oturuyormuş. Bu adamın ne karısı, ne de çocukları varmış. Kendisine üç çırak hizmet edermiş. Bu çıraklar yıllarca onun yanında bulunduktan sonra, günün birinde değirmenci bunlara demiş ki:

- Artık yaşlandım, şu sobanın arkasına çekilip oturacağım. Sizler de çıkıp gidin. Bana en iyi atı getirene bu değirmeni bağışlayacağım, ama ölünceye kadar bana bakması koşuluyla!..

Çıraklardan üçüncüsü yaşça küçükmüş. Öbürküler onu adam yerine koymazlarmış. Onun değirmeni ele geçirmesine gönülleri razı değilmiş.

Üç çırak birlikte yola koyulmuşlar. Köyün önüne vardıkları zaman iki çırak, sersem Hans'a:

- Sen burada kalabilirsin, boşuna uğraşma... Ömründe bir at sahibi olamazsın!.. demişler ama Hans onlarla birlikte gitmiş.

Gece olunca bir mağaraya varmışlar, içine girmişler. Uyumak üzere yere uzanmışlar.

İki uyanık, Hans'ın uykuya dalmasını beklemişler. Sonra kalkmışlar; Hanscağızı orada bırakarak yola koyulmuşlar. İyi bir iş yaptıklarını sanıyorlarmış.

Güneş doğup Hans uyanınca kendisini derin mağaranın içinde bulmuş. Çevresine bakınmış:

- Aman Tanrım, nerdeyim? diye bağırmış, ayağa kalkmış, tırmana tırmana mağaradan çıkmış, ormana gitmiş. Kendi kendine şöyle düşünüyormuş: "Burada yapayalnız bırakıldım. Acaba bir at nasıl bulabilirim?" O, böyle düşünüp dururken küçük bir tekir kedi belirmiş. Güler yüzle ona:

- Nereye gideceksin, Hans? demiş.

- Hadi canım, senin bana bir yararın dokunamaz ki...

Kedi:

- Senin ne istediğini pekâlâ biliyorum. Sen güzel bir at istiyorsun. Gel benimle? Yedi yıl bana sadık uşaklık et. Bugüne kadar gördüklerinden çok daha güzel bir at veririm sana!

demiş.

Hans kendi kendine:

- Bu, sihirli bir kedi olsa gerek. Söyledikleri doğru mu, değil mi bir görelim! diye düşünmüş.

Bunun üzerine kedi onu sihirli şatocuğuna götürmüş. Burada ona hizmet eden bir sürü kedi varmış. Bunlar merdivenlerden hızlı hızlı inip çıkıyorlarmış. Neşeli, iyi yürekli şeylermiş.

Akşamleyin sofraya oturdukları zaman bunlardan üçü çalgı çalıyormuş. Biri baso, öteki keman, üçüncüsü de var gücüyle yanaklarını şişirerek boru çalıyormuş. Yemekleri yedikten sonra sofra ortadan kaldırılmış. Kedi:

- Gel bakalım Hans, demiş, benimle dans et!

Hans:

- Hayır demiş, ben bir kediyle dans etmem... Şimdiye kadar böyle bir şey yapmadım.

Bunun üzerine kedi, öbür kedilere dönerek:

- Şunu yatağa götürün! demiş.

O zaman kedilerden biri yatak odasının lambasını yakmış. Biri ayakkabılarını çıkarmış; biri çoraplarını çıkarmış. En sonra biri de lambayı üfleyip söndürmüş.

Ertesi sabah yine gelmişler. Yataktan çıkarken ona yardım etmişler. Biri çoraplarını giydirmiş. Biri çorap bağlarını bağlamış, biri pabuçlarını giydirmiş. Biri yüzünü yıkamış.

Biri de kuyruğuyla kurulamış. Hans:

- Oh ne âlâ! demiş.

Fakat o da kediye hizmet edecek, her gün odun kıracakmış. Bunun için kendisine gümüşten bir baltayla bir testere vermişler. Tokmak bakırdanmış. Hans alçak gönüllülük göstermiş; bu evde kalmış. Güzel yiyecekler, içecekler buluyor; fakat tekir kediyle hizmetçi kedilerden başka kimseyi göremiyormuş.

Günün birinde kedi ona:

- Git, çayırımı biç, otları kurut! diyerek eline gümüşten bir orakla altından bir bileği taşı vermiş. Bunları sağlam olarak geri getirmesini tembih etmiş.

Hans gitmiş; kendisine verilen işi yapmış. İşini bitirdikten sonra orağı, bileği taşını, atları eve getirmiş. Emeğinin karşılığını hâlâ verip vermeyeceğini kediden sormuş. Tekir kedi:

- Hayır, demiş, bunu hak edebilmek için bana bir şey daha yapman gerek! İşte şurada kereste, keser, gönye gibi gerekli her şey var. Hepsi gümüştendir. Bunlarla bana mini mini bir ev yapacaksın!

Hans hemen bir evcik yapmış. Her şeyi başardığını, fakat hâlâ bir atı olmadığını söylemiş.

Aradan yedi yıl da geçmiş bulunuyormuş. Günün birinde kedi, atlarını görmek isteyip istemediğini sormuş. Hans:

- Elbette! demiş.

Kedi küçük evin kapısını açmış. İçeride on iki at varmış. Aman Tanrım, bunlar o kadar güzel, o kadar besiliymişler ki, Hans sevincinden bayılacakmış. Kedi Hans'a yiyecek, içecek vermiş:

- Haydi ülkene dön... Atını seninle birlikte göndermiyorum. Üç gün sonra ben gelir, atı da getiririm! demiş.

Hans oradan ayrılmış. Kedi ona değirmenin yolunu göstermiş. Tekir kedi, ona yeni bir giysi vermediği için Hans'ın eski, paramparça giysileri yedi yıldan beri üzerindeymiş. Bu arada boyu uzamış, giysiler iyice kısalmışmış.

Hans ülkesine vardığı zaman değirmencinin öbür çırakları da oraya dönmüş bulunuyorlarmış. İkisi de atlarını birlikte getirmişlermiş. Fakat bunlardan birininkinin gözleri körmüş. Öbürününküyse topalmış. İkisi de sormuşlar:

- Hani senin atın Hans?..

- Üç gün sonra arkadan gelecek!

Onun bu sözlerine gülüşmüşler:

- Öyle mi?.. Sen atı nereden bulacaktın zaten! Kim bilir ne biçim şeydir? demişler.

Hans odaya girmiş; fakat üstü başı paramparça olduğu için değirmenci sofraya almamış.

Biri odaya girse ondan utanacaklarını düşünmüşler. Ona dışarda bir parça yiyecek vermişler. Akşam olup yatacakları zaman öbür çıraklar ona yatak vermek istememişler.

Sonunda Hans kazların kümesine girerek katı samanların üzerinde uyumuş.

Sabah uyandığı zaman üçüncü gün de tamam olmuşmuş. Uzaktan altı at koşulu bir araba görünmüş. Hayvanlar pırıl pırılmış. Bir uşak yedinci bir at getiriyormuş. Arabadan çok süslü bir prenses inmiş, değirmene girmiş. Bu güzel kız, bizim Hanscağızın yedi yıl hizmet ettiği kedisiymiş. Kız değirmenciye küçük çırağını sormuş. Değirmenci:

- Onu değirmenin içine sokmuyoruz. Üstü başı o kadar perişan ki... Kaz kümesinde yatıyor! demiş.

Prenses, onu hemen bulup getirmelerini istemiş. Hans'ı kümesten çıkarıp getirmişler.

Hans derlenip toparlanmış. Kızın uşağı bir bohça açmış. İçinden yepyeni, süslü bir giysi çıkarmış. Hans'ı yıkayıp temizlemiş, giysileri giydirmiş. Bu işler bitince Hans o kadar güzelleşmiş ki, bir kraldan daha yakışıklı olmuş. Kız öbür çırakların getirdikleri atları görmek istemiş. Bunlardan biri kör, öbürü topalmış. O zaman uşağına, yedinci atı getirmesini buyurmuş. Değirmenci bunu görünce, böyle bir ata şimdiye kadar rasgelmediğini söylemiş. Kız:

- İşte bu at üçüncü çırağınındır! demiş. Değirmenci:

- Öyleyse değirmen onundur! demiş.

Fakat prenses değirmenin de, atın da kendisinde kalmasını söylemiş. Sadık Hans'ını almış, arabasına bindirmiş. Birlikte çıkıp gitmişler.

Vaktiyle Hans'ın gümüşten araçlarla yaptığı küçük eve gitmişler. Burası büyük bir şato olmuşmuş. İçerisinde her şey altından, gümüştenmiş. Burada kızla Hans evlenmişler.

Böylelikle Hans çok, hem de pek çok zengin olmuş.

Saf kimsenin adam olamayacağını söylememeli!

KAZ ÇOBANI KIZ

Evvel zaman içinde bir kraliçe varmış. Kocası yıllarca önce ölmüşmüş. Bu kadının güzel bir kızı varmış. Kız büyüyüp yetişince uzak ülkelerden birinde bir prense sözlenmiş. Gelin olma vakti gelip de kızın bu yabancı ülkeye gitmesi kararlaşınca yaşlı kadın birçok değerli eşyayı, mücevherleri, altınları, gümüşleri, özetle krallara yakışır eşyaların hepsini denklere sarmış. Çünkü çocuğunu candan severmiş. Yanına bir de, eşya halayığı vermiş. Bu kız onunla birlikte gidecek, kızı damada teslim edecekmiş. İkisine birer at verilmiş, prensesinkinin adı Falada'ymış. Bu at insan gibi konuşurmuş da. Ayrılık saati çalınca, yaşlı anne yatak odasına gitmiş, küçük bir bıçak almış, parmağını kesip kanatmış. Altına beyaz bir bez tutmuş. Üzerine üç damla kan akıtmış. Bu bezi kızına vererek:

- Yavrum, demiş, bunu iyi sakla. Yolda bir sıkıntıya uğrayacaksın!

Gözyaşları arasında birbirlerinden ayrılmışlar. Prenses bu bez parçasını koynuna sokmuş, atına binmiş, nişanlısına gitmek üzere yola çıkmış. Bir saat yol aldıktan sonra kız pek susamış; halayığa demiş ki:

- Haydi in de yanındaki bardakla bana dereden su getir. Kana kana içeyim.

Halayık:

- Susadınızsa kendiniz inin, suyun kıyısına uzanın, için. Ben sizin hizmetçiniz değilim!

demiş.

Prenses pek susadığı için attan inmiş. dereye uzanmış, içmiş ama altın bardaktan içmemiş.

Bunun üzerine kız:

- Tanrım, sen bilirsin! deyince üç kan damlası dile gelmiş:

- Annen bunu bilse yüreği parça parça olurdu! demişler ama kral nişanlısı alçak gönüllüymüş. Bir şeycik dememiş. Atına binmiş. Uzun uzun yol

almışlar. Hava çok sıcakmış. Güneş pek yakıcıymış. Bunun için kız yine susamış. Bir ırmağın kıyısına gelince halayığa yine seslenmiş:

- Haydi in de altın bardağımla bana su getir! demiş. Çünkü deminki kötü lafların hepsini unutmuşmuş. Fakat halayık bu kez daha yüksekten atarak konuşmuş:

- Su istiyorsanız gidin, kendiniz için. Ben sizin hizmetçiniz değilim.

Prenses pek susadığı için inmiş, akan suya uzanmış; hem ağlamış, hem de:

- Tanrım, sen bilirsin! demiş.

Kan damlaları dile gelmişler:

- Annen bunu bilse yüreği parça parça olurdu! demişler.

Kız böyle uzanıp su içerken, üç damla kanın bulunduğu mendil koynundan kayıp düşmüş. Suyla birlikte akıp gitmiş. Kız bunun farkında bile olmamış. Halayık kızı seyretmiş. Mendili görünce, damat üzerinde geçer sözlü olacağını düşünerek sevinmiş.

Çünkü prenses bu kan damlalarını yitirdiği için hem zayıf, hem de etkisiz kalmışmış.

Kız Falada'ya yine binmek isteyince halayık:

- Falada'ya binmek benim hakkım... Sen benim beygire yakışırsın! demiş. Kız ona da boyun eğmiş. Sonra halayık sert sözlerle prensese buyruk vermiş:

- Saray giysilerini çıkaracaksın. Benim kötü giysilerimi giyeceksin. Hem de bunları sarayda kimseye söylemeyeceğine ant içeceksin! demiş. Kız andını tutmazsa orada öldürüleceğini söylemiş. Fakat Falada bütün bunları seyrediyormuş. Olup bitenler gözünden kaçmıyormuş.

Halayık Falada'ya, asıl nişanlı da kötü beygire binmiş. Böylece yola çıkmışlar. Sonunda kralın sarayına varmışlar. Bunların gelişi büyük bir sevinçle karşılanmış. Prens onları karşılamaya koşmuş. Halayığı tutup attan indirmiş. Bu kızın kendi eşi olduğunu sanıyormuş. Halayığı merdivenlerden yukarı çıkarmışlar. Asıl prensesse alt katta kalakalmış. Bu sırada yaşlı kral pencereden bakıyormuş. Kızın avluda kaldığını, çok güzel, zarif bir kız olduğunu görmüş. Hemen taht odasına geçmiş. Kendisiyle birlikte gelip aşağıda avluda duran kızın kim olduğunu söylemesi için gelini çağırmış; Halayık:

- Onu yolda bulup yanıma aldım! Şu hizmetçiye bir iş verin... Boş durmasın! demiş. Fakat yaşlı kralın kıza gördürecek bir işi yokmuş. Şöyle demekten başka çare bulamamış:

- Küçük bir çocuğum var. Kazları güder. Kız ona yardım etsin!

Bu oğlanın adı Kürdchen (Konradchen)miş. İşte asıl gelin kaz gütmede ona yardım edecekmiş.

Uydurma gelin genç krala demiş ki:

- Sevgili kocacığım, benim hatırım için bir şey yapmanızı rica edeceğim!

Oğlan:

- Seve seve yaparım! demiş.

- Öyleyse celladı çağırın... Buraya gelirken bindiğim atın boynunu vurdurun. Çünkü yolda beni pek kızdırdı.

Bunun asıl nedeni, prensesle olup bitenleri atın anlatmasından korkmasıymış.

Artık olan olmuş. Sadık Falada ölecekmiş. Bu haber sahici prensesin kulağına da varmış.

Kız cellada gidip, kendisine küçük bir hizmette bulunursa bir altın vereceğine gizlice söz vermiş.

Kentte büyük, karanlık bir kapı varmış. Kız akşam sabah kazlarla bu kapıdan geçermiş.

İşte kız Falada'nın kafasını bu karanlık kapının altına çivilemesini cellattan istemiş.

Böylelikle onu sık sık görebilecekmiş. Cellat söz vermiş. Atın başını kesmiş, karanlık kapının altına çivilemiş.

Sabahleyin erkenden kızla Kürdchen kapının altından geçerlerken kız:

- Ey duvarda çakılı Falada! diye seslenmiş:

Kafa dile gelmiş:

- Ey buradan geçen kraliçe! Annen bunu bilse yüreği parça parça olurdu! demiş.

Bunun üzerine kız bir şey demeden kentten çıkmış. Kazları kırlara doğru gütmüşler. Kız çayırlığa gelince yere oturmuş. Altın gibi saçlarını çözmüş.

Kürdchen onu seyreder, bunların parıldadıklarını görerek sevinirmiş. O zaman kız:

- Es rüzgâr, es de Kürdchen'in şapkacığını başından al. Saçlarımı örüp başıma sarıncaya kadar onu peşinden kovalat! demiş.

Bunun üzerine güçlü bir rüzgâr çıkmış. Kürdchen'in şapkasını başından kapmış. Oğlan peşinden koşmaya başlamış. Geri dönünceye kadar kız saçlarını tarayıp bitirmiş. Başına sarmış. Kürdchen bir tel saç bile göremeyince darılmış., kızla konuşmamış. Akşama kadar böylece kazları gütmüşler, sonra eve dönmüşler.

Ertesi sabah, karanlık kapının altından geçip giderlerken kız:

- Ey duvarda çakılı Falada! diye seslenmiş.

Falada dile gelmiş:

- Ey buradan geçen kraliçe! Annen bunu bilse yüreği parça parça olurdu! demiş. Kırda kız yine çimenlere oturmuş, saçlarını çözüp taramaya başlamış. Kürdchen koşmuş, bunları tutmak istemiş. Kız, bunun üzerine, çabuk çabuk:

- Es rüzgâr, es de Kürdchen'in şapkacığını başından al. Saçlarımı örüp başıma sarıncaya kadar onu peşinden kovalat! deyince rüzgâr esmiş. Başından şapkasını uçurmuş.

Kürdchen peşinden koşmuş. Geri döndüğü zaman kız saçlarını toplamışmış bile. Oğlan yine bir şey ele geçirememiş. Böylece akşama kadar kazları gütmüşler.

Akşamleyin eve döndükleri zaman Kürdchen yaşlı kralın huzuruna çıkmış:

- Bu kızla bir daha kaz gütmek istemiyorum! demiş. Yaşlı kral sormuş:

- Neden?

- Bütün gün beni kızdırıyor.

Yaşlı kral, kızın neler yaptığını sormuş. Kürdchen anlatmış:

- Sabahleyin sürüyle karanlık kapının altından geçerken kız duvardaki at kafasına: "Ey duvarda çakılı Falada"! diyor; kafa da dile geliyor: "Ey buradan geçen kraliçe! Annen bunu bilse yüreği parça parça olurdu!" diyor. Kürdchen kırda olup bitenleri, rüzgârın uçurduğu şapkasının peşinden koşuşunu da anlatmış.

Yaşlı kral, ertesi gün yine gidip kaz gütmelerini buyurmuş. Kendisi de sabahleyin karanlık kapının arkasına saklanmış, kız Falada'ınn başıyla konuşurken dinlemiş. Sonra kızın arkasından kral da gitmiş. Bir çalılığın arkasına saklanmış. Az sonra kaz çobanı kızın sürüyü güderek gelişini, yere oturuşunu, pırıldayan saçlarını çözüşünü gözleriyle görmüş.

Kız yine seslenmiş:

- Es rüzgâr, es de Kürdchen'in şapkacığını başından al. Saçlarımı örüp başıma sarıncaya kadar onu peşinden kovalat! der demez bir rüzgâr çıkmış. Kürdchen'in şapkasını uçurmuş. Oğlan peşinden koşmuş. Hizmetçi kız saçlarını taramış. Perçemlerini örmüş...

Yaşlı kral bütün bunları seyretmiş. Sonra sezdirmeden dönüp gitmiş. Akşam olup da kaz çobanı kız eve dönünce yanına çağırtmış. Bunları niçin yaptığını sormuş:

- Bunu size söyleyemem... Hatta en yakınımdan bir kimseye bile derdimi açamam. Çünkü ant içtim. Yoksa bu benim yaşamıma mal olur!

Kral, kızı zorlamış. Rahat vermemiş. Fakat ağzından bir söz bile alamamış. Bunun üzerine:

- Mademki bana bir şey söylemek istemiyorsun... Bari şuradaki demir sobaya derdini anlat! demiş, çıkıp gitmiş.

Kız sürüne sürüne demir sobanın içine girmiş. Durumunu anlatarak ağlamaya başlamış.

İçindeki dertleri boşaltmış:

- Şurada herkes tarafından unutulmuş bir durumdayım. Oysa ben bir prensesim. Düzenci halayık saray giysilerimi zorla çıkarttırdı. Nişanlımın yanındaki yerimi aldı. Ben de kaz çobanı olarak kötü bir işe atıldım. Bunları annem duysa yüreği parça parça olurdu...

Yaşlı kral, dışarda soba borularının yanında durup kızın sözlerini dinlermiş. Bunun üzerine yine içeri girmiş. Kıza sobadan çıkmasını söylemiş. Ona saray giysilerini giydirmişler. Kız o kadar güzelleşmiş ki herkes şaşırıp kalmış. Yaşlı kral oğlunu çağırmış.

Nişanlısının uydurma olduğunu haber vermiş. Onun bir halayıktan başka bir şey olmadığını, asıl gelinin şurada duran eski kaz çobanı kız olduğunu söylemiş. Genç kral kızın güzelliğini, iyiliğini görünce candan sevinmiş... Büyük bir şölen hazırlanmış. Herkes, bütün iyi dostlar çağırılmış.

Başta damat, bir yanında prensesle, öbür yanında halayıkla oturmuş. Fakat halayığın gözleri kamaştığı için, pırıl pırıl süsler içindeki prensesi tanıyamamış. Yenilip içildikten, keyifler tamamlandıktan sonra yaşlı kral halayığa bir bilmece sormuş. Büyükleri şu ya da bu biçimde aldatan kadına layık olan nedir? diye... Sonra olup bitenleri bir bir anlatmış.

"Böylesini ne yapmalı?" diye sormuş. Uydurma gelin:

- Böylesine en layık olan şey; onu çırılçıplak soymak, sonra içi sivri çivilerle dolu bir fıçıya tıkmak... Bu fıçıya, iki kır at koşup kadın ölünceye kadar sokak sokak sürükletmektir!

Bunun üzerine kral:

- İşte bu sensin... Kendi cezanı kendin söyledin. Bu yargı yerine getirilecektir! demiş; Ceza yerini bulduktan sonra genç kral asıl gelinle evlenmiş. O günden sonra ikisi dirlik düzenlik içinde ülkeyi yönetmişler.

ÇİVİ

Bir tüccar panayırda iyi alışveriş yapmış. Elindeki malların hepsini satmış. Para kemerini altınla, gümüşle sucuk gibi şişirmiş. Gece bastırmadan evine dönmek istiyormuş. Para dolu heybesini atın sırtına koymuş, yola çıkmış. Öğle üzeri bir kentte mola vermiş. Yine yola koyulacağı sırada uşağı hayvanı getirmiş:

- Bey, demiş, sol arka ayağın nalından bir çivi noksan!

Tüccar:

- Varsın olsun! demiş. Zaten altı saatlik yolum kaldı... Nasıl olsa o vakte kadar nal yerinde durur. Acele etmem gerek.

İkindi üzeri yine attan inip hayvana yem verdirdiği sırada uşak odaya girmiş:

- Bey, demiş, hayvanımızın sol arka ayağının nalı yok. Nalbanta götüreyim mi?

Adam:

- Varsın olsun, demiş, şurada birkaç saat kaldı... O vakte kadar at nasıl olsa dayanır. Acele etmem gerek.

Adam yola çıkmış. Fakat çok geçmeden at aksamaya başlamış. Bu aksama çok sürmemiş; hayvan topallamaya başlamış. Bu topallama da uzun sürmemiş. Hayvan yere yıkılmış, bir ayağı kırılmış. Tüccar atı olduğu yerde bırakmaktan, heybeyi sırtına vurup yaya olarak yola çıkmaktan başka çare bulamamış. Gece yarısı eve varmış. Kendi kendine de:

- Bütün bu başıma gelenlere neden o uğursuz çividir! diye söylenmiş.

İnsan acele etmeli, ama önce önlemini almalı!

ÜÇ TEMBEL

Bir kralın üç oğlu varmış. Bunların üçünü de aynı derecede severmiş. Ölümünden sonra hangisini kral yapacağını bilmezmiş. Kral ölümünün yaklaştığını anlayınca, onları yatağının yanına çağırmış:

- Sevgili çocuklarım, demiş, ben bir şey düşündüm. Onu sizlere söyleyeceğim. İçinizden hanginiz daha tembelse benden sonra o kral olacak!

Bunun üzerine büyük oğlan demiş ki:

- Babacığım, öyleyse ülke bana kalacak. Çünkü ben o kadar tembelim ki, uykuya yattığım sırada gözüme bir şey damlasa hiç aldırmadan uykuya dalarım.

İkincisi:

- Babacığım, demiş, ülke benim olacak. Çünkü ben o kadar tembelim ki, ısınmak için ateşin kıyısında otururken bacağımı çekmektense tabanımın yanmasına razı olurum.

Ücüncüsü de şöyle demiş:

- Babacığım, ülke benimdir. Çünkü ben o kadar tembelim ki, beni asmaya götürseler, hatta ipi de boynuma geçirmiş olsalar, biri gelip de ipi kesmek için elime keskin bir bıçak verse, elimi ipe kaldırmaktansa asılmaya razı olurum.

Baba bunu duyunca:

- Sen hepsinden ileri gitmişsin... Öyleyse kral sen olacaksın! demiş.

KÜÇÜK ÇOBAN

Evvel zaman içinde bir küçük çoban varmış. Kendisine ne sorulsa tam karşılığını verirmiş.

Böyle diye her yanda adı çıkmış. O ülkenin kralı da bunu duymuş, inanmamış, oğlanı çağırmış.

Demiş ki:

- Sana üç şey soracağım... Bunlara karşılık verebilirsen seni kendime oğul alacağım...

Bundan sonra da sarayımda kalabileceksin!

Oğlan:

- Bu üç soru nedir? demiş.

Kral:

- Birinci soru şu: Dünyadaki denizlerde kaç damla su vardır?

Küçük çoban:

- Kralım, demiş, önce dünyadaki bütün akar suları tıkat da ben saymaya başlamadan önce denizlere yeniden bir damla su akmasın. O zaman denizde kaç damla su bulunduğunu size söylerim! demiş.

Kral:

- İkinci soru şu: Gökte kaç yıldız var? demiş.

Küçük çoban:

- Bana büyük bir tabaka beyaz kâğıt verin! demiş.

Üzerine kalemle o kadar çok küçük nokta yapmış ki, bunlar ne görülebiliyormuş, ne de sayılabiliyormuş. Bunlara bakanların kafaları karışıyormuş.

Oğlan kâğıdı krala göstermiş:

- İşte şu kâğıtta ne kadar nokta varsa gökyüzünde de o kadar yıldız vardır; alın sayın!

demiş ama kimse bunu yapacak durumda değilmiş.

Kral:

- Üçüncü soru da şu: sonsuzluk dediğimiz zamanda kaç saniye vardır?

Küçük çoban:

- Kafdağı'nın ardında bir dağ vardır. Bu dağın yüksekliği bir saat, genişliği bir saat, derinliği de bir saat sürer. Buraya her yüzyılda bir, bir kuş gelir, gagasını sürterek biler. Bu gagalar sürtüle sürtüle dağ aşınıp ortadan kalkarsa işte o zaman sonsuzluğun ilk saniyesi geçmiş olacaktır.

Bunun üzerine kral:

- Üç soruya da karşılık buldun, demiş; bundan sonra yanımda kalacaksın, sarayımda oturacaksın. Artık sana kendi çocuğum gözüyle bakacağım.

ALTIN YAĞMURU

Evvel zaman içinde küçük bir kız varmış. Bu kızcağızın annesi de, babası da ölmüşlermiş.

Çocuk o kadar yoksulmuş ki, başını sokacak bir kulübeciği, içine girip yatacağı bir yatağı bile yokmuş. Daha kötüsü, üstündeki entariden başka giyecek bir şeyi, kendisine acıyan birinin verdiği bir dilim ekmekten başka yiyeceği de yokmuş. Ama bu kız çok iyi yürekliymiş. Yeryüzünde kimseciği olmadığı için kızcağız Tanrı'ya güvenerek, başını alıp kırlara gitmiş.

Yolda karşısına yoksul bir adam çıkmış:

- Karnım çok aç, bana yiyecek bir şey versene!.. demiş.

Kızcağız elindeki ekmeğin hepsini adama uzatmış, yola koyulmuş.

Az sonra karşısına bir çocuk çıkmış; ağlaya ağlaya demiş ki:

- Soğuktan kafam donuyor... Bana bir şey ver de başımı örteyim!

Bunun üzerine kız başlığını çıkarıp çocuğa vermiş.

Biraz daha yol aldıktan sonra yine bir çocukla karşılaşmış. Bu çocuğun üzerinde entarisi yokmuş. Soğuktan tir tir titriyormuş. Kız ona kendininkini vermiş.

Az sonra biri de ceketini istemiş. Onu da bu çocuğa vermiş.

Sonunda bir ormana varmış. O sırada ortalık kararmışmış. Burada biri daha yanına gelerek gömleğini istemiş. İyi yürekli kız şöyle düşünmüş.

- Vakit gece... Ortalık karanlık. Nasıl olsa seni kimse görmez. Gömleğini de çıkarıp verebilirsin, demiş. Gömleğini çıkarmış, vermiş.

Böyle çırılçıplak dururken birdenbire gökyüzünden yıldızlar dökülmeye başlamış. Bunlar, pırıl pırıl altından paralarmış. Kız bir de bakmış ki, üstünde en iyi kumaştan yepyeni bir entari var. Bunun üzerine paraları eteğine toplamış. O günden sonra zengin bir kız olarak ömrünün sonuna kadar rahatça yaşamış.

KÖYLÜYLE ŞEYTAN

Vaktiyle akıllı, kurnaz bir köylücük varmış. Çevirdiği dolaplar, başardığı işler üzerine çok şey anlatılır, ama onun şeytanı nasıl faka bastırdığını, eliyle çevirdiğini anlatan öykü hepsinden güzeldir:

Günün birinde köylücük tarlasını sürmüş. Ortalık kararmaya başladığı sırada evine dönmeye hazırlanırken, tarlasının ortasında yanan bir kömür yığını görmüş. Şaşırarak oraya gitmiş. Ateşin üstünde küçük, kara bir şeytan oturuyormuş. Köylü:

- Yoksa bir hazine üzerinde mi oturuyorsun? diye sormuş, Şeytan:

- Evet, demiş, ömründe gördüğün altınlardan, gümüşlerden daha çoğuyla dolu bir hazinenin üstündeyim.

Küçük köylü:

- Bu hazine benim tarlamın üzerindedir. Öyleyse benimdir! demiş.

Şeytan:

- İki yıl tarlandan çıkan ürünün yarısını bana verirsen bunlar senindir! demiş. Bende yeteri kadar para var ama ben yeryüzünün yemişlerinden edinmek istiyorum.

Köylücük pazarlığı kabul etmiş:

- Bölüşmede kavga çıkmasın diye sözleşelim: Toprağın üstündekiler senin olsun.

Altındakiler de benim... Tamam mı?

Bu öneri şeytanın hoşuna gitmiş. Fakat kurnaz köylücük şalgam ekmişmiş. Hasat zamanı gelince şeytan çıkagelmiş; payını alıp götürmek istemiş. Fakat sarı, soluk yapraklardan başka bir şey bulamamış. Köylücük ise keyifli keyifli şalgamlarını topraktan çıkarmış.

Şeytan:

- Bu kez kârlı çıktın. Ama gelecek sefer böyle olmayacak. Toprağın üstündekiler senin, altındakiler benim!.. demiş.

Köylücük:

- Ona da peki, demiş.

Fakat tohum atma zamanı gelince köylücük şalgam ekmemiş, buğday ekmiş. Ürün ermiş.

Minik köylü tarlaya gitmiş. Olgun sapları orakla bir bir biçmiş. Şeytan gelince yerde kısacık sap uçlarından başka bir şey bulamamış. Öfkeyle kendini kayalık bir uçuruma fırlatmış. Küçük köylü:

- İşte, demiş, tilkileri böyle aldatmalı!

Sonra gitmiş, hazineyi alıp götürmüş.

II

İKİ KARDEŞ

Oğlan, kızkardeşini elinden tutmuş:

- Annemiz öldü öleli iyi bir gün görmedik, diyordu. Üvey anne bizi her gün dövüyor.

Yanına gitsek bizi tekmeyle kovuyor. Yediğimiz şey sofra artığı katı ekmek parçaları...

Sofranın altındaki köpek bizden iyi. Ara sıra ona iyi parçalar atıyor. Zavallı annemiz bunları bilse! Gel başımızı alıp uzaklara gidelim.

Bütün gün çayırlardan, tarlalardan, taşlık yerlerden geçerek yola koyuldular. Yağmur yağınca kız:

- Tanrı da yüreğimizle birlikte ağlıyor! diyordu. Akşamleyin büyük bir ormana vardılar.

Üzüntüden, açlıktan, uzun yoldan o kadar yorgun düşmüşlerdi ki, bir ağacın kovuğuna girdiler, orada uyuyakaldılar.

Ertesi sabah uyandıklarında güneş yükselmişti. Sıcak ışıkları ağaçların arasından süzülüyordu. Oğlan:

- Kardeşçiğim, dedi, susamışım. Bir pınarcık bilsem gidip içerdim.. Bir su sızıntısı duyar gibi oluyorum.

Oğlan kalktı, kızkardeşini elinden tuttu, pınarcığı aramaya koyuldular. Meğerse kötü üvey anne bir cadıymış. Çocuklar çıkıp gittikleri sırada onları görmüş. Cadılar gibi, kendini göstermeden, sessizce peşlerine takılmış; ormandaki bütün pınarlara büyü yapmış.

Çocuklar, taşların üzerine boncuk boncuk fışkıran bir pınarcık buldular. Oğlan bundan içmek istedi. Fakat kız şırıltılar arasından pınarın dediklerini duydu:

- Suyumdan içen kaplan olur!... Suyumdan içen kaplan olur!...

Bunun üzerine seslendi:

- Kuzum ağabeyciğim içme; yoksa yırtıcı bir hayvan olur, beni paralarsın!

Oğlan o kadar susuz olduğu halde içmedi:

- Gelecek pınara kadar beklerim! dedi.

İkinci pınarın başına geldikleri zaman kız bu pınarın dediklerini de işitti:

- Suyumdan içen kurt olur!.. Suyumdan içen kurt olur!..

Bunun üzerine seslendi:

- Kuzum ağabeyciğim içme: Yoksa bir kurt olur beni yersin!

Oğlan sudan içmedi:

- Gelecek pınara kadar beklerim, ama ne dersen de, ondan içerim; çok susadım.

Üçüncü pınara geldikleri zamana kız şırıltılar arasından pınarın dediklerini duydu:

- Suyumdan içen geyik olur!.. Suyumdan içen geyik olur!..

- Aman ağabeyciğim, yalvarırım sana, içme! Sonra bir geyik olur, yanımdan kaçıp gidersin! dedi.

Fakat ağabeysi hemen pınarın kıyısına çömelmiş, eğilip suyundan içmişti. Daha ilk damlalar dudağına değer değmez de bir geyik oluvermiş, oraya uzanmıştı.

Kızcağız büyülenen zavallı ağabeysinin durumuna ağlıyor; geyikceğiz de üzgün üzgün yanına oturmuş, ağlıyordu. Sonunda kız dedi ki:

- Sus sevgili geyikçik, senden hiçbir zaman ayrılmayacağım.

Sonra altın işlemeli çorap bağını çözdü, geyikçiğin boynuna doladı. Sazlar bulup bunlardan yumuşak bir ip ördü. Hayvancığı bununla bağladı, onu güde güde ormanın en kuytu yerine gitti.

Uzun zaman yol aldıktan sonra küçük bir evin önüne geldiler. Kız içeriye baktı, ev boş olduğu için: "Burada kalıp yerleşebiliriz" dedi. Bunun üzerine minik geyiğe yumuşak bir yatak yapmak için yaprak, yosun bulup getirdi. Her sabah dışarı çıkıyor, meyvalar, kuru yemişler topluyor, geyik için de körpe otlar getiriyordu. Geyik bunları kızın elinden yiyor, keyifleniyor, çevresinde oynuyordu. Akşamları kız yorgun düşüp duasını ettikten sonra başını minik geyiğin sırtına koyarak yatıyordu. Başını yaslayıp iç

rahatlığıyla uyku çektiği yastığı buydu. Ah ağabeyciği insan kılığına dönse, bu, çok güzel bir yaşam olacaktı.

Bu yabanıl ormanda tek başlarına uzun süre kaldılar. Günün birinde ülkenin kralı ormanda büyük bir ava çıkmıştı. Ağaçların arasında boru sesleri, köpek havlamaları, avcıların neşeli bağrışmaları duyuldu. Minik geyik bu sesleri işitti, bunlar arasında olmaya pek özendi. Kızkardeşine:

- Ne olur, bırak beni de ava gideyim, daha fazla dayanamayacağım! dedi. Kız razı oluncaya kadar yalvardı durdu. Kız:

- Ama akşam yine gel ha... Coşkun avcılar yüzünden kapıcığımı kapıyorum, geldiğin zaman seni tanımam için kapıyı çal: "Kardeşçiğim, beni içeri al!" de. Böyle demezsen kapıcığımı açmam.

Bunun üzerine minik geyik fırlayıp çıktı. Açık havada o kadar keyiflenmiş, o kadar neşelenmişti ki.

Kralla avcıları bu güzel hayvanı gördüler; peşine düştüler. Fakat ele geçiremediler. Tam yakaladık sandıkları zaman geyik çalılar üzerinden sıçrıyor, gözden yitiyordu.

Ortalık kararınca geyik eve koştu, kapıyı çaldı:

"- Kardeşçiğim, beni içeri al" dedi. Küçük kapı açıldı, geyik içeri daldı. Bütün gece yumuşak yatağında dinlendi. ertesi sabah av yeniden başlamıştı. Küçük geyik boru sesini, avcıların "Ho, ho" diye bağrıştıklarını duyunca yine yerinde duramaz oldu:

- Kardeşçiğim, kapıyı aç. Dışarı çıkacağım! dedi. Kız kapıyı açtı:

- Ama akşama yine burada olmalısın... Hem de dünkü sözleri söylemelisin! dedi.

Kralla avcılar, altın tasmalı küçük geyiği yine görünce hep birden kovalamaya başladılar.

Fakat geyik onlardan daha çevik, daha koşucuydu. Bu kovalamaca bütün gün sürdü.

Sonunda avcılar akşamleyin onu kuşattılar. İçlerinden biri geyikceğizin ayağını hafifçe yaraladı. Hayvan topallaya topallaya yavaş yavaş kaçtı. Avcılardan biri peşinden sürüne sürüne eve kadar geldi: "Kardeşçiğim, beni içeri al!" deyişini duydu. Kapının açılıp hemen kapandığını gördü. Bunları iyice aklında tuttu. Krala gitti; gördüklerini, işittiklerini anlattı.

Bunun üzerine kral:

- Yarın yine ava çıkılacak! dedi.

Küçük kız geyikçiğin yaralı olduğunu görünce pek korktu. Kanları yıkayıp temizledi; üzerine otlar koydu:

- Haydi sevgili geyikçik, yatağına uzan da iyi ol! dedi.

Fakat yara o kadar küçüktü ki geyiğin sabaha bir şeyciği kalmadı. Dışarıda yine av eğlencelerini duyunca:

- Duramayacağım; ben de birlikte olmalıyım! Beni kolay kolay kimse tutamaz! dedi.

Küçük kız ağlaya ağlaya:

- Seni öldürürler. Ben burada, orman içinde yalnız başımayım... Kimsem yok1 Seni salmam! dedi. Minik geyik:

- Ama burada üzüntüden ölürüm. Avcının borusunu duydum mu içim içime sığmıyor, dedi.

Küçük kız yapacak başka bir şey bulamadı; içi sızlaya sızlaya kapıyı açtı. Küçük geyik dipdiri, neşeli fırlayıp ormana gitti.

Kral onu görünce avcılarına dedi ki:

- Şunu bütün gün, hatta gece yarısına kadar kovalayın ama en ufak bir zarar vermeyin!

Gün batar batmaz kral avcıya:

- Haydi gel, ormandaki evceğizi bana göster! dedi.

Oraya gelince kapıyı çaldı:

"- Kardeşciğim, beni içeri al!" dedi. Kapı açıldı, kral içeriye girdi. Karşısında bir kız duruyordu. Bu kız o kadar güzeldi ki, kral böylesini hiç görmemişti. Küçük kız, içeriye geyik yerine başı altın taçlı bir erkek girdiğini görünce korktu. Fakat kral kıza gülümseyerek baktı, elini uzattı:

- Benimle birlikte saraya gider misin? Benim sevgili karım olur musun? dedi. Kız yanıt verdi:

- Elbette! Ama geyik de birlikte gelecek: Onu bırakmam.

Kral:

- Ömrün oldukça yanında kalsın... Hiçbir şeyi eksik olmasın! dedi.

Bu arada geyik hoplayarak zıplayarak içeri girdi. Kızcağız onu yine sazdan iplikle bağladı.

İpi eline aldı. Onunla birlikte orman kulübesinden çıkıp gitti.

Kral, güzel kızı kendi atına aldı, sarayına götürdü. Burada parlak bir törenle düğünleri yapıldı. Artık kız, kraliçe olmuştu. Uzun zaman dirlik düzenlik içinde yaşadılar. Minik geyik de ağıla konuldu. Bakılıyor, sarayın bahçesinde dolaşıp duruyordu.

Çocukların böyle uzaklara gitmesine neden olan üvey anne küçük kızın ormanda yabanıl hayvanlar tarafından parçalandığını, oğlancığın da bir geyik olarak avcılar tarafından vurulup öldürüldüğünü sanmaktaydı. Fakat onların mutlu olduklarını, rahat ettiklerini duyunca kıskançlıktan içi burkuldu. Bu duygular onda rahat, huzur bırakmadılar. Ne yapıp edip bunların başlarına yine bir yıkım getirmekten başka düşüncesi kalmadı. Gece kadar çirkin olan tek gözlü kendi kızı ona sitemler ediyor:

- Bir kraliçe olmak bana yakışırdı doğrusu! diyordu.

Kocakarı:

- Sesini çıkarma sen! Vakti gelince bu işi ele alacağım!

diye onu yatıştırıyordu.

Vakit tamam olup kraliçe güzel bir oğlan doğurduğu sırada kral avda bulunuyordu. yaşlı cadı bir odalık kılığında kraliçenin yattığı odaya girdi. Lohusaya dedi ki:

- Gelin, banyo hazır... Size iyi gelir, taze güç kazandırır. Haydi çabuk olun, soğumasın!

Kendi kızını elinden tutuyordu. Bitkin kraliçeyi banyo odasına götürdüler, leğenin içine yatırdılar. Sonra kapıyı çekip uzaklaştılar. Oysa banyo odasını, cehennem gibi, öyle kızdırmışlardı ki genç, güzel kraliçe az sonra tıkanıp boğuldu.

Bu iş tamam olduktan sonra kocakarı kızını getirdi, başına bir hotoz koydu. Kraliçenin yerine onu yatağa yatırdı. Hem de onu kraliçenin kılığına sokmuş, yüzünü kraliçeye benzetmişti ama yok olan gözü yerine getirememişti. Kral bunu farketmesin diye kız gözsüz yanına dönüp yatacaktı.

Akşamleyin kral eve dönüp de bir oğlunun dünyaya geldiğini duyunca candan sevindi; karısının yatağına gidip ne yaptığını görmek istedi. Kocakarı telaşla geldi:

- Aman durun, perdeleri kapalı bırakın, kraliçe henüz bakamaz. Hem de dinlenmesi gerek! dedi.

Kral dönüp gitti. Yatakta düzme bir kraliçenin yattığından haberi yoktu. Gece yarısı olup da herkes uykuya dalınca, lohusa odasında, beşiğin yanında henüz uyanık duran dadı kadın kapının açıldığını, asıl kraliçenin içeri girdiğini gördü. Kraliçe çocuğu beşikten aldı, kucağına yatırıp emzirdi. Sonra minik yastığını silkeleyip kabarttı. Çocuğu yine yerine yatırdı, yorganını örttü. Kraliçe minik geyiği de unutmadı. Yattığı köşeye gitti, sırtını okşadı. Sonra çıt çıkarmadan kapıdan çıkıp gitti. Dadı kadın ertesi sabah bekçilere, geceleyin saraya birinin girip girmediğini sordu, bekçiler:

- Hayır, kimseyi görmedik! dediler.

Birçok gece kraliçe geldi. Arada bir sözcük bile konuşmadı. Dadı kadın onu her zaman görüyor, fakat kimseye bunu anlatmaya cesaret edemiyordu.

Böyle hayli zaman geçti. Kraliçe bir gece konuşmaya başladı:

- Küçük bebeğim nasıl? Ne yapıyor geyiğim?

İki gecem kaldı; bir daha gelemem ben! dedi.

Dadı kadın yanıt vermedi. Fakat kraliçe yine gözden kaybolunca krala gitti. Her şeyi anlattı. Kral dedi ki:

- Aman Tanrım, bu ne? Yarın gece çocuğun yanında uyanık duracağım.

Akşamleyin çocuğun odasına girdi. Gece yarısı kraliçe yine göründü.

- Küçük bebeğim nasıl? Ne yapıyor geyiğim?

Bir gecem daha kaldı; sonra hiç gelemem ben! dedi. Her zamanki gibi, kaybolmadan önce çocuğuna baktı. Kral onunla konuşmaya cesaret edememişti. Ertesi akşam yine uyanık bekledi. Bu kez kadın:

- Küçük bebeğim nasıl? Ne yapıyor geyiğim?

Bu son gecemdir işte; bir daha gelemem ben! dedi.

O zaman kral kendini tutamadı, kadına doğru atıldı:

- Sen benim sevgili karımdan başka biri olamazsın! dedi.

Kadın:

- Evet, ben senin sevgili karınım! dedi. O anda Tanrı'nın isteğiyle kadına yeniden can geldi. Taze, pembe renkli, sapasağlam oldu. Bunun üzerine, alçak cadıyla kızının ettikleri kötülüğü krala anlattı. Kral ikisini de mahkemeye verdi. Haklarında karar çıktı: Kız ormana götürüldü, burada

yırtıcı hayvanlar onu paramparça ettiler. Cadıysa ateşe atıldı, bağıra bağıra yandı. Kocakarı yanıp kül olunca minik geyiğin tılsımı bozuldu, yine insan kılığına girdi. Küçük kızla ağabeysi de ömürlerinin sonuna kadar bir arada, mutlu yaşadılar.

GÖZÜPEK KÜÇÜK TERZİ

Bir yaz sabahı küçük bir terzi pencere önündeki sedirine oturmuştu. İyi bir ustaydı. Tüm çabasıyla dikiş dikiyordu. Bu sırada caddenin üst başından bir köylü geldi:

- İyi pelteler, iyi pelteler! diye bağırdı. Bu ses terzinin kulağına pek hoş geldi. Narin başını pencereden uzatarak:

- Yukarı gel kadıncık, dedi, neyin varsa bırak!

Kadın, ağır sepetiyle üç ayak merdiveni çıkarak terzinin yanına geldi, bütün çömlekleri önüne boşalttı. Terzi bunların hepsini gözden geçirdi, yukarı kaldırdı, burnuna yaklaştırdı. Sonunda:

- Pelte iyiye benziyor, tart bakalım 4 lot (1). Bu bir kilonun sekizde biri tutar ama neme gerek.

İyi bir satış yapacağını uman kadın, istediğini verdi ama pek kızmıştı; homurdana homurdana çıkıp gitti.

Küçük terzi:

- Tanrı bu peltenin bereketini arttırsın. Bana da gayret, güç versin! diyerek dolaptan ekmek aldı, boylamasına bir dilim kesti, üzerine pelteden sürdü.

- Tadı acı olmayacak ama ısırmadan önce gömleği tamamlayalım! dedi. Ekmeği yanına koydu, dikmeyi sürdürdü. Sevincinden gitgide daha iri dikişler yaptı. Bu sırada, tatlı lapanın kokusu bir yığın sinekle dolu duvara yükselmişti. Bu koku onları çekti, sürü sürü gelip üzerine kondular:

Küçük terzi:

- Sizleri kim çağırdı yahu? diye bu çağrılmamış konukları kovaladı. Fakat Alman dilini bilmeyen sinekler bu kovalamaya aldımadılar, gittikçe artan bir sayıda gelip durdular. O

zaman terzinin kanı başına sıçradı. Oturduğu yerden bir bez parçasına uzandı:

- Durun, şimdi size gösteririm! dedi, ekmeğin üzerine kıyasıya vurdu. Bezi çekip de saydığı zaman yedi sineğin ölü olarak bacaklarını uzatmış yattığını gördü:

- Yaman adamsın be! diye kendi kahramanlığına hayran oldu.

- Bunu bütün kent duymalı! dedi. İvedi ivedi bir kemer biçip dikti, üzerine iri harflerle şu yazıyı işledi: "Bir vuruşta 7 can!" Sonra:

- Yalnızca kent mi ya! Bütün dünya bunu bilmeli! dedi. Yüreği sevinçten bir kuzu kuyruğu gibi oynuyordu.

Terzi, kemeri beline doladı, uzaklara gitmeye kalktı. Çünkü ondaki gözüpekliğe işlikler pek küçük görünüyordu. Yola çıkmadan önce yanına alabileceği bir şey var mı diye evin köşe bucağını araştırdı. Bayat bir peynirden başka bir şey bulamadı. Onu dağarcığına soktu. Kentin kapısı önünde bir kuş gördü. Bu kuş otlar arasına saklanmıştı. O da cebine peynirin yanına girdi. Bunun üzerine cesaretle yola koyuldu. Hafif, çevik bir adam olduğu için yorgunluk duymuyordu. Yol onu bir dağa götürdü. En yüksek tepeye varınca orada koca bir devin oturduğunu, rahat rahat çevresine bakındığını gördü. Küçük terzi korkusuz, ürküsüz devin karşısına gitti, ona seslendi:

- Günaydın arkadaş, dedi, orada oturup alabildiğine geniş dünyayı seyrediyorsun değil mi? İşte ben o yoldayım, dünyayı dolaşıp görgümü artıracağım. Benimle gelmek ister misin?

Dev dudak bükerek terziye baktı:

- Vay serseri vay, hay miskin hay! dedi.

Küçük terzi:

- Olabilir! diye karşılık verdi. Ceketinin düğmelerini çözdü, kemerini göstererek:

- Kim olduğumu şuradan okuyabilirsin! dedi.

Dev yazıyı okudu: "Bir vuruşta yedi can." Terzinin aldığı canların insan olduklarını sandı.

Bu küçücük adam karşısında bir parça çekinme duydu ama önce onu sınavdan geçirmeyi düşündü. Avucuna bir taş alıp sıkınca, suyunu çıkardı:

- Sen de güçlüysen yap böyle bakalım! dedi.

Küçük terzi:

- Olup olacak becerin bu mu? Bizim gibi adamlar için bu oyuncaktır! diye elini cebine soktu, yumuşak peyniri çıkarıp sıktı, suyunu akıttı:

- Benimki bir parça daha iyi oldu, değil mi? dedi.

Dev ne diyeceğini şaşırmıştı. Küçücük adamın böyle bir şey yapacağına bir türlü akıl erdiremiyordu. Bunun üzerine dev yerden bir taş aldı; o kadar yükseklere fırlattı ki taş gözle görülemez oldu:

- Haydi bakalım sen de yap görelim, ördek kılıklı cüce! dedi.

Küçük terzi:

- Güzel attın ama taş nasıl olsa yine yere düşecek. Oysa ben bir taş atacağım, bir daha geri dönmeyecek! diye elini cebine soktu, kuşu aldı, havaya fırlattı. Özgürlüğe kavuştuğu için sevinen kuş uçup gitti, bir daha geri gelmedi.

Küçük terzi:

- Nasıl, beğendin mi arkadaş? diye sordu.

Dev:

- Taş atmasını da beceriyorsun ama dur bakalım adamakıllı bir yük taşıyabilecek misin?

dedi.

Terziyi, kesilip yere devrilmiş koskoca bir meşe ağacının yanına götürdü:

- Gerçekten güçlüysen şu ağacı kaldırıp ormandan çıkarmak için bana yardım et! dedi.

Küçük adam:

- Baş üstüne, sen yalnızca ağacın gövdesini omzuna al, ben ince kalın bütün dallarını kaldırıp taşırım. İşin de en ağır yanı bu zaten! dedi.

Dev ağacın gövdesini omuzladı. Terziyse bir dalın üzerine oturdu. Çevresine bakmayan dev bütün ağaçla birlikte küçük terziyi de taşıyıp götürdü. Küçük terzi arkada pek neşeli, pek keyifliydi. Islıkla "Ey gaziler yol göründü!" türküsünü çalıyordu. Sanki ağaç taşımak çocuk oyuncağıymış gibi gösteriyordu. Dev, bu ağır yükle ıkına sıkına bir parça yol aldıktan sonra daha gidecek gücü kalmadı:

- Bana bak, diye bağırdı, ağacı yere atacağım.

Terzi çabucak yere atladı, sanki onu taşımaktaymış gibi yaparak ağacı kucakladı:

- Koskoca herifsin ama bir ağacı bile taşıyamıyorsun! dedi.

Birlikte yola koyuldular. Bir kiraz ağacının yanından geçerken dev ağacın ta tepesine elini uzattı. En olgun meyvalar buradaydı. Dalı eğdi, terziye tuttu, yemesini söyledi. Fakat küçük terzi ağacı zaptedemiyecek kadar güçsüzdü. Dev dalı elinden bırakınca ağaç doğruluverdi. Terzi de onunla birlikte havaya kalktı. Bir şeycik olmadan yine yere düşünce dev:

- Ne o, dedi, incecik çöpü zaptedecek gücün yok mu?

Küçük terzi:

- Bunun güçle alışverişi yok, dedi, bir vuruşta yedi can alandan böyle bir şey umulur mu sanıyorsun? Ben ağacın tepesine fırladım. Aşağıda, çalılar arasında avcılar silah atıyorlardı. Elindeyse sen de zıpla bakalım!

Dev ne kadar uğraştıysa da bir türlü ağacın üstüne sıçrıyamadı, dallara takılı kaldı. Küçük terzi bu işte de üstün gelmişti.

Dev:

- Madem ki bu kadar gözüpeksin... Öyleyse haydi bizim mağaraya gel de bu geceyi bizde geçir; dedi.

Küçük terzi razı oldu, devin peşine takıldı. Mağaraya vardıkları zaman orada ateş karşısında başka devler oturuyorlardı. Her biri elindeki kızarmış bir koyunu yiyordu.

Küçük terzi çevresine bakındı: "Burası benim işliğimden daha geniş" diye düşündü. Dev ona bir yatak gösterdi, içine yatıp rahatça uyumasını söyledi. Bu yatak küçük terziye göre pek büyüktü. Yatağa girip yatmadı, bir köşeye büzüldü. Gece yarısı olunca dev, küçük terzinin derin bir uykuya daldığını sanarak kalktı. Kocaman bir demir sırık aldı. Yatağın ortasına olanca gücüyle bir kez vurdu. Bu çayır çekirgesinin hesabını gördüğünü sandı.

Sabahın alaca karanlığında devler onu büsbütün unutarak ormana gittiler. Küçük terzi pek keyifli, elini kolunu sallaya sallaya arkalarından yetişip birdenbire karşılarına dikilince devler şaşırıp ürktüler. Küçük terzinin kendilerini tepeleyip öldüreceğinden korktular. Hepsi palas pandıras kaçtılar.

Küçük terzi burnunun doğrusuna yine yola koyuldu. Uzun süre dolaştıktan sonra bir kıral sarayının yakınına vardı. Burada yorgunluğunu anlayarak çimenlerin üzerine uzandı, uykuya daldı. Orada yatmaktayken

adamlar geldi, orasına burasına bakarlarken kemerindeki şu yazıyı okudular: "Bir vuruşta yedi can!"

- Ama bu büyük savaş kahramanı burada, barış ülkesinde ne arıyor? Herhalde yaman bir kişi olacak bu! dediler. Girip krala haber verdiler.

Günün birinde savaş olursa bunun önemli, gerekli bir adam olacağını, ne pahasına olursa olsun onu salmamak gerektiğini söylediler. Bu düşünce kralın hoşuna gitti; saray adamlarından birini küçük terziye yolladı. Uyanınca ona savaşçılık görevi öner, dedi.

Gönderilen adam uyuyan terzinin yanında durup, gerine gerine gözlerini açıncaya kadar, onu bekledi. Sonra aldığı buyruğu ona bildirdi. Küçük terzi:

- Zaten ben de bu iş için gelmiştim! Kralın buyruğunda çalışmaya hazırım! dedi.

Bunun üzerine büyük bir saygıyla karşılandı. Kendisine ayrı bir ev verdiler. Fakat savaşçılar küçük terziye içerliyorlardı. Onun bin mil uzaklara defolup gitmesini istiyorlardı. Aralarında:

- Onunla kavga çıkarırsak durumumuz nice olur? diye konuşuyorlardı. Bir vuruşta yedimizi birden yere serer. İçimizden hiçbiri bu işin hakkından gelemez. Bunun üzerine karar verdiler: Hep birden krala gidip izin istediler:

- Bir vuruşta yedi can alan bir adamın yanında duramayız! dediler. Kral bir kişinin uğruna sadık adamlarını kaybedeceği için üzüldü. "Keşke gözlerim onu görmeseydi, keşke şunu başımdan savsaydım" dedi, ama ona yol vermeye cesaret edemedi. Çünkü bütün uyruklarıyla birlikte kendisini vurup öldürmesinden, krallık tahtına oturmasından korkuyordu. Uzun süre enine boyuna düşündü. Sonunda bir çare buldu; küçük terziye adam gönderdi, bu kadar büyük bir savaş kahramanı olduğu için kendisine bir öneride bulunacağını söyletti: Ülkesindeki büyük bir ormanda iki dev yerleşmiş. Bunlar yağmacılıkla, adam öldürmekle, insanları ateşe atmakla, yangınlar çıkarmakla büyük zararlara neden oluyorlarmış. Ölümü göze almadıkça kimse onlara yaklaşamıyormuş.

Eğer o, bu iki devi alt edip öldürürse kıral ona biricik kızını verecek, çeyiz olarak da kırallığının yarısını bağışlayacaktı. Haber verdirdi. Yüz atlı da onunla birlikte gidecekler, kendisine yardım edeceklerdi. Terzi:

- Bu tam senin gibi bir adamın işi. Güzel bir prensesle yarım krallık toprağı her gün ele geçmez, diye düşündü:

- Pekâlâ, dedi, devlere ben yeterim. Yanımda yüz atlıya gerek yok. Bir vuruşta yedi can alan insan iki kişiden korkmaz.

Küçük terzi çıkıp gitti. Yüz atlı da peşine takıldı. Ormanın kıyısına varınca yanındakilere:

- Siz burada durun. Ben tek başıma devlerin hakkından gelirim, diyerek ormana daldı, sağına soluna bakındı. Bir süre sonra iki devi gördü: Bunlar, bir ağacın altında yatmış, uyuyorlardı. O kadar horluyorlardı ki dallar eğrilip doğruluyordu. Küçük terzi çabucak taş toplayıp ceplerine doldurdu, ağaca çıktı. Yarıdayken, bir daldan kaya kaya, uyuyanların tam üstlerine kadar gelip orada durdu. Devlerden birinin göğsüne arka arkaya birkaç taş attı. Dev uzun zaman bunun farkında olmadıysa da sonunda uyandı, arkadaşını dürttü:

- Ne vuruyorsun? dedi. Öbürü:

- Düş görmüşsün... Ben sana vurmadım! dedi.

Yine uykuya yattılar. Bunun üzerine terzi ikincisinin üzerine bir taş attı.

Dev:

- Bu ne? Niçin beni taşlıyorsun? diye bağırdı. Birinci dev:

- Seni taşladığım yok! diye homurdandı.

Bir süre kavga ettiler. Fakat yorgun oldukları için işi uzatmadılar. Gözleri yine kapandı.

Küçük terzi oyununa yeniden başladı. Pek iri bir taş arayıp buldu. Bunu olanca gücüyle birinci devin göğsüne attı.

Dev:

- Ama bu çok oldu! diye bağırdı. Çılgın gibi yerinden fırladı. Arkadaşını kaldırıp ağaca çarptı. Ağaç zangır zangır sallandı. Öbür dev de alacağını onun yanında komadı. O kadar kızışmışlardı ki, ağaçları söküp bunlarla birbirlerini pataklladılar, sonunda da ikisi birden ölü olarak yere serilip kaldılar. Bunun üzerine küçük terzi ağaçtan indi:

- Bereket versin üstünde oturduğum ağacı sökmediler, yoksa bir sincap gibi başka bir ağaca sıçramak zorunda kalacaktım. Bizim gibiler çevik olur! dedi.

Kılıcını çekti. Devlerden her birinin göğsüne tüm gücüyle birkaç kez batırdı. Sonra ormandan çıkıp atlıların yanına geldi:

- İş tamam. İkisinin de hesabını gördüm ama çok güç oldu. Tehlikeyi görünce ağaçları köklerinden söküp kendilerini savundular, fakat benim gibi bir vuruşta yedi can alan biri karşısında ne yararı olur ki... dedi.

Atlılar sordular:

- Yaralanmadınız mı?

Terzi:

- İşler yolunda gitti, dedi, bir kılıma bile zarar veremediler. Atlılar ona inanmak istemediler. Atlarını ormanın içine sürdüler. Orada devleri kanlar içinde yüzer buldular.

Çevrelerinde sökülüp devrilmiş ağaçlar yatıyordu.

Küçük terzi, kraldan, söz verdiği ödülü istedi ama kral verdiği sözden pişman olmuştu.

Bu kahramanı başından nasıl savacağını yeniden düşünmeye başladı:

- Kızımla ülkemin yarısını almadan önce bir kahramanlık daha göstermen gerek! dedi.

Ormanda tek boynuzlu bir aygır var. Büyük zarar yapıyor. Hele onu bir yakala bakalım.

- İki devden korkmayan tek boynuzlu bir aygırdan mı korkar? Bir vuruşta yedi can almak bana özgü bir beceridir, dedi.

Bir iple bir balta aldı. Çıkıp ormana gitti. Kendisine söyleneni dışarda beklemeye başladı.

Uzun zaman beklemesine gerek kalmadı. Tek boynuz az sonra göründü, hemen terzinin üzerine atıldı. Sanki onu oracıkta şişleyivermek istiyordu. Küçük terzi:

- Aman yavaş gel! Acelen ne bakayım? diye olduğu yerde durdu. Hayvanın iyice yaklaşmasını bekledi. Sonra hızla bir ağacın arkasına fırladı. Tek boynuz olanca gücüyle ağaca saldırınca, boynuzu ağacın gövdesine öyle bir saplanış saplandı ki, onu çekip çıkarmaya gücü yetmedi. Böylelikle ele geçmiş oldu. Küçük terzi:

- İşte kuşu yakaladım! diye ağacın arkasından çıktı. Önce tek boynuzun boynuna ipi doladı, sonra ağaca saplı boynuzunu baltayla kırdı. Bu işleri yoluna koyduktan sonra hayvanı yedeğine alıp kırala götürdü.

Kral sözverdiği ödülü hâlâ vermek istemiyordu. Üçüncü bir iş daha buyurdu: Terzi, düğünden önce ona bir yaban domuzunu yakalayacaktı. Bu hayvan büyük zararlara neden olmaktaydı. Avcılar da kendisine yardım edeceklerdi. Terzi:

- Başüstüne, dedi, çocuk oyunu bu!

Ormana giderken yanına avcıları almadı. Bunlar sevindiler. Çünkü yaban domuzu onlara kaç kez öyle bir kabul töreni yapmıştı ki, artık onunla karşılaşmaya hiçbirinde heves kalmamıştı.

Domuz terziyi görünce, köpüren ağzıyla, gıcırdayan dişleriyle üzerine atılıp onu yere yıkmak istedi. Fakat çevik kahraman fırlayıp yakındaki küçük bir kiliseye kaçtı. Üst kattaki pencereden bir sıçrayışta yine dışarı çıktı. Domuz koşa koşa peşinden gelmişti.

Fakat terzi dışardan dolaşarak kapıyı arkasından kapadı. Böylelikle kuduz hayvan kapana kısılmıştı. Pencereden dışarı atlayamayacak kadar ağır, beceriksizdi. Küçük terzi avcıları çağırdı. Bunlar tutukluyu gözleriyle gördüler.

Kahraman terzi, krala gitti. Kral ister istemez sözünü tutmak zorunda kaldı. Kızıyla ülkesinin yarısını ona verdi. Karşısında bir savaş kahramanı yerine küçücük bir terzi olduğunu bilseydi içi bir kat daha sızlardı.

Düğün çok parlak bir biçimde, fakat az sevinçle kutlandı. Bir terziden bir kral oldu. Bir süre sonra genç kraliçe geceleyin kocasının düşünde:

- Delikanlı, bana bir mintan dik, pantolonumu yama! Yoksa cetvel tahtasını kulak tozuna indiririm ha! diye sayıkladığını işitti. O zaman bu delikanlının ne mal olduğunu anladı.

Ertesi sabah babasına durumundan yakındı. Bir terziden başka bir şey olmayan bu adamdan kendini kurtarması için yalvardı. Kral kızını yatıştırdı:

- Bu gece yatak odanın kapısını açık bırak. Adamlarım dışarda duracaklar. Uyuyunca içeriye girip onu bağlayacaklar, uzaklara giden bir gemiye götürecekler.

Bu sözler üzerine kadının içi rahatladı. Orada bulunup bunları dinleyen kralın silahçıbaşısı genç adamın iyiliklerini görmüştü. Olup bitenleri gidip ona anlattı. Küçük terzi:

- Bu işin önüne geçerim!

dedi. Akşamleyin, her günkü saatinde karısıyla birlikte yatağa uzandı. Kadın onun uyuduğunu sanarak kalktı, kapıyı açtı, yine yattı. Uyur gibi yapan küçük terzi yüksek sesle konuşmaya başladı:

- Delikanlı, bana bir mintan dik, pantolonumu yama! Yoksa cetvel tahtasını kulak tozuna indiririm ha... Ben bir vuruşta yedi can aldım. İki dev öldürdüm, tek boynuzlu bir aygırı yakalayıp getirdim, bir yaban domuzunu yakaladım. Dışarda odanın önünde duranlar mı beni korkutacak!

Dışardakiler terzinin bu sözlerini işitince korkudan ödleri koptu. Bu ele avuca sığmaz adam arkalarından geliyormuş gibi koşmaya başladılar. Bir daha da kimse onun üzerine gitmeye cesaret edemedi. Böylece küçük terzi ömrünün sonuna kadar krallık yaptı.

KORKUYU ÖĞRENMEK İÇİN YOLLARA DÜŞENİN MASALI

Bir babanın iki oğlu vardı. Bunlardan büyüğü akıllı, kurnaz bir çocuktu. Her şeye aklı ererdi. Küçükse aptaldı. Bir şeye aklı ermez, bir şey öğrenemezdi. Onu görenler:

- Bunun yüzünden babasının çekeceği var! derlerdi. Görülecek bir iş olsa bunu hep büyüğüne yaptırırlardı. Fakat babası geç vakit, yahut gece yarısı bir şey alıp getirmeye gönderir de yol kilise alanından veya korkulu bir yerden geçecek olsa bu oğlan:

- Oraya gitmem, içime ürpermeler geliyor! derdi. Çünkü korkardı. Yahut akşamleyin ocak başında masal anlatılırken bazen dinleyicilerden birinin tüyleri diken diken olur ve

"Aman içime ürpermeler geliyor" derdi. Küçük oğlansa bir köşede oturup dinler; fakat bu sözden bir şey anlamazdı.

- Boyuna "İçime ürpermeler geliyor, korkudan titriyorum" deyip duruyorsunuz, benim korktuğum yok. Galiba bu da benim aklımın ermediği bir beceri olacak, derdi.

Gel zaman, git zaman... Günün birinde baba ona dedi ki:

- Bana bak, şu köşede boy büyütüp, beslenip duruyorsun, kendi ekmeğini kendin kazanmak için bir şeyler öğrenmelisin, bak ağabeyin nasıl çalışıyor? Oysa senin yediğin içtiğin haram.

Oğlan:

- Ah babacığım, dedi. Benim de öğrenmeye can attığım bir şey var.Yapabilsem de korkudan ürpermeyi öğrensem. Bunun ne demek olduğunu bir türlü anlayamıyorum.

Büyük oğlan bu sözleri duyunca güldü. İçinden: "Aman Tanrım, kardeşim ne kadar budala! Dünyada bundan aptal adam olmaz. Ağaç yaşken eğilir." dedi.

Baba içini çekerek:

- Korkudan ürpermeyi öğren ama bununla ekmeğini kazanamazsın ki! dedi.

Az sonra kilise hademesi onlara konuk geldi. Baba ona derdini döktü; küçük oğlunun bir işe yaramadığını; bir şey bilmediğini, hiçbir şey öğrenmediğini anlattı:

- Düşünün bir kez, ekmeğini neyle kazanmak istediğini soruyorum da bana korkuyla ürpermekten başka bir şey öğrenmek istemediğini söylüyor! dedi.

Kilise hademesi:

- Hepsi bu kadarsa onu benim yanımda öğrenebilir, dedi. Siz onu bana bırakın, ben alıp götüreyim.

Baba razı oldu, kendi kendine: "Oğlan bir parça eğitim görür bari." diyordu.

Bunun üzerine kilise hademesi onu evine götürdü. Görevi çan çalmaktı. Birkaç gün sonra gece yarısı oğlanı uyandırdı, yataktan kaldırdı. Kilise kulesine çıkıp çan çalmasını söyledi.

İçinden: "Korkuyla ürpermenin ne olduğunu şimdi öğrenirsin." dedi. Gizlice dışarı çıktı.

Oğlan kulenin tepesine gelip de çanın ipini tutmak için arkasına dönünce, merdivende, mazgal deliğinin karşısında beyaz bir hayalet gördü:

- Kim o? diye seslendi.

Fakat hayalet ne yanıt verdi, ne de yerinden kıpırdandı. Oğlan:

- Yanıt ver, yahut çekil git. Gece yarısı buralarda işin yok senin! diye bağırdı.

Fakat kilise hademesi olduğu yerde kımıldanmadan duruyordu; oğlan bunu görsün de karşısındakinin bir hayalet olduğunu sansın diye... Oğlan bir daha bağırdı:

- Burada ne arıyorsun? Hırlı bir malsan konuş; yoksa seni merdivenden aşağı atarım! dedi.

Kilise hademesi: "Kuru gürültüye kulak asma" diye yine sesini çıkarmadı, taştanmış gibi olduğu yerde durdu. Bunun üzerine oğlan üçüncü kez bir daha bağırdı. Bu da boşa gidince gerine gerine hız alarak hayalete bir tekme savurdu, onu on basamak birden aşağı yuvarladı. Hayalet bir

köşeye serildi kaldı. Bunun üzerine oğlan çanı çaldı, eve döndü. Bir söz söylemeden yatağına uzanıp yine uykuya daldı.

Hademenin karısı uzun zaman kocasını bekledi, fakat adam bir türlü gelmiyordu.

Sonunda içine bir korku girdi, oğlanı uyandırıp sordu:

- Kocam nerde kaldı biliyor musun? Senin önünden kuleye çıkmıştı.

Oğlan yanıt verdi:

- Hayır, ama orada merdiven başında, mazgal deliğinin karşısında biri duruyordu. Sesini çıkarmadığı, yerinden kımıldanmadığı için onu bir hırsız sandım, tekmeyle aşağı yuvarladım. Haydi gidip bakın. Kocanız olup olmadığını görürsünüz. Oysa, doğrusu buna çok canım sıkılır.

Kadın fırlayıp gitti, bir köşede yatıp inliyen, bir bacağı kırık kocasını buldu. Adamı sırtlayıp aşağı indirdi; bağıra bağıra oğlanın babasına koştu:

- Oğlunuz başımıza büyük bir yıkım getirdi. Kocamı merdivenden aşağı atıp bir bacağını kırdı. Bu haylazı evimizden alın! diye bağırdı. Baba irkildi, koşa koşa geldi, oğlanı aldı:

- Bu ne Tanrıdan korkmazlık... Bunu sana kesinlikle şeytan yaptırmıştır! dedi.

Oğlan:

- Beni dinle baba, dedi, benim hiç suçum yok. Adam gece yarısı kötü düşünceli biri gibi orada duruyordu. Kim olduğunu bilmiyordum. Üç kez kendisine, konuş yahut çekil giti, diye seslendim.

Baba:

- Ah, senin yüzünden her zaman başım dertte... Yıkıl gözümün önünden, artık yüzüne bakmak istemiyorum! dedi.

- Peki baba, seve seve giderim. Yalnızca sabah oluncaya kadar bekleyin. Çıkıp gideceğim.

O zaman karnımı doyurabilecek bir beceri sahibi olacağım.

Baba:

- Ne istersen öğren, bana göre hava hoş! İşte şurada elli taler var, bununla uzaklara git.

Babanın kim olduğunu, nereden geldiğini kimseye söyleme. Çünkü sen bana yüz karasısın.

- Nasıl isterseniz öyle olsun baba. Madem ki artık istemiyorsunuz. Ben de kolayca bundan sakınabilirim.

Ortalık ağarınca oğlan elli taleri cebine koydu, büyük şoseye çıktı. Kendi kendine:

- Ah bir korksam, ne olur ürpersem! diye söylenip duruyordu.

Bu sırada yanına bir adam geldi. Oğlanın kendi kendine söylediği bu sözleri duymuştu.

Darağacını görebilecek kadar yol aldıkları zaman adam dedi ki:

- Görüyor musun, şurada urgancının kızıyla evlenip şimdi de uçmayı öğrenen, yedilerin durduğu ağaç var. Altına otur, geceye kadar bekle... O zaman korkuyla ürpermeyi öğrenirsin.

Oğlan:

- Yapılacak başka bir iş yoksa, bu kolay. Eğer korkuyu bu kadar çabuk öğrenirsem elli talerim senindir. Yarın sabah erkenden yanıma gel!

Oğlan darağacının yanına gitti, altına oturdu, akşama kadar bekledi. Üşümeye başladığı için bir ateş yaktı. Gece yarısı o kadar soğuk bir rüzgâr esti ki, ateş olduğu halde bir türlü ısınamıyordu. Rüzgâr darağacında asılı adamları birbirine çarptıkça cesetler ileri geri sallanıp duruyorlardı. Oğlan kendi kendine: "Sen aşağıda, ateşin başında donuyorsun, şu yukardakiler kim bilir ne kadar donup titrerler" dedi. Yufka yürekli olduğu için merdiven dayayıp yukarı çıktı. Birer birer iplerini çözdü, yedisini de aşağı indirdi. Sonra ateşi karıştırdı, üfledi, ısınsınlar diye cesetleri çevresine dizdi. Bunlar oturuyorlar, ama kımıldanmıyorlardı. Üstlerindeki giysileri ateş sardı. Oğlan:

- Dikkat edin, yoksa sizi yine oraya asarım! dedi. Fakat ölüler bir şey işitmiyorlardı. Sessiz duruyorlar, paramparça giysilerinin yanmasına ses çıkarmıyorlardı. Bunun üzerine oğlan kızdı:

- Madem ki dikkat etmek istemiyorsunuz, ben de size yardım edemem. Sizinle birlikte yanıp gitmeye niyetim yok doğrusu! diye onları sırayla götürüp astı. Sonra ateşin başına oturdu, uyuyakaldı.

Ertesi sabah adam geldi, elli taleri istedi:

- Korku nedir öğrendin artık, değil mi? dedi.

Oğlan yanıt verdi:

- Hayır, nereden öğrenecektim onu? Şu yukardakiler ağızlarını açmadılar. Hem o kadar budala şeyler ki, üstlerindeki partalların yanmasına bile ses çıkarmadılar.

Adam bugün elli taleri ele geçiremeyeceğini anlayınca:

- Böylesine ömrümde hiç raslamamıştım! diye söylene söylene çıkıp gitti.

Oğlan da yoluna düzüldü. Yine kendi kendine konuşmaya başladı: "Ah bir korksam, ne olur bir korksam!"

Arkasından gelmekte olan bir arabacı bunu duydu:

- Kimsin sen? diye sordu.

Oğlan:

- Bilmiyorum! dedi.

- Nerelisin?

- Bilmiyorum.

- Baban kim?

- Söyleyemem.

- Ne mırıldanıp duruyorsun?

Oğlan yanıt verdi:

- Korkuyu öğrenmek istiyorum ama bunu bana kimse öğretemiyor.

Arabacı:

- Gevezeliği bırak! dedi. Gel benimle bakayım, seni bir yere yerleştireyim.

Oğlan arabacıyla gitti. Akşamleyin bir hana vardılar. Burada geceleyeceklerdi. Odaya girerken oğlan yine söylendi:

- Ah bir korksam; ne olur bir korksam!

Bunu işiten hancı gülerek:

- O kadar iştahlıysan nasıl olsa fırsat çıkar sana! dedi.

Hancının karısı:

- Aman sus, dedi. Sana benzer bazı zevzek meraklılar yaşamlarını bu yolda yitirmişlerdir.

O güzel gözler bir daha gün ışığı görmezlerse çok yazık olur.

Fakat oğlan:

- Ne kadar güç olursa olsun öğreneceğim, dedi. Zaten bunun için yola çıktım.

Oraya pek uzak olmayan bir yerde büyülü bir şato bulunduğunu, içinde üç gececik nöbet bekleyenin korkuyu iyice öğrenebileceğini söyletmeden hancıya rahat vermedi. Bu işi başarana kral, kızını verecekti. Bu kız, güneşin aydınlattığı genç kızların en güzeliydi.

Şatoda, kötü hayaletlerin beklediği büyük hazineler saklıydı. O zaman bunlar da serbest kalacak, bir yoksulu tümüyle zengin edebileceklerdi. Şimdiye kadar birçokları içeri girmişler, fakat bir daha dışarı çıkamamışlardı.

Ertesi sabah oğlan kralın huzuruna çıktı:

- Izin buyurulursa üç gece büyülü şatoda nöbet bekleyeceğim! dedi. Kral oğlanın yüzüne baktı. Hoşuna gittiği için:

- Benden üç şey isteyebilirsin ama cansız şeyler olacak. Bunları da şatoya götürebilirsin!

dedi.

Oğlan:

- Öyleyse sizden bir ateş, bir torna tezgâhı, bir de bıçaklı keski tezgâhı isterim, dedi.

Kral bunları gündüzden şatoya gönderdi. Gece yaklaşınca oğlan yukarı çıktı. Odanın birinde parlak bir ateş yaktı, bıçaklı keski tezgâhını ateşin yanına koydu. Kendi de torna tezgâhının üzerine oturdu.

- Ah, bir korksam ne olur, ama galiba burada da onu öğrenemeyeceğim. Gece yarısına doğru ateşi canlandırmak istedi. Üfler üflemez bir köşeden:

- Miyav, miyav... Bizi üşüten ne? diye bir çığlık koptu. Oğlan:

- Deliler, diye bağırdı, neden üşüyorsunuz? Gelin, ateşin karşısına oturun, ısının.

Oğlan bunu der demez koskocaman iki karaltı bir sıçrayışta oraya geldiler. Oğlanın iki yanına oturdular. Alev alev yanan gözleriyle vahşi vahşi yüzüne baktılar. Kısa bir süre sonra ısınınca:

- Arkadaş, dediler, bir iskambil oynayalım mı?

- Neden olmasın? Ama önce patilerinizi gösterin bakayım, dedi.

Bunun üzerine kediler pençelerini çıkarıp gösterdiler! Oğlan:

- Aman, tırnaklarınız ne uzunmuş. Durun, önce şunları bir keseyim! diye kedileri enselerinden yakaladı. Keski tezgâhının üstüne koydu. Pençelerini mengeneyle sıkıştırdı:

- Parmaklarınızı gördüm. İskambil oyununa iştahım kalmadı! dedi.

Kedileri vurup öldürdü, dışarı çıkarıp suya attı. İki kediyi rahata kavuşturup yine ateşinin yanına oturacağı zaman köşelerden, bucaklardan kara kediler, kara köpekler akın akın gelmeye başladı. Bunların ardı arkası bir türlü kesilmediği için oğlan artık saklanamaz oldu.

Bunlar korkunç seslerle bağrışıyorlardı. Oğlanın üzerine doğru geldiler. Ateşi darmadağın edip söndürmeye kalkıştılar. Oğlan, kısa bir süre yerinden kımıldamadan buna seyirci kaldı. Fakat sonunda kan tepesine çıktı. Bıçağı yakalayınca:

- Defol oradan alçak! diye bağırarak üzerlerine atıldı. Bir bölüğü kaçıp gitti, bir bölüğünü öldürdü, dışarıya büyük havuza fırlatıp attı.

Geri dönünce, kıvılcımları üfleye üfleye ateşi canlandırıp ısındı. Böyle oturup dururken gözleri kapanmaya başladı, uyku bastırdı. Bunun üzerine çevresine bakındı, köşede bir yatak gördü:

- Tam bana göre! diye yatağa girip yattı.

Fakat gözlerini kapar kapamaz yatak kendi kendine yürümeye başladı. Gide gide bütün şatoyu dolandı! Oğlan:

- Oh, ne âlâ! dedi.

Yatak, sanki önüne altı at koşulmuş gibi, merdivenlerden, kapı eşiklerinden çıkıp iniyordu. Birdenbire yatak "hop" diye altüst oluverdi. Bir dağ gibi oğlanın üstüne yığıldı.

Fakat oğlan yastıkları, yorganları havaya fırlatarak dışarı çıktı:

- Haydi, isteyene uğurlar olsun! diye gitti, ateşin karşısına uzanıp sabaha kadar uyudu.

Sabahleyin kral geldi. Oğlanı yerde yatar görünce, cadıların onu öldürdüklerini sandı:

- Yazık oldu şu yakışıklı adama! dedi.

Delikanlı bunu duydu, yattığı yerden doğruldu:

- İşler o kadar ilerlemedi! deyince kral hem şaşakaldı, hem sevindi. Neler olup bittiğini sordu.

Oğlan yanıt verdi:

- Çok iyi, dedi, bir gece geçtikten sonra öbür ikisi de geçer elbet! Hancının yanına vardığı zaman adamın gözleri faltaşı gibi açıldı:

- Seni bir daha diri göreceğimi aklımdan geçirmemiştim, dedi, korkuyu öğrendin mi bari?

Oğlan:

- Hayır, dedi, hepsi boş. Keşke biri bana bunu söyleyebilseydi1

İkinci gece yine eski şatoya çıktı. Ateşin başına oturdu. Her zamanki sözlerini yinelemeye başladı:

- Ah bir korksam!

Gece yarısı olunca bir gürültü patırtı işitildi. Bu ses önce hafif geliyordu, fakat gitgide güçlendi. Sonra bir süre ses kesildi. Sonunda bacadan aşağı bağıra bağıra yarım gövdeli bir adam ayaklarının ucuna düştü; oğlan:

- Hoppala! diye bağırdı, başımıza bir de yarım adam çıktı. Doğrusu bu pek az.

Bunun üzerine, gürültü patırtı yeniden başladı. Ulumalar, tepinmeler duyuluyordu; arkasından bir yarım parça daha düştü, oğlan:

- Dur, önce şu ateşi biraz üfleyeyim! dedi. Bu işi bitirip çevresine bakınca bu iki parçanın bitişmiş olduğunu gördü. Kendi yerinde korkunç bir adam oturuyordu:

- Böyle sözleşmemiştik ama, dedi, bu bank benim.

Adam onu itmek istedi; fakat oğlan buna meydan bırakmadı. Hızla adamı itip yuvarladı.

Kendi yerine oturdu. Bunun üzerine birbiri ardından daha birçok insan bacadan düştü.

Bunlar dokuz tane ölü kemiğiyle iki tane ölü kafası getirip diktiler. "Kegel - Kil" oynamaya koyuldular. Oğlan da heveslendi:

- Bana bakın, ben de oynayabilir miyim? diye sordu.

- Paran varsa hayhay!

- Para var ama toplarınız tam yuvarlak değil, diye ölü kafalarını aldı, torna tezgâhına koyarak tostoparlak yaptı:

- İşte şimdi daha iyi oynarsınız, haydi iş başına! dedi. Onlarla birlikte oynadı. Biraz para yitirdi. Fakat on ikinciyi vurunca hepsi ortadan siliniverdi. Bunun üzerine oğlan yere uzandı, rahat bir uykuya daldı.

Ertesi sabah kral geldi. Oğlandan ne olduğunu anlamak istedi:

- Bu kez neler oldu? diye sorunca oğlan:

- Kegel oynadım, birkaç heller yitirdim! dedi.

- Hiç korku geçirmedin mi?

- Ne gezer? Gönlümü eğlendirdim. Ah korkunun ne olduğunu bir bilsem!

Üçüncü gece oğlan yine bankın üzerine oturmuş; üzgün üzgün:

- Ah bir korksam! diye söyleniyordu.

Gecenin geç bir vakti olunca iriyarı altı kişi geldi; içeriye bir tabut getirdiler, oğlan:

- Tamam, bu olsa olsa benim yeğenciğimdir. Birkaç gün önce ölmüştü. dedi. Parmağıyla işaret ederek seslendi:

- Gel yeğenciğim, gel!

Adamlar tabutu yere koydular. Oğlan tabutun yanına gitti. Kapağını kaldırdı; içinde bir ölü yatıyordu. Oğlan:

- Dur, seni bir parça ısıtayım! dedi.

Ateşin başına gitti, ellerini ısıttı, ölünün yüzüne koydu. Fakat ölü yine soğuk kaldı. Bunun üzerine ölüyü dışarı çıkardı. Ateşin karşısına oturdu. Ölüyü dizlerine yatırdı, yine harekete gelsin diye kollarını uğuşturdu. Hiçbir şeyin yararı olmadığını görünce: "İki kişi bir yatakta yatarsa birbirlerini ısıtırlar" diye düşündü. Bir süre sonra ölü de ısındı, kımıldanmaya başladı. Bunun üzerine oğlan:

- Gördün mü yeğenciğim, seni ısıtmasaydım ne olurdu? dedi.

Ölü doğruldu:

- Öyleyse seni boğazlayacağım! diye bağırdı. Oğlan:

- Ne? Teşekkür edeceğin yerde, öyle mi? Haydi yine tabutuna! dedi.

Ölüyü kaldırdı, tabutun içine attı, kapağını örttü. Bunun üzerine altı kişi geldiler, tabutu alıp götürdüler, oğlan:

- Korku duymuyorum vesselam. Burada ömrüm oldukça korkuyu öğrenemeyeceğim!

dedi.

Bu sırada içeriye öbürlerinden daha iriyarı, korkunç bir adam girdi. Fakat bu adam yaşlıydı; uzun, beyaz bir sakalı vardı:

- Az sonra korkuyu morkuyu öğrenirsin koca herif, çünkü öleceksin! dedi.

Oğlan yanıt verdi:

- Acele etme bakalım. Nasıl ölecekmişim? Ben de göreyim.

Suratsız adam:

- Boynunu kıracağım! dedi.

Oğlan:

- Aman yavaş gel, o kadar yüksekten atma. Senin kadar ben de güçlüyüm, belki senden de fazla... dedi.

Yaşlı adam:

- Görürüz bakalım! dedi, benden güçlüysen seni bırakırım. Gel bir deneyelim.

Bunun üzerine oğlanı karanlık bir koridordan geçirerek bir demirci ocağının başına götürdü. Bir satır aldı, bir örsün üzerine öyle bir vuruş vurdu ki örs yere geçti. Oğlan:

- Ben daha iyisini yaparım! dedi. Öbür örsün başına gitti.

Yaşlı adam da ne olacağını görmek için oraya gitti. Ak sakalı sarkıyordu. Bunun üzerine oğlan satırı yakaladı. Bir vuruşta örsü ikiye ayırdı, yaşlı adamın sakalını da bu çatlağın arasına sıkıştırdı:

- Elime geçtin işte! Şimdi ölüm sırası senin! dedi.

Sonra bir demir çubuk yakaladı, yaşlı adamı patakladı. İnim inim inleyip yalvararak vazgeçmesini, kendisine servetler vereceğini söyleyince sakalını çıkardı, yaşlı adamı salıverdi.

Yaşlı adam onu yine şatoya götürdü. Kendisine, bir mahzende altın dolu üç sandık gösterdi:

- Bunların bir bölümü yoksulların, öbür bölümü kralın, üçüncüsü de senin!

dedi.

Bu sırada saat 12'yi çaldı. Yaşlı adam ortadan kayboldu. Oğlan karanlıklar içinde kalakaldı:

- Çıkmanın bir yolunu bulurum elbet! diye çevresini elleriyle yokladı; odanın yolunu buldu. Orada ateşin karşısında uykuya daldı.

Ertesi sabah kral geldi:

- Herhalde korkuyu öğrendin artık, değil mi? dedi.

Oğlan yanıt verdi:

- Hayır, ne gezer? Ölü yeğenim buradaydı. Sakallı bir adam geldi. Şurada alt katta bana altınlar gösterdi, ama korkunun ne olduğunu söyleyen çıkmadı.

Bunun üzerine kral:

- Şatoyu büyüden kurtardın, kızımla evleneceksin, dedi.

Oğlan:

- Çok iyi ama, ben hâlâ korkunun ne olduğunu bilmiyorum! dedi.

Altınları yukarı getirdiler, düğün dernek yaptılar.

Genç kral karısını çok seviyor, çok mutlu yaşıyordu ama her zaman:

- Ah bir korksam! Ne olur bir ürpersem! deyip duruyordu.

Sonunda bu söz kadının canını sıktı. Odalığına dedi ki:

- Şu adam korkuyla ürpermeyi öğrenmeli... Bunun için yardım istiyorum!

Kadın dışarı çıktı. Bahçenin ortasından geçen dereye gitti. Bir kova dolusu kayabalığı getirtti. Geceleyin, genç kral uyurken karısı yorganını çekti, kova dolusu soğuk suyu balıklarla birlikte üzerine boşalttı. Küçücük balıklar oğlanın çevresinde çırpınmaya başladılar. Bunun üzerine oğlan uyandı:

- Aman her yanım zangır zangır titriyor karıcığım! Korkuyla ürpermenin ne olduğunu şimdi öğrendim! diye bağırdı.

MİNİK KUZUYLA MİNİK BALIK

Vaktiyle biri oğlan, biri kız iki kardeş varmış. Birbirlerini candan severlermiş. Fakat asıl anneleri öldüğü için bir üvey anneleri varmış. Bu kadın onlara karşı iyi davranmaz, kimse görmeden her kötülüğü yaparmış.

Gel zaman, git zaman... İki çocuk, başka çocuklarla birlikte evin önündeki çayırlıkta oynuyorlarmış. Çayırda küçük bir göl varmış. Bu göl evin bir kıyısına uzanırmış. Çocuklar bu gölün çevresinde birbirlerini kovalayıp sayı oyunu oynarlarmış: Eneke, beneke, bırak koşayım;

Toz toprak içinde dağlar aşayım.

Dağ bana bir kuş versin.

Kuş da saman, ot getirsin.

Samanı ineğe vereyim,

İnek bana süt versin.

Sütü şekerciye vereyim,

Şekerci bana çörek versin.

Çöreği kediye vereyim,

Kedi bana fare tutsun.

Fareleri ipe asayım

Kuyruğunu, kulağını keseyim!

Bunu söyleyerek halka olurlarmış. "Keseyim" sözünü kim söylerse kaçıp gidermiş.

Öbürleri onu kovalayıp tutarlarmış. Böyle neşeli neşeli sıçrayıp dururlarken üvey anne de pencereden onlara bakar, içerlermiş.

Kadın büyücülükten anladığı için, çocukları büyülemiş. Oğlancağızı kuzu, kızcağızı da balık kılığına sokmuş. Bunun üzerine minik balık gölün içinde üzgün üzgün yüzüp dururmuş. Minik kuzu da çayırda üzgün üzgün dolaşırmış. Ağzına bir lokma bir şey koymaz, ufak bir ot parçasına bile dokunmazmış.

Uzun zaman böyle geçmiş. Günün birinde evlerine yabancı konuklar gelmiş. Kötü yürekli üvey anne kendi kendine: "fırsat bu fırsattır" diye aşçıyı çağırmış:

- Git çayırdaki kuzuyu getir, kes, konuklara çıkaracak başka bir şeyimiz yok! demiş.

Bunun üzerine aşçı gitmiş, minik kuzuyu getirmiş, mutfağa götürüp küçücük ayaklarını bağlamış. Kuzu bütün bunlara sabırla katlanıyormuş.

Adam kuzuyu kesmek için bıçağını çıkarıp bilerken kuzu, yalak içindeki suyun içinde minik bir balığın yüzmekte olduğunu, kendisine baktığını görmüş. Bu balık oğlan kardeşiymiş. Aşçının kuzucuğu alıp götürdüğünü görünce o da gölde yüze yüze eve kadar gelmiş. O zaman minik kuzu dile gelmiş:

Derin gölün dibinde dolaşan ağabeyciğim

Yüreğimdeki sızı artıyor eksilmiyor.

Aşçı minik yüreğimi delmeye niyet etti,

Mutfağın köşesinde bıçağını biliyor!

Minik balık da yanıtlamış:

Yukarlarda otlayan sevgili kızkardeşim,

Yüreğimdeki sızı artıyor, eksilmiyor,

Şu derin gölün dibi üzüntümü silmiyor.

Aşçı, minik kuzunun insan gibi konuştuğunu, minik balığa iç parçalayan sözler söylediğini duyunca korkmuş; bunun tekin bir kuzu olmadığını, alçak kadın tarafından büyülendiğini anlamış:

- Merak etme, seni kesmeyeceğim! demiş.

Başka bir hayvan almış. Konuklar için onu pişirmiş, minik kuzuyu da iyi yürekli bir köylü kadına götürmüş. Gördüklerini, işittiklerini birer birer ona anlatmış. Meğer bu köylü kadın küçük kızın sütninesiymiş. Bu işi yapanın kim olduğunu derhal anlamış. Kızla birlikte bilgin bir kadına gitmiş. Kadın hem kuzucuğun, hem de minik balığın üstüne okuyup üflemiş. Bunun üzerine ikisi de insan kılığına dönmüşler. Ondan sonra kadın bunları büyük bir ormanda küçük bir eve götürmüş. Burada yalnız başlarına, fakat iç rahatlığıyla, dirlik düzenlik içinde ömür sürmüşler.

ELSİZ KIZ

Değirmencinin biri gün geçtikçe yoksullaşıyordu. Değirmeniyle arkasındaki iri elma ağacından başka bir şeyi kalmamıştı. Günün birinde odun getirmek için ormana gitti.

Karşısına, şimdiye kadar görmediği yaşlı bir adam çıktı:

- Odun kesmekle ne diye canını üzüyorsun? Değirmeninin arkasındakini bana verirsen seni zengin ederim! dedi.

Değirmenci "Orada elma ağacımdan başka ne olabilir ki?" diye düşündü.

- Peki:

deyip ağacı yabancı adama bağışladı. Adam alaycı alaycı gülerek:

- Üç yıl sonra gelip malımı alacağım! dedi. Uzaklaşıp gitti.

Değirmenci eve gelince karşısına karısı çıktı:

- Evimize apansızın bu varlık nereden geldi? Söyle bakayım, değirmenci! diye sordu.

Birdenbire bütün sandıklarla dolaplar doldu. Bunları getiren olmadı. Bu işin nasıl olduğunu bilmiyorum.

Adam yanıt verdi:

- Ormanda karşıma çıkıp bana büyük bir servet bağışlayan adamın işi bu... Ben de bunlara karşılık ona değirmenin arkasındakini bağışladım. Koca elma ağacını elbette verebilirdim, değil mi? dedi.

Kadın telaşla:

- Eyvah, dedi, o adam şeytanmış. İstediği elma ağacı değil, kızımız.... Kızımız değirmenin arkasındaydı, avluyu süpürüyordu.

Değirmencinin kızı güzel, uslu bir kızdı. Bu üç yılı Tanrı korkusu içinde günahsız geçirmişti. Süre tamam olup da şeytanın kendisini götüreceği gün gelince kız yıkandı, temizlendi. Şeytan erkenden çıkageldi; fakat kıza yaklaşamadı. Öfkeden gülerek değirmenciye dedi ki:

- Ne kadar su varsa ortadan kaldır Kız bundan sonra yıkanamasın.

Böyle olmazsa kıza bir şey yapamam!

Değirmenci korktu, dediğini yaptı. Ertesi sabah şeytan yine geldi. Fakat kız ellerini gözyaşlarıyla ıslatarak tertemiz yapmıştı. Bunun için şeytan ona yine yaklaşamadı.

Öfkeyle değirmenciye:

- Kızın ellerini kes; yoksa onu ele geçiremeyeceğim! dedi.

Değirmenci nefretle titredi:

- Öz kızımın ellerini nasıl kesebilirim? dedi.

Bunun üzerine şeytan değirmenciye gözdağı verdi:

- Dediğimi yapmazsan benim olursun... Seni alıp götürürüm.

Baba korktu, istediğini yapacağına söz verdi. Kızın yanına gitti.

- Yavrum, dedi, ellerini kesmeyecek olursam, şeytan beni alıp götürecek. Korkuyla ona söz de vermiş bulundum. Bu sıkıntılı zamanımda bana yardım et. Sana yapacağım kötülük için kusuruma bakma!

Kız:

- Bana istediğini yap babacağım, ben sizin çocuğunuzum! diyerek iki elini öne uzatıp kestirdi.

Şeytan, üçüncü kez geldi. Fakat kız ellerinin kesik yerleri üzerine o kadar çok gözyaşı dökmüştü ki, bunlar yine tertemiz olmuşlardı. Bunu görünce çekilip gitti. Kızın üzerindeki bütün haklarını yitirmiş oldu.

Değirmenci, kızına dedi ki:

- Sayende bu kadar büyük bir varlık sahibi oldum. Ömrün oldukça seni gayet rahat yaşatacağım!

Fakat kız:

- Ben burada duramam dedi, çıkıp gideceğim, acıma duygusu olan insanlar bana gereken her şeyi verirler!

Bunun üzerine güdük uçlu kollarını arkasına bağlattı. Gün doğarken yola çıktı. Bütün gün, ortalık kararıncaya kadar yürüdü. Sonunda kralın malı olan bir bahçeye vardı.

Ayışığı altında ağaçların güzel meyvelerle dopdolu olduğunu gördü. Fakat bahçeye giremedi. Çünkü çevresi suyla çevriliydi. Bütün gün yürümüş, ağzına bir lokma koymamış olduğu için açlıktan kıvranıyordu.

"Ah ne olurdu, içerde olsaydım da meyvelerden bir parça yeseydim. Yoksa pek bitkin kalacağım" dedi. Yere diz çöktü, Tanrıya yalvardı. Ansızın bir melek geldi; suya bir set yaptı, hendek kurudu, kız da karşıya geçebildi. Böylece bahçeye girdi. Melek de onunla birlikte geldi. Kız meyveli bir ağaç gördü: Bunlar güzel armutlardı; fakat sayılıydılar. Kız ağaca doğru gitti. Açlığını gidermek için ağzıyla bir tane koparıp yedi. Ama başka koparmadı. Bahçıvan kendisine bakıyordu. Fakat yanında melek olduğu için korkmuştu. Kızı bir ruh sanmıştı. Sesini çıkarmıyor; bağırmaya, yahut ruhla konuşmaya cesaret edemiyordu. Kız armudu yiyince karnı doymuştu. Gitti, otların arasına saklandı.

Bahçenin sahibi kral ertesi sabah bahçeye indi. Meyveleri saydı. Armutlardan birinin eksilmiş olduğunu gördü. Bunun nereye gittiğini bahçıvandan sordu. Ağacın dibinde olmadığına göre nereye gitmişti? Bunun üzerine bahçıvan:

- Dün gece içeriye kolsuz bir ruh girdi, ağzıyla bir tane yedi! dedi: Kral:

- Ruh sudan aşıp da içeriye nasıl girdi? Armudu yedikten sonra nereye gitti? dedi.

Bahçıvan yanıt verdi:

- Gökten kar gibi ak biri geldi, suya set yaptı, suyu alıkoydu. Böylelikle ruh hendekten geçebildi. Bunun bir melek olabileceğini düşünerek korktum. Ne bir şey sordum, ne de bağırdım. Ruh armudu yedikten sonra dönüp gitti.

Kral:

- Eğer bu iş senin dediğin gibiyse bu gece ben de seninle birlikte nöbet bekleyeceğim! dedi.

Ortalık kararınca kral bahçeye geldi. Ruhla konuşsun diye, yanında bir de papaz getirdi.

Üçü de ağacın altında oturup beklediler. gece yarısı kız otların arasından sürüne sürüne geldi; ağaca yaklaştı, yine ağzıyla bir armut koparıp yedi. Yanında da ak giysili melek duruyordu. Bunun üzerine papaz ortaya çıktı:

- Gökten mi indin, yerden mi geldin? İn misin, cin misin? dedi. Kız yanıt verdi:

- Ne inim, ne cinim, senin gibi insanım. Tanrıdan başka herkesin bıraktığı bir zavallıyım.

Kral:

- Herkes seni bıraksa bile ben bırakmayacağım! diye kızı alıp sarayına götürdü.

Kız çok güzel, çok uslu olduğu için kendisini candan sevdi. Ona gümüşten eller yaptırdı.

Sonra da kızla evlendi.

Bir yıl sonra kralın savaşa gitmesi gerekti. Bunun üzerine genç kraliçeyi annesine emanet etti:

- Kraliçe doğurursa kendisine çok iyi bakın. Bana da derhal bir mektup yazın! dedi.

Genç kraliçe güzel bir oğlan doğurdu. Yaşlı anne çabucak bir mektup yazarak bu sevinçli haberi krala bildirdi. Fakat postacı yolda bir dere kıyısında dinlenirken uzun yoldan yorulduğu için uyuyakaldı. Bu sırada şeytan geldi. İyi kalpli kraliçeye öteden beri kötülük etmek için fırsat kolluyordu. Mektubu aldı, yerine başkasını koydu. Bu mektupta kraliçenin bir ucube doğurduğu yazılıydı. Kral mektubu okuyunca irkildi, çok üzüldü ama yine bir mektup yazarak kendi gelinceye kadar kraliçeye iyi bakılmasını tembih etti.

Postacı mektupla birlikte geri döndü, aynı yerde uzandı, yine uyuyakaldı. Bu sırada şeytan yine geldi. Bu mektubu alıp yerine başkasını koydu. Bu mektupta kraliçenin çocuğuyla birlikte öldürülmesi yazılıydı. Yaşlı anne mektubu alınca büyük bir yürek çarpıntısına uğradı. Buna inanmadı. Krala bir mektup daha yazdı. Fakat umduğu gibi bir yanıt alamadı. Çünkü şeytan bu sefer de onun yerine sahte bir mektup koymuştu. Bu son mektupta, kanıt olarak kraliçenin diliyle gözlerini saklamaları yazılıydı. yaşlı anne suçsuz kanı döküleceğinden ağlamaya başladı. Geceleyin bir dişi geyik getirtti, dilini kestirdi, gözlerini oydurdu, bunları sakladı. Sonra kraliçeye:

- Kralın buyruğu üzerine seni öldürtmeye kıyamadım. Fakat artık buralarda kalamazsın.

Çocuğunla birlikte uzaklara git, bir daha da geri dönme! dedi.

Çocuğunu sırtına bağladı, zavallı kadın ağlaya ağlaya çıkıp gitti. Gide gide bu yol yabanıl bir ormana vardı. Diz çöküp Tanrıya yalvardı. Bir melek göründü, onu küçük bir eve götürdü. Üzerinde şunların yazılı olduğu bir levha vardı: "Burada herkes serbestçe oturur." Evden bembeyaz bir genç kız çıktı:

- Hoş geldiniz saygıdeğer kraliçem, dedi. Onu içeri aldı. Küçük oğlanı arkasından çözdü, kendi kucağına alıp emzirdi. Sonra çocuğu güzel bir yatağa yatırdı. Bunun üzerine kadıncağız:

- Benim kraliçe olduğumu nereden biliyorsun? dedi.

Bembeyaz genç kız yanıt verdi:

- Ben bir meleğim. Seninle çocuğuna bakmak için beni Tanrı gönderdi. Bunun üzerine kadın bu evde yedi yıl kaldı. Çok iyi bakıldı.

İyi yürekliliğin ödülü olarak Tanrının yardımıyla kesik elleri yerine geldi. Sonunda kral savaştan döndü. İlk iş olarak karısıyla çocuğunu görmek istedi. Bunun üzerine yaşlı anne ağlamaya başladı:

- Alçak adam, iki suçsuzun canına kıymamı nasıl oldu da bana yazdın? diye şeytanın değiştirdiği iki mektubu gösterdi:

- Ben de buyruğunu yerine getirdim! dedi. Kanıt olarak sakladığı dille gözleri gösterdi.

Bunun üzerine kral zavallı karısıyla oğulcağzı için o kadar acı göz yaşları dökmeye başladı ki, yaşlı anne ona acıdı.

- Merak etme, dedi, karın sağ. Bir dişi geyiği gizlice kestirdim. Bu kanıtları ondan aldım.

Karının sırtına da çocuğu bağladım, uzaklara yolladım. Bir daha buralara gelmemek için söz verdi. Çünkü ona karşı o kadar kızgındın ki!..

Bunun üzerine kral:

- Dünyanın öbür ucuna olsa gideceğim. Eğer bu arada ölüp gitmedilerse sevgili karımla çocuğumu buluncaya kadar ne yiyeceğim, ne içeceğim! dedi.

Kral yedi yıl dolaştı, durdu. Kayalar arasında, mağaralar içinde karısını araştırdı, bulamadı. Ölüp gittiğine karar verdi. Bu süre içinde ne yedi, ne içti; ama Tanrı onu korudu. Sonunda büyük bir ormana geldi. İçinde küçük bir ev buldu. Üzerinde şöyle yazılı bir levha vardı: "Burada herkes serbestçe oturur." Bu sırada bembeyaz genç kız dışarı çıktı. Kralın elinden tuttu. İçeri götürdü:

- Hoş geldiniz kral hazretleri! dedi. Nereden geldiğini sordu.

Kral:

- Hemen hemen yedi yıldır dolaşıp duruyorum, karımla çocuğumu arıyorum ama bir türlü bulamıyorum! dedi.

Melek ona yiyecek, içecek verdi. Fakat kral bunları kabul etmedi. Yalnızca biraz dinlenmek istedi. Uykuya yattı, yüzüne bir örtü örttü.

Bunun üzerine melek, kraliçeyle Acısıbol diye çağırdığı oğlunun oturduğu odaya gitti:

- Çocuğunla birlikte dışarı çık, kocan geldi! dedi.

Kadın kocasının yattığı yere gitti. Örtü yüzünden düştü. O zaman kadın oğluna dedi ki:

- Acısıbol, babanın örtüsünü kaldır, yüzünü ört!

Çocuk örtüyü kaldırdı, adamın yüzüne yine örttü. Kral uyku arasında bu sözleri işitmişti.

Örtüyü bile bile yine düşürdü. Bunu görünce oğlancık sabırsızlandı:

- Anneciğim, dedi, babamın yüzünü nasıl örtebilirim? Yeryüzünde benim babam yok ki...

"Hepimizin babası Tanrımız" diye dua etmesini öğrendim. Sen babamın cennette olduğunu söylerdin. Bu umacı gibi adamı ne bileyim ben! Bu benim babam değil.

Kral bunu duyunca doğruldu. Kadına kim olduğunu sordu. O zaman kadın:

- Ben senin karınım, dedi, bu da oğlun Acısıbol. Adam kadının ellerini gördü:

- Karımın elleri gümüştü! dedi.

Kadın:

- Bu gerçek elleri bağışlayıcı Tanrı yeniden armağan etti! diye yanıtladı.

Melek odaya gitti, gümüşten elleri alıp getirdi, adama gösterdi. O zaman kral bunların sevgili karısıyla sevgili çocuğu olduklarını anladı. Onları öptü, sevindi:

- Bağrımdan ağır bir taş düştü, dedi.

Bunun üzerine Tanrının meleğiyle birlikte yemek yediler. Sonra evlerine, yaşlı annelerinin yanına gittiler. Herkes sevinç içindeydi. Kralla kraliçe yeniden düğün yaptılar; ömürlerinin sonuna kadar dirlik düzenlik içinde yaşadılar.

PARMAK ÇOCUK

Vaktiyle yoksul bir köylü vardı. Akşamları ocağın başına oturur, ateşi eşelerdi. Karısı da iplik bükerdi. Bir gün dedi ki:

- Çocuğumuz olmayışı ne kötü. Evimiz ne kadar sessiz. Oysa öbür evlerde ne kadar gürültü var, ne kadar neşeli onlar...

Kadın içini çekti:

- Öyle, dedi, keşke bir çocuğumuz olsaydı da boyu başparmak kadar olsaydı... Buna bile razıydım... Onu candan severdik.

Gel zaman, git zaman... Kadın hastalanır gibi oldu. Yedi ay sonra da bir çocuk doğurdu.

Çocuğun her organı tamamdı, ama boyu bir başparmaktan uzun değildi. Bunu görünce:

- İstediğimiz gibi oldu, dediler, bizim sevgili çocuğumuz da bu olsun!

Boyuna bosuna uygun olsun diye adını Parmak Çocuk koydular. Çocuktan hiçbir yiyeceği eksik etmediler ama, çocuk büyümedi, doğduğu zamanki boyda kaldı. Fakat gözlerinden, her şeyi anladığı seziliyordu. Çok geçmeden akıllı, çevik bir şey olduğunu gösterdi. Hangi işe girişse onu başarıyordu.

Günün birinde köylü ormana gidip odun kesmeye hazırlanırken kendi kendine: "Ah biri olsa da arabayı arkadan getirse!" diye söyleniyordu.

Parmak Çocuk bağırdı:

- Arabayı ben getiririm baba, dedi, hiç merak etme. Araba tam vaktinde ormanda bulunacak.

Adam bunu duyunca güldü:

- Nasıl olacak bu? dedi, atı yularından tutup yönetmeye boyun yetmez ki?

- Zararı yok baba, annem hayvanı arabaya koşarsa ben atın kulağına girip yerleşirim, nasıl gideceğini kulağına söylerim.

Babası:

- Pekâlâ, bir deneyelim! dedi.

Vakti gelince anne arabayı koştu, Parmak Çocuk da atın kulağına girip yerleşti. Sonra ata seslendi:

- Deeeh... Dooorrr...

Bir usta yönetimindeymiş gibi işler yolunda gidiyordu, araba ormana doğru ilerliyordu.

Gel gelelim, bir köşeyi tam döneceği sırada iki yabancı adam çıkageldi. Biri:

- Bu ne? dedi. Bu araba gidiyor, bir arabacı deeeh diye bağırıyor ama, ortada görünen yok!

Öbürü:

- Bu işte bir acayiplik var. Arabanın peşine takılalım, nerede duracak bakalım! dedi.

Araba ormana girdi. Tam odun yarılan yere kadar geldi. Parmak Çocuk babasını görünce seslendi:

- Gördün mü baba, işte arabayla geldim. Haydi şimdi beni yere indir!

Baba sol eliyle atı tuttu, sağ eliyle küçücük oğlunu kulaktan çekip çıkardı. Oğlan neşeli neşeli bir saman çöpünün üzerine oturdu. İki yabancı parmak çocuğu görünce şaşkınlıktan ne diyeceklerini bilemediler. Biri arkadaşını bir kıyıya çekerek:

- Bana bak, şu küçüğü büyük bir kentte insanlara seyrettirsek zengin olurduk. Haydi şunu satın alalım, dedi.

Köylüye gittiler:

- Şu küçük adamı bize satın, yanımızda rahat eder! dediler.

Baba:

- Hayır, dedi. O benim ciğerimin köşesidir. Dünyanın bütün altınlarını verseler yine satmam.

Bu pazarlığı işiten Parmak Çocuk babasının ceketinde kıvrımlarına tutuna tutuna yukarı çıktı, omzuna dikildi, kulağına fısıldadı:

- Ver beni baba! Ben yine geri dönüp gelirim.

Bunun üzerine babası birçok altın alarak onu verdi. Adamlar:

- Nerede oturacaksın? dediler.

- Bu da sorun mu? şapkanızın kıyısına koyuverin beni! Orada aşağı yukarı gezinir, çevreyi seyrederim; yere düşmem, merak etmeyin!

İstediğini yaptılar. Hep birlikte çıkıp gittiler. Böylece akşamın alaca karanlığına kadar yol aldılar.

Bir aralık Parmak Çocuk:

- İndirin beni işim var! dedi.

Kafasında oturduğu adam:

- Otur oturduğun yerde. Ne işin varsa orada gör. Bazen kuşlar da tepeme şunu bunu salıverirler, zararı yok! dedi.

Parmak Çocuk:

- Hayır olmaz, diye seslendi, uygun olanı ben de biliyorum. Çabuk beni aşağı indirin.

Adam şapkasını çıkardı, küçüğü yol üzerinde bir tarlaya bıraktı. Parmak Çocuk toprak yığıntılarının arasında bir süre oraya buraya sıçradı, süründü durdu. Sonra deminden beri aradığı bir fare deliğine birdenbire kaçıverdi.

- Akşamlar aydın, baylar. Ülkenize bensiz dönüverin! diye bağırıp bir kahkaha attı.

Adamlar koşarak geldiler, sopalarla fare deliğini dürtüştürdüler ama emekleri boşa gitti: Parmak Çocuk delikte sürüne sürüne ilerliyordu. artık ortalık iyice kararmıştı. Adamlar elleri boş olarak öfkeli öfkeli ülkelerinin yolunu tuttular. Parmak Çocuk bunların gittiklerini anlayınca yeraltı koridorundan sürüne sürüne yine dışarı çıktı:

- Karanlıkta tarlalar çok tehlikeli olur. İnsanın boynu, bacağı kolayca kırılır! diye söylendi.

Bereket versin boş bir salyangoz kabuğuna rasgeldi:

- Çok şükür... Geceyi esenlikle burada geçirebilirim! diye içeri daldı. Az sonra, tam uykuya dalacağı sırada, iki adamın geçip gittiğini işitti. Biri diyordu ki:

- Şu zengin papazın altınlarıyla gümüşlerini aşırmak için işe nasıl başlasak acaba?

Parmak Çocuk oradan seslendi:

- Bunu size ben söyleyebilirim!

Hırsızlardan biri irkilerek:

- Neydi o? dedi. Birinin konuştuğunu duydum.

Oldukları yerde durdular, kulak kabarttılar. Bu arada Parmak Çocuk:

- Beni yanınıza alın, size yardım edeyim! dedi.

- Nerdesin kuzum?

- Toprak üzerinde arayın, sesin nereden geldiğine dikkat edin! Hırsızlar sonunda onu bulup yukarı kaldırdılar:

- Vay küçük çapkın vay, bize yardım mı edeceksin sen?

Parmak Çocuk yanıt verdi:

- Bakın, demir çubuklar arasından papazın odasına girerim. İstediklerinizi size uzatırım.

Hırsızlar:

- Haydi öyleyse, dediler. Bakalım, becerini göreceğiz. Papazın evine varınca Parmak Çocuk sıyrıla sürüne odaya girdi ama, o anda avaz avaz bağırmaya başladı:

- Burada ne varsa hepsini istiyor musunuz?

Hırsızlar korkarak:

- Yavaş konuş da kimse duymasın! dediler. Fakat Parmak Çocuk bu sözleri anlamamış gibi yaparak yine bağırdı:

- Ne istiyorsunuz?.. Burada ne varsa hepsini istiyor musunuz? Orada uyuyan aşçı kadın bu sesleri duymuştu. Yatağından doğrulup kulak verdi. Fakat haydutlar korkudan kaçıp bir hayli yol almışlardı. Sonunda kendilerini topladılar: "Küçük yumurcak bizimle alay ediyor" diye geri döndüler; Parmak Çocuğa fısıldadılar:

- Şakayı bırak da bize bir şeyler uzat! dediler. Parmak Çocuk yeniden gücünün yettiği kadar bağırdı:

- Size her şeyi vereceğim elbette... Haydi ellerinizi içeri uzatın.

Kulak kabartarak bekleyen hizmetçi bu sözleri açıkça duymuştu. Yataktan fırladı.

Sendeleye sendeleye kapıdan içeri girdi. Hırsızlar kaçıp gittiler. Sanki arkalarından atlı kovalıyormuş gibi alabildiğine koştular. Hizmetçi ortalıkta bir şey göremeyince bir ışık yakmaya gitti. Kadın ışıkla birlikte geçip

giderken Parmak Çocuk da görünmeden dışarı çıktı, samanlığa girdi. Hizmetçi bütün köşe bucağı iyice arayıp da bir şeyler bulamayınca yine yatağa girdi. Gözleri, kulakları açıkken de düş gördüğünü sandı.

Parmak Çocuk saman çöplerinin içine sokulup uyumak için kendine güzel bir yer buldu.

Gün ağarıncaya kadar burada dinlenmek istedi. Sonra ana babasının yanına dönecekti.

Fakat daha başına gelecekler varmış meğer! Dünyada o kadar çok üzüntü, o kadar çok sıkıntı var ki!

Ortalık ağarırken hizmetçi kadın, sığırlara yem vermek için yukarı çıktı. İlk işi samanlığa gelmek oldu. Buradan bir kucak ot aldı. Aksi gibi Parmak Çocuk da bu otların içinde yatmış, uyuyordu. O kadar derin bir uykudaydı ki, bir şeyin farkında olmadı. Otla birlikte kendisini de kavrayan ineğin ağzına gelinceye kadar da uyanmadı:

- Aman Tanrım, bu deri fabrikasına nereden düştüm? diye bağırdı. Fakat az sonra nerede bulunduğunu anladı. Dişlerin arasına girip de paramparça olmamaya dikkat etti, ama çiğnenmiş otlarla birlikte hayvanın karnına kayıp gitti.

- Bu küçücük odanın pencereleri unutulmuş, içeriye gün ışığı girmiyor. Bir lamba da koymamışlar! diye söylendi.

Burası hiç hoşuna gitmemişti. En kötüsü de kapıdan boyuna yeni yeni samanlar geliyor, odadaki yer gitgide daralıyordu. Sonunda korkudan avazı çıktığı kadar bağırdı:

- Bana yeniden yem vermeyin! Bana yeniden yem vermeyin!

Tam o sırada hizmetçi ineği sağıyordu. Ortalıkta kimseler görünmediği halde bu konuşulanları işitince, hem de geceleyin duyduğu sesin aynı olduğunu fark edince, o kadar korktu ki, oturduğu iskemleden aşağı kaydı; sütü yerlere döktü. Olanca hızıyla efendisine koştu:

- Aman papaz efendi, inek konuştu! diye bağırdı:

Papaz:

- Çıldırdın galiba! dedi ama o da ahıra indi, ne olup bittiğini gözüyle görmek istedi. Daha adımını kapıdan içeriye atarken Parmak Çocuk yine seslendi:

- Bana yeniden yem vermeyin! Bana yeniden yem vermeyin!

Papaz da korkmuştu. İneğin karnına kötü bir cin grimiş sandı, hayvanın öldürülmesini emretti. İnek kesildi. İçinde Parmak Çocuğun bulunduğu işkembe de çöplüğe atıldı.

Parmak Çocuk bunun içinden çıkacağım diye çok uğraştı, çok didindi. Sonunda bir yer buldu. Tam başını dışarı çıkarırken bir derde daha çattı: Aç bir kurt koşarak gelmiş, işkembenin hepsini birden bir solukta yutuvermişti. Parmak Çocuk soğukkanlılığını yitirmedi:

- Belki kurt kendisiyle konuşmama izin verir! diye karnından seslendi:

- Sevgili kurt, dedi, sana göre bir yiyecek biliyorum.

Kurt:

- Nerede? diye sordu.

- Evde. Şuradaki su yolundan sürüne sürüne geçmelisin. Orada çörekler, pastırmalar, sucuklar bulursun. İstediğin kadar yersin! diye babasının evini güzelce tarif etti. Kurt bu sözleri ikinci kez yineletmedi. Geceleyin su yoluna daldı. Ambarda ne bulduysa tıka basa yedi. Karnı doyunca çıkıp gitmek istedi ama o kadar şişmişti ki aynı yoldan dışarı çıkamadı.

Parmak Çocuk da bu anı bekliyordu. Kurtun karnında gürültüler koparmaya başladı.

Alabildiğine tepiniyor, bağırıyordu.

Kurt:

- Sussana, herkesi uyandıracaksın! dedi.

Parmak Çocuk:

- Ne dedin?.. Sen karnını güzelce doyurdun, ben de gönlümü eğlendireceğim! diye yeniden avaz avaz bağırmaya başladı.

Sonunda bu seslerden babasıyla annesi uyandılar. Odaya koştular, tahtaların aralığından içeriye baktılar. İçerde bir kurt olduğunu görünce kaçtılar. Adam baltayı, kadın da orağı getirdi.

Adam odaya girerken:

- Sen arkada dur, dedi, bir vuruşta ölmezse o zaman sen orağı indirir, vücudunu ikiye biçersin.

Parmak Çocuk babasının sesini duymuştu:

- Babacığım, ben buradayım! Kurtun karnındayım! diye bağırdı.

Babası çok sevinmişti:

- Çok şükür sevgili yavrumuz bulundu! dedi. Parmak çocuğa bir zarar gelmesin diye karısına orağı bıraktırdı. Sonra gerindi, gerindi ve kurtun kafasına öyle bir balta indiriş indirdi ki, hayvan ölü olarak yere yıkıldı. Daha sonra çakıyla makas aradılar. Kurtun karnını yardılar, küçüğü dışarı çıkardılar.

Baba:

- Ah, senin için ne üzüntüler geçirdik bilsen! dedi.

- Oh babacığım, dünyada o kadar çok yer dolaştım ki... Çok şükür, yine temiz havaya kavuştum! dedi.

- Nerelerdeydin?

- Ah babacığım, bir fare deliğinde, bir ineğin işkembesinde, bir kurtun karnındaydım.

Artık yanınızda kalacağım.

Annesiyle babası da:

- Biz de seni dünyanın bütün servetlerini verseler bir daha satmayacağız, diye sevgili Parmak Çocuklarını kucakladılar, öptüler. Ona yiyecek, içecek verdiler. Yeni giysiler giydirdiler. Çünkü üstündekiler bu yolculukta paramparça olmuştu.

ÜÇ İPLİKÇİ KADIN

Vaktiyle tembel bir kız varmış. Çıkrıkla iplik bükmek istemezmiş. Annesi ne derse desin ona bu işi bir türlü yaptıramazmış. Sonunda, günün birinde annenin sabrı tükenmiş, öfkeden kan tepesine çıkmış, kızı dövmüş. Bunun üzerine kız bağıra bağıra ağlamaya başlamış.

Tam o sırada kraliçe geçiyormuş. Bu ağlamayı duyunca arabasını durdurmuş, eve girmiş, kızını niçin bağırıp çağırması sokaktan duyulacak kadar dövdüğünü anneden sormuş.

Kadın, kızının tembelliğini açıkça söylemekten utanmış:

- Kızı çıkrığın başından kaldıramıyorum, durup dinlenmeden iplik bükmek istiyor. Bense yoksulum, keten alamıyorum! demiş.

Bunun üzerine kraliçe demiş ki:

- İplik bükmesinden daha çok sevdiğim bir şey yoktur. Dönen tekerleklerin uğultusundan daha fazla hiçbir şey beni hoşnut edemez.

Kızınızı verin, saraya götüreyim. Bende yeteri kadar keten var. Orada istediği kadar iplik büksün.

Anne bu işe candan razı olmuş; kraliçe de kızı yanına almış. Saraya geldikleri zaman kadın kızı yukardaki üç odaya götürmüş. Burada yerden tavana kadar en güzel ketenler yığılıymış.

- Haydi şu ketenleri bana bük! Bunları bitirirsen seni büyük oğluma alırım! demiş. Yoksul bir kızsın ama ben buna aldırış etmem. Yorgunluk bilmeyen çalışkanlığın senin için yeterli bir çehizdir.

Kız içinden korkular geçirmiş. Çünkü üç yüz yaşına kadar yaşasa da her gün sabahtan akşama kadar çıkrık başında otursa bu keteni büküp iplik yapamayacakmış. Yalnız kalınca ağlamaya başlamış. Böylece elini işe sürmeden üç gün oturmuş.

Üçüncü gün kraliçe gelmiş, henüz bir iş yapılmadığını görünce şaşırıp kalmış.

Fakat kız annesinin evinden uzaklaştığı için duyduğu büyük üzüntüden ötürü henüz işe el vurmadığını söyleyerek özür dilemiş. Kraliçe buna hak vermiş; giderken:

- Yarın işe başlamalısın ama! demiş.

Kız yine yalnız kalınca ne yapacağını, ne edeceğini bilememiş. Can sıkıntısıyla penceresinin önüne gitmiş. Üç kadının gelmekte olduğunu görmüş. Bunlardan birisinin koskoca ayakları varmış. İkincisinin alt dudakları o kadar uzunmuş ki, çenesine değiyormuş. Üçüncüsünün baş parmağı pek genişmiş. Kadınlar pencerenin önünde durmuşlar, yukarı bakmışlar, neyi olduğunu kızdan sormuşlar. Söyleyince ona yardım etmeyi önermişler:

- Bizi düğününe çağırırsan, görünüşümüzden utanmayıp bizi akraban diye tanıtırsan, sofrana da alırsan bu ketenleri büküp bitiririz; hem de kısa bir zamanda...

Kız:

- Hayhay, can baş üstüne! demiş. Haydi içeri girin, hemen işe başlayın!

Bunun üzerine üç acayip kadını içeri almış. Birinci odada bir yer açmış; kadınlar buraya oturup çıkrıklarını kurmuşlar. Birinci lifleri çekip tekerleği döndürürmüş, öbürü lifleri ıslatırmış, üçüncü de bunları büker, parmağıyla

da tezgâha vururmuş. Kaç kez vurursa o kadar sayıda iplik yere düşermiş. Bu iplikler gayet ince olurlarmış.

Kraliçe ne vakit gelse, iplikçi kadınları saklar, bükülmüş iplik yığınlarını gösterirmiş.

Duyduğu aferinlerin haddi hesabı olmazmış.

Birinci oda boşalınca ikinciye başlanmış. Sonunda üçüncüye sıra gelmiş. Bu da çok geçmeden tertemiz olmuş. Bunun üzerine üç kadın giderlerken kıza:

- Bize verdiğin sözü unutma; talihin buna bağlı demişler.

Kız, kraliçeye boş odalarla koskoca iplik yığınını gösterince kadın düğün hazırlıklarına başlamış. Damat da böyle becerikli, çalışkan bir kızla evleneceği için sevinir, annesini över dururmuş.

Kız:

- Benim üç akrabam var, çok iyiliklerini gördüm. Bunun için mutlu günümde onları unutmak istemiyorum. Izin verin de kendilerini düğüne çağırayım, onlar da bizimle sofraya otursunlar! demiş.

Kraliçeyle damat:

- Niçin izin vermeyelim? demişler.

Düğün başlayınca üç kadın acayip kılıklarla gelmişler.

Gelin:

- Hoş geldiniz sevgili teyzelerim! demiş.

Damat:

- Aman bu biçimsiz şeylerle nasıl ahbaplık edersin? demiş.

Bunun üzerine koca ayaklının yanına gitmiş:

- Ayaklarınız niçin bu kadar yayvan? diye sormuş.

Kadın yanıt vermiş:

- Yere basmaktan... Yere basmaktan.

Damat ikinciye gitmiş:

- Niçin dudağınız böyle sarkık? demiş.

Kadın yanıt vermiş:

- Yalamaktan; yalamaktan...

Bunun üzerine üçüncüye sormuş:

- Baş parmağınız neden böyle geniş?

Kadın yanıt vermiş:

- İplik bükmekten!

O zaman prens irkilmiş:

- Öyleyse benim güzel nişanlım bundan sonra bir daha çıkrığa el sürmeyecek! demiş.

Kız da keten eğirmek işinden böylelikle kurtulmuş.

MAVİ FENER

Vaktiyle bir asker varmış. Uzun yıllar krala canla başla hizmet etmiş. Savaş sona erip de asker, aldığı birçok yara yüzünden daha fazla hizmet edemeyecek duruma gelince, kral kendisine demiş ki:

- Köyüne gidebilirsin, bundan sonra sana gereksinmem yok. Artık eline para geçmeyecek, çünkü bana karşılığında hizmet eden ücret alır.

Bunun üzerine asker, şimdiden sonra nasıl yaşayacağını bilememiş. Tasalı tasalı çıkıp gitmiş. Akşamleyin bir ormana varıncaya kadar boyuna yürümüş. Ortalık kararınca bir ışık görmüş, yakınına gitmiş, bir eve gelmiş. İçeride bir cadı oturuyormuş.

Asker ona:

- Bana geceleyin yatacak bir yer, bir parça yiyecek, içecek ver. Yoksa ölüyorum! demiş.

Kadın:

- Yolunu şaşırmış bir askere kim ne verir ki? Ama ben merhametli davranacağım.

İstediğimi yaparsan seni kabul edeceğim! demiş.

- Ne istiyorsun?

- Yarın bahçemi kazacaksın!

Asker razı olmuş. Ertesi gün olunca var gücüyle çalışmış, fakat akşam olmadan işi bitirememiş.

Cadı:

- Görüyorum ki, demiş, bugün daha fazla yapamayacaksın. Bir gece daha seni alıkoyacağım. Buna karşılık yarın bana bir yük odun yarıp parçalayacaksın.

Asker bütün günü bu işe harcamış; akşamleyin cadı ona bir gece daha kalmasını önermiş:

- Yarın bana ufak bir iş göreceksin, evimin arkasında eski bir susuz kuyu var. İçine fenerim düştü. Mavi mavi yanıyor, sönmüyor. Bunu çıkarıp bana getireceksin! demiş.

Ertesi gün kocakarı onu kuyuya götürmüş, bir sepetin içinde aşağı sarkıtmış. Asker mavi feneri bulmuş, kendisini yine yukarı çekmesi için bir işaret vermiş. Kadın da onu yukarı çekmiş ama, kuyunun ağzına yaklaşınca kocakarı elini uzatmış, mavi feneri elinden almak istemiş.

Asker onun kötü niyetini anlamış:

- Hayır, demiş, iki ayağımla toprağa basmadıkça feneri sana vermem!

Bunun üzerine cadı kızmış, onu yine kuyudan aşağı salmış, çıkıp gitmiş.

Zavallı asker, bir yanına zarar gelmeden ıslak dibe düşmüş.

Mavi fener yanıp duruyormuş, fakat bunun ona ne yardımı olabilir ki? Ölümden kurtulamayacağına da aklı yatmış. Bir süre pek üzgün oturmuş. Bu sırada rasgele elini cebine sokmuş, henüz yarı dolu olan tütün çubuğunu bulmuş:

- Son eğlencem bu olsun! diye çubuğu çıkarmış, mavi fenerden yakmış, tüttürmeye başlamış. Duman kuyunun boşluğunu doldurunca, birdenbire karşısına minimini bir kara cüce dikilmiş:

- Buyruğun nedir, efendi? diye sormuş.

Asker pek şaşırmış bir durumda:

- Buyruğum ne mi ? diye yanıt vermiş.

Cüce:

- İstediğin her işi yapmak zorundayım! demiş.

Asker:

- Pekâlâ, demiş, öyleyse önce kuyudan çıkmama yardım et.

Cüce onu elinden tutmuş, bir yeraltı geçidinden geçirmiş. Fakat mavi feneri birlikte almayı unutmamış. Cüce yolda ona, cadının biriktirip oraya sakladığı hazineleri göstermiş. Asker taşıyabileceği kadar çok altın almış. Yukarı çıkınca cüceye demiş ki:

- Şimdi git, yaşlı cadıyı bağla, mahkemeye götür.

Çok geçmeden cadı, yabanıl bir erkek kedinin üstünde korkunç çığlıklarla rüzgâr gibi önünden geçip gitmiş. Yine çok geçmemiş, cüce geri dönmüş:

- Her şey yapıldı. Cadı darağacında sallanıyor bile, demiş, başka ne buyuruyorsun?

Asker:

- Şimdilik hiçbir şey! Eve gidebilirsin! Seni çağırdım mı hemen el altında olmalısın! demiş.

Cüce:

- Çubuğunu mavi fenerle yakmaktan başka bir şeye gerek yok. O zaman derhal karşındayım! demiş. Sonra askerin gözünün önünden kaybolmuş.

Asker geldiği kente dönmüş. En iyi hana gitmiş, güzel giysiler yaptırmış; sonra hancıya kendisi için mümkün olduğu kadar süslü, göz kamaştırıcı bir oda hazırlamasını buyurmuş.

Oda hazır olup da asker içine yerleşince kara cüceyi çağırmış:

- Krala canla başla hizmet ettim, fakat o beni savdı, aç bıraktı. Bunun için hıncımı almak istiyorum! demiş.

Cüce sormuş:

- Ne yapayım?

- Akşamın geç bir vaktinde, kral kızı yatağa uzanınca onu uyur uyur buraya getir, bana hizmetçilik etsin!

Cüce:

- Bu benim için kolay, ama senin için tehlikeli bir şey. Eğer ortaya çıkarsa başına bir yıkım gelir! demiş.

Saat on ikiyi çalınca, kapı açılmış, cüce kral kızını taşıyarak içeri getirmiş.

Asker:

- Hah, burada mısın? diye bağırmış, haydi iş başına! Git, süpürgeyi getir, odayı süpür!

Kız işini bitirince asker kızı koltuğunun yanına çağırmış, ayaklarını ona doğru uzatmış:

- Çizmelerimi çek! demiş. Sonra bunları yüzüne fırlatmış. Kız onları kaldırıp temizleyecek, parlatacakmış. Kız kendisine buyrulan işlerin hepsini hoşnutsuzluk göstermeden, bir şey demeden, yarı kapalı gözlerle yapmış. İlk horoz sesiyle cüce kızı yine kralın sarayına, yatağına götürmüş.

Ertesi sabah kral kızı yataktan kalkınca babasına gitmiş, acayip bir düş gördüğünü anlatmış:

- Caddelerden yıldırım hızıyla geçirildim, bir askerin odasına götürüldüm. Ona halayık olarak iş görmek, hizmet etmek, aşağılık işlerin hepsini yapmak, oda süpürmek, çizme temizlemek zorunda kaldım. Bu yalnızca bir düştü ama, o kadar yorgunum ki, sanki bütün bunları yapmış gibiyim.

Kral:

- Bu düşün gerçek olması mümkün, demiş, sana bir şey salık vereyim: Cebine bezelye doldur: küçük bir delik aç. Yine seni alıp götürürlerse bunlar dışarı dökülür, cadde üzerinde iz bırakır.

Kral bunları söylerken cüce görünmeden orada bulunuyormuş, söylenenlerin hepsini dinlemiş.

Geceleyin, uyanan kral kızı yine caddelerden geçirilirken cepten birkaç bezelye düşmüş.

Fakat bunlar iz belli edememişler. Çünkü kurnaz cüce önceden bütün caddelere bezelye serpmişmiş. Kral kızı yine horozlar ötünceye kadar halayıklık etmiş.

Ertesi sabah kral iz aramak üzere adamlarını dışarı yollamış; fakat emek boşa gitmiş.

Çünkü bütün caddelerde yoksul çocuklar oturmuş, bezelye toplayıp:

- Bu gece bezelye yağmuru yağmış! diye söyleniyorlarmış. Kral:

- Başka bir şey düşünüp bulmalıyız! demiş, yatağa girerken pabucunu çıkarma, oradan dönmeden önce bunlardan birini sakla. Ben onu bulacağım!

Kara cüce bu planı işitmiş. Akşamleyin asker, kral kızını yine getirmesini isteyince bundan vazgeçmesini öğütlemiş; bu hileye karşı bir çare bilmediğini, pabuç yanında bulunursa başının belaya gireceğini söylemiş.

Asker:

- Sana ne diyorsam onu yap! diye yanıtlamış. Kral kızı üçüncü gece de bir halayık gibi iş görmek zorunda kalmış. Fakat geri götürülmeden önce bir pabucu yatağın altına saklamış.

Ertesi sabah kral bütün kent içinde kızının pabucunu aratmış. Pabuç askerin odasında bulunmuş. Cücenin ricası üzerine kentin kapısından dışarı çıkmış olan asker de derhal ele geçirilip zindana atılmış.

Asker kaçarken en iyi şeyleri olan mavi fenerle altınları unutmuşmuş; cebinde bir tek duka altını varmış. Zincirlere vurulu olarak zindanının penceresi önünde dururken, arkadaşlarından birinin geçip gittiğini görmüş. Camı vurmuş. Adam gelince:

- Handa bıraktığım çıkıncağızı, lütfet, getir; sana bir duka altını veririm demiş.

Arkadaşı oraya koşmuş, istediğini getirmiş. Asker yine yalnız kalır kalmaz çubuğunu yakmış, kara cüceyi getirtmiş. Cüce, efendisine:

- Korkma, demiş, seni nereye götürürlerse git, bırak ne olursa olsun; yalnızca mavi feneri yanına al!

Ertesi gün askeri yargılamışlar, her ne kadar kötü birşey yapmamışsa da yine yargıç onun asılmasına karar vermiş.

Asker dışarı götürülürken, kraldan son bir iyilik rica etmiş. Kral:

- Ne gibi? diye sormuş.

- Yolda bir çubuk daha içeyim.

Kral yanıtlamış:

- Üç tane de içebilirsin! Fakat sana yaşamını bağışlayacağımı sanma!

Bunun üzerine asker çubuğunu çıkarmış, mavi fenerden yakmış. Birkaç duman halkası yükselince cüce oraya dikilmiş. Elinde küçük bir sopa varmış:

- Efendim ne buyuruyor? demiş.

- Alçak yargıçla polislerini pataklaya pataklaya yere ser. Bana bu kadar kötü davranan kralı da bunlardan ayrı tutma!

Bunun üzerine cüce şimşek gibi oradan oraya zikzak yapa yapa harekete geçmiş.

Sopasıyla birine dokunuverdi mi yere düşüyor, artık kımıldanacak durumu kalmıyormuş.

Kral korkmuş, yere kapanıp yalvarmış. Yalnızca canını kurtarmak için de askere hem ülkesini, hem de kızını vermiş.

AK YILAN

Bundan uzun zaman önce, bilginliği bütün ülkeye ün salmış bir kral yaşıyormuş.

Bilmediği hiçbir şey olmazmış. Sanki hava, en saklı şeylerin haberini bile ona getirirmiş.

Fakat onun acayip bir huyu varmış: Her öğle vakti sofradan her şey kaldırılıp da ortalıkta kimseler kalmayınca, güvendiği bir uşak bir kâse daha getirirmiş. Fakat bu kâse kapalı olurmuş; uşak bile içinde ne bulunduğunu bilmediği gibi, başka kimse de bilmezmiş.

Çünkü kral yapayalnız kalmadıkça kapağı açıp bundan yemezmiş. Bu durum uzun zaman sürmüş.

Günün birinde; kâseyi yine alıp götüren uşağı öyle bir merak sarmış ki, adam buna karşı duramamış; kâseyi odasına götürmüş. Kapıyı dikkatle kilitleyince kapağı kaldırmış, içinde bir ak yılan bulunduğunu görmüş. Bu görünüm karşısında onun tadına bakmak isteğinden kendini alamamış. Küçük bir parça kesmiş, ağzına sokmuş. Daha dili dokunur dokunmaz penceresinin önünde incecik sesli bir vıcırtı duymuş. Gidip kulak vermiş.

Bunların birbirleriyle konuşan, kırlarda, ormanlarda gördükleri türlü şeyleri anlatan serçeler olduğunu anlamış. Yılandan yemesi ona hayvanların dilinden anlama yeteneğini vermişmiş.

Olacak bu ya, tam da o gün kraliçe en güzel yüzüğünü yitirmiş; her yere girip çıkan güvenilir uşağın bunu çaldığından şüpheleniyormuş. Kral onu huzuruna getirtmiş, ağır sözlerle gözdağı vermiş. Bunu yapanı sabaha kadar bulamazsa bu işi ondan bilerek mahkemeye verecekmiş. Uşak suçsuz olduğunu ne yaptı, ne ettiyse anlatamamış, daha iyi bir yargıyla odadan çıkarılmamış. Korku, can sıkıntısı içinde aşağıya, avluya inmiş; bu yıkımdan nasıl kurtulabileceğini düşünüp taşınmış. O sırada ördekler akar bir suyun başında yan yana, rahat rahat oturup dinleniyorlarmış. Gagalarıyla üstlerini temizleyip düzlüyorlar, teklifsizce konuşuyorlarmış. Uşak, olduğu yerde durmuş, onları dinlemiş. Bu sabah nerelerde sallana sallana dolaştıklarını, ne gibi güzel yemler bulduklarını anlatıyorlarmış. Bu sırada biri üzgün üzgün demiş ki:

- Karnımda ağır bir şey var. Kraliçenin penceresi altında duran bir yüzüğü aceleyle yutmuştum.

Bunun üzerine uşak hemen ördeği boynundan yakalamış, mutfağa götürmüş, ahçıya:

- Şunu kes bakalım, iyice semirmiş bu! demiş. Ahçı:

- Peki, demiş. Ördeği eliyle tartarak:

- Semirmek için hiç üşenmemiş. Epey zamandır da beni kızartsalar diye bekliyormuş!

demiş. Ördeği boynundan kesmiş. İçi boşaltılınca kraliçenin yüzüğü karnında bulunmuş.

Artık uşak suçsuz olduğunu krala kolayca kanıtlayabilmiş. Kral haksızlığını onarmak istediğinden kendisinden bir armağan dilemesine izin vermiş; sarayında dilediği en yüksek onurlu konuma getireceğine söz vermiş.

Uşak bunların hepsini geri çevirmiş; yalnızca bir atla yol parası istemiş. Çünkü dünyayı görmek, bir süre gezip dolaşmak istiyormuş. İsteği yerine getirilince yola çıkmış.

Günün birinde bir gölün kıyısına varmış. Burada, kamıştan sepetin içinde tutulmuş, suya atılmaya çalışan üç balık görmüş. Her ne kadar balıkların dilsiz oldukları söylenirse de uşak onların böyle kötü durumda ölmek zorunda kaldıklarını yana yakıla anlattıklarını duymuş. İyi yürekli olduğu için attan inmiş; üç tutsağı yine suya salmış. Hayvanlar sevinçle çırpınıyor, başlarını dışarı çıkarıp:

- Seni unutmayacağız. Bizi kurtardın, bunun karşılığını sana ödeyeceğiz! diye ona sesleniyorlarmış.

Uşak atıyla yol almayı sürdürmüş; az bir süre sonra kum içinde ayaklarına doğru bir ses duyar gibi olmuş. Kulak kabartmış; bir karınca beyinin durumundan yakındığını işitmiş:

"Ah şu beceriksiz hayvanlı insanlar bizden uzakta olsalardı! İşte budala at ağır nallarıyla acımadan adamlarımı çiğneyip ezdi!" diyormuş. Uşak bir yan yola sapmış, karınca beyi ona bağırıyormuş:

- Seni unutmayacağız. Bunun karşılığını sana ödeyeceğiz!

Yol onu bir ormana götürmüş. Orada yuvalarının yanında durup yavrularını dışarı atan bir baba kargayla bir ana karga görmüş:

- Defolun ordan, sizi ipten kazıktan kurtulmuşlar sizi! Artık sizi doyuramayız. Koskoca şeyler oldunuz. Kendi kendinizi besleyebilirsiniz! diye bağırıyorlarmış. Zavallı yavrular yerde serili yatıyorlar, karnatlarını çırparak uçuşuyorlar:

- Biz zavallı çocuklar kendi kendimizi besleyeceğiz ha! Oysa daha uçamıyoruz bile!

Açlıktan ölmekten başka ne kalıyor bize diye bağrışıyorlarmış. Bunun üzerine, iyi yürekli delikanlı attan inmiş, atı kılıcıyla öldürmüş, onu yavru kargalara yem olarak bırakmış.

Yavrular hoplaya hoplaya gelmişler, karınlarını doyurmuşlar:

- Seni unutmayacağız. Bunun karşılığını sana ödeyeceğiz! diye bağırmışlar.

Artık uşak yaya gitmek zorunda kalmış. Uzun yol gittikten sonra büyük bir kente gelmiş.

Caddelerde büyük gürültü, kalabalık varmış. Biri atla gelmiş. Kral kızının bir koca aradığını, fakat onu almak isteyenin güç bir ödevi başarması gerektiğini, eğer bu işi başaramazsa yaşamına mal olacağını ilan etmiş. Şimdiye kadar birçokları bunu denemiş, fakat boş yere bu uğurda canlarını vermişlermiş. Delikanlı, kral kızını görünce, güzelliği karşısında gözleri o kadar kamaşmış ki, bütün tehlikeleri unutmuş, kralın huzuruna çıkmış, kızıyla evlenmek istediğini bildirmiş.

Derhal dışarıya deniz kıyısına götürülmüş, gözlerinin önünde suya altın bir yüzük atılmış.

Sonra kral bu yüzüğü denizin dibinden yine çıkarmasını buyurmuş:

- Eğer bunsuz yukarı dönüp gelirsen, dalgalar içinde ölünceye kadar boyuna aşağı atılacaksın! diye eklemiş.

Herkes bu yakışıklı delikanlıya acımış. Sonra kendisini deniz kıyısında yalnız bırakmışlar.

Oğlan kıyıda durup ne yapacağını düşünmüş. O sırada birdenbire üç balığın yüze yüze oraya doğru geldiklerini görmüş. Bunlar, yaşamlarını kurtardığı balıklardan başkası değilmiş.

Ortancasının ağzında bir istiridye varmış. Balık bunu kumsala, delikanlının ayakları dibine bırakmış. Oğlan bunu yerden alıp da açtığında altın yüzük içinde duruyormuş.

Büyük bir sevinçle bunu krala götürmüş; kendisine söz verilen ödülün verilmesini beklemiş. Fakat kendini beğenmiş kral kızı, oğlanın kendisine denk biri olmadığını öğrenince onu küçümsemiş, önce bir ödev daha

başarmasını istemiş. Aşağıya, bahçeye inmiş, çimenler arasına kendi eliyle on çuval darı serpmiş:

- Yarın gün doğmadan önce bunları toplamış olmalı! Hem de bir tane bile eksik olmayacak! demiş.

Oğlan bahçeye oturmuş, bu ödevin yapılmasının nasıl mümkün olacağını düşünüp taşınmış ama aklına bir şey gelmemiş. Orada üzgün üzgün oturmuş. Ortalık ağarırken ölüme götürülmesini beklemiş. Fakat güneşin ilk ışıkları bahçeye düştüğü sırada oğlan on çuvalın da tümüyle dolu olarak yan yana durduklarını görmüş, içlerinde bir tane bile eksik yokmuş. Karınca beyi binlerce karıncasıyla birlikte geceleyin gelmiş. İyilik bilen hayvanlar darıları büyük bir çabayla toplayıp çuvallara doldurmuşlarmış. Kral kızı kendisi aşağıya, bahçeye inmiş; delikanlının, kendisine verilen ödevi başarmış olduğunu şaşkınlıkla görmüş. Fakat gururunu bir türlü yenememiş:

- Mademki iki ödevi de başardı. Öyleyse yaşam ağacından bana bir elma getirmeden önce kocam olmayacaktır! demiş.

Delikanlı yaşam ağacının nerede olduğunu bilmiyormuş. Yola çıkmış, ayakları kendini taşıdığı sürece yürümeye karar vermiş. Fakat ağacı bulacağından hiç umutlu değilmiş. Üç krallık toprağı geçip de akşamleyin bir ormana varınca bir ağacın altına oturmuş, uyumak istemiş. O sırada dallar arasından bir hışırtı duymuş: Altından bir elma eline düşmüş. O

anda üç karga uçarak yanına inmişler:

- Bizler, açlıktan ölmekten kurtardığın karga yavrularıyız, demişler, büyüyüp de senin altın elmayı aradığını duyunca denizler üzerinden uça uça yaşam ağacının bulunduğu yere, dünyanın ucuna gittik, elmayı alıp getirdik.

Delikanlı son derece sevinerek ülkenin yolunu tutmuş. Güzel kral kızına altın elmayı götürmüş. Kızın başka bir diyeceği kalmamış. Yaşam elmasını bölüşmüşler, birlikte yemişler. O zaman kızın yüreği oğlanın sevgisiyle dolmuş. Sürekli bir mutluluk içinde çok uzun yıllar yaşamışlar.

ALTI KUĞU KUŞU

Vaktiyle bir kral büyük bir ormanda avlanıyormuş. Bir yaban domuzunun peşini o kadar hızlı kovalıyormuş ki, adamlarından hiçbiri arkasından yetişemiyormuş. Akşam olunca durmuş, çevresine bakınmış. O zaman yolunu yitirdiğini anlamış. Çıkacak bir yer aramış ama bir türlü bulamamış. Bu sırada kendisine doğru gelen sallabaş, yaşlı bir kadın görmüş. Meğerse bu bir cadıymış. Kadına demiş ki:

- Sevgili bayan, ormandan çıkan yolu bana gösterebilir misiniz?

Kadın yanıt vermiş:

- Elbette, kral hazretleri! Bunu yapmak elimde ama bir koşulla. Bunu yapmazsanız bir daha ormandan çıkamazsınız. Burada açlıktan ölürsünüz!

Kral sormuş:

- Nasıl bir koşul bu?

Kocakarı:

- Benim, dünyada ancak bir tane bulabileceğiniz kadar güzel, size eş olmaya cidden layık bir kızım var. Onu kraliçe yaparsanız size ormandan çıkış yolunu gösteririm! demiş.

Kral yüreğini dolduran korkuyla, buna razı olmuş. Kocakarı, onu evciğine götürmüş. Kızı burada ateşin başında oturuyormuş. Kız, sanki kendisini bekliyormuşçasına kralı karşılamış. Kral, kızın pek güzel olduğunu görmüş ama ondan hoşlanmamış; içinde gizli bir ürküntü duymadan yüzüne bakamamış. Kızı atın üzerine, kendi yanına bindirdikten sonra kocakarı ona yolu göstermiş. Kral yine sarayına dönmüş, düğün burada yapılmış.

Kral daha önce bir kez evlenmişmiş. İlk karısından altısı oğlan, biri kız yedi çocuğu varmış. Bunları dünyada her şeyden üstün severmiş. Üvey annenin bunları hoş tutmayacağından, onlara herhalde kötü bir iş yapacağından korktuğu için onları bir ormanın ortasındaki, ıssız bir saraya götürmüş. Bu saray gözlerden o kadar saklı, yolunu bulmak o kadar güçmüş

ki bilgin bir kadın sırlı bir yumak ipliği vermemiş olsaymış kendisi bile bu yolu bulamayacakmış. Kral yumağı önüne alınca, yumak kendiliğinden çözülüyor, ona yolu gösteriyormuş. Fakat kral sevgili çocuklarına o kadar sık gidiyormuş ki, yokluğu kraliçenin gözüne çarpmış. Merak etmiş; onun dışarda, tek başına ormanda ne yaptığını öğrenmek istemiş. Kralın uşaklarına bol bol paralar vermiş. Bunlar ona sırrı söylemişler; kendiliğinden yolu gösterebilen yumaktan da söz etmişler. Kadın, kralın bu yumağı nerede sakladığını öğreninceye kadar içi rahat etmemiş. Sonra beyaz iplikten küçük gömlekler dikmiş. Annesinden büyücülüğü öğrenmiş olduğundan, içlerine birer büyü dikmiş. Kral bir gün avdayken kadın gömlekleri almış, ormana gitmiş. Yumak ona yolu gösteriyormuş. Uzaktan birinin geldiğini gören çocuklar sevgili babalarının kendilerine geldiğini sanmışlar, pek sevinerek onu karşılamaya koşmuşlar. O zaman kadın her birinin üstüne gömlekçiklerden birini atmış. Bunlar vücutlarına dokunur dokunmaz çocuklar birer kuğu kuşu olmuşlar, ormanın üstünden uçup gitmişler. Kraliçe pek keyifli olarak eve gitmiş: üvey çocuklarından kurtulduğunu sanmış. Fakat kız ağabeyleriyle birlikte karşılamaya koşmamışmış. Kadının bundan haberi yokmuş. Ertesi gün kral gelmiş, çocuklarını yoklamak istemiş, ama kızdan başka kimseyi bulamamış.

- Ağabeylerin nerede? diye sormuş.

Kız yanıt vermiş:

- Ah sevgili babacığım, çıkıp gittiler, beni yalnız bıraktılar, diye minicik penceresinden gördüklerini, ağabeylerinin nasıl kuğu kuşu olarak ormanın üzerinden uçup gittiklerini anlatmış. Avluda onların düşürüp kendisinin topladığı tüyleri göstermiş. Kral yasa girmiş, fakat kraliçenin bu kötü işi yaptığını aklına getirmemiş. Kızın da elinden alınacağından korktuğu için onu oradan almak istemiş. Fakat kız, üvey anneden korkuyormuş. O gece de ormandaki sarayda kalabilmesi için krala yalvarmış.

Kızcağız şöyle düşünüyormuş: "Burada kalışım uzun sürmez. Gidip ağabeylerimi arayacağım."

Geceleyin kız kaçmış, doğruca ormanın içine dalmış. Bütün gece, hatta ertesi gün yorgunluktan ileri gidemeyecek duruma gelinceye kadar boyuna yürümüş. Bu sırada bir kulübe görmüş; yukarı çıkmış, altı küçük yataklı bir oda bulmuş, fakat bunlardan hiçbirinin içine uzanmaya cesaret edememiş, birinin altına sokulmuş, sert döşeme üzerine uzanmış, geceyi burada geçirmek istemiş. Fakat güneş neredeyse batmak üzere olduğundan kız bır

hışırtı duymuş: Altı kuğu kuşunun uçarak pencereden içeri girdiklerini görmüş. Bunlar yere oturmuşlar, biribirlerinin yüzüne üflemişler; bütün tüylerini üfleye üfleye düşürmüşler; kuğu kuşu derileri bir gömlek gibi üzerlerinden sıyrılmış. O zaman kız bakmış, ağabeylerini tanımış, sevinmiş, yatağın altından çıkmış.

Ağabeyleri de kızkardeşlerini görünce daha az sevinmemişler. Fakat sevinçleri kısa sürmüş:

- Burada kalamazsın! demişler. Burası bir eşkıya yatağıdır. Eve gelip de seni bulurlarsa öldürürler.

Kızkardeşçik sormuş:

- Beni koruyamaz mısınız?

- Hayır, demişler, çünkü biz her akşam bir çeyrek saat kuğu derilerimizi çıkarıp bu zaman içinde insan kılığımıza girebiliyoruz. Fakat sonra yine kuğu kuşu oluyoruz.

Kızkardeşçik sormuş:

- Büyüden kurtulamaz mısınız?

- Hayır, demişler, koşullar çok ağır. Senin altı yıl ne gülüp, ne de söylememen gerek, hem de bu zamanda bize yıldız çiçeklerinden altı tane gömlek dikmelisin. Ağzından bir tek sözcük çıktı mı, bütün emekler boşa gider.

Oğlan kardeşler bunları söylerken bir çeyrek de tamam olmuş. Yeniden kuğu kuşu olmuşlar, uçarak pencereden çıkıp gitmişler.

Fakat kızkardeş, yaşamı pahasına da olsa ağabeylerini kurtarmaya kesin olarak karar vermiş. Kulübeden ayrılmış, ormanın ortasına gitmiş; bir ağacın üstüne oturmuş, geceyi orada geçirmiş. Ertesi sabah gitmiş, yıldız çiçekleri toplamış, dikişe başlamış. Kimseyle konuşmuyormuş. Gülmek de içinden gelmiyormuş. Orada oturmuş, yalnızca kendi işine bakıyormuş. Uzun zaman böyle geçtikten sonra günün birinde ülkenin kralı ormanda ava çıkmış. Avcıları, üzerinde kızın oturduğu ağacın yanına gelmişler. Kıza seslenmişler:

- Kimsin sen? demişler. Fakat kız karşılık vermemiş.

- Aşağıya in, yanımıza gel! Sana bir zararımız dokunmaz! demişler. Kız yalnızca başını sallamış. Adamlar daha çok soruyla sıkıştırınca kız altın gerdanlığını onlara atmış, onları böylelikle avutacağını sanmış. Fakat

adamlar vazgeçmemişler. O zaman kız kemerini atmış. Bunun da yararı olmayınca çorap bağlarını, daha sonra da arka arkaya üzerinde saklayabildiği ne varsa hepsini atmış. Öyle ki, gömleğinden başka bir şeyi kalmamış.

Fakat avcılar bunları alıp gitmemişler. Ağaca çıkmışlar, kızı tutup aşağı indirmişler, kralın huzuruna götürmüşler. Kral sormuş:

- Kimsin? Ağacın üstünde ne yapıyorsun? demiş; fakat kız yanıt vermemiş. Kral bildiği dillerin hepsiyle kıza sormuş, ama kız, bir balık gibi dilsiz durmuş. Fakat kız çok güzel olduğu için kralın yüreği yumuşamış; kıza karşı büyük bir sevgi duymuş. Kızı mantosuna sarmış, atının üstüne, kendi önüne bindirmiş. Sarayına götürmüş. Burada kıza ağır süslü giysiler giydirmiş. Kız güzelliğiyle aydınlık bir gün gibi parıldamış, fakat ağzından bir sözcük bile alınamamış. Kral kızı sofrada yanına oturtmuş. Kızın yüzündeki gönülsüzlük çizgileriyle terbiyesi kralın o kadar hoşuna gitmiş ki:

- Dünyada başka kimseyle değil, bununla evlenmeyi çok istiyorum, demiş. Birkaç gün sonra da onunla evlenmiş.

Gel gelelim, kralın kötü yürekli bir annesi varmış. Bu evlenmeden hoşlanmamışmış. Genç kraliçe hakkında kötü şeyler söylüyormuş:

- Bu konuşmayan şıllık kimbilir nereden gelmiştir? Bir krala layık değil bu! diyormuş.

Bir yıl sonra kraliçe ilk çocuğunu dünyaya getirince kocakarı çocuğu yanından almış, uyku arasında ağzına kan sürmüş. Bunun üzerine krala gitmiş, kadının bir yamyam olduğunu yana yakıla haber vermiş. Kral buna inanmak istememiş; kadına bir kötülük edilmesine günlü razı olmamış. Kadınsa oturup durmadan gömlekleri dikiyor, başka bir şeye aldırış etmiyormuş.

Ertesi sefer, kadın yine güzel bir oğlan doğurunca kötü yürekli kaynana aynı oyunu oynamış. Fakat kral onun sözlerine inanma kararını verememiş, demiş ki:

- O böyle bir şeyi yapamayacak kadar iyi yürekli, dini bütün bir kadındır. Dilsiz olmayıp da kendini savunabilseydi suçsuzluğu ortaya çıkardı. Fakat üçüncü kez de kocakarı yeni doğan çocuğu aşırıp kendini savunmak için bir söz söylemeyen kraliçeyi suçlayınca; kral onu mahkemeye vermekten başka

bir şey yapamamış. Mahkeme de kadının ateşte yakılarak öldürülmesine karar vermiş.

Yargının yerine getirileceği gün, kızın ne gülüp ne de söyleyemeyeceği altı yılın da sonuncu günüymüş. Kız da sevgili ağabeylerini büyünün etkisinden kurtarmış bulunuyormuş. Altı gömlek tamamlanmışmış. Yalnızca sonuncunun henüz sol kolu yokmuş. Kadın odun yığınına götürülürken gömlekleri koluna almış. Yukarıda durup da tam ateş tutuşturulacağı sırada kadın çevresine bakınmış: Altı kuğu kuşu havadan oraya doğru geliyorlarmış. O zaman kadın, kurtuluşunun yaklaştığını anlamış, yüreği sevinçle yerinden oynamış. Kuğular hışırdayarak kadına doğru gelmişler; o kadar aşağı inmişler ki, kadın gömlekleri üzerlerine atabilmiş. Bunlar kendilerine dokunur dokunmaz kuğu derileri düşmüş: ağabeyleri insan kılığında yakışıklı, dipdiri karşısına dikilmiş. Yalnızca en küçüklerinin sol kolu yokmuş, buna karşılık sırtında bir kuş kanadı varmış. Kucaklaşıp öpüşmüşler. Kraliçe, şaşkınlıktan ne yapacağını bilmeyen krala gitmiş, konuşmaya başlamış:

- Çok sevgili kocam, artık konuşabilirim; suçsuz olduğumu bir düzenle suçlu çıkarıldığımı açıkça söyleyebilirim, diye üç çocuğunu yanından alıp saklayan kocakarının oyununu anlatmış. O zaman çocukları bulup getirmişler. Kral çok sevinmiş. Kötü yürekli kaynana ceza olarak odun yığının üzerine bağlanmış, kül oluncaya kadar yakılmış. Gerek kral, gerekse altı ağabeysiyle birlikte kraliçe uzun yıllar dirlik düzenlik içinde yaşamışlar.

DOKTOR BİLGİÇ

Vaktiyle Yengeç adında yoksul bir köylü varmış. İki öküz koşulu bir araba yükü odunu pazara götürmüş, iki talere bir doktora satmış. Para ödenince doktor sofraya oturmuş.

Köylü, doktorun güzel güzel şeyler yiyip içtiğini görmüş; içi gitmiş, doktor olmak hevesine kapılmış. Bir süre olduğu yerde kalmış. Sonunda kendisinin de doktor olup olamayacağını sormuş.

Doktor demiş ki:

- Elbette olursun... Hemen şimdi.

Köylü sormuş:

- Acaba ne yapsam ki?

- Önce kendine bir alfabe kitabı al. Ama içinde bir horoz resmi bulunsun. Sonra arabanla iki öküzü satıp paraya çevir. Bu parayla üstüne bir giysi al. Doktorluk için gereken öteberiyi edin. Daha sonra bir tabela yaptır, üzerine "Ben doktor Bilgiçim" yazdır. Bunu evinin kapısı üstüne çaktır.

Köylü kendisine söylenenleri bir bir yapmış. Birkaç zaman, ama çok değil, doktorluk ettikten sonra günün birinde zengin büyüklerden birinin parası çalınmış. Kendisine doktor Bilgiç'i salık vermişler. Filan köyde oturduğunu, paranın nereye gittiğini bilse bilse onun bileceğini söylemişler. Bunun üzerine adam arabasını koşturmuş, köye gelmiş.

Doktor Bilgiç'in kendisi olup olmadığını ondan sormuş. Tamam, ta kendisi... Öyleyse adamla birlikte gidip çalınan parayı bulsun bakalım!.. Pekâlâ ama karısı Grete de birlikte gelecek. Adam razı olmuş, ikisini arabaya bindirmiş. Hep birlikte yola çıkmışlar. Şatoya vardıkları zaman sofra kurulmuş. Önce yalnızca kendisini sofraya buyur etmişler. Fakat karısı Grete, o da birlikte demiş. Onunla birlikte sofranın gerisine oturmuş. Birinci uşak güzel yemekle dolu bir sahanla içeri girince köylü karısını dürtmüş.

- Grete, bu birinciydi, demiş. Amacı, bu, ilk yemeği getiren demekmiş. Fakat uşak onu,

"birinci hırsız bu!" demek istiyor sanmış. Gerçekten de öyleymiş. İçine bir korku girmiş.

Dışarıda arkadaşlarına demiş ki:

- Doktor her şeyi biliyor, hapı yuttuk, benim birinci olduğumu söyledi. İkinci, bir türlü içeri girmek istememiş ama ne yapsın? Sahanla birlikte odaya girince köylü karısını dürtmüş:

- Grete, bu ikinci! demiş.

Bu uşak da korkmuş, dışarı çıkmış. Üçüncüye de daha iyi olmamış.

Köylü yine:

- Grete, bu üçüncü! demiş.

Dördüncüsü kapalı bir sahan getirmiş. Adam doktordan becerisini göstermesini, kapağın altındakini bilmesini istemiş. Sahanın içindekiler yengeçmiş. Köylü sahana bakmış; ne diyeceğini şaşırmış. Kendisini kast ederek:

- Zavallı Yengeç! demiş.

Adam bunu duyunca:

- Bunu bildi, parayı alanı da bilir! diye bağırmış.

Uşağı büyük bir korkudur almış. Doktora göz ucuyla işaret etmiş, dışarı çağırmış. Köylü dışarı çıkınca dördü birden parayı çaldıklarını söylemişler. Eğer kendilerini ele vermezse bu parayı aldıkları yere koyacaklarına, ona da bol bol para vereceklerine söz vermişler.

"Yoksa gırtlağına sarılırız" demişler. Onu paranın saklı olduğu yere götürmüşler. Doktor razı olmuş; dönmüş, içeri girmiş:

- Efendim, demiş, paranın nerede olduğunu kitabıma bakıp bulacağım!

Beşinci uşak sobanın içine girmiş. Doktorun daha başka şeyler bilip bilmeyeceğini işitmek istiyormuş. Köylü oturmuş, alfabe kitabını açmış, yapraklarını karıştırıp horoz resmini arıyormuş. Aradığını hemen bulamayınca:

- İçindesin ama nasıl olsa sen de ortaya çıkarsın! demiş.

Sobanın içindeki adam kendisinden söz edildiğini sanmış. Büyük korku içinde dışarı fırlamış:

- Bu adam her şeyi biliyor! diye bağırmış.

Bunun üzerine Doktor Bilgiç paraların yerini göstermiş, fakat çalanların kim olduğunu söylememiş. Her iki yandan da bol bol bahşiş almış, ünlü bir adam olmuş.

CÜCELER

Birinci Masal

Vaktiyle bir ayakkabıcı varmış. Hiçbir suçu olmadığı halde o kadar yoksul düşmüş ki bir çift pabuç alacak deriden başka elinde bir şeycikleri kalmamış. Bir akşam pabuçları kesmiş, ertesi sabah dikecekmiş. İyi bir yüreği olduğu için iç rahatlığıyla yatağa uzanmış, kendini Tanrı'ya emanet etmiş, uykuya dalmış. Sabahleyin duasını edip de işine koyulacağı sırada pabuçların tümüyle yapılmış olarak tezgâhın üzerinde durduklarını görmüş, şaşırmış, ne diyeceğini bilememiş. Pabuçları daha iyi gözden geçirmek için eline almış. Bunlar o kadar temiz yapılmışlarmış ki, yanlış bir iğne yeri bile yokmuş. Usta elinden çıktığı besbelliymiş.

Az sonra da içeri bir müşteri girmiş. Pabuçlar pek hoşuna gittiği için her zamankinden fazla para vererek almış. Ayakkabıcı bu parayla iki çift pabuca yetecek kadar deri satın almış. Akşamleyin bunları kesmiş, ertesi sabah taze bir güçle işine koyulmak istiyormuş.

Fakat buna gerek kalmamış. Çünkü yataktan kalktığı zaman pabuçlar hazırmış. Müşteriler de gecikmemişler. Ayakkabıcıya o kadar çok para vermişler ki, bununla dört çift pabuca yetecek kadar deri almış. Sabahleyin erkenden bu dört çifti de hazır bulmuş, bu durum böylece sürüp gitmiş. Akşamleyin kestikleri sabahleyin işlenmiş bir duruma gelirmiş. Çok geçmeden adamın kazancı yoluna girmiş, sonunda hali vakti yerinde bir insan olmuş.

Gel zaman git zaman... Noel Yortusu'na yakın bir akşam, adam yine derileri kesmiş, yatağına girmeden önce karısına demiş ki:

- Bize yardım elini uzatanın kim olduğunu görmek için bu gece uyanık dursak ne olur sanki?

Kadın razı olmuş, bir mum yakmış. Sonra odanın bir köşesine, orada asılı giysilerin arkasına saklanmışlar. Gece yarısı olunca iki tane mini mini, çıplak cüce gelmiş.

Ayakkabıcının tezgâhına oturmuşlar. Kesilmiş derileri almışlar, minicik parmaklarıyla bunları o kadar çabuk dikmeye, tokmaklamaya başlamışlar ki ayakkabıcı şaşkınlıktan gözlerini bir yana ayıramamış. Hepsi bitip tezgâha dizilmeden işlerini bırakmamışlar.

Sonra çabucak fırlayıp gitmişler.

Ertesi sabah kadın demiş ki:

- Bu küçücük cüceler bizi zengin ettiler. Bunlara karşı teşekkür borcumuzu ödemeliyiz.

Üstlerinde, başlarında bir şey yok, çırılçıplak dolaşıyorlar, soğuktan donacaklar. Biliyor musun ne yapalım? Ben bunlara gömlek, ceket, mintan, pantolon dikeceğim. Birer de çorap öreceğim, sen de onlara birer patik yap!

Adam:

- Pekâlâ, demiş.

Akşamleyin her şey tamamlanınca, kesilmiş deriler yerine, tezgâhın üstüne bu armağanları koymuşlar. Sonra cücelerin ne yapacağını görmek için saklanmışlar. Gece yarısı hoplaya zıplaya gelmişler. Hemen işe koyulmak istemişler. Fakat kesilmiş deriler yerine minicik giysileri bulunca önce şaşırmışlar, ama az sonra pek sevindikleri görülmüş.

Büyük bir çabuklukla giyinmişler, Bir yandan güzel giysileri okşuyorlar, bir yandan da şarkı söylüyorlarmış:

Pırıl pırıl patikler, yepyeni ceket, mintan;

Kundura diker mi hiç böyle süslü bir insan?

Bunun üzerine hoplamışlar, zıplamışlar. Sandalyelerin, kerevetlerin üstlerine sıçramışlar.

Sonunda oynaya oynaya kapıdan çıkıp gitmişler. O günden sonra bir daha gelmemişler.

Fakat ayakkabıcı ömrü boyunca rahat etmiş, tuttuğu her işte başarılı olmuş.

İkinci Masal

Vaktiyle çalışkan bir hizmetçi kızcağız varmış. Her gün evi süpürür, çöpleri kapının önündeki büyük yığıntının üzerine dökermiş. Bir sabah işe başlayacağı sırada bu yığıntının üzerinde bir mektup bulmuş. Okuma bilmediği için süpürgeyi bir köşeye dayamış, mektubu efendilerine

götürmüş. Bu, cücelerden gelen bir çağrılıkmış. Bir çocuğu vaftiz etsin diye rica ediyorlarmış. Kız ne yapacağını şaşırmış. Böyle bir öneriyi geri çevirmenin doğru olmayacağını kendisine uzun uzun anlatmışlar. Bunun üzerine kız gitmeye karar vermiş. Üç cüce gelmiş, onu mağaralı bir dağa götürmüşler. Cüceler burada otururlarmış. Mağarada her şey o kadar kücük, o kadar göz kamaştırıcıymış ki, dille tanımlanamaz.

Loğusa, incirlerle süslü siyah abanozdan bir karyolada yatıyormuş. Yorganlar sırma işlemeliymiş. Beşik fildişindenmiş. Banyo altındanmış. Kız çocuğu vaftiz ettikten sonra eve dönmek istemiş. Fakat cüceler yalvarıp yakarmışlar; üç gün için yanlarında kalmasını rica etmişler. Bunun üzerine kız kalmış; çok hoş vakit geçirmiş. Cüceler onu hoşnut edecek her şeyi yapmışlar. Sonunda kız yola çıkmak istemiş. O zaman cüceler önce kızın ceplerini altınla doldurmuşlar, sonra ona yolu göstermişler, dağdan çıkarmışlar. Kız eve gelince yeniden işe başlamış. Hâlâ köşede dayalı duran süpürgeyi almış, temizliğe koyulmuş. Bu sırada evde yabancılar peydahlanmış: "Sen kimsin, burada işin ne" diye sormuşlar.

Meğerse kız dağda cücelerin yanında, sandığı gibi, üç gün değil, tam yedi yıl kalmış; bu sırada da eski efendileri ölmüşmüş.

ÜÇ KARDEŞ

Vaktiyle bir adamın üç oğlu vardı. İçinde oturduğu evinden başka bir serveti yoktu.

Oğlanlardan her biri onun ölümünden sonra bir evleri olmasını candan isterlerdi, ama adam, sevgide birini ötekinden ayırt edemezdi. Hiçbirine daha fazla yakınlık göstermemek için ne yapacağını bilmezdi. Evi satmak da istemiyordu. Çünkü bu ev atalarından kalmıştı. Yoksa bunu satıp parayı aralarında bölüştürecekti. Sonunda aklına bir çare geldi. Çocuklarına dedi ki:

- Gidin, diyar diyar dolaşın, çalışın, çabalayın, birer sanat öğrenin. Döndüğünüzde hanginiz en güzel yapıtı ortaya çıkarırsa ev onun olacak!

Oğlanlar buna razı oldular. Büyük nalbant olmaya, ortanca berber olmaya, küçük de kılıç ustası olmaya karar verdi. Bunun üzerine yine evde toplanıp buluşacakları zamanı belirlediler, sonra çıkıp gittiler.

Gel zaman, git zaman... Her biri iyi birer usta buldular. Seçtikleri sanatı iyice öğrendiler.

Nalbanta kralın atlarını nallattılar. Bunun üzerine oğlan: "Artık bir eksiğin kalmadı, ev senin olacak" diye aklından geçirdi.

Berber hatırı sayılır birçok kimseyi tıraş etti. Artık ev kendisinin olacak sandı.

Kılıç ustası bazı yaralar aldı, fakat dişlerini sıktı, aldırış etmedi. Çünkü kendi kendine: "Bir yara almaktan korkarsan evi hiçbir zaman ele geçiremezsin" diye düşünüyordu.

Kararlaştırdıkları zaman gelince babalarının yanında toplandılar. Fakat becerilerini göstermek için en uygun fırsatın ne zaman geleceğini bilmiyorlardı. Bunun için bir araya geldiler, aralarında konuştular. Böyle otururlarken kırlardan koşa koşa bir tavşan çıkageldi.

Berber:

- Tanrı gönderdi bunu, dedi. Leğeni, sabunu aldı. Tavşan iyice yaklaşıncaya kadar sabunu köpürttü; sonra olanca hızıyla tavşanı sabunladı, aynı hızla tıraş ederek bir palabıyık yaptı. Bu sırada bir yerini kesmediği gibi, bir kılını bile acıtmadı. Babası:

- Hoşuma gitti, eğer öbürleri daha baskın çıkmazlarsa ev senin, dedi.

Aradan uzun zaman geçti. Bir adam arabasını alabildiğine koştura koştura geldi.

Nalbant:

- Şimdi benim yapabileceğimi görürsünüz baba, dedi. Arabanın arkasından fırladı, atın dört nalını söküp çıkardı. Koştuğu sırada ayağına dört yeni nal çaktı. Babası:

- Yaman oğlansın doğrusu, dedi. Kardeşin kadar işinde ustasın. Evi kime vereceğimi bilemiyorum!

Bunun üzerine üçüncü oğlan:

- Baba, bana izin ver, dedi. O sırada yağmur yağmaya başlamıştı. Oğlan kılıcını çekti.

Başının üzerinde o kadar hızla ıstavrozlar çizmeye başladı ki, başına bir damla su bile damlamadı. Yağmur hızını o kadar artırdı, o kadar artırdı ki sanki gök delinecekti, ama o yine de bir saçak altındaymış gibi kupkuru kaldı. Babası bunu görünce şaşırdı:

- En büyük beceriyi sen gösterdin, ev senin, dedi.

Öbür iki kardeş önceden söz verdikleri için buna razı olmuşlardı. Birbirlerini çok sevdiklerinden üçü de evde kaldılar, işlerine koyuldular. Hem iyi öğrendiklerinden, hem de becerikli olduklarından çok para kazandılar. Yaşlılıklarına kadar bir arada yaşadılar.

Biri hastalanıp ölünce öbür ikisi o kadar üzüldüler ki, onlar da hastalanıp çok geçmeden öldüler. Hem çok usta olduklarından, hem de birbirlerini çok sevdiklerinden üçünü bir mezara koydular.

BİLLUR TOP

Evvel zaman içinde, bir büyücü kadının üç oğlu varmış. Bunlar birbirlerini candan severlermiş. Fakat kocakarının bunlara güveni yokmuş. Hünerini elinden alacaklar sanırmış. Bunun üzerine büyük oğlanı kartala dönüştürmüş; onu kayalık bir dağ tepesinde yaşamak zorunda bırakmış. Ara sıra bu kartalın havada büyük açılar çizerek alçalıp yükseldiği görülürmüş.

İkinci oğlanı balina yapmış. Derin bir denizde yaşar, ara sıra havaya büyük bir su sütunu fışkırttığı görülürmüş. İki oğlan her gün ancak iki saat insan kılığına girerlermiş. Üçüncü oğlan, annesinin kendini de yırtıcı bir hayvan yapacağından, ya bir ayı, yahut bir kurt kılığına sokacağından korktuğu için gizlice evden kaçmış.

Oğlan, Altın Güneş Sarayında, büyülenmiş bir prenses olduğunu, bir kurtarıcı beklediğini duymuş, ama buna kalkışanın ölümü gözüne alması gerekirmiş. O güne kadar bu uğurda yirmi üç delikanlı acılar içinde can vermiş; bir kişi sağ kalmamışmış. Bu yüzden artık kimse oraya gidemiyormuş.

Oğlan korku nedir bilmediği için Altın Güneş Sarayını aramaya karar vermiş. Uzun zaman dolaşmış, durmuş. Fakat bir türlü bulamamış. Bu sırada büyük bir ormana düşmüş, çıkacak yer bulamamış. Birdenbire uzaktan iki dev görmüş. Onu el sallayarak çağırmışlar. Oğlan yanlarına gidince:

- Bir şapka yüzünden... senin olacak, benim olacak diye kavga edip duruyoruz. İkimizin de gücü denk olduğundan birbirimizi yenemiyoruz. Küçük insanlar bizden daha akıllı olurlar. Bunun için kararı sana bırakıyoruz, demişler. Oğlan:

- Nasıl olur da eski bir şapka için kavga edersiniz? demiş.

- Bunun ne becerileri olduğunu bilmezsin ki! Bu şapkayı başına giyen nereye isterse gidebilir, hem de gözünü açıp kapayıncaya kadar kendini orada bulur.

Oğlan:

- Verin şu şapkayı bana! Ben biraz ileriye gideceğim, oradan sizi çağıracağım. Kim koşa koşa daha önce yanıma varırsa şapka onun olacak, demiş!

Çocuk şapkayı giymiş, çıkıp gitmiş. Aklı fikri prensesteymiş. Bunun için devleri unutmuş; almış başını yürümüş. Bir aralık canı gönülden içini çekmiş:

- Ah, diye bağırmış, Altın Güneş Sarayında olsaydım!

Daha bu sözler ağzından çıkar çıkmaz kendini yüksek bir dağın tepesinde, saray kapısının önünde bulmuş.

İçeri girmiş. Bütün odaları dolaşmış. Sonunda, en son odada prensesi bulmuş. Fakat kızı görünce o kadar ürkmüş ki kızın yüzü kırışıklıklarla doluymuş. Beti benzi kül gibiymiş.

Gözleri bulanık, saçları kıpkızılmış.

- Güzelliği dillere destan olan prenses siz misiniz? diye bağırmış.

Kız yanıtlamış:

- İnsanların gözleri beni ancak bu çirkinlikte görebilir. Oysa ben böyle değilim. Nasıl olduğumu öğrenmek istersen şu aynaya bak... Bu hiç yanılmaz, benim asıl resmimi sana gösterir, demiş, eline aynayı vermiş.

Oğlan aynada dünyanın en güzel kızını görmüş. Üzüntüyle gözlerinden yanaklarına yaşların yuvarlanışını seyretmiş. Bunun üzerine:

- Bu durumdan nasıl kurtulabilirsin, diye sormuş. Ben hiçbir tehlikeden kaçınmam, demiş.

Kız:

- Kim billur topu eline geçirir de büyücünün yüzüne tutarsa tılsımı bozulur, ben de o zaman eski durumuma dönerim, diye derinden bir ah çekmiş:

- Birçokları bu yüzden canlarına kıydılar. Haydi delikanlı, sen de bu büyük tehlikeye atılırsan sana çok yanarım, demiş.

Oğlan:

- Beni hiçbir şey alıkoyamaz. Sen yalnızca söyle, ne yapayım? demiş.

Prenses:

- Her şeyi bilmen gerek, demiş. Sarayın bulunduğu dağdan inince aşağıda, pınarın başında bir yabanıl boğa durur. Onunla boğuşacaksın. Onu

öldürebilirsen içinden tutuşmuş bir kuş çıkar. Karnında kızgınlığından kıpkızıl olmuş bir yumurta vardır. Bu yumurtanın içinde de sarısı yerine billur top durur. Büyük bir zor görmeyince kuş yumurtayı çıkarmaz. Fakat yumurta yere düşerse hemen tutuşur. Yakınında ne varsa yakar. Yumurta da billur topla birlikte erir, bütün emeklerin boşa gider.

Delikanlı dağdan inmiş, pınara varmış. Yabanıl boğa derin derin soluyor, onun yüzüne doğru böğürüyormuş. Uzun süre boğuştuktan sonra oğlan boğanın karnına kılıcını saplamış, hayvan yere yıkılmış. O anda içinden ateş kuş çıkmış, uçup kaçmak istemiş.

Fakat oğlanın kartal ağabeyi bulutların arasından uçarak gelmiş. Kuşun üzerine atılmış, onu denize doğru kovalamış, gagasıyla vura vura yumurtayı düşürtmüş. Fakat yumurta denize düşmemiş de kıyıdaki bir balıkçı kulübesine düşmüş, kulübeden hemen duman çıkmaya başlamış. Neredeyse alev alacakmış. Bu sırada denizden ev yüksekliğinde dalgalar yükselmiş, kulübeye doğru atılmış, ateşi söndürmüş. Meğer balina olan öbür ağabeyi yüze yüze gelmiş, bu suları fışkırtmışmış. Yangın sönünce oğlan yumurtayı aramış, bulmuş. Bereket versin yumurta daha erimemişmiş. Fakat soğuk suyla birden bire soğuduğu için kabuğu çatlamışmış. Oğlan içinden billur topu sapsağlam çıkarmış.

Büyücünün yanına varıp da billur topu yüzüne tutunca adam:

- Tılsımın bozuldu. Bundan sonra sen Altın Güneş Sarayı'nın kralısın, demiş.

Bunun üzerine oğlan prensesin yanına gitmiş. Odasına girince onun bütün güzelliğiyle orada durduğunu görmüş. İkisi de büyük bir sevinç içinde yüzüklerini değiştirmişler.

ŞİŞENİN İÇİNDEKİ CİN

Vaktiyle bir oduncu varmış. Sabahtan gece yarılarına kadar çalışırmış. Sonunda bir parça para toplayınca oğluna demiş ki:

- Sen benim bir tanecik yavrumsun, alın teriyle kazandığım parayı senin okuyup yazmana harcayacağım. İşe yarar bir şeyler öğrenirsen yaşlanıp elim ayağım tutmadığı zamanlar evde otururken bana bakarsın. Bunun üzerine oğlan büyük bir okula gitmiş. Derslerine çok çalışmış. Öğretmeni kendisini pek beğenirmiş. Çocuk uzun zaman orada kalmış.

Birkaç okul bitirmiş, ama her şeyi öğrenememiş. Babasının kazanıp artırdığı para da tükendiği için yine evine dönmüş. Babasının canı sıkılarak:

- Artık sana bir şey verecek durumda değilim. Hem bu pahalılıkta günlük ekmeğimizden fazla bir taler bile kazanamıyorum, demiş.

Oğlan:

- Babacığım, demiş, bunun için kaygılanmayın. İnşallah benim de iyi günlerim gelecek.

Buna inancım var.

Babası bir parça odun kesip para kazanmak için ormana giderken:

- Ben de birlikte gelip size yardım edeceğim, demiş.

Babası:

- Ama bu iş sana zor gelir oğlum, demiş, ağır işlere alışık değilsin, dayanamazsın. Hem benim bir tek baltam var. İkincisini alacak param da yok.

Oğlu:

- Öyleyse komşuya gidin. Ben kazanıp bir balta alıncaya kadar kendininkini size ödünç verir, demiş.

Bunun üzerine baba, komşudan bir balta ödünç almış. Ertesi sabah ortalık ağarırken birlikte ormana gitmişler. Oğlan yorgunluk duymadan, neşeyle babasına yardım etmiş.

Güneş tam üzerlerine geldiği zaman baba demiş ki:

- Dinlenelim, öğle yemeğimizi yiyelim. Sonra yine böyle çalışırız.

Oğlan ekmeği eline almış:

- Baba, siz dinlenin hele, demiş, ben yorulmadım. Ormanda aşağı yukarı bir parça dolaşacağım, kuş yuvaları arayacağım.

Baba:

- Hay zirzop hay, dolaşıp da ne olacak sanki? Sonra yorulursun, kolunu kaldıracak gücün kalmaz. Gitme... otur yanımda! demiş.

Fakat oğlan ormanın içlerine gitmiş, ekmeğini yemiş.. Çok neşeliymiş. "Acaba bir yuva bulur muyum?" diye yeşil dalların aralarına bakmış. Böylece sağda, solda dolaşmış.

Sonunda büyük, korkunç bir meşe ağacının yanına varmış. Bu ağaç bol bol birkaç yüzyıllık varmış. Beş kişi bir araya gelse kucaklayamazlarmış.

Oğlan olduğu yerde kalmış, ağacı seyretmiş, kendi kendine: "Burada kesin birçok kuş yuva yapmıştır" demiş. Bu sırada bir ses işitir gibi olmuş. Kulak kabartmış, birinin boğuk boğuk seslendiğini duymuş: "Beni dışarı çıkar, çıkar beni dışarı!" Bu ses sanki yerin altından geliyor gibiymiş. O zaman çocuk:

- Neredesin? diye bağırmış.

Ses yanıt vermiş:

- Aşağıda meşenin köklerindeyim. Beni dışarı çıkar! Çıkar beni dışarı!

Çömez ağacın dibini kazmaya başlamış. Sonunda küçük bir kovuğun içinde bir şişe bulmuş. Bunu oradan almış, ışığa tutup bakmış. İçinde kurbağaya benzer bir şeyin yukarı, aşağı hopladığını görmüş. Ses yeniden duyulmuş: "Beni dışarı çıkar, çıkar beni dışarı!"

Aklından kötülük geçmeyen çömez şişenin tıkacını çıkarır çıkarmaz, dışarıya bir cin çıkmış, büyümeye başlamış. O kadar çabuk büyüyormuş ki, birkaç saniye içinde iriyarı, korkunç bir yaratık oluvermiş. Boyu çömezin karşısındaki ağacın yarısını bulmuş. Cin korkunç bir sesle demiş ki:

- Beni dışarı saldığın için ödülün ne olacak, biliyor musun?

Çömez korkusuzca:

- Hayır, demiş, ne bileyim ben?

- Öyleyse ben sana söyleyeyim. Buna karşılık boynunu kıracağım!

- Keşke bunu önceden söyleseydin, seni içeride tıkalı bırakırdım.

- Dünya umurumda değil, hak ettiğin ödülü alman gerek! Benim bir iyilik yaptığım için mi uzun zamandır burada kapatıldığımı sanıyorsun? Hayır, bu benim cezamdı. Ben güçlü, görkemli Merkurius'um. Beni kurtaranın boynunu kırarım.

Çömez:

- Dur bakalım, acelesi yok! Bu iş böyle çabucak olmaz. Önce senin gerçekten küçük şişede oturup oturmadığını, gerçek cin olup olmadığını bilmem gerek. Eğer yine içine girebilirsen o zaman sana inanırım. Sen de bana istediğini yapabilirsin.

Cin böbürlene böbürlene:

- Bu da bir marifet mi sanki? diye büzüle büzüle önceki gibi ince ufak bir şey olmuş. Aynı delikten şişenin boynundan geçip içine girmiş. Cin içeri girer girmez Çömez mantarı tıkayıvermiş; şişeyi de meşenin eski kökleri içine, eski yerine koymuş. Böylece cin dolaba girmiş.

Bunun üzerine Çömez, babasının yanına dönmek istemiş ama cin acı acı seslenmiş.

- Ne olursun çıkar beni dışarı, kuzum beni dışarı çıkar!

Çömez:

- Hayır, demiş, bir kez olur bu.. Canıma bir kez göz koyanı ele geçirdikten sonra bir daha salıvermem.

Cin bağırmış:

- Beni salıverirsen sana o kadar çok şey veririm ki, ömrün oldukça yeter.

Çömez:

- Hayır, demiş, beni deminki gibi aldatırsın!

Cin:

- Kısmetini ayağınla tepiyorsun. Sana bir şey yapacak değilim. İyiliğini bol bol ödüllendireceğim! demiş.

Çömez düşünmüş. "Ya herru, ya merru," demiş, "belki sözünü tutar. Benimle bir alıp vereceği yok ya!"

Bunun üzerine tıpayı çıkarmış. Cin deminki gibi, dışarı çıkmış, büyümüş genişlemiş, bir dev kadar iri olmuş:

- Al bakalım ödülünü! diye çömeze, yakıya pek benzeyen, küçük bir bez parçası uzatmış:

- Bunun bir ucunu bir yaraya sürersen hemen iyileşir. Öbür ucunu demire yahut çeliğe sürtersen gümüş olur! demiş.

Çömez:

- Hele bir deneyelim! diye ağaca gitmiş, baltasıyla bir kabuk koparmış, yakının bir ucuyla kesik yere dokunur dokunmaz, ağacın orası hemen kavuşmuş, eskisi gibi olmuş.

- Doğruymuş! Öyleyse ayrılabiliriz, demiş.

Cin, kendisini kurtardığı için oğlana teşekkür etmiş; çömez de armağanı için cine teşekkür etmiş, babasının yanına dönmüş.

Baba:

- Nerelerde dolaştın? İşi gücü niçin unuttun? Bir iş beceremeyeceğini söylememiş miydim zaten? demiş.

- Kendinizi üzmeyin babacağım, zararı yerine koyacağım.

Babası kızarak:

- Olmayacak şey! demiş.

Çömez:

- Bakın baba, şimdi şuradaki ağacı bir vuruşta kesip çatır çatır devireceğim, demiş. Hemen yakısını almış, baltasına sürmüş, sonra olanca gücüyle ağaca indirmiş. Demir, gümüş olduğu için, baltanın ağzı kıvrılmış:

- Babacığım bakın bir kez, bana ne kadar kötü bir balta vermişsiniz. Çarpıldı gitti işte!

Babası bunu görünce şaşalamış:

- Aman ne yaptın? demiş. Şimdi bu baltanın parasını ödemem gerek ama neyle?

Çalışmandan ettiğim kâr bu oldu demek..

Oğlu:

- Darılmayın, demiş, baltanın parasını ben ödeyeceğim.

Babası:

- Haydi oradan budala, diye bağırmış, neyle ödeyeceksin? Sana verdiğimden başka elinde ne var? Kafandakiler çömez dubaraları...

Odunculuktan da anladığın yok.

- Baba, demiş, artık çalışacak gücüm kalmadı, paydos etsek iyi olacak!

Babası:

- Ne? Senin gibi elim böğrümde mi dolaşacağım sanıyorsun? Daha iş başarmam gerek.

İstersen sen eve dönebilirsin!

- Babacığım, ben ilk kez ormana geldim. Kendi başıma yolu bulamam, benimle birlikte gelin.

Öfkesi geçtiği için baba sonunda razı olmuş, onunla birlikte eve gitmiş. Evde oğluna demiş ki:

Git, kepazeye dönen baltayı sat.. Bakalım ne verecekler? Komşuya baltasının parasını ödemek için bu paranın üstünü kazanmam gerek.

Oğlan baltayı almış, kentte bir kuyumcuya götürmüş. Adam bunu incelemiş, teraziye koyup tartmış:

- Bu dört yüz taler eder ama bende bu kadar para yok! demiş.

Çömez:

- Yanınızda ne kadar varsa verin.. gerisi borcunuz olsun! demiş.

Kuyumcu ona üç yüz taler vermiş, yüz taler borçlu kalmış.

Bunun üzerine çömez eve dönmüş:

- Baba, demiş, para buldum. Gidin komşuya sorun, balta için ne istiyor?

Yaşlı adam:

- Zaten biliyorum, demiş, bir talerle altı groşe!

Oğlan:

- Öyleyse ona iki talerle on iki groşe verin.. Bu para iki katıdır; yeter. Bakın bende bol bol para var! diye babasına yüz taler vermiş:

- Bundan sonra bir şeyden sıkıntınız olmasın, rahat rahat ömür geçirin! demiş.

Yaşlı adam:

- Aman Tanrım, demiş, bu serveti nereden ele geçirdin?

O zaman oğlan, olup bitenleri, talihine güvenerek bu serveti nasıl ele geçirdiğini anlatmış.

Geri kalan parayla gitmiş, yine yüksek okula girmiş, öğrenimini tamamlamış. Elindeki yakıyla bütün yaraları iyi edebildiği için de dünyanın en ünlü doktoru olmuş.

AKILLI KÜÇÜK TERZİ

Evvel zaman içinde pek kurumlu bir prenses varmış. Kendisini istemek için gelene bir bilmece sorarmış. Adam bunu bilemezse alayla oradan savulurmuş. Kız, bilmecelerini kim çözerse onunla evleneceğini, kendisine güvenenin gelebileceğini de ilan ettirmiş.

Sonunda üç terzi buluşmuşlar. Bunlardan iki yaşlısı bazen çok ince dikişlerde başarılı olduklarını, bu işte de başarılı olmamalarına neden bulunmadığını söylemişler. Üçüncüsü küçük, haylaz bir yaramazmış. Kendi işinden bile anlamazmış ama belki bu işte talihi yaver olacağını düşünmüş. Çünkü başka türlü bir baltaya sap olamayacağını anlıyormuş.

Bu yüzden öbür ikisi ona:

- Bir tutam aklınla bu işi başaramazsın, iyisi mi evde kal! demişler.

Ama küçük terzi kararından dönmemiş, kellesini bu iş uğruna koltuğunun altına alacağını, yapacağı işi bildiğini söyleyerek oraya gitmiş.

Üçü de prensese haber yollamışlar, bilmecelerini söylemesini istemişler. Bu işin uzmanlarının geldiğini, bir iğne deliğinden geçebilecek kadar ince zekâları olduğunu söylemişler.

Bunun üzerine prenses demiş ki:

- Başımda iki türlü saç var. Bunların rengi nedir?

Birincisi:

- Hepsi bu kadarsa... bu renkler akla kara olacak. Tuz biber dedikleri kumaş gibi! demiş.

Prenses:

- Yanlış, demiş, sen söyle bakalım ikinci!

Bunun üzerine ikinci:

- Akla kara değilse, kumralla kırmızı. Beybabamın bayramlık giysisi gibi.

Prenses:

- Bilemedin, demiş; sen bil bakalım üçüncü. Herhalde sen bilirsin.

Küçük terzi pervasızca ilerlemiş:

- Prensesin başında altından, gümüşten saçlar var. Bunların rengi iki türlüdür.

Prenses bunu duyunca yüzü sararmış; korkudan az kalsın düşüp bayılacakmış. Çünkü küçük terzi bilmeceyi çözmüş. Oysa prenses bunu yeryüzünde kimsenin bilemeyeceğini sanıyormuş. Kızın yüreği yatışınca:

- Fakat bununla beni daha elde edemedin, demiş. Bir şey daha yapman gerek, aşağıda ahırda bir ayı var. geceyi onun yanında geçireceksin. Sabahleyin kalktığım zaman henüz yaşamaktaysan benimle evlenirsin.

Böylelikle küçük terziden kurtulacağını umuyormuş. Çünkü ayı şimdiye kadar pençesine düşenlerden hiçbirini sağ bırakmamış.

Küçük terzi hiç korku geçirmemiş, çok hoşnut olmuş:

- Atılganlık utkunun yarısıdır! demiş..

Akşam olunca bizim terziyi ayının yanına götürmüşler. Ayı küçüğün üzerine hemen saldırmaya kalkışmış, pençeleriyle ona "hoş geldin" demek istemiş.

Küçük terzi:

- Yavaş ol, acele yok! Seni şimdi yatıştırırım! demiş.

Hiçbir şeye aldırış etmiyormuş gibi ve uzanarak cebinden cevizler çıkarmış, dişiyle kırıp içini yemiş. Ayı bunu görünce imrenmiş; o da ceviz yemek istemiş. Küçük terzi elini cebine sokmuş, ona bir avuç dolusu vermiş. Fakat bunlar ceviz değilmiş, tuğla parçalarıymış. Ayı bunları ağzına atmış ama ne kadar ısırırsa ısırsın bir türlü kıramamış, kendi kendine:

- Hay odun hay, demiş, ceviz bile kıracak gücün yok. Sonra küçük terziye:

- Bana bak küçük, şu cevizleri kırıversene! demiş.

Terzi:

- Ne adam olduğunu anla işte! demiş. Koskoca ağzın var ama küçücük cevizleri kıramıyorsun!

Bunun üzerine taşları almış, el çabukluğuyla ağzına bir ceviz atmış, çat diye iki parça olmuş.

Ayı:

- Şu işi bir daha deneyeyim! Sana bakınca ben de bu işi yapabilirim gibi geliyor! demiş.

Küçük terzi ona yine tuğlaları vermiş.

Ayı uğraşmış, didinmiş, olanca gücüyle ısırmış. Fakat bunu kırdığına sen de inanmazsın.

Bu iş böyle geçince küçük terzi ceketinin altından bir keman çıkarmış, bir parça çalmış.

Ayı müziği işitince dayanamamış, oynamaya başlamış. Bir süre oynadıktan sonra keman o kadar hoşuna gitmiş ki, küçük terziye:

- Bana bak, keman çalmak güç mü? diye sormuş.

- Çocuk oyuncağı gibi bir şey. Bak, Sol elimin parmaklarını üstüne koyuyorum. Sağ elimle yayı tellere sürtüyorum. Ondan sonra hop tiri lâllâm.. Hop tiri lâllâm...

Ayı:

- Keman çalmak buysa ben de öğreneyim bari, canım istedikçe çalar, oynarım. Ne dersin?

Bana ders verir misin? diye sormuş.

Küçük terzi:

- Sevinerek!Yeteneğin varsa ne âlâ ama önce bana pencelerini göster bakalım... Bunlar pek uzun... Önce tırnaklarını bir parça kesmeliyim, demiş. Gidip mengeneyi getirmiş. Ayı pençelerini üzerine koymuş, küçük terzi de bunları iyice sıkıştırmış. Sonra:

- Ben makasla dönüp gelinceye kadar bekle bakalım! demiş, ayı orada istediği kadar homurdana dursun, kendisi gitmiş bir saman yığını üzerine uzanmış, uykuya dalmış.

Akşamleyin ayının korkunç homurtularını işiten prensesin aklına başka bir şey gelmemiş; onun keyiften homurdandığını, terziyi kıtır kıtır yediğini sanmış. Sabahleyin tasasız, neşeli yataktan kalkmış. Fakat ahıra bakınca küçük terziyi suda bir balık gibi dipdiri karşısında görmüş. İnsanların önünde söz verdiği için artık bir şey diyememiş. Kral bir araba getirtmiş. Kız küçük terziyle birlikte kiliseye gidip onunla evlenmek zorunda kalmış.

Arabaya girdikleri sırada kendisine mutluluğu yakıştıramayan kötü yürekli öbür iki terzi ahıra girmişler, mengeneyi gevşeterek ayıyı

salıvermişler. Ayı öfkeden gözlerini kan bürümüş bir durumda arabanın arkasından saldırmış. Prenses onun homurtusunu, korkunç solumalarını duymuş, korkarak bağırmış:

- Eyvah, ayı peşimizde, bizi yakalayacak.

Küçük terzi çevik davranmış, tepetaklak durmuş, bacaklarını pencereden dışarı çıkarmış:

- Mengeneyi görüyor musun? diye bağırmış. Gitmezsen arasına girersin!

Ayı bunu görünce geri dönmüş, kaçmış. Bizim küçük terzi rahatça kiliseye gitmiş. Prenses kendisine elini uzatmış. Bir arada kumrular gibi mutlu yaşamışlar.

KRAL ARDIÇSAKAL

Bir kralın çok güzel bir kızı varmış. Fakat bu kız o kadar kendini beğenmiş, o kadar kurumluymuş ki evlenmek isteyenlerin hiçbirini kendisine uygun görmezmiş. Bunları birbiri arkasından geri çevirir; üstelik onlarla alay edermiş.

Günün birinde kral büyük bir şölen hazırlatmış. Yakında, uzakta ne kadar evlenmek isteyen erkek varsa hepsini çağırtmış. Bunlar konumlarına, derecelerine göre bir sıraya dizilmişler:

Önce krallar, sonra dükler, prensler, kontlar, baronlar, en sonra da soylular gelmiş.

Prenses bunların arasından geçirilmiş; fakat hiçbirinin karşısında bir an bile durmamış.

Birini şişman bulmuş: "Şarap fıçısı!" demiş. Bir başkasını çok uzun bulmuş: "Boyu uzun, aklı kısa!" demiş. Üçüncüsünü kısa boylu görmüş: "Kısalar fitne olur" demiş.

Dördüncüsünü uçuk renkli bulmuş: "Teneşir horozu" demiş. Beşincisini fazla al renkli görmüş "Elma yanak!" demiş. Altıncısının duruşu pek dik değilmiş; ona da: "Soba arkasında kurumuş yaş odun" demiş. Böylece herkese bir kulp takmış, hele en yüksekte duran, çenesi bir parça kıvrık, iyi yürekli bir kralla pek alay etmiş: "Aman, bu adamın çenesi gagalı bir ardıçkuşuna benziyor" diye gülmüş. O zamandan beri krala ardıçsakal diyorlarmış.

Kızının insanlarla alay etmekten başka bir şey yapmadığını, orada toplanan isteklileri aşağıladığını gören kral öfkelenmiş. "Kapıya ilk gelecek iyice bir dilenciye varacaksın"

diye ant içmiş.

Birkaç gün sonra bir çalgıcı ufak bir sadaka koparmak için pencerenin altında şarkı söylemeye başlamış. Kral bunu duyunca:

- Bu adamı yukarıya gönderin! demiş. Çalgıcı, kirli, paramparça giysileriyle içeri girmiş, kralla kızının önünde şarkı söylemiş. Sonunda ufak bir bahşiş istemiş. Kral:

- Şarkın o kadar hoşuma gitti ki, şuradaki kızımı sana vereceğim! demiş. Prenses şaşalamış. Fakat Kral:

- Seni ilk dilenciye vermek için ant içmiştim. Andımı yerine getireceğim! demiş. Kandırıcı hiçbir sözün yararı olmamış. Papaz çağrılmış. Kız da ister istemez çalgıcıyla nikâhlanmış.

Bu iş olup bittikten sonra kral:

- E... Bundan sonra dilenci karısı olarak sarayımda kalman uygun olmaz. Artık kocanla birlikte çıkıp gidebilirsin, demiş.

Dilenci kızı elinden tutup dışarı çıkarmış. Kız onunla birlikte yaya olarak yola koyulmuş.

Büyük bir ormana geldikleri zaman kız sormuş:

Bu güzel orman kimin?

Kral Ardıçsakalın.

Talihsiz kız, güzel kız,

Varsaydın ona, bu yer

Olurdu şimdi malın.

Sonra bir çayırlığa gelmişler. Kız yine sormuş:

Şu yeşil çayır kimin!

Kral Ardıçsakalın!

Talihsiz kız, güzel kız,

Varsaydın ona, bu yer

Olurdu şimdi malın.

Daha sonra büyük bir kentten geçmişler. Kız yine sormuş: Bu koca kent kimin?

Kral Ardıçsakalın!

Talihsız kız, nazlı kız,

Varsaydın ona, bu yer

Olurdu şimdi malın!

Çalgıcı:

- Boyuna, başka bir adamı istemen hoşuma gitmiyor... Sana yetmiyor muyum yoksa, demiş.

Sonunda küçücük bir evceğizin önüne gelmişler, kız:

- Aman Tanrım... Ne kadar küçük ev bu! Bu mini mini, yoksul evceğiz kimin acaba?

demiş.

Çalgıcı yanıt vermiş:

- Bu ev benimle senin... İçinde birlikte oturacağız.

Alçak kapıdan içeri girebilmek için kız eğilmek zorunda kalmış.

Prenses:

- Uşaklar hani? demiş. Dilenci:

- Ne uşağı? Ne yapmak istersen kendin yapacaksın... Hadi çabuk ateş yak, üstüne su koy da bana yemek pişir, çok yorgunum, demiş.

Fakat prenses ateş yakmayı, yemek pişirmeyi hiç bilmezmiş. Dilenci bu işi kendisi yapmak zorunda kalmış, kötü de olmamış. Bu yoksul yemeği yiyip bitirdikten sonra yatağa uzanmışlar, fakat sabahleyin adam eve gereken şeyleri bulup getirsin diye kızı erkenden dışarı savmış.

Birkaç gün bu durumda şöyle böyle yaşamışlar. Yiyeceklerini yiyip bitirmişler. Bunun üzerine adam demiş ki:

- Kadın, bu böyle sürüp gitmez, burada hazırdan yiyip bir şey kazanmamak olmaz... Sepet öreceksin!

Adam çıkıp gitmiş, söğüt kesip getirmiş. Bunun üzerine kız örgüye başlamış. Fakat söğütler narin ellerine batıp yaralıyorlarmış. Adam:

- Bu işin olmayacağını görüyorum, bari iplik bük. Belki bunu daha iyi becerirsin, demiş.

Kız oturmuş, iplik bükmeye çalışmış. Fakat az sonra sert iplikler yumuşak parmaklarını kesmişler. Kanlar akmaya başlamış. Adam:

- Gördün mü, bir işe yaradığın yok; seninle sonum yaman olacak. Bir de topraktan çanak çömlek alışverişini deneyelim. Çarşıda oturup malları satacaksın, demiş.

Kız: "Eyvah, pazarda babamın ülkesinden insanlar gelip de beni orada mal satarken görürlerse kim bilir benimle ne kadar alay ederler" diye aklından geçirmiş. Fakat bir şeyin yararı olmamış. Açlıktan ölmek istemezse buna razı olması gerekiyormuş. Birinci seferinde işler yolunda gitmiş. Çünkü kendisi güzel olduğu için ahali bu kadının mallarını kapışa kapışa almışlar. İstediği parayı vermişler. Hatta birçokları parayı vermişler de çömlekleri kendisine bırakmışlar.

Böylece ellerindeki mal bitinceye kadar kazandıklarıyla geçinmişler. Bunun üzerine adam bir yığın yeni kap kacak almış. Kadın pazarın bir köşesine oturmuş. Bunları çevresine dizmiş, satmaya başlamış. Bu sırada sarhoş bir atlı ansızın ona doğru dörtnala gelmiş.

Atını tam çanakların bulunduğu yere sürüp geçerek hepsini tuzla buz etmiş. Kadın ağlamaya başlamış. Korkudan ne yapacağını bilemiyormuş.

- Ah, kimbilir başıma neler gelecek? Kocam buna ne der şimdi, diye bağırıyormuş. Eve koşmuş, uğradığı kazayı anlatmış. Adam:

- Toprak çanaklarla pazarın köşesine kim oturur! Bırak ağlamayı. Anlıyorum ki sen akıllı uslu bir işe yaramayacaksın. Demin kralımızın sarayındaydım. Bir mutfak hizmetçisi istiyorlar mı diye sordum. Seni kabul edeceklerine söz verdiler. Bu hizmetine karşılık bedava yiyip içeceksin.

Bunun üzerine prenses, bir mutfak hizmetçisi olmuş. Ahçıya yamaklık etmiş. En pis işleri görüyormuş. İki torbaya da birer çanak yerleştiriyor, artıklardan kendisine verilenleri bunların içinde eve getiriyor, karınlarını doyuruyorlarmış.

Gel zaman, git zaman... Kralın en büyük oğlunun düğünü olacakmış. Kadıncağız yukarı çıkmış, salonun kapısında durup seyretmek istemiş. Şamdanlar yakılıp birbirinden güzel kadınlar süslü, şatafatlı giysilerle içeriye girince kadın üzgün bir yürekle alın yazısını düşünmüş. Kendisini alçaltan, bu kadar büyük bir yoksulluğa düşüren kendini beğenmişliğine, kurumuna ilençler yağdırmış. Getirilip götürülen enfes yemeklerden, burnuna kadar gelen şeylerden, uşaklar ara sıra ona birkaç kırıntı atıyorlar, o da bunları eve götürmek için çanaklarına koyuyormuş.

Birdenbire prens içeri girmiş, İpekli, atlastan giysiler giymişmiş. Boynunda altın zincir varmış. Kapının yanında güzel bir kadının durduğunu görünce elinden tutmuş, onunla dans etmek istemiş.

Fakat kadın hem geri çevirmiş, hem de korkmuş. Çünkü bu adamın kendisini isteyen, fakat alay ederek savdığı Ardıçsakal olduğunu görmüş. Kadının karşı duruşlarının yararı olmamış. Adam onu çekip salona götürmüş. Torbaların bağlı olduğu ipi koparmış, çanaklar dışarı fırlamış, çorbalarla kırıntılar ortalığa saçılmış. Herkes bunu görünce ortalıkta bir alay, bir gülüşme kopmuş. Kadın o kadar utanmış ki, yer yarılıp içine girse bin kez razı olacakmış.

Fırlayıp kapıdan çıkmış, kaçmak istemiş. Fakat merdivende kendisini bir adam yakalamış, geri getirmiş. Kadın bir de bakmış ki, adam yine kral Ardıçsakalmış. Kral güler yüzle:

- Korkma, demiş, seninle o yoksul evceğizde oturan çalgıcıyla aynı adamız. Senin için kendimi bu kılıklara koydum, çanaklarını paramparça eden atlı da bendim. Bütün bunlar senin gururunu kırmak, benimle alay ettiren kendini beğenmişliğinin cezasını vermek için yapıldı.

O zaman kız acı acı göz yaşları dökmüş:

- Çok büyük haksızlık ettim, senin karın olmaya layık değilim, demiş. Fakat kral:

- Üzülme demiş, kötü günler geldi geçti. Şimdi düğünümüzü kutlayalım.

Bunun üzerine odalıklar gelmişler. Ona en güzel, göz kamaştırıcı giysileri giydirmişler.

Bütün saray halkıyla birlikte babası da gelmiş. Kral Ardıçsakal'la evlendiği için ona mutluluklar dilemişler. Asıl şenlik o zaman başlamış. Ne olurdu, seninle ben de orada olsaydık!

AYAK TAKIMI

Minik horoz, minik tavuğa dedi ki:

- Kabuklu yemişlerin tam oldukları vakit. Haydi birlikte dağa gidelim. Sincap hepsini toplayıp götürmeden şöyle tıka basa bir karnımızı doyuralım.

Minik tavuk:

- Peki, haydi gel baş başa bir keyif çatalım, dedi.

Birlikte çıkıp dağa gittiler. Bol ışıklı bir gün olduğu için akşama kadar orada kaldılar.

Bilmem, yiye yiye karınları şiştiği için mi, yoksa burunları büyüdüğü için mi nedir? Eve yaya dönmek istemediler. Bunun üzerine minik horoz ceviz kabuklarından küçük bir araba yaptı. İşini bitirince küçük tavuk içine oturdu. Horozcuğa:

- Arabayı sen çekip götürebilirsin elbet, dedi.

Horozcuk:

- Çok bilmişsin maşallah, dedi, arabaya koşulacağım yerde eve yaya giderim daha iyi!

Hayır... Böyle sözleşmemiştik. Arabacı olabilirim. Arabacı yerinde oturabilirim, ama araba çekmek, doğrusu işime gelmez.

Böyle çekişip dururlarken bir ördek vaklayarak geldi:

- Sizi hırsızlar sizi, ceviztepeye gitmek için kimden buyruk aldınız? Durun, bu size pahalıya mal olacak, dedi. Gagasını açarak minik horozun üstüne yürüdü: fakat horoz miskin bir hayvan değildi. Ördeğin tepesine güzelce bindi. Mahmuzlarını o kadar güçle batırdı ki, ördek aman diledi. Yaptığının cezası olarak arabaya koşulmaya seve seve razı oldu.

Bunun üzerine horoz arabacı yerine geçti, oturdu. Araba hızla yol almaya başladı:

- Ördek, koşabildiğin kadar koş bakalım!

Biraz yol aldıktan sonra iki yaya yolcuyla karşılaştılar: Bir toplu iğneyle, bir dikiş iğnesine.

Bunlar:

- Durun! Durun, diye bağrıştılar. Nerdeyse ortalığın zifiri karanlık olacağını, bir adım bile atamayacaklarını, caddenin de pek kirli olduğunu söylediler: arabaya biraz binip binemeyeceklerini sordular. Bunlar kent kapısının karşısındaki terzi hanında otururlarmış.

Bira içerken geç kalmışlarmış. Zayıf kişiler oldukları için fazla yer kaplamayacaklarını düşünen minik horoz ikisini de arabaya bindirdi. Kendisiyle tavukçuğun ayaklarına basmayacaklarına söz verdiler. Akşamın geç vaktinde bir hana geldiler. Geceleyin yolculuğu sürdüremeyecekleri için, ördek de yaya yürümeyi beceremeyerek sağa sola yalpa vurduğundan oraya indiler.

Hancı önce birçok bahane uydurdu; hanın dolu olduğunu söyledi. Bunların kibar kimseler olmadığını da aklından geçiriyordu. Fakat "minik tavuğun yolda yumurtladığı yumurta senin olsun; her gün yumurtlayan ördek sende kalsın" gibi tatlı diller dökünce, hancı geceyi burada geçirebileceklerini söyledi. Bunun üzerine yeniden canlandılar, güle oynaya vakit geçirdiler.

Sabahleyin erken ortalık henüz ağarırken, herkes daha uykudayken horoz tavuğu uyandırdı. Yumurtayı getirdi. Gagasıyla deldi. Birlikte yediler. Kabuklarını da ocağa attılar. Sonra henüz uyumakta olan dikiş iğnesine gittiler. Tepesinden tuttular. Hancının iskemlesindeki mindere, toplu iğneyi de havlusuna soktular. Sonra kırlara doğru uçup gittiler. Nemize gerek? Nereye giderlerse gitsinler.

Kendi isteğiyle açıkta uyuyan, avluda kalan ördek bunların kaçıp gidişlerini duydu, sevindi. Bir dere buldu; yüze yüze akıntı boyunca inmeye başladı. Araba önünde gidişten daha hızlı yol alıyordu.

Birkaç saat sonra hancı yataktan kalktı, yıkandı, havluyla kurunmak istedi. Toplu iğne yüzünü çizdi. Bir kulağından öbürüne kadar kırmızı bir çizgi oldu. Sonra mutfağa gitti, bir çubuk doldurmak istedi. Fakat ocağın başına gelince yumurta kabukları suratına sıçradı.

- Bu sabah ters yanımdan kalktım galiba! diye sövüp sayarak kendini dedesinden kalma, koltuğa attı. Fakat hemen yerinden fırladı:

- Aman, diye bağırdı.

Çünkü dikiş iğnesi daha kötü bir biçimde batmıştı, hem de başına değil de...

Bunun üzerine büsbütün çileden çıktı. Dün akşam geç vakit gelen konuklardan şüphelendi. Gidip bunları her yerde aradı. Onlar çıkıp gitmişlerdi. Bunun üzerine hancı bol bol tıkınıp beş para vermeyen, üstelik teşekkür yerine insanın dalına basan hiçbir ayak takımını bir daha hana almamaya ant içti.

ÇALIKUŞUYLA AYI

Bir yaz günü ayıyla kurt ormanda geziniyorlardı. Ayı güzel bir kuşun şarkı söylediğini duydu.

- Bu kadar güzel öten ne kuşu acaba kurt kardeş? dedi.

Kurt:

- Bu kuşların kralıdır, onun önünde eğilmeliyiz, dedi. Oysa kuş çalıkuşuydu.

Ayı:

- Madem ki öyle, şu halde onun sarayını görmeyi de pek isterim. Haydi beni oraya götürsene, dedi.

Kurt:

- Bu iş senin sandığın kadar kolay değil. Kraliçe hazretleri gelinceye kadar beklemen gerek, dedi.

Az sonra kraliçe hazretleri geldi. Gagasında yem vardı. Kral hazretleri de gelmişti, yavrularına yem vermek istiyorlardı.

Ayı hemen arkalarından içeri girmeye can atıyordu, ama kurt onu kolundan tuttu:

- Hayır, kralla kraliçe çıkıp gidinceye kadar beklemelisin, dedi. Bunun üzerine yuvanın bulunduğu deliğe gözlerini diktiler. İleri gitmekten vazgeçtiler. Fakat ayı yerinde duramıyordu. İlle kral sarayını görmek istiyordu. Çok geçmeden yine ilerledi. Bu kralla kraliçe gerçekten uçup gitmişlerdi. Ayı içeri baktı, yuvada beş altı tane yavru vardı. Ayı:

- Kral sarayı bu mu? diye bağırdı, burası acınacak bir saray! Sizler kral çocukları değilsiniz, onursuz çocuklarsınız!

Çalıkuşu yavruları bunu duyunca çileden çıktılar:

- Biz onursuz çocuklar değiliz, bizim ana babamız namuslu kişilerdir. Bunun hesabı sana sorulacaktır ayı, dediler.

Ayıyla kurt korktular, geri döndüler, inlerine girdiler.

Çalıkuşu yavruları durmadan bağırıyor, gürültü ediyorlardı.

Ana babaları yine yem getirince:

- Bir sinek bacağına bile gagamızı sürmeyiz. Onurlu çocuklar olduğumuzu ortaya çıkarıncaya kadar aç duracağız! Ayı buraya geldi, bize sövüp saydı, dediler.

Bunun üzerine yaşlı kral:

- Merak etmeyin, bu iş yoluna koyulacaktır, diye kraliçeyle uça uça ayının inine gitti, delikten içeri seslendi:

- Çocuklarıma niçin sövüp saydın koca ayı? Alacağın olsun, bunun hesabını kanlı bir savaşla göreceğiz.

Böylelikle ayılara savaş ilan edilmiş oldu. Dört ayaklı bütün hayvanlar, öküz, eşek, sığır, geyik, karaca, özetle yeryüzünde ne varsa hepsi silah altına çağırıldı. Çalıkuşu da havada uçanların hepsini çağırdı. Yalnızca irili ufaklı kuşların değil; sivrisineklerin, eşekarılarının, bal arılarının, sineklerin de gelmesi istendi.

Savaşın başlama vakti gelince çalıkuşu, düşmana komuta eden generalin kim olduğunu anlamak için casuslar yolladı. Bunların en kurnazı sivrisinekti. Düşmanın toplandığı ormanda vızıldayarak dolaştı. Sonunda buyruklar verilen ağacın bir yaprağı altına kondu.

Ayı orada duruyordu. Tilkiyi yanına çağırdı:

- Tilki, hayvanlar içinde en kurnazı sensin. General sen ol, bizi yönet! dedi.

Tilki:

- Pekâlâ ama aramızda hangi işaretle anlaşacağız? dedi. Bunu kimse bilmiyordu. Bunun üzerine Tilki:

- Güzel, uzun, bol tüylü bir kuyruğum var. Adeta kızıl bir tuğu andırıyor. Kuyruğumu diktim mi işler yolunda demektir. Bunu görünce harekete geçmelisiniz. Kuyruğumu yere doğru sarkık tutarsam gücünüzün yettiği kadar kaçarsınız.

Sivrisinek bunları işitir işitmez geri döndü; her şeyi bir bir çalıkuşuna anlattı. Savaşın başlayacağı gün, aman Tanrım, dört ayaklı hayvanlar öyle bir gürültü kopararak geldiler ki, yeryüzü zangır zangır titredi. Çalıkuşu da, ordusuyla birlikte, havadan indi. Öyle bir vızıltı, öyle bir uğultu, öyle bir yaygara ki, duyanın korkudan ödü kopardı. İki ordu karşı karşıya durdular.

Çalıkuşu eşekarılarını gönderdi. Bunlar tilkinin kuyruğu altına konacaklar, olanca güçleriyle onu sokacaklardı.

İlk iğne batar batmaz tilki silkinerek bir bacağını kaldırdı. Fakat dişini sıkıp acıya katlandı; kuyruğunu havada tuttu. İkinci iğnede bir an için kuyruğunu indirip kaldırdı.

Üçüncüsündeyse artık dayanamadı, bağıra bağıra kuyruğunu bacaklarının arasına soktu.

Hayvanlar bunu görünce savaşi yitirdiklerini sandılar. Hepsi inine, deliğine koşmaya başladı. Böylece kuşlar savaşı kazanmış oldular.

Bunun üzerine kral ve kraliçe yuvaya, çocuklarının yanına döndüler:

- Çocuklar müjde! diye bağırdılar. Canınız istediği kadar yiyin, için, savaşı biz kazandık.

Fakat çalıkuşu yavruları:

- Ayı yuvanın önüne gelip özür dilemedikçe, bizim onurlu çocuklar olduğumuzu söylemedikçe yemek yemeyiz! dediler.

Çalıkuşu uçarak ayının inine gitti:

- Koca ayı, diye bağırdı, yuvanın önüne, çocuklarımın yanına gideceksin, özür dileyeceksin, onların onurlu çocuklar olduğunu söyleyeceksin! Yoksa kaburgaların birbirine geçer.

Ayı büyük bir korku içinde sürüne sürüne gitti, özür diledi. O zaman yavru çalıkuşlarının gönlü oldu. Bir araya toplandılar; yediler, içtiler, gecenin geç vakitlerine kadar gülüp eğlendiler.

TİLKİYLE VAFTİZ ANNE

Kurt anne bir yavru doğurmuş, "çocuğu vaftiz etsin" diye tilkiyi çağırtmıştı. "Bize yakın akraba olur zaten. Hem akıllı usludur, hem de pek beceriklidir. Oğlancığıma ders de verebilir, dünyada ilerlemesine yardım eder" diyordu.

Tilki de pek namuslu göründü:

- Sevgili vaftiz anne dedi, bana kazandırdığınız onurdan dolayı size teşekkür ederim. Sizi hoşnut etmek için ben de elimden geleni yapacağım.

Törende güzelce karnını doyurdu, bol bol eğlendi. Sonra:

- Sevgili vaftiz anne, dedi, çocuğa iyi bakmak boynumuza borçtur. Bol besin almalısınız ki, çocuğunuz da güçlensin. Ben bir ağıl biliyorum. Oradan kolayca güzel parçalar bulup getirebiliriz.

Bu küçücük övgü kurt annenin hoşuna gitti. Tilkiyle birlikte çiftliğin yolunu tuttular. Tilki ona uzaktan ahırı gösterdi:

- Şuradan, kimseye görünmeden içeri sıyrılabilirsiniz. Bu arada ben de "bir piliç ele geçirebilir miyim?" diye öbür tarafları kolaçan edeyim.

Fakat tilki oraya gitmedi, ormana girilecek yerde yattı. Bacaklarını uzattı, yorgunluk çıkardı.

Kurt anne yerde sürüne sürüne ağıla girdi. Orada bir köpek yatıyordu, hayvan öyle bir yaygara kopardı ki, köylüler koşa koşa geldiler. Vaftiz anneyi yakaladılar, üzerine güçlü bir küllü su döktüler. Sonunda kurt anne ellerinden kurtuldu. Ayaklarını sürüye sürüye dışarı çıktı.

Tilki orada yatıyor, durumundan pek yakınıyor görünüyordu:

- Ah sevgili vaftiz anne, dedi, başımıza gelenleri hiç sorma! Köylüler üzerime saldırdılar, döve döve sağlam yerimi bırakmadılar. Şuracıkta yıkılıp kaldığımı, ölüp gittiğimi istemezseniz beni sırtınıza alıp götürmelisiniz. Kurt anne kendini zor taşıyordu. Fakat tilkinin durumu da ona pek dokunmuştu. Onu sırtına aldı; sapasağlam, dipdiri olan vaftiz babayı evine kadar taşıdı.

Eve gelince tilki kurda:

- Hoşça kal vaftiz anne, kebabı da afiyetle ye! dedi. Alaycı bir kahkaha attı, sırtından inip gitti.

BAY KORBES

Vaktiyle minimini bir tavukla minimini bir horoz birlikte yolculuğa çıkmak istemişler.

Horoz güzel bir araba yapmış. Bu arabanın dört tane kırmızı tekerleği varmış. Arabaya minimini dört fare koşmuş. Tavuk, horozla birlikte arabaya kurulmuş, yola koyulmuşlar.

Aradan çok geçmemiş, karşılarına bir kedi çıkmış:

- Nereye gidiyorsunuz? demiş. Horoz yanıt vermiş:

Hop sevine sevine,

Bay Korbes'in evine!

Kedi:

- Beni de alın! demiş. Horoz:

- Başüstüne, demiş, önde olsan düşersin; çık arkaya otur.

Al tekerleklerimi kirletmeyin, sakının!

Küçücük tekerlekler, tıkır tıkır yol alın!

Haydi minik fareler, sizler de ıslık çalın;

Hop sevine sevine,

Bay Korbes'in evine!

Sonra bir değirmen taşı, bir yumurta, bir ördek, bir toplu iğne, en sonra da bir dikiş iğnesi gelmiş; hepsi arabaya binmiş, birlikte gitmişler.

Bay Korbes'in evine vardıkları zaman adam yokmuş. Farecikler arabayı samanlığa çekmişler. Tavuk, horozla birlikte bir sırığın üstüne çıkmış. Kedi ocağın içine uzanmış, ördek çeşmenin tahtasına tünemiş, yumurta havluya sarınmış, toplu iğne sandalyenin minderine sokulmuş, dikiş iğnesi yatağa, yastığın arasına atlamış, değirmen taşı da kapının üstüne yerleşmiş.

Bay Korbes eve gelmiş, ocağa gitmiş, ateş yakacağı sırada kedi yüzüne külleri savurmuş.

Adam hemen mutfağa koşmuş. Yüzünü yıkayacağı zaman ördek suratına su fışkırtmış.

Adam havluya yüzünü kurulamak istemiş, yumurta kırılmış, gözlerini yapıştırmış. Bay Korbes dinlenmek istemiş, sandalyeye oturunca toplu iğne batmış. Öfkeyle yerinden fırlamış, kendini yatağa atmış. Fakat başını yastığa kor komaz dikiş iğnesi öyle bir batış batmış ki, adam avazı çıktığı kadar bağırmış. Bu kızgınlıkla başını alıp uzaklara, çok uzaklara gitmek istemiş. Fakat evin kapısına gelince değirmen taşı düşmüş, onu öldürmüş. Anlaşılan Bay Korbes pek kötü bir adammış.

KURTLA İNSAN

Günün birinde tilki kurda, insanoğlunun gücünden, hiçbir hayvanın ona karşı koyamayacağından, ondan korunmak için hile kullanmak gerektiğinden söz etmiş. Bunun üzerine kurt karşılık olarak şöyle demiş:

- Günün birinde bir insanoğlu görürsem üstüne atılacağım: Tilki:

- Bu işte ben sana yardım edebilirim. Yarın sabah erkenden bana gel, sana bir tanesini göstereyim! demiş.

Kurt erkenden yola koyulmuş. Tilki onu dışarıya, avcının her gün geçtiği yolun üzerine götürmüş.

Önce yaşlı, emekli bir asker gelmiş. Kurt sormuş:

- Bir insanoğlu mu bu?

Tilki:

- Hayır, diye yanıt vermiş, vaktiyle öyleymiş.

Sonra okula giden bir oğlan gelmiş:

- Bir insanoğlu mu bu?

- Hayır, olmaya çalışıyor.

Sonunda omzunda çifte, yanında av bıçağıyla avcı gelmiş.

Tilki kurda:

- Bak işte, şuradan bir insanoğlu geliyor. Ona saldırmalısın ama ben inime yollanacağım!

demiş.

Bunun üzerine kurt adama saldırmış. Avcı onu görünce:

- Yazık ki tüfeğime mermi koymamıştım, demiş. Nişan almış, av fişeğini kurdun yüzüne boşaltmış. Kurt yüzünü şiddetle buruşturmuş ama kendini korkuya kaptırmamış, ileri atılmış. O zaman avcı ona bir fişek daha sıkmış. kurt acı duyduğunu göstermemiş, avcının üzerine saldırmış. Bunun üzerine adam, pırıl pırıl pırıldayan av bıçağını çekmiş, kurdun sağına soluna birkaç

kez öyle saplamış ki, kurt her yanı kanlar içinde, uluya uluya koşarak tilkinin yanına dönmüş. Tilki:

- Eee kurt kardeş, demiş,insanoğluyla işini nasıl bitirdin bakalım?

Kurt yanıtlamış:

- Aman, insanoğlunun gücünü böyle sanmıyordum. Önce omuzundan bir sopa indirdi, içine üfleyince yüzüme doğru bir şey uçtu, beni son derece gıdıkladı. Ondan sonra sopanın içine bir kez daha üfledi, bu sefer o şey burnumun çevresinde yıldırım gibi, dolu gibi uçtu. Ona iyice yaklaştığım zaman da bedeninden parıl parıl bir kaburga kemiği çıkardı. Bununla üstüme öyle vurdu ki, az kalsın ölüp yerlerde serili kalacaktım.

Tilki:

- Ne türlü bir palavracı olduğunu görüyor musun? demiş, baltayı o kadar uzağa atıyorsun ki, onu bir daha oradan alıp getiremiyorsun.

MİNİK TAVUĞUN ÖLÜMÜ

Bir zamanlar minik tavuk minik horozla birlikte Ceviztepe'ye gidiyorlarmış. "Kim bir ceviz içi bulursa öbürüyle paylaşsın" diye aralarında sözleşmişler. Minik tavuk koskocaman bir ceviz bulmuş ama sesini çıkarmamış, içini tek başına yemek istemiş. Fakat içi öyle iriymiş ki, yutamamış, ceviz boğazında kalmış. Boğulacağından korkmuş. Bunun üzerine minik tavuk bağırmış:

- Horozcuk, rica ederim, gücün yettiği kadar koş, bana su getir, yoksa boğuluyorum!

Minik horoz alabildiğine çeşmeye koşmuş:

- Çeşme, demiş, bana su vereceksin. Minik tavuk Ceviztepe'de yatıyor, iri bir ceviz içi yutmuş, boğulacak.

Çeşme yanıt vermiş:

- Önce geline git, sana al ipek versin demiş.

Minik horoz geline koşmuş:

- Gelin, demiş, bana al ipek ver. Al ipeği çeşmeye vereceğim, çeşme bana su verecek, suyu minik tavuğa götüreceğim. Ceviztepe'de yatıyor, iri bir ceviz yutmuş, boğulacak!

Gelin yanıt vermiş:

- Koş önce bana küçücük çelengimi getir, bir söğüde asılı kalmıştı.

Bunun üzerine minik horoz söğüde gitmiş, dalından çelenkçiği çekip almış, geline getirmiş. Gelin buna karşılık ona al ipeği vermiş. Bunu çeşmeye götürmüş. Karşılığında çeşme ona su vermiş. Bunun üzerine minik horoz suyu minik tavuğa götürmüş. Fakat oraya varıncaya kadar minik tavuk o arada boğulmuşmuş, yerde ölü yatıyor, kıpırdanmıyormuş.

O zaman minik horoz o kadar üzülmüş ki, bar bar bağırmış. Bütün hayvanlar gelmişler, tavuğa ağlamışlar. Altı fare de, minik tavuğu içine koyup mezara götürmek için, küçük bir araba yapmışlar.

Araba yapılıp bitince fareler önüne koşulmuşlar, minik horoz da arabayı sürmüş.

Fakat yolda tilki gelmiş:

- Nereye gidiyorsun minik horoz?

- Minik tavuğumu gömeceğim.

- Ben de birlikte gelebilir miyim?

- Hayhay, buyur, arabanın arkasına otur sen! Önde giden beygirlerim hoşlanmazlar hiç senden!

Bunun üzerine tilki çıkıp arkaya oturmuş. Sonra kurt, ayı, geyik, aslan, ormandaki bütün hayvanlar da...

Böylece yolculuk sürmüş. O sırada bir derenin kıyısına gelmişler. Minik horoz:

- Şimdi karşıya nasıl geçeceğiz? demiş.

Derenin kıyısında bir saman çöpü duruyormuş:

- Ben boylu boyunca üzerine uzanırım, böylelikle üstümden geçebilirsiniz! demiş.

Fakat altı fare üzerindeyken saman çöpü kayıp suya düşmüş. Altı fare de içine düşüp boğulmuşlar.

Bunun üzerine zorluk yeniden baş göstermiş. Bir kömür gelerek:

- Boyum yeter, üzerine uzanayım, siz üstümden geçin! demiş.

Kömür de suyun yüzüne uzanmış ama, aksilik olacak ya, bir parça suya dokunmuş, cızırdamış, sönüp ölmüş, bir taş bunu görünce onlara acımış, minik horoza yardım etmek istemiş, suyun üzerine uzanmış.

O zaman minik horoz arabayı kendi çekmiş; fakat tam karşıya geçirirken, ölü tavukçukla karaya ayak basıp da arkada oturan öbürlerini de oraya çektiği sırada bunlar ağır gelmişler, araba gerisin geriye yuvarlanmış, hepsi birden suya düşüp boğulmuşlar.

Böylece minik horoz ölü tavukçukla yapayalnız kalmış; ona bir mezar kazmış, içine yatırmış, üzerine bir tümsek yapmış, üstüne çıkmış, kendi de ölünceye kadar tasa çekmiş durmuş. Böylece hepsi ölüp gitmiş.

TİLKİYLE AT

Bir köylünün sadık bir atı vardı. Hayvan yaşlanmıştı, artık iş göremiyordu. Bunun üzerine sahibi ona daha fazla yiyecek vermek istemedi:

- Artık sana gerçekten gereksinmem olmayacak. Bununla birlikte yine senin iyiliğini düşünüyorum. Bana bir aslan tutup buraya getirerek, hâlâ güçlü olduğunu gösterirsen seni alıkoyacağım. Fakat şimdilik ahırından çık git, dedi.

At üzüldü. Hava değişikliklerine karşı korunacak bir yer bulmak üzere ormana doğru yollandı. Bu sırada karşısına tilki çıktı:

- Ne diye böyle başını eğmiş de yalnız başına dolaşıyorsun, dedi. At:

- Ah, diye yanıtladı, hasislikle bağlılık bir evde bağdaşmıyor. Sahibim yıllarca kendisine ettiğim hizmetleri unuttu. Artık tarlada iyi çalışamadığım için bana yem vermek istemiyor. Beni başından savdı.

Tilki sordu:

- Hiçbir avutucu söz söylemeden mi?

- Verdiği avuntu berbat bir şeydi. Dedi ki, kendisine bir aslan getirecek kadar hâlâ güçlüysem beni alıkoyacakmış. Fakat bunu yapamayacağımı o pekâlâ bilir.

Tilki:

- Öyleyse sana yardım edeceğim, dedi. Sen yalnızca yere uzan, yayıl, ölüymüşsün gibi hiç kıpırdama!

At, tilkinin dediğini yaptı. Tilkiyse mağarası oradan pek uzakta olmayan aslana gitti:

- Şurada açıkta ölü bir at yatıyor. Çık, benimle oraya gel, yağlı bir yemek bulabilirsin orada, dedi.

Aslan birlikte gitti. Atın yanında durunca tilki dedi ki:

- Burası senin için doğrusu rahat bir yer değil. Biliyor musun ne yapacağım? Bunu kuyruğuyla sana bağlayacağım. Böylece onu çeke çeke mağaraya götürürsün, rahat rahat yersin.

Bu öğüt aslanın hoşuna gitti, durum aldı. Tilki atı kendisine sımsıkı bağlayıp düğümleyebilsin diye kıpırdamadan durdu.

Tilki atın kuyruğuyla aslanın bacaklarını bir araya bağladı. Her şeyi o kadar iyi, o kadar sağlam sarıp doladı ki, bunun hiçbir güçle parçalanması mümkün değildi.

Tilki işini bitirince atın omzuna vurdu:

- Çek bakalım kır at çek, dedi. O zaman at birden ayağa kalktı, aslanı da kendisiyle birlikte çekip götürdü.

Aslan öyle kükremeye başladı ki, ormandaki bütün kuşlar korkudan uçup gittiler. Fakat at kükremesine aldırmadı. Onu çeke sürükleye kırdan çekip sahibinin kapısı önüne götürdü.

Sahibi bunu görünce daha iyi bir şey düşündü. Ata:

- Yanımda kal, iyi bakılacaksın! dedi. Ölünceye kadar ona doyasıya yiyecek verdi.

TATLI LAPA

Vaktiyle iyi yürekli, yoksul bir kız vardı. Bu kız annesiyle birlikte yapayalnız yaşardı.

Yiyecek bir şeyleri yoktu. Günün birinde çocuk ormana gitmişti. Orada karşısına yaşlı bir kadın çıktı. Bu kadın onun çektiklerini biliyordu. Ona ufak bir tencere verdi. Kız buna:

- Minik tencere kayna! deyince tencere tatlı darı lapası pişiriyordu.

- Minik tencere dur! deyince de tencere duruyordu.

Kız tencereyi eve, annesine getirdi. Artık yoksullukları ve açlıkları sona ermişti. İstedikleri kadar tatlı lapa yiyorlardı.

Bir aralık kız evden çıkıp gitmişti. Anne:

- Minik tencere kayna! deyince tencere lapayı pişirdi, kadın doyuncaya kadar yedi. Sonra tencereyi durdurmak istedi, ama ne diyeceğini bilemedi. Bunun için tencere durmadan pişirdi, bütün ev doldu. İkinci ev, sonra cadde... Sanki tencere bütün dünyayı doyurmak niyetinde. Bu büyük bir yıkım oldu, kimse ne yapacağını bilmiyordu. Sonunda bir tek ev kalınca çocuk eve döndü:

- Minik tencere dur, dedi, tencere durdu, lapa pişirmeyi kesti.

Şimdi kim kente gitmek isterse bu lapadan yiye yiye geçmesi gerekiyormuş.

KEFEN

Bir annenin yedi yaşında bir oğlancığı vardı. Çocuk öyle güzel, öyle sevimliydi ki, hiç kimse onun için iyilik düşünmeden yüzüne bakamazdı. Kadın da onu dünyada her şeyden fazla severdi.

Olacak bu ya, çocuk ansızın hastalandı ve sevgili Tanrı onu yanına aldı. Kadın bunun üzerine bir şeyle avunamadı, gece gündüz ağladı. Fakat çok geçmeden, çocuk gömüldükten sonra geceleri, yaşıyorken oturup oynadığı yerlerde göründü. Annesi ağladıkça o da ağlıyordu. Sabah olunca da kayboluyordu. Fakat anne ağlamaktan vazgeçmeyince çocuk bir gece, kendisini içine sararak tabuta koydukları beyaz kefeniyle, başında da küçük bir çelenkle geldi. Yatağın üstüne, kadının ayaklarının ucuna oturdu:

- Ah anneciğim, dedi, ağlamayı bırak; yoksa tabutumda uyuyamıyorum. Çünkü senin gözyaşlarından kefenim kurumuyor, hepsi üzerine düşüyor.

Anne bunu duyunca dehşetli ürperdi, bir daha ağlamadı. Öbür gece küçük çocuk gene geldi. Elinde mini mini bir ışık tutuyordu:

- Bak, gömleğim nerdeyse kuruyor. Mezarımda rahat ediyorum, dedi.

Bunun üzerine anne acısını sevgili Tanrı'ya havale etti, ses çıkarmadan, sabırla bu acıya katlandı. Çocuk da bir daha gelmedi; yeraltındaki yatacığında uyudu.

ÇALINMIŞ HELLER

Vaktiyle bir baba, karısıyla ve çocuklarıyla birlikte öğleyin sofrada oturuyormuş. Konuk gelmiş olan iyi bir ahbap da onlarla birlikte yemek yiyormuş. Böylece otururlarken saat on ikiyi vurunca yabancı, kapının açıldığını, bembeyaz giyinmiş, upuçuk benizli bir küçük çocuğun içeri girdiğini görmüş. Çocuk çevresine bakınmamış, bir söz de söylememiş; doğru yandaki odaya girmiş. Az sonra geri gelmiş. Deminki gibi sessizce yine kapıdan çıkıp gitmiş. İkinci, üçüncü günler çocuk yine bu durumda gelmiş.

Sonunda yabancı adam, her öğle vakti odaya giden güzel çocuğun neyin nesi olduğunu babadan sormuş.

Adam:

- Görmedim, kimin nesi olduğunu da bilmiyorum, demiş.

Ertesi gün çocuk yine gelince yabancı onu babaya göstermiş: fakat adam çocuğu görmemiş. Anneyle çocuklar da bir şey görmemişler.

Bunun üzerine yabancı ayağa kalkmış, odanın kapısına gitmiş, bir parça aralamış, içeriye bakmış. O zaman çocuğun yere oturduğunu, parmaklarıyla döşemenin aralıklarını kazdığını, fakat yabancıyı sezince kaybolduğunu görmüş.

Gördüklerini anlatmış, çocuğu iyice tanımlamış. O zaman anne onu tanımış.

- Eyvah, demiş, dört hafta önce ölen sevgili yavrum o!

Döşemeleri sökmüşler, iki heller bulmuşlar. Bunları vaktiyle çocuk, yoksul bir adama vermek üzere annesinden almış. Fakat "Bunlarla kendime bir simit alabilirim" diye düşünerek hellerleri alıkoymuş, döşemenin yarıkları arasına saklamışmış. Şimdi mezarda rahat yüzü görmüyor, her öğle vakti hellerleri aramaya geliyormuş.

Bunun üzerine ana baba parayı bir yoksula vermişler. Ondan sonra çocuk bir daha görünmemiş.

GELİN ARAMA

Vaktiyle bir çoban varmış, evlenmek istiyormuş. Üç kız kardeş tanırmış. Bunlar birbirinden güzelmiş; o kadar güzelmişler ki, seçim ona zor gelmiş; bunlardan birini seçmeye bir türlü karar verememiş.

Bunun üzerine annesinden bir akıl vermesini rica etmiş. Kadın demiş ki:

- Üçünü de çağır, önlerine kaşar peyniri koy; nasıl kestiklerine dikkat et!

Delikanlı böyle yapmış. Birinci, peyniri kabuğuyla birlikte yutmuş. İkincisi peynirin kabuğunu çabuk soymuş; fakat pek aceleci olduğu için birçok iyi parçayı da üstünde bırakıp atmış. Üçüncüyse kabuğu ne çok fazla, ne de çok az almaksızın güzelce soymuş.

Çoban hepsini annesine anlatmış. Bunun üzerine kadın:

- Üçüncüyü karı olarak al, demiş. Çoban böyle yapmış. Onunla birlikte hoşnut, mutlu yaşamış.

YAŞLI BÜYÜKBABAYLA TORUN

Vaktiyle pek yaşlı bir adam varmış; gözleri bulanık görürmüş, kulakları sağırmış, dizleri titrermiş. Sofraya oturup da daha kaşığı tutar tutmaz çorbayı sofra örtüsüne dökermiş, birazı da ağzından dökülürmüş. Oğluyla oğlunun karısı bundan iğrenirlermiş. Bu yüzden yaşlı büyükbaba sonunda sobanın arkasına, köşeye oturmak zorunda kalmış. Yiyeceğini ona toprak bir çanakçık içinde verirlermiş. Adamın karnı bir türlü doymazmış. O zaman üzgün üzgün sofraya bakar, gözleri yaşarırmış.

Günün birinde titreyen elleri çanakçığı da tutamamış; çanak yere düşüp kırılmış. Genç kadın sövüp saymış, fakat adam bir şey dememiş, yalnızca içini çekmiş. Bunun üzerine ona birkaç heller verip tahtadan bir çanakçık almış. Adam bundan yemek yiyecekmiş.

Onlar böyle otururlarken dört yaşındaki küçük torun yerden küçük tahtalar toplayıp getirmiş. Baba sormuş:

- Ne yapıyorsun orada?

Çocuk yanıt vermiş:

- Bir gerdelcik yapıyorum, ben büyüyünce annemle babam burada yemek yiyecekler.

Bunun üzerine karı koca bir süre birbirlerine bakışmışlar. Sonunda ağlamaya başlamışlar.

Hemen yaşlı büyükbabayı alıp sofraya getirmişler. O günden sonra kendileriyle birlikte yemek yedirmişler, bir parça dökse bile seslerini çıkarmamışlar.

İYİLİK BİLMEZ OĞUL

Vaktiyle bir adam, karısıyla birlikte evin kapısı önünde oturuyormuş. Önlerinde kızarmış bir tavuk varmış. Bunu başbaşa yiyip bitireceklermiş. Bu arada adam, yaşlı babasının oraya doğru geldiğini görmüş, çabucak tavuğu alıp saklamış. Çünkü bundan ona hiçbir şey vermeye kıyamamış. Yaşlı adam gelmiş, bir yudum su içmiş, geçip gitmiş.

Bunun üzerine oğlan kızarmış tavuğu yine masanın üzerine getirmiş. Fakat el atar atmaz tavuk koskoca bir kara kurbağa oluvermiş, sıçrayıp adamın alnına yapışmış, bir daha da oradan gitmemiş.

Biri onu oradan almak istese, yüzüne atılacakmış gibi dik dik bakarmış. Bu yüzden kimse ona dokunmaya cesaret edemezmiş. İyilik bilmez oğul kara kurbağayı her gün beslemek zorunda kalmış. Yoksa suratından bir parçasını yiyormuş. Böylece adam rahat yüzü görmeden dünyada dolaşıp durmuş.